

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

3379/2022. (X. 12.) AB határozat	alkotmányjogi panasz elutasításáról	2267
3380/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2275
3381/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2279
3382/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2282
3383/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2285
3384/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2289
3385/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2294
3386/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2299
3387/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2302
3388/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2306
3389/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2312
3390/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2315
3391/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2318
3392/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2323
3393/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2326
3394/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2330
3395/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2334
3396/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2340
3397/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2344
3398/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2347
3399/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2350
3400/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2354
3401/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2358
3402/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2361
3403/2022. (XI. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2365
3404/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2368
3405/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2372
3406/2022. (X. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2381
1001/2022. (IX. 22.) AB Tü. határozat	az egyesbírók személyéről	2385

**1002/2022. (IX. 22.) AB Tü.
határozat**

az Alkotmánybíróság öttagú állandó tanácsainak számáról,
összetételéről és a tanácsvezetők személyéről szóló
1005/2020. (IX. 22.) AB Tü. határozat módosításáról

2387

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3379/2022. (X. 12.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítása iránti bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény 1. § (4) bekezdése és 29. § (1) bekezdés 4. pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A Miskolci Törvényszék a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Adó- és Vámigazgatósága végrehajtást kérőnek egy természetes személy adós ellen folyamatba tett végrehajtási eljárásban a Szikszói Járásbíróságon 2022. április 7. napján meghozott, 0509-7.Vh.66/2022/8. számú végzéssel szemben 9. sorszám alatt a végrehajtást kérő részéről előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezte.
- [2] A Törvényszék az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján az előtte 2.Pkf.20.575/2022. szám alatt folyamatban lévő ügyben a másodfokú eljárás felfüggesztése mellett kérte az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény (a továbbiakban: Avt.) 1. § (4) bekezdése és 29. § (1) bekezdés 4. pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását, a rendelkezések megsemmisítését és alkalmazásuk kizárását a folyamatban lévő valamennyi ilyen eljárásban, valamint a törvényszék előtt folyamatban lévő konkrét nemperes eljárásban.
- [3] 1.1. A bírói kezdeményezés szerint a konkrét ügyben az alábbi tények állapíthatók meg. Az elsőfokú bíróság a végrehajtást kérő végrehajtási kifogását elutasította. A végzéssel szemben a végrehajtást kérő fellebbezéssel élt, annak tartalma szerint az elsőfokú végzés megváltoztatását, és végrehajtási kifogásában írtak teljesítését kérte.
- [4] Egy gazdasági társaságnak mint végrehajtást kérőnek az adóssal szemben indított 0212.V.0202/2008. számú végrehajtási eljárásában az adós ingatlanára történt végrehajtási jog bejegyzést követően a Nemzeti Adó- és Vámhivatal végrehajtást kérőként csatlakozott a végrehajtási eljáráshoz 2020. október 21. napján kelt megkeresésével összesen 266 128 316 Ft behajtása iránt. A végrehajtás alapja egyrészt a Fővárosi Törvényszék 19.G.42.172/2019/12. számú jogerős bírósági meghagyása volt [amely a csőd eljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 33/A. § (1) bekezdése alapján 265 437 679 Ft összegű kötelezettséget írt elő adós terhére vagyoni biztosítékként, továbbá 30 000 Ft perköltség megfizetését], másrészt a Fővárosi Törvényszék által kiszabott 100 000 Ft pénzbírság végrehajtása, harmadrészt a BAZ Megyei Kormányhivatal értesítése alapján 555 637 Ft köztartozás behajtása. A végrehajtás önálló bírósági végrehajtó előtt 0212.AV.0013/2020. számon indult. A végrehajtási eljárás során a végrehajtó az adós ingatlanára a végre-

hajtást kérő javára végrehajtási jogot jegyeztetett be, lefoglalta az adós tulajdonában lévő gépjárművet és az adós jövedelmére letiltást bocsátott ki.

- [5] A Fővárosi Törvényszék – marasztalási perben meghozott – 18.G.41.146/2020/18-II. számú ítéletében 265 437 679 Ft kártérítésben, valamint 5 054 377 Ft perköltségben marasztalta az alperes adóst a felperes adóhatóság javára. 2022. február 4. napján kelt megkereséssel az adóhatóság a már folyamatban lévő végrehajtási eljárásban tájékoztatta a végrehajtót a jogcím változásáról (kártérítés).
- [6] A végrehajtó 101. és 104. sorszámú jegyzőkönyveiben írtak szerint további végrehajtási cselekmények fogantatását megtagadta, hivatkozással arra, hogy álláspontja szerint végrehajtási lap kiállítása volna szükséges.
- [7] A végrehajtást kérő a végrehajtó 101. sorszámú és 104. sorszámú intézkedéseivel szemben végrehajtási kifogást terjesztett elő a végrehajtónak a végrehajtást kérő jogát vagy jogos érdekét sértő mulasztása miatt. Kérte, hogy a kifogásnak helyt adva állapítsa meg a bíróság, hogy az eljáró bírósági végrehajtó intézkedésének elmulasztása a végrehajtást kérő jogos érdekét sérti és utasítsa a végrehajtót a Fővárosi Törvényszék 18.G.41.146/2020/18-II. számú ítéletében megállapított 265 437 679 Ft összegű kártérítés és 5 054 377 Ft perköltség tekintetében a végrehajtási eljárás lefolytatásához szükséges intézkedések megtételére. Előadta, hogy egy gazdasági társasággal szembeni felszámolási eljárásban az adóst mint vezető tisztségviselőt kérte kötelezni a felszámolási eljárásban bejelentett hitelezői igények fedezetére vagyoni biztosíték nyújtására az adóhatóság, mint hitelező javára. A Fővárosi Törvényszék mint a polgári peres eljárásban eljáró perbíróság 19.G.172/2019/2. számú jogerős bírósági meghagyásával kötelezte az adóst mint alperest, hogy fizessen be a bíróság letéti számlájára 265 437 679 Ft összeget vagyoni biztosíték és 30 000 Ft összeget perköltség jogcímén. A végrehajtást kérő adóhatóság mint hitelező felperes a felszámolási eljáráshoz kapcsolódóan az adóssal, mint vezető tisztségviselővel szemben polgári peres eljárást kezdeményezett, melyben a Fővárosi Törvényszék mint perbíróság 18.G.41.146/2020/8-II. számú jogerős ítéletével kötelezte adóst 265 437 679 Ft kártérítés és 5 054 377 Ft perköltség megfizetésére. A Fővárosi Törvényszék jogerős ítéletében foglalt követelés tekintetében a végrehajtást kérő a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (továbbiakban: Vht.) 4. §-a szerint átadott végrehajtási eljárás fogantatását kérte a végrehajtótól 2022. február 4. napján kelt 6425434340 iktatószámú megkereséssel. Ezt a végrehajtó 101. és 104. sorszámú intézkedéseiben megtagadta. Hivatkozott arra, hogy végrehajtási lap kiállítását követően járhat el az ügyben. A végrehajtást kérő kifogásában hivatkozott az Avt. 1. §-ára, 29. §-ára, valamint a Vht. 4. §-ára, 10. §-ára, 40. §-ára, 34. §-ára, valamint 52. §-ára. Álláspontja szerint a Fővárosi Törvényszék ítéletének végrehajtására a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékes az Avt. 29. § (1) bekezdés 4. pontja alapján. A végrehajtónak a kifogással kapcsolatos álláspontja szerint az átadott követelés jogcíme szerint olyan polgári jogi követelésnek minősül, amelyre nézve a Vht. 15. § (1) bekezdés a) pontja alapján végrehajtási lap kibocsátásának van helye, a követelés az Avt. hatálya alá nem tartozik, adó- és köztartozás végrehajtására irányuló adóvégrehajtási eljárás fogantatásának sem volt helye.
- [8] Az elsőfokú bíróság a végrehajtási kifogást alaptalannak ítélte. Osztotta a végrehajtó azon álláspontját, hogy végrehajtást kérőnek a Fővárosi Törvényszék ítéletének végrehajtására végrehajtási lap kiállítását kell kérnie ahhoz, hogy a végrehajtó végrehajtást fogantatson, végrehajtási intézkedéseket tegyen. Rámutatott arra, hogy a végrehajtó nem követett el mulasztást eljárása során, hiszen ez egy újabb végrehajtási eljárás lenne adóssal szemben, melyben a Fővárosi Törvényszék jogerős ítéletében foglaltaknak végrehajtása lenne a végrehajtó feladata. A Fővárosi Törvényszék ítéletében foglaltak végrehajtása a bírósági végrehajtási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozik.
- [9] Az elsőfokú bíróság végzését a végrehajtást kérő támadta fellebbezéssel.
- [10] 1.2. Az indítvány szerint az Avt. 1. § (4) bekezdése – mely 2019. január 1. napjától hatályos – a törvény hatályát érintően rögzíti, hogy e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni az állami adó- és vámhatóság javára fizetési kötelezettséget megállapító jogerős bírósági határozaton, bíróság által jogerősen jóváhagyott egyezsége, továbbá a bírósági eljárási illetéket megállapító bírósági határozaton alapuló kötelezettségek, valamint azon egyéb kötelezettségek végrehajtása során is, amelyek tekintetében az állami adó- és vámhatósághoz érkezett megkeresések e törvény alapján végrehajtható okiratnak minősülnek. Az Avt. 29. § (1) bekezdés 4. pontja végrehajtható okiratnak tekinti a jogerős bírói ítéletet, mely az állami adó- és vámhatóság javára fizetési kötelezettséget állapít meg. A hivatkozott törvényi rendelkezéseket az egyes adótörvények uniós kötelezettségekhez kapcsolódó, valamint egyes törvények adóigazgatási tárgyú módosításáról szóló 2018. évi LXXXII. törvény (a továbbiakban: Módtv.) iktatta be az Avt. szabályai közé. A Módtv. indokolásából megállapíthatóan a szabályozás célja annak a helyzetnek a rendezése volt, amely a törvényszéki végrehajtás megszüntetéséből adódott. Ehhez ké-

pest a konkrét norma szövege az adóhatóságot megillető követelések végrehajtását generálisan teszi lehetővé az adóhatóság részére, függetlenül azok jogalapjától. Így a törvényszék álláspontja szerint az idézett jogszabályi rendelkezések esetében felvetődik azok alaptörvény-ellenessége.

- [11] 1.3. Az indítvány szerint az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése generálisan rögzíti, hogy a törvény előtt mindenki egyenlő. Az alapjogi gyakorlat a jogegyenlőség követelményét nem kizárólag a természetes személyekre, hanem a jogi személyekre, szervezetekre is irányadónak tartja. A törvényszék megítélése szerint ezen alapelvből következik az egyes jogalanyok közötti megkülönböztetés tilalma is (amennyiben annak nincs alkotmányos indoka), melyet egyebekben az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése is tartalmaz.
- [12] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített alapvető jog, a bírósághoz fordulás alkotmányos joga nem kizárólag azt hivatott biztosítani, hogy bárki jogos vagy annak vélt igényével bírósághoz fordulhasson és bíróság döntését igényelje, hanem magában foglalja, hogy a bíróság előtt az egymással egyenrangú, mellérendelt jogalanyok – különösen a klasszikus magánjogi jogvitákban – egyenlő elbírálásban részesüljenek, jogszabály ne tegyen különbséget aszerint, hogy közhatalmat gyakorolnak-e, avagy sem. A tisztességes eljárás alapjogi követelményének pedig részét képezi a „fegyverek egyenlőségének” elve is, amint arra az Alkotmánybíróság 22/2014. (VII. 15.) szám alatti határozatában rámutatott. Ez a törvényszék megítélése szerint a polgári eljárásokban is irányadó kell legyen.
- [13] A fent idézett, Avt.-ben szabályozott törvényi rendelkezések lehetővé teszik az adóhatóság részére azt, hogy az őt megillető követelést – annak jogcímétől függetlenül – saját maga hajtsa be vagy amennyiben annak feltételei fennállnak, átadja végrehajtásra az önálló bírósági végrehajtó részére, anélkül azonban, hogy más jogalanyokhoz hasonlóan, tőle elkülönülő, független más állami szerv útján hajtaná be az őt megillető követelést. Ez a privilégium az indítvány szerint természetszerűleg érthető abban az esetben, amennyiben az adóhatóság köztartozást hajt vagy hajt be, illetőleg hatóságként jár el. Eltérő megítélés alá esik azonban, amikor ehhez képest más jogcímen érvényesít követelést. Az adóhatóság esetében sem kizárt az, hogy például tulajdonában álló ingatlan kiadásából származó bérleti díj követelése legyen, vagy tulajdonában álló gépjármű károsodásával összefüggő kártérítési igénye keletkezzen. A kifogásolt jogszabályi rendelkezés azonban – az indítvány szerint az adóhatóság értelmezésében is – differenciálás nélkül, generálisan biztosítja az adóhatóság részére a „kedvezményes” végrehajtás lehetőségét, szemben más jogalanyokkal, így azonos jogi helyzetben, egymásnak mellérendelt jogalanyok esetében alkalmaz alkotmányosan alá nem támasztható különbségtételt. Ezen esetekben – miután klasszikus polgári jogi követelésekről van szó az indítvány szerint – nem tűnik indokoltnak és alkotmányosnak az általános végrehajtási szabályoktól történő eltérés, hiszen az adóhatóság javára olyan többlet jogosultságokat biztosít, amelyek ezen klasszikus magánjogi jogvitákban az egyéb jogalanyokat nem illetik meg. Különösen visszaszámítandó az, hogy az Avt. 29. § (1) bekezdés 4. pontja szerinti, adott esetben klasszikus magánjogi követelések esetében az Avt. 125/H. § késedelmi pótlék felszámítására jogosítja fel az adóhatóságot. Ez szintén eltérés az „egyszerű” jogalanyokhoz képest, akik kártérítési követeléseik esetében legfeljebb késedelmi kamatigényt támaszthatnak abban a nem várt esetben, amikor az ellenérdekű fél késedelmesen teljesít számukra. Az indítvány szerint tárgyi esetben is az adóhatóság kártérítési követelést érvényesít, így az általánostól eltérő, adóhatóság részére privilegizált pozíciót biztosító szabályok alkalmazása ez esetben sem indokolt.
- [14] 2. Az indítvány szerint összefoglalóan tehát az állapítható meg, hogy a bíróság előtt mellérendelt felek közül az egyik peres fél a másikkal szemben végrehajthatja a bíróság döntését, szankciót alkalmazhat a másik féllel szemben, a másik fél végrehajtással kapcsolatos kifogásait pedig saját maga bírálja el. A fentiekből eredően a törvényszéknek az az álláspontja, hogy az Avt. 1. § (4) bekezdése, valamint 29. § (1) bekezdés 4. pontja az adóhatóság részére Alaptörvénybe (elsődlegesen a törvény előtt egyenlőség elvébe, bírósághoz fordulás jogába és tisztességes eljárás követelményébe) ütköző módon biztosít olyan jogosítványokat magánjogi jogalanyok közötti jogvitában is, melyek más jogalanyt nem illetnek meg, ez pedig a jogegyenlőség alapelvének alkotmányos indok nélküli korlátozását jelenti.
- [15] Az Alkotmánybíróság az indítványt a tartalma szerint bírálta el.

II.

[16] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, szülei vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

[17] 2. Az Avt. érintett és támadott rendelkezései:

„1. § (1) E törvényt kell alkalmazni az állami adó- és vámhatóság, valamint az önkormányzati adóhatóság – ideértve azt az esetet is, amikor az állami adó- és vámhatóság a különleges gazdasági övezet tekintetében önkormányzati adóhatósági feladatkörében jár el – által (a továbbiakban együtt: adóhatóság) megállapított, nyilván tartott, törvényen vagy önkormányzati rendeleten alapuló fizetési kötelezettségek végrehajtása során.

(2) Törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben helyi önkormányzati rendelet eltérő rendelkezése hiányában e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni arra a végrehajtásra, amelyet az általános közigazgatási rendtartás alapján az állami adó- és vámhatóság foganatosít.

(3) E törvény rendelkezéseit kell alkalmazni azon köztartozások, igazgatási és bírósági szolgáltatási díjak és egyéb tartozások végrehajtása során, amelyekre törvény az adók módjára való behajtást rendeli el (a továbbiakban: adók módjára behajtandó köztartozás).

(4) E törvény rendelkezéseit kell alkalmazni az állami adó- és vámhatóság javára fizetési kötelezettséget megállapító jogerős bírósági határozaton, bíróság által jogerősen jóváhagyott egyezsége, továbbá a bírósági eljárási illetéket megállapító bírósági határozaton alapuló kötelezettségek, valamint azon egyéb kötelezettségek végrehajtása során is, amelyek tekintetében az állami adó- és vámhatósághoz érkezett megkeresések e törvény alapján végrehajtható okiratnak minősülnek.”

„29. § (1) A végrehajtási eljárásban végrehajtható okirat: [...]

4. az állami adó- és vámhatóság javára fizetési kötelezettséget megállapító jogerős bírósági határozat, bíróság által jogerősen jóváhagyott egyezés, továbbá a bírósági eljárási illetéket megállapító bírósági határozat, valamint a bírósági eljárási illeték tárgyában küldött bírósági megkeresés és értesítés,”

[18] 3. A Vht. egyes, érintett rendelkezései:

„4. § (1) Ha ingóságot (követelést, jogot) vagy ingatlant bírósági és közigazgatási végrehajtás során egyaránt lefoglaltak, az eljárást bírósági végrehajtás útján, e törvény szerint kell tovább folytatni. Ha a közigazgatási végrehajtás során már közzétették az ingóság értékesítéséről szóló hirdetményt, az eljárást az értékesítés és a befolyt vételár közigazgatási eljárásban történő felosztását és kifizetését követően kell – sikeres értékesítés esetén a tartozás kiegyenlítését követően fennmaradó összegre – bírósági végrehajtás útján folytatni.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt esetben, vagy ha a közigazgatási végrehajtást törvény rendelkezése alapján bírósági végrehajtó foganatosítja, a végrehajtás a közigazgatási végrehajtás alapjául szolgáló végrehajtható okirat alapján folytatódik. Ha a közigazgatási végrehajtást bírósági végrehajtás útján kell folytatni, a követelés jogosultjára e törvénynek a végrehajtást kérire vonatkozó szabályait kell megfelelően alkalmazni, a követelés jogosultját azonban a közigazgatási végrehajtásra irányadó szabályok szerinti jogok is megilletik.”

III.

[19] 1. Az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt azt kellett vizsgálnia, hogy a bírói kezdeményezés megfelel-e a törvényi feltételeknek.

- [20] Az Abtv. 25. §-ának (1) bekezdése szerint, ha a bírónak az előtte folyamatban lévő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmaznia, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvényellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b*) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását. Az Abtv. felhívott rendelkezése alapján az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban, hogy bírói kezdeményezés alapján folytatott egyedi normakontroll eljárásban csak az egyedi ügyben alkalmazandó jogszabály vizsgálatára kerülhet sor {3058/2015. (III. 31.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [21] Az Abtv. 25. § (1) bekezdése szerint az alkalmazandó norma megtámadásának a lehetőségét a bíró számára azért biztosítja a jogalkotó, hogy megakadályozható legyen, hogy a bíróság a döntését alaptörvény-ellenes norma alkalmazásával legyen kénytelen meghozni. Ennek megfelelően minden olyan anyagi jogi rendelkezés bírói kezdeményezés tárgya lehet, melytől a bíróság előtt fekvő egyedi ügy érdemi eldöntése függ, de olyan eljárási jogi normák is megtámadhatók, melyek ugyan nem közvetlenül az ügyet befejező bírósági döntés alapját képezik, de alkalmazásra kerülve a felek eljárási helyzetét lényegesen befolyásolják {23/2015. (VII. 7.) AB határozat, Indokolás [18]}.
- [22] Az Alkotmánybíróság a 3192/2014. (VII. 15.) AB határozatában értelmezte az Abtv. 25. § (1) bekezdésének „az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni” fordulatát. Eszerint „[a]z alkalmazandó jog megállapítása a rendes bíróság – a konkrét perben eljáró bíró – hatásköre, az Alkotmánybíróság általában tartózkodik attól, hogy e mérlegelésbe beavatkozzon. A bíró feladata és hatásköre ugyanis eldönteni, hogy mely jogszabályok és konkrét jogszabályi rendelkezések alapján, illetve alkalmazásával dönt a benyújtott kereset (előterjesztett vád) tárgyában. Ugyanakkor az Alkotmánybíróságnak alkotmányos funkciójával összefüggésben az Alaptörvényből és az Abtv.-ből fakadó köteleessége, hogy a bírói kezdeményezés törvényi feltételeinek a fennállását megvizsgálja, s azok nyilvánvaló hiánya esetében a kezdeményezést visszautasítsa.”
- [23] 2. A bírói kezdeményezésből kitűnik, hogy az alapügyben szereplő jogvita arról szól, hogy az önálló bírósági végrehajtó a további végrehajtási cselekmények foganatosításához – a Vht. és az Atv. alapján – jogszerűen igényli-e végrehajtási lap kibocsátását. Ennek eldöntéséhez a bíróságnak az Avt. és a Vht. szabályait a konkrét tényállásra kell vonatkoztatnia, és értelmeznie kell azok rendelkezéseit. A bírói kezdeményezéssel érintett ügy tárgya a kezdeményezés szerint a végrehajtást kérő személy (az adóhatóság) kifogása tárgyában keletkezett, a kifogást elutasító elsőfokú végzés elleni fellebbezés másodfokú elbírálása. Vagyis az indítványozó bíróságnak arról kell állást foglalni, hogy az önálló bírósági végrehajtónak a végrehajtási lap kiállítása szükségességére hivatkozó, a további végrehajtási cselekmények foganatosítását megtagadó döntése jogszerű-e. A végrehajtást kérő adóhatóság a jelen esetben követelés jogosultjaként, végrehajtást kérőként, nem a végrehajtás foganatosítójaként szerepel az indítványra okot adó ügyben folyamatban lévő eljárásban.
- [24] 3. Habár az Alkotmánybíróságnak nem feladata a jogszabály-értelmezés, hacsak azt nem alkotmányjogi kérdés megválaszolása teszi szükségessé, a jelen esetben az indítvány megkerülhetetlenné teszi a jogszabályoknak az indítvány elbírálásához szükséges mértékű áttekintését.
- [25] 3.1. Az egyes eljárásokban általában elkülönül az alapeljárás, a jogorvoslati és a végrehajtási eljárás. A végrehajtási eljárás jogintézményeiről szóló szabályozás időről időre változik. Az adóvégrehajtás a közigazgatási végrehajtás része. 2018. január 1-jétől a korábbi, adózás rendjéről szóló törvényt három külön törvény váltotta fel. A törvények egyike az Avt. volt. A másik két törvény az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Air.), és az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.).
- [26] Az Avt. és a Vht. szabályainak egymáshoz való viszonyát illetően az Avt. kimondja, hogy törvény eltérő rendelkezése hiányában az adóhatóság által foganatosított végrehajtási eljárásban az Air. és az Art. szabályait kell alkalmazni. Az Avt., valamint az Air. és az Art. eltérő rendelkezése hiányában az adóhatóság által foganatosított végrehajtási eljárásban lehet a Vht. szabályait alkalmazni. Az adóvégrehajtás keretein belül alapvető feladat az Art. szerint adónak minősülő, törvényen, önkormányzati rendeleten alapuló kötelező befizetés végrehajtása.
- [27] Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 134. § (1) bekezdése értelmében a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 2018. január 1-jétől általános közigazgatási végrehajtási szervként is működik, azaz feladatkörébe tartozik nemcsak az adók, hanem az adók módjára behajtandó köztartozások, és

az adók módjára behajtandó egyéb tartozások (pl. diákhitel vagy a hulladékgazdálkodási díj, vagy kamarai hozzájárulás), közigazgatási döntésen alapuló egyes bírságok, költségek és egyéb követelések, valamint az eljárás során meghatározott cselekmények végrehajtásának foganatosítása is; mindezek szabályozását pedig az Avt. mint önálló eljárási törvény biztosítja.

- [28] Az 1994. szeptember 1-jén hatályba lépett Vht. 4. §-a a hatálybalépéstől kezdve számol a bírósági és a közigazgatási végrehajtás találkozásával. Tartalmazza azt a szabályt, hogy ha ingóságot (követelést, jogot) vagy ingatlant bírósági és közigazgatási végrehajtás során egyaránt lefoglaltak, az eljárást bírósági végrehajtás útján, e törvény szerint kell tovább folytatni. Ez a szabály – a törvényjavaslathoz fűzött indokolása szerint – azt az elvet tükrözi, hogy az egyedi vagyoni végrehajtás fő útja a bírósági végrehajtás, ezt az elvet kell alkalmazni arra az esetre, amikor különböző végrehajtási utak találkoznak. Összeütközés állhat elő egyebek között olyankor, ha ingóságot (követelést, jogot) vagy ingatlant foglaltak le. A párhuzamos eljárások elkerülése végett bírósági végrehajtás útján indokolt folytatni az eljárást, és az így behajtott összegből kell kielégíteni a közigazgatási végrehajtás során behajtani kívánt követelést is.
- [29] A jelen esetben az indítvány szerint a Fővárosi Törvényszék jogerős ítéletében foglalt követelés tekintetében a végrehajtást kérő a Vht. 4. §-a szerint átadott végrehajtási eljárás foganatosítását kérte a végrehajtótól; a végrehajtási eljárás foganatosítását a végrehajtó 101. és 104. sorszámú intézkedéseiben megtagadta. A bírói kezdeményezés szerint a végrehajtást kérő kifogásában hivatkozott az Avt. 1. §-ára, 29. §-ára, valamint a Vht. 4. §-ára, 10. §-ára, 40. §-ára, 34. §-ára, valamint 52. §-ára.
- [30] A bírói kezdeményezésben szerepel, hogy a végrehajtónak a kifogással kapcsolatos álláspontja szerint az átadott követelés jogcíme szerint olyan polgári jogi követelésnek minősül, amelyre nézve a Vht. 15. § (1) bekezdés a) pontja alapján végrehajtási lap kibocsátásának van helye, a követelés az Avt. hatálya alá nem tartozik, adó- és köztartozás végrehajtására irányuló adóvégrehajtási eljárás foganatosításának sem volt helye.
- [31] Annak eldöntése, hogy a végrehajtás melyik útját kell alkalmazni a jelen esetben, és a végrehajtási eljárásban milyen rendelkezéseket, hogyan kell alkalmazni, az Avt. értelmezését és alkalmazását kívánja.
- [32] 3.2. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány az Abtv. 25. és 52. §-ában előírt feltételeknek eleget tesz {vö. 3058/2015. (III. 31.) AB végzés, Indokolás [8]–[24]; 2/2016. (II. 8.) AB határozat, Indokolás [26]–[28]; 3046/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [8]–[13]}. A bírói kezdeményezés szerint a fellebbezésre tekintettel a támadott szabályokat az eljárásban alkalmazni kell, a norma részleges vagy teljes alaptörvény-ellenessége esetén a hiánya más döntéshez vezethet a konkrét ügyben, az eljárás felfüggesztése megtörtént, és az indítvány – az alaptörvény-ellenesség megállapítására irányuló részében – határozott kérelmet tartalmaz.

IV.

- [33] A bírói kezdeményezés nem megalapozott.
- [34] 1. Az indítvány abból indul ki, hogy a jelen esetben a bíróság előtt mellérendelt felek közül az egyik peres fél a másikkal szemben végrehajthatja a bíróság döntését, szankciót alkalmazhat a másik féllel szemben, a másik fél végrehajtással kapcsolatos kifogásait pedig saját maga bírálja el. Ebből eredően a törvényszéknek az az álláspontja, hogy az Avt. 1. § (4) bekezdése, valamint 29. § (1) bekezdés 4. pontja az adóhatóság részére Alaptörvénybe ütköző módon biztosít olyan jogosítványokat magánjogi jogalanyok közötti jogvitában is, melyek más jogalanyt nem illetnek meg, ez pedig a jogegyenlőség alapelveinek alkotmányos indok nélküli korlátozását jelenti.
- [35] 2. Az Avt. 1. §-a a törvény hatályáról szól. A (4) bekezdés szerint az Avt. rendelkezéseit kell alkalmazni egyebek között az állami adó- és vámhatóság javára fizetési kötelezettséget megállapító jogerős bírósági határozaton alapuló kötelezettségek végrehajtása során is. A 29. § (1) bekezdés a végrehajtható okiratokról szól. Ezek között szerepel az állami adó- és vámhatóság javára fizetési kötelezettséget megállapító jogerős bírósági határozat.
- [36] Az indítványra okot adó ügyben, a végrehajtás alapjául szolgáló döntéshez vezető bírósági alapeljárásban a jogvitát nem a végrehajtást kérő döntötte el, a bíróság döntését a jelen esetben nem a végrehajtást kérő hajtja végre, és a konkrét kifogás elbírálása tárgyában sem a végrehajtást kérő döntött. Az indítványra okot adó ügyben, a Vht. szerinti eljárásban, az Avt. mikénti alkalmazása az eldöntendő kérdés.

- [37] Végrehajtásra jellemzően valamely alapeljárás és az azt követő jogorvoslati eljárás után kerül sor, mint a jelen esetben is. Ettől számos kérdésben eltér az adóvégrehajtás, pl. a végrehajtható okiratok körét illetően: véglegesé vált hatósági döntés; önadózás esetén a fizetendő adót, adóelőleget, adóelőleg-kiegészítést tartalmazó bevallás; az adózóval közölt adóhatósági adómegállapítás. Ottbizonyos esetekben más előzménye van a végrehajtásnak, mint a bírósági végrehajtó előtt. Eltér a végrehajtó intézkedései elleni jogorvoslat szabályozása is. Az ezekre az esetekre vonatkozó szabályozást nem kellett az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia a konkrét norma-kontroll eljárásban, mert az az indítvány kereteit meghaladja.
- [38] Ami a bírói úthoz való jognak az indítványban állított sérelmét illeti, egy perben az eljárást befejező bírói döntés végrehajtása az ítélkezéstől elkülönülő feladat, és a közigazgatási aktusokat is jellemzően közigazgatási hatóságok hajtják végre. A tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jog fókuszában a bírói úthoz, a bírói döntéshez való jog áll, perben, vagy vád alapján. Valamely konkrét ügyben sem a bírói utat megelőző eljárásra (pl. nyomozás, vádemelés), sem az azt esetleg követő, végrehajtási eljárásra az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése védelmi köre nem terjed ki.
- [39] A bírói úthoz való hozzáférés (bírósághoz fordulás) jogából az államnak az a kötelezettsége ered, hogy a jogok és kötelezettségek elbírálására bírói utat biztosítson, vagyis az érintettnek legyen lehetősége bírósághoz fordulni, a bíróság pedig legyen jogosult (és eljárása egyben alkalmas) az ügy érdemi elbírálására. Ennek szabályai alapvetően a jogalkotói mérlegelés kérdéskörébe tartoznak. Az indítványban felhívott elv, a fegyverek egyenlősége a tisztességes eljárás egyik eleme, megvalósulása és kifejeződése. Lényege, hogy a perbeli felek lehetőségei és esélyei között egyensúly álljon fenn, a perben a felek azonos lehetőségekkel vegyenek részt, s mint ilyen a bíróság előtti egyenlőség elvéhez is kapcsolódik. Az elv érvényesítése elsősorban a védelemhez való joggal, a terheltek jogaival, a büntetőeljárással függ össze. Azonban a „fegyverek egyenlőségének” elve a polgári eljárásokban is irányadó annyiban, hogy egyik fél sincs a másikkal szemben többletjogokkal felruházva: a közigazgatási per és a kártérítési (polgári) per lényege az, hogy abban az állami intézmény (pl. alperesként) már nem közhatalma birtokában jár el, hanem ugyanolyan jogokkal rendelkezik, mint a felperes (pl. magánszemély vagy nem állami jogi személy). A perben a közhatalmat nem a felek bármelyike, hanem a bíróság képviseli és gyakorolja. Az általános hatáskörű vagy a közigazgatási bíróság a közigazgatási hatóságtól és a más felektől egyaránt független szereplőként dönti el a közöttük felmerülő jogvitát, kiegyenlítve ezzel a közigazgatási hatóság és a más felek közötti, az előbbi közhatalmi jogosítványából fakadó egyenlőtlenséget. Ennek az alapvető jognak a védelmi köre azonban nem terjed ki annak meghatározására, hogy valamely bírói döntés után (mint a bírói kezdeményezésre okot adó esetben az ítélet) hogyan, milyen módon szereznek érvényt a döntésben foglaltaknak, vagyis hogyan hajtják azt végre.
- [40] Hasonló az Alkotmánybíróság gyakorlata a bírói kezdeményezéstől eltérő, másik indítvány-típusnál. Az alkotmányjogi panasznál a végrehajtási eljárás foganatosítása során a végrehajtás módjáról hozott végzés [3254/2012. (IX. 28.) AB végzés], illetve a végrehajtási kifogást elutasító jogerős végzés [3179/2013. (X. 9.) AB végzés] nem az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés, alkotmányjogi panaszt ezek ellen a bírói döntések ellen nem lehet benyújtani. A jelen esetben jogszabály vizsgálatára irányul az indítvány. Ugyanakkor a bírói kezdeményezéssel érintett ügy tárgya egy végrehajtási kifogás tárgyában hozott bírói döntés elleni fellebbezés, vagyis a jogérvényesítésnek a bírói úthoz való jog teljesülése utáni, végrehajtási szakasza.
- [41] 3. Ami az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdése indítványban állított sérelmét illeti, abból kell kiindulni, hogy valamely állami döntés végrehajtásának vagy valamely kötelezettség teljesítése kikényszerítésének a mikéntje sokféleképpen szabályozható. Hogy a szabályozás valamely, már a végrehajthatóság állapotába került követelés eredeti jogcíme szerint tegyen különbséget akár az eljáró szerveket, akár az alkalmazandó jogot illetően, az nem vezethető le a XV. cikke e szabályaiból. A végrehajtásra általában kényszer alkalmazásával kerül sor, tipikusan akkor, ha önkéntes teljesítés nincs (habár kivételesen végrehajtásra kerülhet sor önkéntes teljesítés szándéka mellett is, pl. tartásdíj). A végrehajtás általánosságban kikényszerített jogérvényesítés, amelyhez az állami szervek jogköreit alkalmazzák. A végrehajtás foganatosítójának közhatalmi eszközökkel kell rendelkeznie. Ez nem jelenti azonban azt, hogy ezzel a törvény előtti jogegyenlőség elve sérülne, vagy a végrehajtó jogosítványai sértenék azt a szabályt, amely szerint az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés nélkül biztosítani kell. Végrehajtásnál szükségszerű, hogy – már a végrehajtható okirat keletkezését követően, a követelés jogcímétől függetlenül – a végrehajtás foganatosítójának más jogosítványai vannak, mint a végrehajtási eljárás kezdeményezőjének vagy elszenvetőjének. Az alapvető jogok érvényesítéséhez hozzátartozik az állami döntésekből eredő vagy más kötelezettségek érvényre juttatása is. A végrehajtás útjára azonban

az Alaptörvény semmilyen szabályt nem tartalmaz (azon kívül, hogy az Alaptörvényben a büntetés-végrehajtás törvényessége feletti felügyelet szerepel az ügyészség jogköreinél). Az Avt. hatálya alá tartozó követelések végrehajtása során az adóhatóság általában „saját maga” jár el, vagy ha ennek feltételei adottak, akkor a végrehajtást az önálló bírósági végrehajtó fogatosítja. Ugyanúgy, ahogyan az adónak minősülő követeléseknél, a más, de az Avt. hatálya alá tartozó követeléseknél sem követelmény az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdése alapján az, hogy az adóhatóságtól elkülönülő, független más állami szerv útján történjen a végrehajtás, ha az az állami adó- és vámhatóság javára szól. Végrehajtható okirat keletkezését követően a végrehajtásba az adóhatóságtól „független más állami szerv” bevonása kényszere nem vezethető le az Alaptörvényből.

- [42] Az Avt. támadott szabályai [az 1. § (4) bekezdése és 29. § (1) bekezdés 4. pontja, vagyis a törvény tárgyi hatálya egyik szabálya 2019. január 1-jétől, és a végrehajtható okiratok egyik típusa meghatározása, mely utóbbi az Avt. hatálybalépésétől változatlan] függetlenek attól, hogy a tartozás, a fizetési kötelezettség miből alakul ki. Az Avt. értelmében végrehajtható okiratoknak minősülő dokumentumokon kívül nincs szükség további külön intézkedésre a végrehajtás megkezdéséhez, mint pl. a végrehajtás egyes más, bírósági végrehajtóra tartozó módjainál.
- [43] A bírósági végrehajtó által fogatosított bírósági végrehajtás és a NAV által fogatosított adóvégrehajtás (a közigazgatási végrehajtás részeként) egymástól eltérő útjai a végrehajtásnak. Ezeknek az egyes részletszabályai (pl. végrehajtható okiratok köre, a költségek és azok viselése, jogorvoslat) az adósra a végrehajtás során eltérően hatnak. Nem lehet ezért megállapítani általánosságban azt sem, hogy valamely kötelezettség végrehajtásának a Vht. vagy az Avt. tárgyi hatály alá rendelése általánosságban az adósra, vagy a végrehajtást kérőre az előnyösebb vagy a hátrányosabb. Előfordulhat az is, hogy az Avt. hatálya alá tartozó kötelezettség végrehajtására irányuló eljárást bírósági végrehajtás útján, a Vht. szerint kell tovább folytatni, az Avt. egyes rendelkezései alkalmazása mellett.
- [44] 4. Az adóhatóságot megillető követelések végrehajtásának az Avt. hatálya alá vonása az Avt. 1. § (4) bekezdése szerint – a követelés eredeti vagy megváltozott jogcímétől függetlenül – a kifejtettek szerint nem jelenti a bírói úthoz való jog vagy a törvény előtt jogegyenlőség sérelmét, és nem valósít meg hátrányos megkülönböztetést az alapvető jogokat illetően. Ezért az Alkotmánybíróság a kezdeményezést elutasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/1645/2022.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3380/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 2.Mf.31.021/2021/5. számú ítéletével és a Kúria Mfv. IV.10.099/2021/4. számú ítéletével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók a képviselőjük (dr. Balázs Ildikó kamarai jogtanácsos; Tettrekész Magyar Rendőrség Szakszervezete) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszukban a Fővárosi Ítéltábla 2.Mf.31.021/2021/5. számú ítélete, továbbá a Fővárosi Törvényszék Munkaügyi Kollégiuma 20.M.70.129/2020/7. számú ítélete, és a Kúria Mfv.IV.10.099/2021/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását kérték az Alkotmánybíróságtól. Kérték ezeknek az ítéleteknek a megsemmisítését is, mivel azok megsértették az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében védelt tisztességes tárgyaláshoz való alapjogukat.
- [2] 1.1. Az indítvány és mellékletei (a három ítélet, fellebbezés, felülvizsgálati kérelem, 2020. augusztusi nyilatkozat, 20.M70.129/2020/5. számú jegyzőkönyv) szerint az alkotmányjogi panasz előzménye, a törvényszék által megállapított tényállás szerint mindhárom indítványozó az alperes alkalmazásában állt biztonsági őr munkakörben az alperes rendészeti csoportjában, folyamatos munkarendben; munkakörük készenléti jellegű volt. A felperesek 2018. június 1. napját megelőzően 24 órában végeztek szolgálatot oly módon, hogy 24 óra munkavégzést 48 óra pihenőidő követett. A felperesek esetében a munkaidőbeosztásra oly módon került sor, hogy minden harmadik nap végeztek munkát. A felperesek az alperesnél fennálló közalkalmazotti jogviszonyuk mellett másodállással is rendelkeztek, amelynek keretében a munkát az alperesnél töltött pihenőidő alatt látták el. A 2018. május 10. napján kelt 29/2018. számú munkáltatói utasítás munkaát szervezés mellett döntött oly módon, hogy a rendészeti csoportnál 2018. június 1. napjától a vagyoni védelmi helyzet, a betegek, dolgozók, vagyontárgyak védelme biztonsági helyzetének javítása érdekében olyan beosztást kell készíteni, amellyel ezek a szigorúbb és alaposabb ellenőrzések biztosíthatóvá válnak. Ennek érdekében az alperes 12 órás szolgálatot rendelt el, azzal, hogy a havi kötelező munkaidő 174 órára csökkentése ellenére a felperesek bérezése változatlan maradt. A felperesek az utasítás átvételét megtagadták, az új munkarend bevezetését követően annak megfelelően felvették a munkát, majd – különböző időpontokban – indokolt rendkívüli lemondással megszüntették közalkalmazotti jogviszonyukat. Az alperes a felperesek rendkívüli lemondását nem fogadta el, majd felszólította a felpereseket, hogy távolmaradásukat igazolják; tekintettel arra, hogy a felszólításra válasz nem érkezett, az alperes a felperesek közalkalmazotti jogviszonyát rendkívüli felmondással megszüntette. A felperesek (indítványozók) rendkívüli lemondás jogszerűsége, valamint rendkívüli felmentés jogellenessége jogkövetkezményei és egyéb igények megfizetése iránt pert indítottak a Fővárosi Törvényszék Munkaügyi Kollégiuma előtt az alperes munkáltató ellen. A bíróság a keresetet elutasította. Az Ítéltábla mint másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A Kúria az Ítéltábla ítéletét hatályában fenntartotta.
- [3] 1.2. Az Alkotmánybíróság főtítkárának a hiánypótlásra való felhívására kiegészített alkotmányjogi panaszukban – amelyet az Alkotmánybíróság a tartalma szerint bírált el – az indítványozók az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének (tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jog) sérelmét állították; ezzel kapcsolatban idézték az Alaptörvény 28. cikkét is, anélkül, hogy ennek önálló sérelmére hivatkoztak volna.
- [4] Az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés (Abtv. 29. §) szövegszerű megjelölését nem tartalmazza.

- [5] Az alkotmányjogi panasz a 2. oldalától a 7. oldaláig a bírósági eljárások, a bizonyítás és a megállapított tényállás ismertetését és részben a kritikáját tartalmazza (indítvány indokolása [1]–[8] bekezdések). Az indítványozók szerint a „Kúria a tisztességes eljárástól idegen módon valótlan tényállást állapított meg. Valótlan hivatkozással nem volt hajlandó érdemben vizsgálni és állást foglalni azzal kapcsolatban, hogy már az elsőfokú eljárásban is hivatkoztunk arra, hogy a Kjt. [a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény] 30. § (1) bekezdés a) pontja szerint felmentéssel meg kellett volna szüntetni felperesek közalkalmazotti jogviszonyát. Valószínűleg állította felülvizsgálati ítélete [27] részében, hogy azért nem vizsgálja érdemben a kérelmünk ezen részét, mert az nem volt része az elsőfokú és másodfokú eljárásnak sem, miközben periratok sora – I. fokú ítélet, tárgyalási jegyzőkönyv, felperesi nyilatkozat, I. fokú ítélet elleni fellebbezésünk, jogerős ítélet – bizonyítja a Kúria álláspontjának valótlan megállapítását, illetve alaptalanságát. Ezt nem lehet tisztességes eljárásnak tekinteni [...] Az I. fokú ítélet a fellebbezésben jelzett olyan jogsértő fogyatékoságokban szenved, amelyek objektív fogyatékoságok, a valós tényekkel és periratokkal nem egyező ténymegállapítások az eljárás bíróság részéről [...] A jogerős ítélet is olyan alapvető fogyatékoságokban szenved, amelyek a periratokban foglaltakkal ellentétesek. Ezen fogyatékoságokra felülvizsgálati kérelmünkben mutattunk rá, illetve megállapítható, hogy a jogerős ítélet a kereseti kérelem megértésének minimumát sem teljesítette a túlóraigény vonatkozásában: [...] A tisztelt Kúria felülvizsgálati eljárása során is sérült a tisztességes eljáráshoz való felperesi alapjog, hiszen egyszerűen nem vett tudomást arról, hogy a jogerős ítéletből kitűnően az eljárás tanács meg sem értette, vagy félreértelmezte a túlóradíj vonatkozásában előterjesztett felperesi igényt.”
- [6] Az indítvány többször utal arra, hogy a Kúria az egyik indítványozó (a perben a III. rendű felperes) felülvizsgálati kérelmét – amelyet a másik két indítványozóhoz képest később terjesztett elő – nem bírálta el (panasz indokolása [4], [7] és [8] bekezdése).
- [7] Az indítvány a 7. és 8. oldalán érvelést tartalmaz arról, hogy az indítványozónak „a tárgyalás igazságosságához fűződő joga” és „a bíraskodás pártatlanságához fűződő joga” sérelme milyen eljárási és tényállás-megállapítási tevékenységgel valósult meg.
- [8] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [9] 3. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [10] 3.1. Mindhárom indítványozó fél volt a bíróság eljárásában a törvényszék és az ítéletelőtt. Az indítványozók közül ketten a sérelmezett kúriai döntéssel zárult ügyben a Kúria előtt is felek, felperesek voltak, számukra hátrányos döntés született, s a perben a jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették. E magánszemély kérelmezők ekként alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkeznek, érintettségük fennáll. Az alkotmányjogi panaszban szereplő harmadik indítványozóra – aki a törvényszék és az ítéletelőtti eljárásban III. rendű felperes volt – a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság ítélete nem tartalmaz rendelkezést, rá a Kúria döntése nem terjed ki. A Kúria ítélete indokolása [13] bekezdése rögzíti, hogy „a jogerős ítélet ellen az I. és II. rendű felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet”. Ezért ennek az indítványozónak az érintettsége a kúriai ítélet elleni panaszát illetően nem állapítható meg.
- [11] 3.2. Az indítványozók az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben előterjesztett alkotmányjogi panaszukban (a Kúria ítéletének kézbesítése 2022. január 5-én történt, az indítványozók az alkotmányjogi panaszt 2022. február 7-én nyújtották be) a bírósági eljárást befejező, rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai ítéletet, illetve az ítéletelőtti és törvényszéki ítéletet támadták. A Kúria ítéletével és az azzal hatályban tartott ítéletelőtti ítélettel szemben két indítványozó határidőben, a harmadik indítványozó – tekintet-

tel arra, hogy nem volt fél a kúriai eljárásban – az ítéletábrai ítélettel szemben nyilvánvalóan elkésztett [Ügyrend 30. § (2) bekezdés *d*) pont] – a felülvizsgálati eljárás lezárulta után – nyújtott be panaszt.

- [12] 3.3. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pontjával összefüggésben következetes az Alkotmánybíróság gyakorlata a tekintetben, hogy alkotmányjogi panasz csak az Alaptörvényben biztosított alapjog sérelmének valószínűsítésére alapítható. A jelen indítvány e feltételnek eleget tesz, amikor a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jogra hivatkozik.
- [13] 3.4. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [14] Az indítványozók mindhárom ítélet kapcsán azért kérték a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való joga sérelmének megállapítását, mert szerintük a bíróságok a vita tárgyáról – rendkívüli lemondás jogellenessége, illetve rendkívüli felmentés jogellenessége és jogkövetkezményei, valamint rendkívüli munkavégzésért járó díjazás megfizetése – tévesen döntöttek. Az alkotmányjogi panasz lényege szerint a bíróságok tévedtek, amikor arról foglaltak állást, hogy a rendkívüli lemondás Kjt. szerinti feltételei a megállapított tényállás mellett fennállnak-e. Az indítványozók tehát a Kúria ítéletét, valamint a támadott ítéletábrai és törvényszéki ítéletet illetően is törvényességi, szakjogi tárgyú, valójában a bírói mérlegelést vitató kifogásokat hoztak fel, vagyis a jogszabályi rendelkezések értelmezését és a konkrét esetre való mikénti alkalmazását kifogásolták, anélkül, hogy a befogadhatóság tartalmi feltételeinek a panaszban eleget tettek volna.
- [15] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ából következően nem tekinthető általános felülbírálati fórumnak, és valójában e hatásköre is – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának védelmének keresztül – az Alaptörvény védelmét biztosítja [Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés]. A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések ezért önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére [lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]].
- [16] Az Alkotmánybíróság jogköre az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja és az Abtv. 27. §-a értelmében arra terjed ki, hogy kiküszöbölje a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. Következésképpen a bizonyítékok bírói mérlegelésének és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel [lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]]. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján nem állapítható meg, hogy a támadott bírói döntésekkel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak. A jelen esetben az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállásának a megállapítását a panasz ama hivatkozása, amely szerint a harmadik indítványozó felülvizsgálati kérelmét a Kúria nem bírálta el, nem alapozhatja meg; alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-a alapján bírói döntés ellen terjeszthető elő, bírói döntés hiányára az Abtv. 27. §-a alapján panasz nem alapítható.
- [17] 4. Mivel a fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz nem tett eleget a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételeinek, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) pontja, a harmadik indítványozót illetően a *d*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/565/2022.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3381/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.45.113/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Nemes Imre Zsolt ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal élt a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.45.113/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása, és a Debreceni Törvényszék II.K.700.764/2021/9. számú ítéletére kiterjedő hatályú megsemmisítése iránt.
- [2] Az alapul szolgáló ügy – bíróság által megállapított – tényállása szerint az indítványozó mezőgazdasági őstermelői igazolvánnyal folytatott családi gazdálkodóként gazdasági tevékenységet. Az indítványozó részére 2019. január 1. napjától rokkantsági ellátást állapítottak meg. 2019. március 14-én írásban úgy nyilatkozott, hogy az őstermelői tevékenységéből bevétele 2019. évben várhatóan nem haladja meg a 600 000 Ft-ot, azonban a NAV 2021. január 15-én kelt adatszolgáltatása szerint az indítványozó 2019. évi őstermelői bevétele a 600 000 Ft-ot túllépte (2 441 680 Ft volt), ezért a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.) 2. § (1) bekezdése, 19/A. § (3) bekezdése, és (5) bekezdés *b*) pontja, továbbá a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ft.) 58. § (5) bekezdés *e*) pont 2. alpontja, valamint a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja. tv.) 23. §-a alapján az indítványozó rokkantsági ellátását megszüntette. A határozat ellen az indítványozó keresettel élt, melyben előadta, hogy 2019. évben bevétele nem volt, jövedelme sem volt, és személyi adó fizetési kötelezettsége nem keletkezett. Álláspontja szerint a hatóság figyelmen kívül hagyta, hogy az őstermelői járulékalap nem egyenlő az Szja. tv. 6. számú mellékletében meghatározott tevékenységek bevételeivel, mivel a bevallásokban feltüntetett járulékalap a kapott támogatásokat is tartalmazza. A bíróság a felperesi keresetet nem találta megalapozottnak. Leszögezte, hogy abban a jogkérdésben kellett állást foglalnia, hogy az alperesi hatóság jogszerűen szüntette-e meg a felperes rokkantsági ellátását. A bíróság felhívására a NAV által adott tájékoztatás szerint az indítványozó 5 fős családi gazdálkodás tagja, mely családi gazdaság 2019. évben értékesítésből és támogatásból származó összes bevétele 12 208 400.-Ft volt, így ebből az egy főre eső összeg 2 441 680.-Ft volt. A bíróság a vonatkozó jogszabályi rendelkezések egybevetésével arra a megállapításra jutott, hogy az indítványozó általi termékértékesítésből befolyt összeg, továbbá őstermelői tevékenységéhez kapcsolódó támogatás is bevételnek minősül, melyet a jövedelem számításánál figyelembe kell venni. Rámutatott a bíróság, hogy az Szja. tv. 16. § (3) bekezdése értelmében önálló tevékenységből származó bevétel minden olyan bevétel, amelyet a magánszemély a tevékenységével összefüggésben vagy egyébként az e tevékenység alapjául szolgáló jogviszonyára tekintettel megszerez. Míg az Szja. tv. összevont adóalapba tartozó bevételek elszámolásáról szóló 2. számú melléklete szerint a jellemzően előforduló bevételek között szerepel a tevékenység keretében, vagy azzal összefüggésben felvett támogatás is. A bíróság ezért az alperesi hatóság ellátást megszüntető határozatát jogszerűnek minősítette, és a keresetet elutasította.
- [3] Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták az Alaptörvény 28. cikkét, nem tárták fel kellőképpen a tényállást, ezáltal sérült a XXVIII. cikk (1) bekezdése, és a jogszabályok szövegének azok céljával ellentétes értelmezése révén a XIX. cikkben biztosított szociális biztonsághoz való jog. Ezen túlmenően az indítványozó feltüntette az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését, de az alaptörvény-ellenességet e tekintetben nem indokolta.
- [4] Az Alkotmánybíróság főtítkára felhívására kiegészített panaszt az Alkotmánybíróság a tartalma szerint bírálta el.

- [5] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. §-a értelmében, tanácsban eljárva megvizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényi feltételeit.
- [6] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírósági döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a sérelmezett bírósági ítélettel zárult ügyben felperes volt, így az Abtv. 27. § (2) bekezdés *a*) pontja értelmében érintettsége fennáll, az alkotmányjogi panasz tekintetében indítványozói jogosultsággal rendelkezik. A rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőséget kimerítette.
- [7] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. A bíróság tájékoztatása szerint a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.45.113/2021/2. számú végzését az indítványozó jogi képviselője 2022. január 11. napján vette át. Az alkotmányjogi panaszt 2022. március 9-én, határidőben terjesztették elő az elsőfokú bíróságon. Az ügyben rendkívüli jogorvoslati eljárás nincs folyamatban.
- [8] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírósági döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be, míg az Abtv. 52. §-a szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelölte az Abtv. 27. §-át, amely alapján az alkotmányjogi panasz eljárást kezdeményezte, a kifogásolt bírósági döntést, valamint az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit. Beadványában előadta, hogy álláspontja szerint a sérelmezett bírósági végzés miatt ellentétes az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel, ezzel részben eleget tett a határozott kérelem törvényi feltételeinek.
- [9] Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése tekintetében a beadvány nem tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírósági döntések miért ütköznek az Alaptörvény ezen cikkébe. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az indítvány érdemi elbírálásának akadálya, ha az indokolás nem felel meg a határozottság követelményének, illetve nem kapcsolható össze alkotmányjogilag értékelhető módon az Alaptörvény felhívott rendelkezése a sérelmezett döntéssel, illetve jogszabályi rendelkezéssel {3199/2022. (IV. 29.) AB végzés, Indokolás [11]; 3141/2022. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [10]}. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése tekintetében az indítvány nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében rögzített feltételnek, így az alkotmányjogi panasz ezen részében érdemben nem vizsgálható.
- [10] Az indítványozó beadványában többek között az Alaptörvény 28. cikkének sérelmét is állította. Az Alaptörvény 28. cikke azonban nem alapjogot tartalmaz, hanem a bíróságok felé fogalmaz meg a működésükre irányulóan elvárásokat, így az abban foglaltak egyedi érintett vonatkozásában megvalósuló alapjog sérelemhez nem vezethetnek, arra alkotmányjogi panasz önmagában nem alapítható {pl. 3257/2016. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [13]; 3550/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [11] Az Alkotmánybíróság ezt követően megvizsgálta az Abtv. 27. §-a szerinti – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése, és a XIX. cikkben foglalt szociális biztonsághoz való jog sérelmére vonatkozó – alkotmányjogi panasz befogadhatóságát. A Kúria felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt illetően az Alkotmánybíróság korábban már állást foglalt a tekintetben, hogy a Kúria felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzése a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek minősül, és alkotmányjogi panasszal támadható {lásd: 3245/2019. (X. 17.) AB végzés, Indokolás [14]; 3188/2020. (V. 27.) AB végzés, Indokolás [11]}. Jelen ügyben is fenntartja azonban azt a korábbiakban kifejtett álláspontját, miszerint „[a] Kúria azon döntése, mely – a Kp. 118. § (1) bekezdése alapján – a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő peres féltől várja el, hogy a kérelem befogadhatóságát az ott taxatívén felsorolt valamely okra hivatkozva maga indokolja, és e jogszabályhelyet úgy értelmezi, miszerint a befogadás feltétele – a formai okokból történő visszautasíthatóságon túl – az ilyen okok kérelmező általi, tartalmi jellegű bizonyítása, nem vet fel alkotmányossági problémát” {3023/2020. (II. 10.) AB végzés, Indokolás [18]; 3188/2020. (V. 27.) AB végzés, Indokolás [21]}. Ezen túlmenően annak megítélése, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadásának feltételei fennállnak-e, szakjogi-törvényértelmezési kérdés, melyben az Alkotmánybíróság – következetes gyakorlatának megfelelően – a Kúria döntését nem bírálhatja felül {3365/2019. (XII. 16.) AB végzés, Indokolás [21]; 3308/2019. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [20]; 3188/2020. (V. 27.) AB végzés, Indokolás [22]; 3463/2021. (XI. 3.) AB végzés, Indokolás [17]–[18]}. A Kúria megállapítása szerint a Kp. 118. § (1) bekezdésében rögzített befogadási okok egyike sem állt fenn, ezért tagadta meg a felülvizsgálati kérelem befogadását, és érdemi vizsgálatát.

- [12] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése, valamint XIX. cikke sérelme tekintetében előadottakat illetően az Alkotmánybíróság a rendelkezésre álló iratokból arra a megállapításra jutott, hogy az indítványozó valójában nem alkotmányossági problémát tárt fel, hanem a hatóságok és a bíróság jogértelmezését kifogásolja a tevékenységgel kapcsolatosan felvett támogatások adójogi, és összehatárhoz kötött jövedelemtől függő ellátásra való jogosultság megítélése tekintetében. Az indítványozó kérelme végső soron arra irányul, hogy az Alkotmánybíróság a hatósági és a bírósági állásponttól eltérően értékelje a családi gazdaság támogatásának jogi megítélését.
- [13] Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, valamint az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján a bírósági eljárást befejező döntéseknek kizárólag alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van hatásköre. A bírósági döntések ellen benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető a további jogorvoslattal nem támadható bírósági döntések általános felülvizsgálati eszközének, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvény és az abban biztosított jogok védelmére hivatott {3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}. Ebből következően az Alkotmánybíróság a bírósági döntés irányának, a bizonyítékok körének, bírói mérlegelésének és értékelésének felül bírálata nem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3300/2018. (X. 1.) AB végzés, Indokolás [13]; 3369/2018. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [11]; 3448/2021. (X. 25.) AB végzés, Indokolás [12]}. A rendelkezésre álló iratokból megállapíthatóan az eljáró hatóságok, valamint a bíróság részletesen foglalkozott a támogatás jogi megítélésével, annak a jövedelem számításakor betöltött szerepével, külön kitérve arra, hogy az ellátás megszüntetése ezen ok alapján jogszerű volt-e.
- [14] 3. Tekintettel arra, hogy a beadvány részben nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt határozott kérelem követelményének, részben a jelen ügyben nem merült fel olyan, a bírósági döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, mely az alkotmányjogi panasz befogadását indokolta volna, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjára figyelemmel, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alapján rövidített indokolással ellátott végzésben visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/728/2022.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3382/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.II.10.097/2021/5. számú ítéletével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Keszei Gergely ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz a Kúria Mfv.II.10.097/2021/5. számú ítéletével szemben. Alkotmányjogi panaszában kérte a Kúria ítélete alap-törvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy tényállása szerint az indítványozó 1999. március 1-je óta áll az alperes alkalmazásában közszolgálati jogviszonyban. Az alperes az indítványozó jogviszonyát 2011. május 31. napjával a kormánytisztviselők jogállásáról szóló 2010. évi LVIII. törvény 8. § (1) bekezdés *b*) pontja alapján indokolás nélkül megszüntette, mellyel szemben az indítványozó keresetet terjesztett elő. Miután az indítványozó keresetét jogerősen elutasították, felülvizsgálati kérelemmel élt, s ennek nyomán a Kúria a másodfokú bíróság ítéletét az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.
- [3] A megismételt eljárásban első fokon eljáró Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 80.M.150/2017/115. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg az indítványozó jogviszonyát, mivel az indítványozó az egészségügyi állapota miatt jogszerűen tagadhatta meg a munkavégzést. Az elsőfokú bíróság kötelezte ezért az alperest az indítványozó eredeti munkakörben történő továbbfoglalkoztatására, valamint az elmaradt illetmény, cafatéria juttatás, mozgóbér és ezen összegek után járó kamatok megfizetésére. Az elsőfokú bíróság levonásba helyezte a máshonnan megtérült jövedelmet, így az álláskereső járadék összegét, a más jogviszonyban töltött időre eső illetmény összegét és a rehabilitációs járadék összegét. A felek fellebbezése nyomán eljáró Fővárosi Ítéletábrla 2.Mf.31.283/2020/10. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet az összegszerűségek vonatkozásában, valamint a kamatfizetés kezdő időpontját illetően részben megváltoztatta, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [4] A másodfokú ítélettel szemben az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. Felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet megváltoztatását kérte oly módon, hogy a Kúria állapítsa meg, hogy az indítványozó részére a per időtartama alatt folyósított rehabilitációs ellátás összege nem számítható be megtérült jövedelmeként, így annak összegével az elmaradt illetményének összegét kérte felemelni, illetve helyesen megállapítani. Kérte egyúttal az alperes kötelezését arra, hogy felülvizsgálati kérelmével érintett követelése után az alperes kamatot, valamint perköltséget is fizessen. Kérte továbbá, hogy a Kúria állapítsa meg, hogy a per alatt a részére összesen folyósított rehabilitációs járadék összegéből a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 2020. december 31-ig hatályos 10. § (2) bekezdés *b*) pontja alapján három havi ellátásnak megfelelő összegű ellátás levonás nélkül megillette, 2021. január 1-jétől kezdődően pedig a hivatkozott jogszabályhely hatályon kívül helyezésével megszűnő kereseti korlát eltörlése folytán a részére folyósított rehabilitációs járadék összege jövedelmi korlát nélkül teljes összegben megilleti őt, ezért elmaradt jövedelmét nem, illetve csak részben lehet csökkenteni. A Kúria döntésében a másodfokú ítélet felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érintette, az elmaradt illetményt meghaladó kereseti kérelmet elutasító rendelkezést helybenhagyó döntést hatályon kívül helyezte, és az alperest további 89 739 forint illetmény megfizetésére kötelezte, egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A kúriai ítélet szerint az indítványozó alappal hivatkozott arra, hogy 2021 januárjától nem kellett levonni a rehabilitációs ellátás összegét, ami a másodfokú bíróság ítéletének meghozataláig terjedő időre (2021. január 1-jétől március 4-éig) további 89.739 forint illetmény megfizetését jelentette a felülvizsgálati kérelemben foglaltak szerint. A Kúria

szerint ugyanakkor a rehabilitációs járadékot, mint megtérült jövedelmet levonásba kell helyezni az elmaradt ellátmány összegéből, ezért az indítványozó ezzel ellentétes álláspontját megalapozatlannak tekintette.

- [5] Az indítványozó szerint a Kúria ítéletével sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való joga. Az indítványozó megítélése szerint a Kúria az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposággal nem vizsgálta, arról nem adott számot, döntését nem indokolta mindenre kiterjedően. Álláspontja szerint a Kúria ítélete sérti a tisztességes eljáráshoz való jogát, mivel a Kúria ítélete „nem tartalmaz még csak az utalás, vagy említés szintjén sem hivatkozást, álláspontot arra vonatkozóan, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmében részletesen hivatkozott a 3/2014. (III. 31.) KMK véleményben (a továbbiakban: KMK vélemény) foglalt abban, illetve a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályi rendelkezések és a releváns Kúriai joggyakorlat vonatkozásában mi a Kúria álláspontja a »Jogerős ítélet« jogszabálysértő mivolta vonatkozásában, melynek során a felperes számos anyagi és eljárásjogi jogszabály megsértésére hivatkozott felülvizsgálati kérelmében, melynek alapján pedig joggal bízhatott abban, hogy felülvizsgálati kérelme alapos lehet a felülvizsgálati eljárás során.” Az indítványozó a Kúria ítéletével kapcsolatban sérelmezte, hogy a Kúria nem indokolta meg, hogy „milyen jogszabályi rendelkezés alapján jártak el »a bíróságok helytállóan« és »vették figyelembe számításuk alapjául« hivatalból az alperes összegszerű indítványának (ellenkérelmének) hiányában is mind az első mind a másodfokú eljárásban a felperes részére betegségi ellátásként kifizetett rehabilitációs ellátás összegét, mint megtérült jövedelmet”.
- [6] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [7] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a sérelmezett kúriai ítélettel zárult ügyben felperes volt [Abtv. 27. § (2) bekezdés *a*) pont], számára bizonyos tekintetben hátrányos döntés született, s a perben a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A magánszemély kérelmező ekként alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [8] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben előterjesztett panaszában (a Kúria ítéletét az indítványozó jogi képviselője 2022. január 11-én vette kézhez, az alkotmányjogi panaszt postai úton 2022. március 10-én nyújtotta be) a bírósági eljárást befejező, rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai ítéletet támadta.
- [9] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [10] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a kúriai ítéletet az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében garantált tisztességes eljáráshoz való jogába ütközőnek tartotta. Szerinte a Kúria nem bírálta el, hogy alperesi kérelem állítólagos hiányában volt-e lehetőség a munkaügyi perben a felperest megillető elmaradt illetmény összegének csökkentésére. Ennek kapcsán sérelmezte, hogy a Kúria indokolásában nem reagált az alperes felülvizsgálati ellenkérelmére tett felperesi észrevételek vonatkozásában a KMK véleményre való hivatkozással. Alapvetően pedig azt kifogásolta, hogy a Kúria nem indokolta meg, milyen alapon vették figyelembe az eljáró bíróságok az indítványozó részére kifizetett rehabilitációs ellátás összegét megtérült jövedelemként. A Kúria ítéletében ugyanakkor rögzítette, hogy a jogerős ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 275. § (2) bekezdése alapján csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül. Ezzel együtt is a felülvizsgálati kérelem nyomán a vonatkozó jogszabályok alapján kifejezetten állást foglalt a rehabilitációs ellátás jövedelempótló szerepéről. Megállapította továbbá, hogy az elsőfokú bíróság alperesi ellenkérelem alapján

vette figyelembe számítása alapjául az ellátási összegeket, s e tekintetben az elsőfokú ítéletet a másodfokú bíróság helybenhagyta.

- [11] Erre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelme tekintetében az indítványi kérelem tartalmát illetően arra a megállapításra jutott, hogy az indítványozó valójában nem alkotmányosság problémát tárt fel, hanem a Kúria, illetve a perben eljáró bíróságok jogértelmezését kifogásolja. Az indítványozó kérelme végső soron arra irányul, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági állásponttól eltérően értékelje a rehabilitációs ellátás jövedelempótló szerepének jogi megítélését, illetve a konkrét perben megtérült jövedelemként való beszámítását. Az Alkotmánybíróság jogköre az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja és az Abtv. 27. §-a értelmében arra terjed ki, hogy kiküszöbölje a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenességet. Következétes gyakorlata értelmében az Alkotmánybíróság a bírói döntés iránya, illetve a bírósági eljárás felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ából következően nem tekinthető általános felülbírálati fórumnak. A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére (lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]). Az indítvány a Kúria eljárásával összefüggésben nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségűként értékelhető kérdést, vagy olyat, amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján ezért nem állapítható meg, hogy a kúriai ítélettel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.
- [12] 3. Mivel a fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz nem tett eleget a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/846/2022.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3383/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Járásbíróság 23.P.21.145/2019/23. számú ítélete, a Debreceni Törvényszék 3.Pf.20.727/2020/9. számú jogerős ítélete, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.II.20.042/2021/9. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselő (dr. Gyulai Sándor Csaba ügyvéd) útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Debreceni Járásbíróság 23.P.21.145/2019/23. számú ítélete, a Debreceni Törvényszék 3.Pf.20.727/2020/9. számú jogerős ítélete, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.II.20.042/2021/9. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert azok véleménye szerint sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, 28. cikkét, XIII. cikk (1) bekezdését és XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [3] 1.1. A bíróságok által megállapított tényállás szerint Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata (az alapügy felperese) kizárólagos tulajdonát képezi a debreceni [...]93/2 helyrajzi számú, „kivett közterület” megjelölésű ingatlan. Azzal közvetlenül szomszédos az alperes tulajdonában álló [...]97/2 helyrajzi számú ingatlan.
- [4] Az indítványozó (az alapügy alperese) tulajdonszerzésekor ingatlana kerítéssel volt körbekerítve úgy, hogy ahhoz a szomszédos ingatlanból közterületi rész nem tartozott. A felperes ingatlanának az alperes ingatlanával határos részén – és utóbbinak teljes hosszúságában – járda húzódott. Az alperes az ingatlanán 2001-2002-ben építési engedély nélküli épületbővítést végzett. Ekkor fedett teraszt, télikertet és fedett bejárat létesített, valamint további két épületrészt emelt. A főépülethez szerkezetiileg nem kapcsolódó, annak állag- és funkcióserelme nélkül elbontható terasz 1,94 méter mélységben és 12,2 méter hosszúságban átnyúlik a felperes ingatlanára. Az alperes ezzel egyidejűleg elbontotta a járdát és az ingatlanához kerített a felperes ingatlanából egy 391 négyzetméter kiterjedésű területet. Ezzel akadályozza az ottani utcák gyalogosforgalmát.
- [5] Debrecen Megyei Jogú Város jegyzője mint szabálysértési hatóság a 2003. május 7-én kelt 7907/2013. szabszámú határozatában az alperest ügyi szabálysértés miatt figyelmeztetésben részesítette. A határozat indokolásában utalt arra, hogy az alperes az ingatlan előtti járdát megszüntette, oda fákat, cserjét ültetett, így a gyalogosforgalom a közútra terelődött, veszélyeztetve a közlekedést.
- [6] Az építésügyi hatóság a 2007. április 27-én meghozott határozatával kötelezte az alperest az épület eredeti állapotának helyreállítására, a másodfokon eljáró közigazgatási hatóság azonban felfüggesztette az építésügyi eljárást a településrendezési tervnek megfelelő telekhatárrendezés (telekalakítás) végrehajtásáig.
- [7] A polgármesteri hivatal vagyongazdálkodási osztálya 2009. március 9-én kelt levelében tájékoztatta az alperest arról, hogy a perbeli ingatlanrész közterületből való kivonásának lehetőségét megvizsgálták, de a közműegyeztetések során kiderült, hogy ott szennyvízcsatorna halad keresztül, ami miatt a terület rész a közterületből nem kerülhet kivonásra, illetve nem értékesíthető. Erre tekintettel felszólították az alperest a kerítés 10 napon belüli elbontására és a terület eredeti állapotába való visszaállítására.
- [8] Az alperessel szemben 2009-ben történt lakossági bejelentésre eljárást indított a Debreceni Közterület-felügyelet, majd 2010-ben megállapította a felelősségét amiatt, hogy a közterületből bekerített a saját ingatlana javára. A felperes több alkalommal felszólította az alperest arra, hogy hagyjon fel a közterület kizárólagos használatával. Az alperes jelenleg is birtokában tartja a közterületnek az ingatlanához kerített részét. A felperes módosított keresetében a terasz elbontására, az elkerített közterület birtokának visszaszolgáltatására, a kerítésnek az ingatlan-nyilvántartási határvonalra történő áthelyezésére, valamint a járdának 37,2 méter hosszúságban és 80 cen-

timéter szélességben, 40x40 centiméteres betonlapos járdaelemekből való visszaépítésére kérte kötelezni az alperest. Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze az alperest 5 135 382 forint – általános forgalmi adóval növelendő – összegű lejárt használati díj, valamint 2015. december 22-től az ingatlanrész birtokba adásáig havi 193,58 forint/négyzetméter összegű használati díj és ezen összegek késedelmi kamatainak megfizetésére. Arra hivatkozott, hogy az alperes jogalap nélkül birtokolja a tulajdonában álló ingatlan egy részét, ezért birtokvédelemre jogosult, továbbá, hogy az alperes a saját ingatlanán álló épület bővítésével az ő ingatlana rovására túlépített. Állította, hogy a jogvita elbírálása a polgári ügyekben eljáró bíróság hatáskörébe tartozik.

- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy kilencven napon belül bocsássa a felperes birtokába a debreceni belterületi [...]93/2 helyrajzi számú ingatlanak az ítélet mellékletét képező mérési vázlaton feltüntetett 1, 7, 11, 34, 35, 1 pontok által határolt terület részét az azon található fedett terasz elbontásával egyidejűleg. Kötelezte továbbá az alperest, hogy kilencven napon belül ágyazati homokba rakva 37,2 méter hosszúságban és 80 centiméter szélességben, előre gyártott 40x40 centiméteres betonlapos járdaelemekből állítsa vissza a járdát a felperesi ingatlan F. J. utca felőli oldalára, a kerítést pedig helyezze át a hatályos ingatlan-nyilvántartási határvonalra. Emellett kötelezte alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 4 541 386 forintot és annak 2016. február 17-étől a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű kamatát, valamint 2016. február 17-étől kezdődően az ingatlan birtokba adásáig havonta 75 689 forintot, továbbá annak 2016. február 17-e és 2019. szeptember 23-a között lejárt összege után 2017. november 1-jétől a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű kamatát. Ezt meghaladóan a felperes keresetét, illetve az alperes viszontkeresetét elutasította.
- [10] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, fellebbezett részét részben megváltoztatta és az alperest 348 828 forint meg nem fizetett illeték állam javára történő megfizetésére kötelező rendelkezését mellőzte, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét helyben hagyta.
- [11] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amely annak a hatályon kívül helyezésére és a keresetet elutasító határozat meghozatalára irányult. Másodlagosan kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett az első fokon eljáró bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását.
- [12] A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Debreceni Törvényszék 3.Pf.20.727/2020/9. számú jogerős ítéletét hatályában fenntartotta.
- [13] A döntés elvi tartalma szerint a túlépítés jogkövetkezményeinek a levonását nem zárja ki, ha valaki a földjének határán túl közterület rendeltetésű ingatlanra építkezik. A túlépítésből és a birtokháborításból eredő igény érvényesítése akkor is a polgári bíróság hatáskörébe tartozik, ha a túlépítéssel és birtokháborítással érintett terület a helyi önkormányzat tulajdonában áll és az közterületnek minősül.
- [14] 1.2. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján a Debreceni Járásbíróság 23.P.21.145/2019/23. számú ítélete, a Debreceni Törvényszék 3.Pf.20.727/2020/9. számú jogerős ítélete, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.II.20.042/2021/9. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert azok véleménye szerint sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, 28. cikkét, XIII. cikk (1) bekezdését és XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [15] Az indítványozó szerint sérült a tulajdonhoz való joga, mivel a cél eléréséhez, azaz ahhoz, hogy az önkormányzat birtokába kerüljön a per tárgyát képező közterület, szükségtelen a forgalomképtelen, nem hasznosítható területre nézve használati díjat felszámolni. Az indítványozó szerint tulajdonhoz való jogának szükségtelen korlátozását valósítja meg a díjfizetési kötelezettség.
- [16] Az indítványozó szerint a Kúria alapjogsértő módon nem értékelt, hogy a tanúk és szakértő meghallgatását úgy folytatták le, hogy az indítványozó polgári perrend szabályai által biztosított bizonyítási eljárásban való részvételét nem biztosították, valamint a kérdésfeltevés, észrevétel és jegyzőkönyv helyességének ellenőrzéséhez fűződő jogaival sem élhetett.
- [17] Az indítványozó szerint az ítélet elmulasztotta megindokolni, hogy annak ellenére, hogy az alperes sérelmezte a tanúk által elmondottakat és a szakértői véleményeket miért nem tartottak tárgyalást a bíróságok e körben. Ugyanígy nincs indoklás arra vonatkozóan sem, hogy miért alkalmazták a polgári jogi szabályokat, amikor a közterület használatának kérdése közizgatási hatósági ügy.
- [18] Az ítéletek mivel nem kellően pontos indokolást tartalmaztak arra vonatkozóan, hogy az alkotmányjogi értelmezés és precedens ítéleti értelmezésekkel szemben miért a polgári jog szabályait alkalmazta a speciálisan a közterület használatára megalkotott rendelet helyett, ezzel megsértették az indítványozó tisztességes eljárás-hoz való jogát.

- [19] Ezen túlmenően a bírósági ítéletek – meglátása szerint – sértik az Alaptörvény 28. cikkét is, mivel a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik.
- [20] A támadott ítéletek olyan helyzetet alakítottak ki, hogy az indítványozó, ha eleget tenne a jogerős ítéletnek, akkor az jogszabályba ütközne, a Debrecen Megyei Jogú Város helyi építési szabályzatáról és szabályozási tervéről szóló 8/2003. (V. 23.) Kr. rendeletbe. Mindez az indítványozó szerint sérti a jogbiztonság követelményét.
- [21] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben foglalt befogadhatósági feltételeknek. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz határidőben érkezett. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát.
- [22] A befogadhatóság további feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [23] Az Abtv. 27. § (1) bekezdésének megfelelően alkotmányjogi panasz előterjesztésére csak valamely Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozással van lehetőség. Az Alkotmánybíróság állandó joggyakorlata szerint az Alaptörvény 28. cikke nem biztosít az indítványozók számára olyan, Alaptörvényben biztosított jogot, amelyre az Abtv. 27. §-a szerint alkotmányjogi panaszt lehetne alapozni {3535/2021. (XII. 24.) AB végzés, Indokolás [31]}, ekként ezen indítványi elem nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja követelményének.
- [24] Abban is következetes az Alkotmánybíróság gyakorlata, hogy a B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panasz csak kivételesen, a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén alapítható {lásd például: 3371/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [15]}. Ennek megfelelően az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmét állító indítványi elem érdemi elbírálásra csak annyiban alkalmas, amennyiben az indítványozó a visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmának sérelmét állítja, a B) cikk (1) bekezdésének sérelmét állító indítványi elem ezen túli részében nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti feltételeket.
- [25] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [26] Az Alkotmánybíróság az indítványozónak az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével, a tulajdonhoz való joggal és a XXVIII. cikk (1) bekezdésével, a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben előadott érveivel kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [27] A támadott bírósági ítélettel kapcsolatos indítványozói felvetésekkel összefüggésben az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza: az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3012/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [28] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában a bírósági eljárás felülbírálatára irányul. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványozó panaszában egészében nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdésekre vonatkozik, az eljáró bíróságok tényállás-megállapításának, bizo-

nyítékértékelésének, valamint jogértelmezésének és jogalkalmazásának helytállóságát vitatja és a támadott ítéletekben foglalt döntést magát, annak hátrányos voltát tekinti alapjogi sérelemnek a döntések Alkotmánybíróság általi megváltoztatása érdekében. Az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy az indokolási kötelezettség konkrét ügyben történő megsértésének kételye sem merül fel, az eljáró bíróságok ítéleteikben számot adtak az érdemi döntést alátámasztó lényeges érvekről. Az alkotmánybírósági gyakorlat szerint „a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [38]; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Az Alkotmánybíróság itt is hangsúlyozza, hogy „önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.

[29] Mindezek alapján az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban felvetett aggályok a támadott bírói döntések érdemi alkotmányossági vizsgálatát nem teszik lehetővé, mert az indítvány nem tartalmaz olyan érvet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdését.

[30] 3. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában és 29. §-ában meghatározott törvényi feltételeknek, ezért azt az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/87/2022.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3384/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.21.219/2021/2. számú végzésével, illetve a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.034/2021/8. számú ítéletével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Ember Alex ügyvéd) útján eljárva, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.21.219/2021/2. számú végzése valamint a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.034/2021/8. számú ítélete ellen, mivel álláspontja szerint a támadott bírósági határozatok sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését, valamint az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdését.
- [2] 1.1. Az ügyben megállapított tényállás szerint az indítványozó Apátfalva polgármestere, az alapul fekvő ügy alperese. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló döntések felperese közszolgálati jogviszonyban állt Apátfalva Község Önkormányzatával, alpolgármester munkakörben. A felperes 2018 májusában keresőképtelen lett, táppénzes állományba került. Ezt követően, 2018 augusztusában felszólította az indítványozó a felperest, hogy adja át neki a munkaeszközeit, a felperes pedig közölte, hogy ezt a képviselőtestület jelenlétében fogja megtenni. A felperes elmondása szerint 2018 szeptemberében az indítványozó ellehetetlenítette munkáját, munkahelyi telefonját letiltatta. 2018. szeptember 24-én Apátfalva képviselőtestülete megtartotta képviselői és alpolgármesteri megbízatásában a felperest, 2018. szeptember 25-én azonban a polgármester teljeskörűen megvonta a feladatköreit és havi illetményét a helyi önkormányzati képviselők tiszteletdíjára módosította. 2018. október 19-én megszűnt a felperes keresőképtelensége, ezt követően október 26-án alpolgármesteri tisztségéről, október 29-én pedig képviselői mandátumáról is lemondott. A 2019. évi helyi önkormányzati választások előtt, a Fidesz Apátfalvi Alapszervezet nem állította jelöltnek. 2019 szeptemberében megjelent egy cikk „Árulók szövetsége” címmel, amelyet az indítványozó írt. A cikkben többek között olyan állításokat tett az indítványozó, miszerint a felperes évek óta pszichiátriai kezelés alatt áll, amit nem közölt a Fidesz helyi szervezetével, a független jelöltként indulásával hátba támadta őket, táppénze alatt másfél millió forintot vett fel, utazgatott, képviselői bér helyett inkább a rokkantnyugdíjat választotta, férjének nagyösszegű munkát biztosított, pénzéhes volt, amely abból is látszik, hogy pert indított nagy összegű végkielégítés és szabadságmegváltás jogcímén. A felperest 2019-ben helyi önkormányzati képviselővé választották.
- [3] A felperes a fent említett cikkben megjelent állítások miatt bírósághoz fordult, és keresetében kérte, hogy állapítsák meg a jóhírnévhez fűződő jogának sérelmét és tiltsák el az indítványozót a további jogsértésektől. Az alapügy alperesei (az polgármester és az önkormányzat) ellenkérelmükben kérték a kereset elutasítását. Álláspontjuk szerint a keresetlevél nem felelt meg a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) előírt tartalmi követelményeknek, továbbá a cikk kapcsán kifejtették, hogy a cikk politikai véleménynyilvánítást tartalmaz, kampányidőszakban jelent meg, és mivel a felperes közszereplő, így vállalnia kell az ebből fakadó nagyobb tűrési kötelezettséget is.
- [4] Az elsőfokon eljáró Szegedi Törvényszék (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) megállapította, hogy az alaki védekezés alaptalan, tehát az alperesi hivatkozás a keresetlevél hiányosságára nem volt megalapozott. Az elsőfokú bíróság a jóhírnév sérelme kapcsán vizsgálta az értékítélet és a tényközlés megkülönböztetését, a tény és a vélemény közti alapvető különbségeket – hivatkozva hazai és az uniós jogszabályokra és gyakorlatra –, mely során megállapította, hogy az adott esetben – tekintettel arra, hogy a felperes képviselő-jelölt, kampányidőszakban jelent meg a cikk és a benne állított tények valóságalapja bizonyítottá vált – véleményként kell értékelni a cikkben megjelent állításokat. Az elsőfokú bíróság szerint a felperest negatív színben feltűntető kijelentések

a politikai véleménynyilvánítás körébe tartoznak, így azok nem sértették a felperes jóhírnévhez és becsületéhez fűződő személyiségi jogait, a felperes keresetét a bíróság elutasította.

- [5] 1.2. A felperes fellebbezéssel élt és a másodfokon eljáró Szegedi Ítéltábla (a továbbiakban: másodfokú bíróság) részben megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét, és megállapította, hogy az indítványozó megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát, ezért őt a további jogsértéstől eltiltotta, továbbá 500 000 Ft sérelemdíj megfizetésére kötelezte. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [6] A másodfokú bíróság indoklásában kifejtette, hogy egyetért az elsőfokú bírósággal a PK 12. számú állásfoglalás II. pontjára hivatkozás vonatkozásában, azonban vitatja, hogy a cikket nem csak teljes egészében kell vizsgálni, a sérelmezett közléseket egyesével is mérlegelni kell, nem lehet mellőzni annak vizsgálatát, hogy az egyes tiltások önmagukban jogsértőek-e. Ennek megfelelően, a közlések kapcsán a másodfokú bíróság egyesével vizsgálta a sérelmezett kijelentéseket és valamennyi vonatkozásában ellenkező álláspontot képviselt az elsőfokú bíróság ítéletével szemben. Őt tényállítás tekintetében mondta ki a másodfokú bíróság, hogy megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő jogát és ez alapján állapította meg a sérelemdíjat.
- [7] 1.3. Az indítványozó (az alapügy I. rendű alperese) és a perbeli másik (II. rendű) alperes másodfokú ítélettel szemben felülvizsgálati kérelemmel élt a Kúriához. Az indítványozó elsősorban arra hivatkozott a felülvizsgálati kérelmében, hogy a másodfokú bíróság nem vette figyelembe a Kúria választási kampány időszakára vonatkozó állásfoglalását, illetve azt a tényt, hogy az elsőfokú bíróság kimondta, hogy a felperes közszereplő, így nagyobb a tűrési kötelezettsége a véleménynyilvánítás terén. Az indítványozó hivatkozott az 5/2015. (II. 25.) AB határozatra is, melynek – álláspontja szerint – a másodfokú bíróság ítélete nem felel meg.
- [8] A Kúria az alperesek felülvizsgálati kérelmét visszautasította. Indoklásában kifejtette, hogy mivel a felülvizsgálati kérelem nem felel meg a Pp. 413. § (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek, a Pp. 415. § (1) bekezdés *f*) pontja szerint a Kúriának a felülvizsgálati kérelmet vissza kell utasítania. A törvényi feltételeket erősíti meg az 1/2017. Polgári jogegységi határozat és az 1/2016. (II. 15) PK vélemény is. Mivel az alperesek csak kúriai és alkotmánybírósági gyakorlatra hivatkoztak, jogszabályra nem, így a felülvizsgálati kérelem nem volt alkalmas az érdemi elbírálásra.
- [9] 1.4. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, és az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján kérte, hogy az Alkotmánybíróság egyrészt az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésére, másrészt az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdésének sérelmére hivatkozással semmisítse meg a Kúria végzését, illetőleg a Szegedi Ítéltábla ítéletét.
- [10] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában mindenekelőtt kifejtette, hogy álláspontja szerint a kúriai végzés sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését. Az indítványozó álláspontja szerint ugyanis a Kúria nem vette figyelembe azt a 2020. április 1-jétől alkalmazandó új felülvizsgálati okot, miszerint a Kúria akkor is köteles engedélyezni a felülvizsgálatot, ha az ügy érdemére kiható, a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása szükséges. Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria az Alaptörvény 28. cikkét is megsértette azzal, hogy a jogszabály szövegét nem a jogalkotó céljával összhangban értelmezte; valamint az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdését is, mivel a joggyakorlat egységessége – véleménye szerint – nem tud úgy megvalósulni, hogy egy olyan jogegységi döntésre hivatkozik a Kúria, amely korábban született, mint az a jogszabály-módosítás, amit viszont nem vettek figyelembe a felülvizsgálati kérelem elbírálásakor. Az indítványozó a jogegységi panasz mint rendkívüli jogorvoslat elmaradására is hivatkozott az alkotmányjogi panaszában, mivel azzal nem volt lehetősége élni, holott a 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 41/B. § (1) bekezdése lehetőséget biztosítana rá.
- [11] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban a másodfokú bíróság által hozott ítélet megsemmisítését is kérte, mivel az álláspontja szerint sérti az Alaptörvény IX. cikkét. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság helytelenül ítélte tényállításnak a cikkben szereplő közléseket, nem vette azt figyelembe, hogy politikai kampányidőszakban történt mindez, ezzel megsértve a szabad véleménynyilvánításhoz fűződő jogát, valamint a fent említett alapjogok sérelméből fakadóan gátolta a sajtó szabadságát is. Az indítványozó szerint a kijelentések egyesével történő vizsgálata ellentétes a Legfelsőbb Bíróság PK. 12. számú állásfoglalásának II. pontjával, mivel a közléseket egymástól elkülönítve vizsgálja. A közéleti személyek védelme kapcsán hivatkozik az elvi jelentőségű 36/1994. (VI. 24.) AB határozatra, illetve a 7/2014. (III. 7.) AB határozatra, annak alátámasztásaként, hogy a szólásszabadság – közügyek esetén – különleges védelemben részesül, illetve hogy jelen esetben az utóbb említett

határozaton keresztül kell azt megvizsgálni, hogy a megszólalás közügyekben való véleménynyilvánításnak minősül-e vagy sem.

- [12] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [13] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozó panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [14] 2.1 Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [15] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 30. §-a és az Ügyrend 28. § (1) bekezdése alapján határidőben a bíróságra érkezett, amelyet továbbítottak az Alkotmánybíróság részére.
- [16] Jelen ügyben az alkotmányjogi panaszt az alapul szolgáló eljárás egyik alperese nyújtotta be az ügyet érdemben lezáró bírói végzéssel szemben, amely tekintetében további jogorvoslatnak nincs helye.
- [17] 2.2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésére, valamint a IX. cikk (1) és (2) bekezdésének a sérelmére hivatkozott, így ennek a feltételnek az indítvány eleget tesz.
- [18] Az alkotmányjogi panaszban az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdésére és a 28. cikkben foglaltak sérelmére is hivatkozik az indítványozó. Az Alaptörvény 25. cikke azonban –az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint – nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot az indítványozó vonatkozásában. Az Alaptörvény 28. cikke kapcsán pedig az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy gyakorlata értelmében az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segéd szabály nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani {3084/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [6]; 3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [19] 2.3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a másodfokú bíróság ítéletét is támadta, mivel az álláspontja szerint sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdését.
- [20] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panaszt az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés ellen lehet előterjeszteni.
- [21] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt megállapította, hogy jelen ügyben a Kúria végzésében a felülvizsgálati kérelmet visszautasította. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a Kúriának az a döntése, amelyben megállapítja, hogy felülvizsgálati eljárásra nincs lehetőség, az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek minősül, így alkotmányjogi panasszal támadható. Ezért a Kúria végzése ellen a konkrét esetben helye volt alkotmányjogi panasz előterjesztésének.
- [22] Figyelemmel ugyanakkor az Alkotmánybíróság 3223/2021. (V. 28.) AB végzésben kimondottakra (Indokolás [11]) megállapítható, hogy mivel a Kúria a felülvizsgálati kérelmet visszautasította, a Kúria végzése nem minősül az Abtv. 27. §-a értelmében véve az ügy érdemében hozott döntésnek. A jelen alkotmányjogi panasz megítélése szempontjából ilyen, az Abtv. 27. §-a szerint az alapügy érdemében hozott döntésnek a másodfokú bíróság ítélet tekinthető.
- [23] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben kiemeli, hogy az Ügyrend 32. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszok esetében a jogorvoslati lehetőség kimerítésének a kötelezettsége nem vonatkozik a felülvizgálatra mint rendkívüli jogorvoslatra. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz ezért a jogerős döntéssel szemben akkor is benyújtható, ha törvény felülvizsgálati indítvány benyújtását is lehetővé teszi, de az indítványozó ezzel a lehetőséggel nem él {3223/2021. (V. 28.) AB végzés, Indokolás [11]}.

- [24] Ha azonban az indítványozó a felülvizsgálat lehetőségét kimeríti, a rendkívüli jogorvoslati eljárásban hozott döntés tartalma az Alkotmánybíróság eljárására is kihat. Ha ugyanis a felülvizsgálati indítvány érdemi elbírálásra alkalmas, azt a Kúria érdemben vizsgálja, az Alkotmánybíróság a felülvizsgálati eljárásban hozott döntést a jogerős döntésre is kiterjedően vizsgálhatja. Abban az esetben azonban, ha a Kúria azt állapítja meg, hogy a felülvizsgálati eljárás lefolytatására nincs lehetőség, az Alkotmánybíróság a Kúriának ezen nem érdemi döntésén keresztül az ügy érdemében hozott jogerős döntést csak két esetben vizsgálhatja. Akkor (i) ha az indítványozó a jogerős döntést a felülvizsgálati indítvánnyal egyidejűleg – az Abtv. szerinti határidőben – alkotmányjogi panasszal is megtámadta, vagy (ii) ha a Kúria végzését mérlegelési jogkörben hozta meg, amely mérlegelés eredményére az indítványozónak bizonyosan nincs ráhatása [Ügyrend 32. § (4) bekezdés, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény 26. § (1) bekezdésének és 27. §-ának, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendje 32. §-ának egységes értelmezéséről szóló 1/2019. (XI. 25.) AB Tü. állásfoglalás I/5. pont].
- [25] Jelen ügyben ezen esetek egyike sem áll fenn, ezért az Alkotmánybíróság az indítványozó jogerős ítéletre vonatkozó – az Alaptörvény IX. cikkével összefüggő – érveit nem vizsgálhatta. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz befogadhatóságát a továbbiakban csak a Kúria végzését támadó elemében értékelte [lásd hasonlóan: 3369/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [12]–[14], továbbá 3223/2021. (V. 28.) AB végzés, Indokolás [11]].
- [26] 2.4. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként ld. 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], továbbá pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [27] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a felülvizsgálati kérelmét érdemi vizsgálat nélkül visszautasító kúriai végzést az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében garantált jogorvoslathoz való jogába ütközőnek tartotta. Sérelmezte, hogy a Kúria indokolatlanul hiányosnak minősítette felülvizsgálati kérelmét, jöllehet bírósági felülvizsgálati kérelme eleget tett a Pp. 409. § szerinti követelménynek. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését azért tartotta sérelmesnek, mivel az elsőfokú bíróság nem terjesztette fel haladéktalanul a Kúriához a felülvizsgálati kérelmét, valamint a Kúria nem tartotta meg a felülvizsgálat engedélyezésére vagy megtagadására meghatározott 30 napos határidőt, továbbá az elbírálási határidőt követően szünetelt meg a visszautasító végzés és a döntést követően több, mint egy hónappal később kapták csak kézhez azt.
- [28] Az Alkotmánybíróság az 3268/2012. (X. 4.) AB határozatában kimondta, hogy „az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban azonban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3268/2012. (X. 4.) AB határozat, Indokolás [28]}. Az Alaptörvény XXVIII. cikkében szereplő tisztességes eljáráshoz való jog kapcsán az Alkotmánybíróságnak kiemelt jelentőséggel kell azt vizsgálni, hogy az adott ügyben tényleges alapjogsérelem következett-e be vagy valamilyen más jogsértés állapítható meg. Az Alkotmánybíróság a fent idézett határozatából is kitűnik, hogy csak az Alaptörvényben meghatározott alapjogok sérelmét jogosult vizsgálni, jelen esetben azonban a felülvizsgálati kérelem hiányossága, melyet a Kúria megállapított, nem vet fel alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést (a jogorvoslathoz való jog sérelmére akkor lehetne hivatkozni a vizsgált ügyben, ha a Kúria nem indokolta volna meg a döntését és nem fejtette volna ki, hogy a kérelem elbírálásának miért nincs helye). A vizsgált ügyben a felülvizsgálati eljárás visszautasítása eljárásjogi kérdés, az indítványozó panasa tehát szakjogi felülbírálatra irányult. A 3216/2022. (V. 11.) és a 3217/2022. (V. 11.) AB végzésekben kimondottakhoz hasonlóan {3216/2022. (V. 11.) AB végzés, Indokolás [23], továbbá 3217/2022. (V. 11.) AB végzés, Indokolás [23]} jelen ügyben is megállapítható tehát, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése tekintetében nem áll fenn az Abtv. 29. §-ban meghatározott befogadhatóság feltétel.
- [29] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakra, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró helyett

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/818/2022.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3385/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.21.219/2021/2. számú végzésével, illetve a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.034/2021/8. számú ítéletével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó önkormányzat jogi képviselő (dr. Halasi Barbara ügyvéd) útján eljárva, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúria Pfv.IV.21.219/2021/2. számú végzése és a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.034/2021/8. számú ítélete ellen, mivel álláspontja szerint a támadott bírósági döntések sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését, valamint az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdését.
- [2] 1.1. Az alapul fekvő ügyben megállapított tényállás II. rendű alperese – Apátfalva Község Önkormányzata – az indítványozó. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló döntések felperese közzszolgálati jogviszonyban állt az indítványozóval, alpolgármester munkakörben. A felperes 2018 májusában keresőképtelen lett, táppénzes állományba került. Ezt követően, 2018. augusztusban az indítványozó polgármestere felszólította a felperest, hogy adja át neki a munkaeszközeit, a felperes ezt azonban csak a képviselőtestület jelenlétében volt hajlandó megtenni. A felperes elmondása szerint 2018 szeptemberében az indítványozó polgármestere ellehetlenítette munkáját, munkahelyi telefonját letiltatta. 2018. szeptember 24-én Apátfalva képviselőtestülete megtartotta képviselői és alpolgármesteri megbízatásában a felperest, 2018. szeptember 25-én azonban a polgármester teljeskörűen megvonta a feladatköreit és havi illetményét a helyi önkormányzati képviselők tiszteletdíjára módosította. 2018. október 19-én megszűnt a felperes keresőképtelensége, ezt követően október 26-án alpolgármesteri tisztségéről, október 29-én pedig képviselői mandátumáról is lemondott. A 2019. évi helyi önkormányzati választások előtt, a Fidesz Apátfalvi Alapszervezet nem állította jelöltnek a felperest. 2019 szeptemberében megjelent egy cikk „Árulók szövetsége” címmel, amelyet az indítványozó polgármestere írt és az indítványozó jelentetett meg. A cikkben többek között olyan állítások voltak, miszerint a felperes évek óta pszichiátriai kezelés alatt áll, amit nem közölt a Fidesz helyi szervezetével, a független jelöltként indulásával hátra támadta őket, táppénze alatt másfél millió forintot vett fel, utazgatott, képviselői bér helyett inkább a rokkantnyugdíjat választotta, férjének nagyszegű munkát biztosított, pénzéhes volt, amely abból is látszik, hogy pert indított nagy összegű végkielégítés és szabadságmegváltás jogcímén. A felperest 2019-ben helyi önkormányzati képviselővé választották.
- [3] A felperes a fent említett cikkben megjelent állítások miatt bírósághoz fordult, és keresetében kérte, hogy állapítsák meg a jóhírnévhez fűződő jogának sérelmét és tiltsák el az indítványozót a további jogsértésektől. A II. rendű alperes, azaz az indítványozó és az I. rendű alperes (azaz az önkormányzat polgármestere) ellenkérelmükben kérték a kereset elutasítását. Álláspontjuk szerint a keresetlevél nem felelt meg a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvényben (továbbiakban: Pp.) előírt tartalmi követelményeknek, továbbá a cikk kapcsán kifejtették, hogy a cikk politikai véleménynyilvánítást tartalmaz, kampányidőszakban jelent meg és mivel a felperes közszereplő, így viselnie kell az ebből fakadó nagyobb tűrés kötelezettséget is.
- [4] Az elsőfokon eljáró Szegedi Törvényszék (továbbiakban: elsőfokú bíróság) megállapította, hogy az alaki védekezés alaptalan, tehát az alperesi hivatkozás a keresetlevél hiányosságára nem volt megalapozott. Az elsőfokú bíróság a jóhírnév sérelme kapcsán vizsgálta az értékítélet és a tényközlés megkülönböztetését, a tény és a vélemény közti alapvető különbségeket – hivatkozva hazai és az uniós jogszabályokra és gyakorlatra –, mely során megállapítja, hogy jelen esetben – tekintettel arra, hogy a felperes képviselő-jelölt, kampányidőszakban jelent meg a cikk és a benne állított tények valóságalapja bizonyítottá vált – véleményként kell értékelni a cikkben megjelent állításokat. Az elsőfokú bíróság szerint a felperest negatív színben feltüntető kijelentések a poli-

itikai véleménynyilvánítás körébe tartoznak, így azok nem sértették a felperes jóhírnévhez és becsületéhez fűződő személyiségi jogait, a felperes keresetét a bíróság elutasította.

- [5] 1.2. A felperes fellebbezéssel élt és a másodfokon eljáró Szegedi Ítéletábrla (továbbiakban: másodfokú bíróság) részben megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét, és megállapította, hogy az indítványozó megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát, ezért őt a további jogsértéstől eltiltotta, továbbá 500 000 Ft sérelemdíj megfizetésére kötelezte. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [6] A másodfokú bíróság indoklásában kifejtette, hogy egyetért az elsőfokú bírósággal a PK 12. számú állásfoglalás II. pontjára hivatkozás tekintetében, azonban vitatja, hogy a cikket csak teljes egészében kell vizsgálni, a sérelmezett közléseket egyesével is mérlegelni kell, nem lehet mellőzni annak vizsgálatát, hogy az egyes tiltások önmagukban jogsértőek-e. Ennek megfelelően, a közlések kapcsán a másodfokú bíróság egyesével vizsgálta a sérelmezett kijelentéseket és valamennyi vonatkozásában ellenkező álláspontot képviselt az elsőfokú bíróság ítéletével szemben. Őt tényállítás tekintetében mondta ki a másodfokú bíróság, hogy megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő jogát, és ez alapján állapította meg a sérelemdíjat.
- [7] 1.3. Az indítványozó és a perbeli másik alperes a másodfokú ítélettel szemben felülvizsgálati kérelemmel élt a Kúriához. Az indítványozó elsősorban arra hivatkozott a felülvizsgálati kérelmében, hogy a másodfokú bíróság nem vette figyelembe a Kúria választási kampány időszakára vonatkozó állásfoglalását, illetve azt a tényt, hogy az elsőfokú bíróság kimondta, hogy a felperes közszereplő, így nagyobb a tūrési kötelezettsége a véleménynyilvánítás terén. Az indítványozó hivatkozott az 5/2015. (II. 25.) AB határozatra is, melynek – álláspontja szerint – a másodfokú bíróság ítélete nem felel meg.
- [8] A Kúria az alperesek felülvizsgálati kérelmét visszautasította. Indoklásában kifejtette, hogy mivel a felülvizsgálati kérelem nem felel meg a Pp. 413. § (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek, a Pp. 415. § (1) bekezdés *f*) pontja szerint a Kúriának a felülvizsgálati kérelmet vissza kell utasítania. A törvényi feltételeket erősíti meg az 1/2017. Polgári jogegységi határozat és az 1/2016. (II. 15) PK vélemény is. Mivel az alperesek csak kúriai és alkotmánybírósi gyakorlatra hivatkoztak, jogszabályra nem, így a felülvizsgálati kérelem nem volt alkalmas az érdemi elbírálásra.
- [9] 1.4. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybíróshoz, és az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján kérte, hogy az Alkotmánybíróshoz egyrészt az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésére, másrészt az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdésének sérelmére hivatkozással semmisítse meg a Kúria végzését, illetőleg a Szegedi Ítéletábrla ítéletét.
- [10] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában mindenképp kifejtette, hogy álláspontja szerint a kúriai végzés sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését. Az indítványozó álláspontja szerint ugyanis a Kúria nem vette figyelembe azt a 2020. április 1-jétől alkalmazandó új felülvizsgálati okot, miszerint a Kúria akkor is köteles engedélyezni a felülvizsgálatot, ha az ügy érdemére kiható, a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása szükséges. Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria az Alaptörvény 28. cikkét is megsértette azzal, hogy a jogszabály szövegét nem a jogalkotó céljával összhangban értelmezte; valamint az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdését is, mivel a joggyakorlat egységessége – véleménye szerint – nem tud úgy megvalósulni, hogy egy olyan jogegységi döntésre hivatkozik a Kúria, amely korábban született, mint az a jogszabály-módosítás, amit viszont nem vettek figyelembe a felülvizsgálati kérelem elbírálásakor. Az indítványozó a jogegységi panasz mint rendkívüli jogorvoslat elmaradására is hivatkozott az alkotmányjogi panaszában, mivel azzal nem volt lehetősége élni, holott a 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 41/B. § (1) bekezdése lehetőséget biztosítana rá. Az indítványozó kiemelte azt is, hogy a 7/2013. (III. 1.) AB határozat szerint a tisztességes eljáráshoz való jog eleme az az alkotmányos igény (a jogi szabályozással szemben), hogy a bíróságok érdemben dönthessenek a perbe vitt jogokról. A 20/2017. (VII. 18.) AB határozatra hivatkozva az indítványozó pedig azt is kiemelte, hogy az a bírói ítélet, amely figyelmen kívül hagyja a hatályos jogot, fogalmilag nem lehet tisztességes, alaptörvény-ellenesség pedig akkor válik, ha a jogszabály céljának vizsgálatát teljes mértékben és kifejezetten kizárja. Az indítványozó szerint a Kúria önkényesen értelmezte a döntés alapját képező jogszabályokat, így az sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot. Az indítványozó a kúriai végzés tekintetében az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdésének sérelmére nem hivatkozott.
- [11] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban a másodfokú bíróság által hozott ítélet megsemmisítését is kérte, mivel az álláspontja szerint sérti az Alaptörvény IX. cikkét. Véleménye szerint ugyanis a másodfokú bíróság

által meghozott döntés az újságcikkben szereplő vélemények, illetve tények jogellenessége kapcsán sérti a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit, gátolja a sajtó szabadságának érvényesülését és ebből fakadóan a véleménynyilvánításhoz fűződő alapjogot.

- [12] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [13] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozó panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [14] 2.1 Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [15] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 30. §-a és az Ügyrend 28. § (1) bekezdése alapján határidőben a bíróságra érkezett, amelyet továbbítottak az Alkotmánybíróság részére.
- [16] Jelen ügyben az alkotmányjogi panaszt az alapul szolgáló eljárás egyik alperese nyújtotta be az ügyet érdemben lezáró bírói végzéssel szemben, amely tekintetében további jogorvoslatnak nincs helye.
- [17] 2.2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésére, valamint a IX. cikk (1) és (2) bekezdésének a sérelmére hivatkozott, így ennek a feltételnek az indítvány eleget tesz.
- [18] Az alkotmányjogi panaszban az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdésére és a 28. cikkben foglaltak sérelmére is hivatkozik az indítványozó. Az Alaptörvény 25. cikke azonban – az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint – nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot az indítványozó vonatkozásában. Az Alaptörvény 28. cikke kapcsán pedig az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy gyakorlata értelmében az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segédanyag nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani [3084/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [6]; 3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]].
- [19] 2.3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a másodfokú bíróság ítéletét is támadta, mivel az álláspontja szerint sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdését.
- [20] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panaszt az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés ellen lehet előterjeszteni.
- [21] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt megállapította, hogy jelen ügyben a Kúria végzésében a felülvizsgálati kérelmet visszautasította. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a Kúriának az a döntése, amelyben megállapítja, hogy felülvizsgálati eljárásra nincs lehetőség, az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek minősül, így alkotmányjogi panasszal támadható. Ezért a Kúria végzése ellen a konkrét esetben helye volt alkotmányjogi panasz előterjesztésének.
- [22] Figyelemmel ugyanakkor az Alkotmánybíróság 3223/2021. (V. 28.) AB végzésben kimondottakra (Indokolás [11]) megállapítható, hogy mivel a Kúria a felülvizsgálati kérelmet visszautasította, a Kúria végzése nem minősül az Abtv. 27. §-a értelmében véve az ügy érdemében hozott döntésnek. A jelen alkotmányjogi panasz megítélése szempontjából ilyen, az Abtv. 27. §-a szerint az alapügy érdemében hozott döntésnek a másodfokú bíróság ítélet tekinthető.
- [23] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben kiemeli, hogy az Ügyrend 32. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszok esetében a jogorvoslati lehetőség kimerítésének a kötelezettsége nem vonatkozik a felülvizgálatra mint rendkívüli jogorvoslatra. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz ezért a jogerős döntéssel szemben akkor is benyújtható, ha törvény felülvizsgálati indítvány benyújtását is lehetővé teszi, de az indítványozó ezzel a lehetőséggel nem él [3223/2021. (V. 28.) AB végzés, Indokolás [11]].

- [24] Ha azonban az indítványozó a felülvizsgálat lehetőségét kimeríti, a rendkívüli jogorvoslati eljárásban hozott döntés tartalma az Alkotmánybíróság eljárására is kihat. Ha ugyanis a felülvizsgálati indítvány érdemi elbírálásra alkalmas, azt a Kúria érdemben vizsgálja, az Alkotmánybíróság a felülvizsgálati eljárásban hozott döntést a jogerős döntésre is kiterjedően vizsgálhatja. Abban az esetben azonban, ha a Kúria azt állapítja meg, hogy a felülvizsgálati eljárás lefolytatására nincs lehetőség, az Alkotmánybíróság a Kúriának ezen nem érdemi döntésén keresztül az ügy érdemében hozott jogerős döntést csak két esetben vizsgálhatja. Akkor (i) ha az indítványozó a jogerős döntést a felülvizsgálati indítvánnyal egyidejűleg – az Abtv. szerinti határidőben – alkotmányjogi panasszal is megtámadta, vagy (ii) ha a Kúria végzését mérlegelési jogkörben hozta meg, amely mérlegelés eredményére az indítványozónak bizonyosan nincs ráhatása [Ügyrend 32. § (4) bekezdés, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (1) bekezdésének és 27. §-ának, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendje 32. §-ának egységes értelmezéséről szóló 1/2019. (XI. 25.) AB Tü. állásfoglalás I/5. pont].
- [25] Jelen ügyben ezen esetek egyike sem áll fenn, ezért az Alkotmánybíróság az indítványozó jogerős ítéletre vonatkozó – az Alaptörvény IX. cikkével összefüggő – érveit nem vizsgálhatta. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz befogadhatóságát a továbbiakban csak a Kúria végzését támadó elemében értékelte [lásd hasonlóan: 3369/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [12]–[14], továbbá 3223/2021. (V. 28.) AB végzés, Indokolás [11]].
- [26] 2.4. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként ld. 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], továbbá pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [27] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a felülvizsgálati kérelmét érdemi vizsgálat nélkül visszautasító kúriai végzést az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében garantált jogorvoslathoz való jogába ütközőnek tartotta. Sérelmezte, hogy a Kúria indokolatlanul hiányosnak minősítette felülvizsgálati kérelmét, jöllehet bírósági felülvizsgálati kérelme eleget tett a Pp. 409. § szerinti követelménynek. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését azért tartotta sérelmesnek, mivel az elsőfokú bíróság nem terjesztette fel haladéktalanul a Kúriához a felülvizsgálati kérelmét, valamint a Kúria nem tartotta meg a felülvizsgálat engedélyezésére vagy megtagadására meghatározott 30 napos határidőt, továbbá az elbírálási határidőt követően szünetelt meg a visszautasító végzés és a döntést követően több mint egy hónappal később kapták csak kézhez azt.
- [28] Az Alkotmánybíróság az 3268/2012. (X. 4.) AB határozatában kimondta, hogy „az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban azonban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3268/2012. (X. 4.) AB határozat, Indokolás [28]}. Az Alaptörvény XXVIII. cikkében szereplő tisztességes eljáráshoz való jog kapcsán az Alkotmánybíróságnak kiemelt jelentőséggel kell azt vizsgálni, hogy az adott ügyben tényleges alapjogsérelem következett-e be vagy valamilyen más jogsértés állapítható meg. Az Alkotmánybíróság a fent idézett határozatából is kitűnik, hogy csak az Alaptörvényben meghatározott alapjogok sérelmét jogosult vizsgálni, jelen esetben azonban a felülvizsgálati kérelem hiányossága, melyet a Kúria megállapított, nem vet fel alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést (a jogorvoslathoz való jog sérelmére akkor lehetne hivatkozni a vizsgált ügyben, ha a Kúria nem indokolta volna meg a döntését és nem fejtette volna ki, hogy a kérelem elbírálásának miért nincs helye). A vizsgált ügyben a felülvizsgálati eljárás visszautasítása eljárásjogi kérdés, az indítványozó panasa tehát szakjogi felülbírálatra irányult. A 3216/2022. (V. 11.) és a 3217/2022. (V. 11.) AB végzésekben kimondottakhoz hasonlóan {3216/2022. (V. 11.) AB végzés, Indokolás [23], továbbá 3217/2022. (V. 11.) AB végzés, Indokolás [23]} jelen ügyben is megállapítható tehát, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése tekintetében nem áll fenn az Abtv. 29. §-ban meghatározott befogadhatóság feltétel.
- [29] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakra, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró helyett

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/484/2022.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3386/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pesti Központi Kerületi Bíróság 9.Szk.14.379/2021/7. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró magánszemély indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, amelyben kérte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 9.Szk.14.379/2021/7. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó szerint a támadott döntés ellentétes az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésével (gyülekezés szabadsága), XV. cikk (2) bekezdésével (hátrányos megkülönböztetés tilalma), XXVIII. cikk (1) bekezdésével (tiszteséges eljáráshoz való jog) és XXVIII. cikk (7) bekezdésével (jogorvoslathoz való jog).
- [2] 2. A támadott bírósági határozatban ismertetett tényállás szerint az indítványozó részt vett a World Wide Rally elnevezésű nemzetközi szerveződés keretében 2021. március 20-ra szervezett, a Covid-19 koronavírus helyzet kezelése miatt bevezetett korlátozások elleni tüntetésen. Az „Egy csendes séta az emberségért” elnevezésű esemény keretében a szervező a közösségi oldalán bejelentette, hogy egy sétát fog tenni a Kossuth térről a Hősök terére; ehhez a tevékenységhez többen, köztük az indítványozó is csatlakoztak.
- [3] A vonulásban résztvevőkkel szemben a veszélyhelyzet idején alkalmazandó védelmi intézkedések második üteméről szóló 484/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 4. § (1) bekezdése (tilos a közterületen, illetve a nyilvános helyeken a csoportosulás, illetve a gyülekezés) alapján, csoportosulás miatt a rendőrség feljelentést tett. Az indítványozó a rendőri intézkedés során kérdésre elmondta, hogy nem a rendezvényen vett részt, csak egy padra ült le napozás céljából.
- [4] A szabálysértési hatóság álláspontja szerint az indítványozó a veszélyhelyzeti tilalom ellenére vett részt gyűlésen, így a szabálysértést megvalósította és pénzbírsággal sújtotta.
- [5] A bíróság a támadott döntésben azt állapította meg, hogy a szabálysértési hatóság helyesen állapította meg a tényállást és a jogszabályokat megfelelően alkalmazta, ugyanakkor a pénzbírság összegét mérsékelte.
- [6] A bíróság döntésével szemben az indítványozó az Abtv. 27. § (1) bekezdésére alapított panaszával az Alkotmánybírósághoz fordult. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tiszteséges eljáráshoz való jog sérelmét látta abban, hogy a támadott döntésben a bíróság nem bírált el minden, az ügy szempontjából releváns körülményt. Sérelmezte különösen, hogy a bíróság nem döntött arról, hogy a tevékenysége veszélyes-e a társadalomra, így oka lehet-e szabálysértési marasztalásnak. Hivatkozott arra, hogy a tevékenysége egyértelmű közéleti kommunikációs célt és üzenetet hordozott, ami a külvilág számára is felismerhető volt, így a véleménynyilvánítás körébe tartozott, amely a véleménynyilvánítás szabadságának alkotmányos védelme alatt áll, következésképpen nem lehet veszélyes a társadalomra, így szabálysértésként nem is büntetendő cselekmény. Az indítvány tartalmát tekintve az indítványozó szerint a gyülekezési szabadság lényeges tartalmát korlátozza, ha a köztéri véleménynyilvánítás minden formája tilos. Álláspontja szerint a közterületi véleménynyilvánítás szabadságának gyakorlása veszélyhelyzetben is csak akkor korlátozható, ha az a különleges jogrend alapjául szolgáló helyzet, tehát a veszély elhárítását szolgálja, és a korlátozás észszerű kapcsolatban áll a járványveszély elhárításával. Mindebben az indítványozó az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét látta.
- [7] Az indítványozó sérelmesnek tartotta a kiszabható szankció mértékét és jellegét is. Előadta, hogy „az aránytalan összegű bírságtételek jó eséllyel eltántorítják a közügyekben véleményüket kifejezni, kollektíven tiltakozni kívánó polgárokat a publikus véleménynyilvánítástól, A súlyos szankciók erőteljes dermesztő hatást gyakorolhatnak még azokra a személyekre is, akik rendszeresen vesznek részt tüntetéseken, demonstrációkon, és elri-

aszthatják a véleménynyilvánítás gyülekezés formájában történő gyakorlásától. Különösen súlyos a szervezőkkel szembeni fellépés, ami nem csupán a bíróság összegében, hanem a szankció jellegében is megmutatkozik: míg a gyűlések résztvevőivel szemben szabálysértési eljárás keretében szabálysértési bíróság kiszabására van lehetőség, a szervezőkkel szemben közigazgatási bíróságot szab ki a rendőrség. A közigazgatási bíróság esetében nincs lehetőség a bíróság méltányossági alapon történő mérséklésére vagy elengedésére. A közigazgatási bíróság nem változtatható át, viszont adók módjára behajtható, vagyis munkabérből vonják le, ingó/ingatlan vagyona hajtják végre.”

[8] Az indítványozó hivatkozott a hátrányos megkülönböztetés tilalmára is, azonban az indítvány nem tartalmazott érveket arra vonatkozóan, hogy a támadott döntés miért sérti az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését. Az indítványozó sérelmesnek tartotta az R. egyes rendelkezéseit is, azonban annak alkotmányossági vizsgálatára nem terjesztett elő indítványt. Végül részletesen hivatkozott az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlatára, továbbá előadta, hogy Ausztriában megfelelő óvintézkedések mellett szabadon lehet gyülekezni, Spanyolországban pedig az Alkotmánybíróság alkotmányellenesnek találta a szigorú vesztegzarat, és törölte azokat a bíróságokat, amelyeket a megsértőivel szemben kiszabtak.

[9] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.

3.1. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján az „alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva”.

[10] Az indítványozó saját ügyében jár el, megjelölte az indítványozói jogosultságát, valamint az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés], az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérve az Alkotmánybíróság eljárását. Az Abtv. 30. § (1) bekezdéséből következően az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani. Az indítványozó a támadott döntést 2021. november 23-án vette át, az alkotmányjogi panaszt 2022. január 21-én – határidőben – nyújtotta be.

[11] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése rögzíti, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, melynek részleteit az (1a) és (1b) bekezdések szabályozzák.

[12] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. További feltétel, hogy az indítvány részletes indokolást tartalmazzon, kifejtve az Alaptörvényben foglalt jog sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Ezzel összefüggésben megállapítható, hogy az indítványozó az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésének, illetve XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét részletesen indokolta, azonban az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésével és XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben nem adott elő részletes indokolást. Az indítványozó kifejezetten kérte a vonatkozó bírói döntés megsemmisítését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].

[13] Megállapítható az is, hogy a támadott döntéssel szemben nem állt további jogorvoslat az indítványozó rendelkezésére.

[14] 3.2. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.

[15] Az Alkotmánybíróság a 23/2021. (VII. 13.) AB határozatban nem találta az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésébe ütközőnek az R.-nek azt a rendelkezését, amely mérlegelés nélkül, automatikusan megtiltotta a gyülekezés a járványügyi veszélyhelyzet ideje alatt. E döntésben az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy „a járvány terjedése szempontjából egyik legkockázatosabb alapjog, a gyülekezés szabadsága gyakorlásának időleges kizárása szükséges korlátozásnak tekinthető” (Indokolás [31]). Absztrakt szinten tehát nem jelenthető ki, hogy a járványügyi veszélyhelyzet hatálya alatt a gyülekezés ne lenne társadalomra veszélyes, és így ne le-

hetne szabálysértésnek minősíteni ezt a magatartást. Az indítványozó egyedi ügyének társadalomra való veszélyességének értékelése, ide értve azt, hogy résztvevője volt-e a gyülekezésnek, jogszerűen használta-e sajtóigazolmányát és megfelelően viselte-e a maszkot olyan ténybeli kérdések, amelyek nem képezhetik alkotmányossági felülvizsgálat tárgyát. A tényállás megállapítása és az azokból levonható következtetések megállapítása (ideértve valamely magatartás társadalomra való veszélyességét) az általános hatáskörű bíróság feladata.

- [16] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nincs értékelhető összefüggésben az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésével, illetve XXVIII. cikk (1) bekezdésével, így nem felel meg az Abtv. 29. §-ában rögzített követelménynek. Ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró helyett

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/378/2022.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3387/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kgyk.VII.39.086/2022/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselő (dr. Borbély Andrea ügyvéd) útján eljárva, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúria Kgyk VII.39.086/2022/8. számú ítélete ellen, mivel álláspontja szerint a támadott ítélet sérti az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdését, a XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdését.
- [2] 1.1. Az ügyben megállapított tényállás szerint az indítványozó 2022. január 19-én bejelentést tett Budapest Rendőr-főkapitányságánál gyűlés megtartására irányulóan. A gyűlés időpontjául a 2022. február 12. 14 – 18 óra közötti időintervallumot jelölte meg, helyszínként pedig a Budapest XII. kerület, Csaba utca 5. Városmajori Jézus Szíve templom – Árkay Aladár sétány – Városmajor Tábori vadászok I. világháborús emlékmű útvonalat. A gyűlés céljaként kegyeleti megemlékezést nevezett meg. A gyülekezési hatóság 2022. január 20-án egyeztető tárgyalást tartott, melyről jegyzőkönyv készült. Az egyeztető tárgyalás során az indítványozó úgy nyilatkozott, hogy rendezvényük nem hozható összefüggésbe a Légió Hungária szervezet oldalán meghirdetett, szintén 2022. február 12-én tartandó „Becsület Napja” eseménnyel. Budapest Rendőrfőkapitánya – a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 14. §-ára hivatkozással – gyülekezési hatósági jogkörében eljárva megtiltotta az indítványozó számára gyűlés megtartását. A gyülekezési hatóság a határozatában arra hivatkozott, hogy a bejelentett gyűlés egyértelműen összefüggésbe hozható az ún. „Becsület Napja” eseménnyel, mely a magyarországi szélsőjobboldal egyik legnagyobb éves eseménye. A „Becsület Napja” vagy „Kitörés Napja” esemény az 1945. február 11-én, a budapesti csatával hozható összefüggésbe, mely során a budai várnegyedben körülzárt német-magyar csapatok összehangolt támadást indítottak a német arcvonal elérésére. A gyülekezési hatóság kifejtette, hogy a nemzetiszocialista nézeteket valló csoportok nem közvetlen, hanem asszociatív módon fogalmazzák meg a megtartani kívánt rendezvényeik célját. A gyülekezési hatóság rávilágított arra is, hogy fennáll annak a közvetlen veszélye, hogy a gyűlés a köznyugalom megzavarására alkalmas módon fog történni, a nemzetiszocialista diktatúra által elkövetett bűnök igazolni törekvésével és más, a külső szemlélőben félelmet, riadalmat keltő módon (pl. elhangzó beszédek tartalma, zenei betétek stb.). A „Becsület Napja” és a tervezett rendezvény között egy nap különbség van, amely szintén megalapozhatja a két esemény összefüggésbe hozását.
- [3] 1.2. Az indítványozó a gyülekezési hatóság által hozott döntés ellen jogorvoslattal élt a Kúriánál, melyben kérte az alperes határozatának hatályon kívül helyezését. A felülvizsgálati kérelemben az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésének, a XXIV. cikk (1) bekezdésének és a XXVIII. cikk (7) bekezdésének a sérelmére, valamint a Gytv. több rendelkezésének, továbbá az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (továbbiakban: Ákr.) számos rendelkezésének a sérelmére. Felülvizsgálati kérelmében kifejtette, hogy a hatóság a békés gyülekezéshez való jogát a szükséges és arányos mértéket meghaladóan korlátozta. Álláspontja szerint nem történt megfelelő bizonyítási eljárás, a hatóság nem tett eleget tényállás tisztázási kötelezettségének, így a Gytv. 14. § a) és b) pontjában meghatározott feltételek fennállásának vizsgálatát sem végezte el, csak azt vizsgálta, hogy a bejelentett rendezvény kapcsolódik-e a „Becsület Napja” eseményhez vagy sem. Az indítványozó szerint megalapozottan nem lehet következtetni a közvetlen veszély fennállására a gyűlés kapcsán, még akkor se, ha önmagában szélsőjobboldali eseményről van szó. Az indítványozó szerint nem köztudomású az sem, hogy a „Becsület Napja” szélsőjobboldali esemény volna. Véleménye szerint

a hatóság a véleménynyilvánítás szabadságát is korlátozta a bizonyítatlan feltételezésekre alapított döntésével, mivel ezen alapjog a véleményt annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi.

- [4] Az alperes védiratában a kereset elutasítását és perköltség megtérítését kérte. Álláspontja szerint a hatóság döntése megalapozott, jogszerű, kellően alapos indokolást tartalmaz. A két rendezvény összekapcsolódása kapcsán kifejtette, hogy az indítványozó tagadta az események egyezését, azonban nem tudta bizonyítani, miért van nagymértékű azonosság a két esemény között. A hatóság szerint a rendezvény megtiltása – a Gytv. 14. § alapján – egyértelmű és elkerülhetetlen volt.
- [5] A Kúria a keresetet elutasította. Ítéletében mindenekelőtt arra mutatott rá, hogy az ügy alapjogi háttérét kell elsősorban megvizsgálni. Álláspontja szerint az alapjogi probléma megoldása túlmutat az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében meghatározott szükségességi-arányossági teszten, mivel az csak abban az esetben merülhet fel, ha az indítványozó a Gytv. és az Alaptörvény összhangjának vizsgálatát kérné. Ezt azonban nem tette meg az indítványozó és a Kúria eljáró tanácsa sem látta ebben a kérdésben az Alkotmánybírósághoz fordulás indokoltságát. Abban az esetben, ha a hatóság a Gytv. 13. §-ra alapozta volna a határozatát, a szükségességi-arányossági teszt elvégzése elkerülhetetlen lett volna, a hatóság azonban a Gytv. 14. §-ra hivatkozással tiltotta meg a gyűlés megtartását. Mivel a Gytv. 14. § nem versengő alapjogi helyzetet szabályoz, hanem feltételeket határoz meg, így azok fennállását kell ilyenkor vizsgálnia a hatóságnak, nem mérlegelheti azonban a megtiltás alapjogi háttérét. Ezek alapján a Kúria megállapította, hogy a Gytv. 14. §-a nem vonható az Alaptörvény VIII. cikkében megfogalmazott békés gyülekezéshez való jog védelmi körébe. A hatóság ebben a tekintetben helyesen látta el feladatát, mivel csak a Gytv. 14. § a) és b) pontokban meghatározott feltételeket fennállását vizsgálta. E tekintetben ítéletében a Kúria az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdése alapján vizsgálta és értelmezte a Gytv. 14. §-át is, külön kitérve a Gytv. 14. § a) pontjában, a gyűlés időpontja és helyszíne tekintetében megjelenő „emlékeztet” szó értelmezésére is. A Kúria szerint nem merült fel az Ákr. sérelme sem, hiszen a hatóság döntéseit bizonyítékokkal alátámasztotta és szükséges és elégséges mértékben meg is indokolta. A gyűléssel kapcsolatban felmerült közvetlen veszély kapcsán a Kúria kifejtette, hogy a „Becsület Napja” eseménnyel való azonossága miatt felmerülhet az a probléma is, miszerint olyan személyek csatlakoznak a gyűléshez, akik magatartása miatt egy nem tiltott gyűlés tiltottá válhat. A szabad véleménynyilvánítás kapcsán pedig rámutatott a Kúria arra is, hogy mivel a bejelentett gyűlés tiltott célja igazolt, így nem vonható az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében meghatározott alapjog védelmi körébe sem.
- [6] 1.3. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, és az Abtv. 27. §-a alapján kérte, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a Kúria ítéletét.
- [7] Az indítványozó az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésére hivatkozással kifejtette, hogy az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében meghatározott szükséges és arányos mértékben való alapjog-korlátozás a jogalkalmazókkal szemben is alkotmányos követelményt fogalmaz meg. Ebből fakad a bíróságoknak az a kötelezettsége, hogy ha olyan jogszabályt értelmeznek, amely valamely alapjog gyakorlását korlátozza, az érintett alapjog korlátozását a szükséges és arányos mértékre kell szorítaniuk. A Gytv. 14. §-a kapcsán az indítványozó kiemelte, hogy az érintett szakaszban meghatározott feltételek konjunktívák, tehát csak abban az esetben tiltható meg egy gyűlés, ha mindkét feltétel együttesen érvényesül, jelen esetben a nemzetiszocialista vagy kommunista diktatúra áldozataira emlékeztető helyszín és időpont, valamint a köznyugalom megzavarásának veszélye. A hatóságnak a bejelentéskor rendelkezésre álló körülmények alapján kellett volna döntenie, azonban nem tett eleget a tényállás felderítési és bizonyítási kötelezettségének. A hatóság indokolásában – az indítványozó szerint – figyelmen kívül hagyta a szóbeli egyeztetésen elhangzottakat, a nyilatkozat tartalmától eltérő, azzal ellenkező állításokat tett, és ezeket nem bizonyította.
- [8] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés sérelme kapcsán hivatkozott az Alkotmánybíróság 25/2014. (VII. 7.) AB határozatára is, miszerint a jogorvoslathoz való jog érvényesüléséhez az Alaptörvény megköveteli, hogy érdemi határozat felülvizsgálata érdekében legyen lehetőség más szervhez vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulni, illetve a jogvédelem hatékony legyen. A jogorvoslat legfőbb eleme a jogorvoslás lehetősége, azaz a jogorvoslatot végző szervnek érdemben meg kell vizsgálnia a jogorvoslati kérelemben foglaltakat. E körben a Kúria – az indítványozó álláspontja szerint – nem tett eleget a kereseti kérelemben foglalt érdemi vizsgálatának. Hivatkozott az indítványozó a Fővárosi Törvényszék azonos kérdésben hozott döntéseire is, melyek kapcsán kifejtette, hogy ezek az ítéletek nem vonnak kapcsolatot a „Becsület Napja” és a Gytv. 14. §-ban foglalt feltételek között. A Fővárosi Törvényszék egy az indítványozó által hivatkozott ítélete rögzíti, hogy nem elég a hipotetikus feltételezés pusztá állítása ahhoz, hogy a Gytv. 14. § b) pontba foglalt fel-

tételt, vagyis a közvetlen veszélyt megállapítsa. Az indítványozó szerint a Gytv. 14. § b) pontban meghatározott feltétel, a köznyugalom megzavarására alkalmasság vizsgálata és bizonyítása a döntés meghozatalakor teljesen elmaradt, így a Gytv. 14. §-beli megtiltási ok sem értékelhető.

- [9] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [10] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozó panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [11] 2.1. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [12] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 30. §-a és az Ügyrend 28. § (1) bekezdése alapján határidőben a bíróságra érkezett, amelyet továbbítottak az Alkotmánybíróság részére.
- [13] Jelen ügyben az alkotmányjogi panaszt az alapul szolgáló eljárás felperese nyújtotta be az ügyet érdemben lezáró bírói végzéssel szemben, amely tekintetében további jogorvoslatnak nincs helye.
- [14] 2.2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésének, a XXIV. cikk (1) bekezdésének és a XXVIII. cikk (7) bekezdésére a sérelmére hivatkozott, így ennek a feltételnek az indítvány eleget tesz.
- [15] 2.3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában hivatkozott az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelmére is. Az indítvány ezen részével összefüggésben megállapítható azonban, hogy az indítványozónak a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog sérelmét állító érvelése kizárólag az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésének vélt sérelmére vonatkozik, önálló jogi érvelést azonban nem tartalmaz az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésére vonatkozóan. Ezen alaptörvényi rendelkezés tekintetében tehát az indítványozó nem indokolta meg alapjogi sérelmének fennállását, ebből következően – az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint – az indítvány e tekintetben érdemben nem vizsgálható, mivel az indokolás hiánya [lásd pl. 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]] az ügy érdemi elbírálásának akadálya.
- [16] 2.4. Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésének, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdésének a sérelmére is. Ezen alaptörvényi rendelkezések tekintetében megállapítható, hogy az indítvány megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek. Az indítvány megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés a) pont], az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérve az Alkotmánybíróság eljárását. Az indítványozó megjelölte továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítvány benyújtását részletesen indokolta, kifejtve az Alaptörvényben foglalt jogok sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítványozó kifejezett kérelmet fogalmazott meg a bírói döntés megsemmisítésére nézve [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [17] Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele azonban, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.

- [18] Az indítványozó az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét abban látta, hogy véleménye szerint a Kúria tévesen értelmezte az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdése alapján a Gytv. 14. §-át, nem végezte el a szükségességi-arányossági tesztet, és ezáltal téves következtetésre jutott az ügyében.
- [19] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdését érintő része tekintetében az alábbiakat tartja szükségesnek megjegyezni. A Kúria az irányadó alkotmánybírói gyakorlatot figyelembe véve, kellő alaposággal elemezte az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésének és a Gytv. 14. §-ának a kapcsolatát, és ez alapján az Alaptörvénnyel összhangban állóan értelmezte a Gytv. 14. § a) pontját, különösen a gyűlés időpontja és helyszíne tekintetében az „emlékeztet” szó jelentését. Emellett az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésével összhangban mutatott rá, hogy a gyűlés megtiltása összhangban áll-e a Gytv. 14. §-ával.
- [20] Mindezek alapján megállapítható, hogy a kúriai ítélet az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdése tekintetében nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alkotmányellenesség kételyét (mivel a Kúria figyelembe vette az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdését, és azt megfelelő módon és mélységben elemezte döntése meghozatala során), és olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, amelynek tisztázását a kúriai ítélettel szemben vagy azzal párhuzamosan az Alkotmánybíróság indokoltnak tartana. Az alkotmányjogi panasz tehát az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdése tekintetében nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt feltételeknek.
- [21] Az alkotmányjogi panasz a kúriai ítélet Alaptörvény-ellenességét a jogorvoslathoz való jog sérelmére hivatkozással is állította, mivel álláspontja szerint, hogy a Kúria nem vizsgálta meg érdemben az indítványozó keresetét.
- [22] Az Alkotmánybíróság megerősíti azt az álláspontját, miszerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésébe foglalt jogorvoslathoz való jog tartalmából nem következik, hogy a jogorvoslatot elbíráló szervnek minden körülmények között helyt kellene adnia a kérelemnek, az azonban feltétlenül, hogy az eljárási szabályok által meghatározott keretek között a jogorvoslati eljárást lefolytassák és a jogorvoslati kérelemben írtakat a jogszabályban foglaltak szerint érdemben megvizsgálják {lásd pl. 3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [16]; továbbá 12/2015. (V. 14.) AB határozat, Indokolás [26]}.
- [23] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a Kúria egyértelműen lefolytatta a jogorvoslati eljárást, érdemben vizsgálta az ügyet, azonban azzal, hogy az indítványozó kereseti kérelmének nem adott helyt, nem sértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését. A Kúria ítélete az Alaptörvényt és a szakjogi jogszabályokat, vagyis a Gytv. 14. §-át és az Ákr. rendelkezéseit értelmezte, és ezek alapján ítéletét megfelelő indokolással támasztotta alá döntését.
- [24] Mindezek alapján az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése tekintetében is megállapítható, hogy nem áll fenn bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség (mivel a Kúria – egybe vetve az Alaptörvény és a szakjogi jogszabályok rendelkezéseit – kellően alapos és megindokolt döntést hozott), vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, ezért az indítvány e tekintetben sem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti szempontoknak.
- [25] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakra, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró helyett

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/890/2022.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3388/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.21.186/2021/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az Indítványozó1. és az Indítványozó2. jogi képviselőjük (dr. Litresits András ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] Az indítványozók az Alkotmánybírósághoz előterjesztett alkotmányjogi panaszukban kérték, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.21.186/2021/5. számú ítélete alaptörvényellenességét – a Pécsi Ítéletábrla Pf.III.20.006/2020/5. számú és Pécsi Törvényszék 18.P.20.482/2019/13. számú ítéletére is kiterjedően – és semmisítse meg azt, mivel a hivatkozott bírósági ítélet az indítványok szerint sérti az Alaptörvény IX. cikk (1), (2) és (4) bekezdéseit, a XXVIII. cikk (1) bekezdését, valamint annak 28. cikkét.
- [3] 2. Az alapul szolgáló tényállás szerint egy perben nem álló személy 2019. október 4-én a késő délutáni órákban a bírósági ügy felpereséről annak engedélye és kifejezett tiltakozása ellenére képmás- és hangfelvételeket készített. Az első képfelvétel a felperest az utcán, közterületen haladva mutatja be, mely felvételt az Indítványozó1. a YouTube csatornáján tette közzé, a másik felvételen a felperes az egyik polgármesteri hivatal bejárata előtt látható, majd mutatja az épületbe történő belépését és mozgását. (A felperes a képfelvételek készítésekor az adott polgármesteri hivatalban a polgármester kabinetfőnöke volt.) Az Indítványozó1. ez utóbbi képfelvételt felhasználta az internetes oldalán, egy cikkbe beágyazott videóként, valamint közzétette a YouTube csatornáján is. Az Indítványozó1. nem kérte a felperes engedélyét a képfelvételek közzétételéhez, a felperes sérelem orvoslása iránti kérelmét nem teljesítette.
- [4] 2.1. A felperes bírósághoz fordult, keresetében annak megállapítását kérte, hogy az Indítványozó1. mint I. rendű alperes a fentiekben ismertetett képfelvételek elkészítésével és felhasználásával megsértette a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk) 2:43. § g) pontjában, valamint a 2:48. § (1) bekezdésében védett képmáshoz való személyiségi jogát. Kérte az Indítványozó1. mint I. rendű alperes kötelezését a jogsértés abbahagyására, a további jogsértéstől való eltiltását, a képfelvételek végleges törlésére és elégtétel adására kötelezését. Az Indítványozó2-t mint II. rendű alperest a perköltsége megfizetésére kérte kötelezni a sajtószabadságról és a média tartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény 1. § 2. pontja, valamint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 504. § (1) bekezdése és annak 499. § (1) bekezdése alapján. Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Elsődlegesen arra hivatkoztak, hogy a sérelem orvoslása iránti kötelező eljárásban a felperes jogi képviselője nem csatolta a meghatalmazását, a felhívása hatálytalan. Másodlagosan vitatták, hogy a felperes hozzájárulására szükség lett volna, a képfelvételek közzétételéhez, mivel nézetük szerint a felperes közszereplőnek minősül, a választási szórólaponk osztásával pedig politikai véleményt nyilvánított a kampányidőszakban. A képfelvételek közérdeklődésre számot tartó cikk illusztrálására szolgáltak, szorosan kapcsolódtak annak tartalmához. Egyben hivatkoztak arra, hogy a felperes nem indított sajtóhelyreigazítási pert.
- [5] 2.2. Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az I. rendű alperes a képfelvételek felperes engedélye nélküli közzétételével és felhasználásával megsértette a felperes képmáshoz és hangfelvételhez fűződő személyiségi jogát. Kötelezte az I. rendű alperest a jogsértés abbahagyására, a képfelvételek végleges törlésére a saját eszközein, internetes oldalán és a YouTube csatornáján, valamint eltiltotta a további jogsértéstől és kötelezte

az internetes oldalán meghatározott rovatban az ítéletben meghatározott alperesi nyilatkozat közzétételére. Míg a II. rendű alperest kötelezte a perköltség megfizetésére. Az elsőfokú ítélet érdemi indokolása szerint a felperes nem közszereplő, a képfelvételek nem nyilvános közéleti szereplés során, nem nyilvános kampányrendezvényen készültek, ezért azok felhasználására – a felperes hozzájárulása nélkül – az I. rendű alperes nem volt jogosult. Az elsőfokú bíróság azt is kifejtette, hogy a képfelvételek nem kapcsolódtak a cikk tartalmához. Egyrészt nem támasztották alá azt az állítást, hogy a képfelvételek készítője „észrevette, hogy a felperes őt mocskoló impresszió nélküli szórólapokat juttat el a választópolgárokhoz”, továbbá az a tény, hogy a felperes kezében félbehajtott papír látható és közterületen halad, nem kapcsolódik a cikkben írtak illusztrálásához, mivel a felperes nem „szórólaposztás közben” mutatja.

- [6] 2.3. Az alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészítette a cikk tartalmával. Míg a képfelvételekhez kapcsolódóan rögzítette, hogy a cikkbe ágyazott és a YouTube csatornán közölt képfelvétel a felperes közterületen, az utcán halad, kezében összetekert papírok, melyeknek a tartalma a képfelvétel alapján nem azonosítható be, illetve az utcáról belép az önkormányzat épületébe, kezében ekkor már nincs papír és válltáskát visel. Az alperesek eljárásjogi alapú fellebbezésével összefüggésben egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felperes jogi képviselője igazolta a Pp. 502. § (1) bekezdése szerinti felhíváshoz csatolta a meghatalmazását. Továbbá az alperesek a perindítást megelőzően nem hivatkoztak arra, hogy a sérelem orvoslása iránti kérelmet nem az arra jogosult terjesztette elő. A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a képfelvételek a felperestől nem közszereplőként, illetve nem nyilvános közéleti szerepléséről készültek. A másodfokú bíróság megállapítása szerint a képfelvételek nem kapcsolódnak a cikkben írtakhoz, ugyanis a felperest olyan cselekvés közben mutatják be, amely közérdeklődésre nem tarthat számot, mivel azon nem jelenik meg politikai vélemény kifejezése, a kampány alatt a szórólap választópolgárokhoz eljuttatása. Indokolásában hangsúlyozta, hogy a képfelvételek tartalma miatt annak nincs jelentősége, hogy a felperes munkakörénél fogva közszereplőnek minősül-e vagy sem, mivel a közszereplő személyiségi joga is csak a közéleti vita tartalmával, a szólás- és véleménynyilvánítási szabadság gyakorlásával összefüggésben szorulhat háttérbe a sajtó tájékoztatási kötelezettségével szemben. A másodfokú bíróság megállapítása szerint a perbeli esetben a felperest ábrázoló képek semmilyen módon nem hitelesítik a cikk tartalmát, megjelentetésük teljes egészében öncélú. Ezért összefüggés hiányában a képfelvételek elkészítéséhez és felhasználásához a felperes hozzájárulására lett volna szükség.
- [7] 2.4. A jogerős ítélettel szemben az alperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását kérték.
- [8] A Kúria – a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra reagálva – elsőként rámutatott, hogy a felülvizsgálati eljárás nem a per folytatása, a felülvizsgálat olyan rendkívüli perorvoslat, amely a Pp. 406. § (1) és (2) bekezdéseiben megnevezett jogerős határozatok ellen jogszabálysértésre alapítottan vehető igénybe, továbbá rendelkeznie kell a Pp. 413. § (1) bekezdése a)–e) pontjai szerinti tartalmi kellékekkel, utalva az alperesek azon érvelésére, mely szerint az elsőfokú bíróság a tanú megjelenésével kapcsolatos költségek igénylésére nem figyelmeztette. A Kúria az alperesek felülvizsgálati kérelmét nem találta megalapozottnak. Nézete szerint az alperesek tévesen értelmezték a Pp. 502. § (3) bekezdés a) pontját, illetve a Ptk. képviselőre, valamint az Ütv. jogi képviselőre vonatkozó rendelkezéseit, miután azonosnak tekintették a meghatalmazás hiányát az annak csatolása hiányával. Ehhez kapcsolódóan elvi tartalomként a kúriai ítélet megállapította, hogy a képmáshoz és hangfelvételhez való jog érvényesítése iránti pert megelőző kötelező előzetes eljárásra adott meghatalmazás joghatályát nem érinti az, ha a felszólítással együtt a meghatalmazást nem közölték (az adott ügyben az I. rendű alperessel). A Kúria ítélete – többek között – azt is megállapította, hogy helytálló az alperesek azon hivatkozása, mely szerint a felperes közszereplő. A perbeli cikkben és az I. rendű alperes YouTube csatornáján azonban a felperesről nem ilyen minőségben készült, és nem a cikk tárgyát képező témával összefüggésben álló képfelvételek kerültek közzétételre, a cikk által tárgyalt témát a képfelvételek tartalma nem támasztja alá. A cikk tartalma és a képi megjelenítése nincs összhangban, a közölt tartalom és a megjelenített forma egységének a követelménye nem teljesül, a képfelvételek a készítő személyes vélekedését tükrözik. A véleménynyilvánításnak ez a módja csak a felperes személyéhez, nem pedig a cikk tartalmához kapcsolódik, ezért nem járul hozzá a cikkben tárgyalt közérdeklődésre számot tartó témához. A Kúria ítélete szerint a képfelvételek közzététele meghaladja a közéleti vita illusztrálásához szükséges tartalmat, ezért öncélú. Mindezek alapján a Kúria úgy ítélte meg,

hogy a perbeli esetben a képfelvétel felhasználása a Ptk. 2:48. § (1) bekezdése alapján a képmás védelméhez fűződő személyiségi jog aránytalan sérelmével jár, így a személyiségvédelem korlátozása a szólás- és sajtószabadság, mint a közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok biztosítása érdekében nem indokolt.

- [9] 3. Az indítványozók a Kúria ítélete ellen – az elsőfokú és a jogerős ítéletre is kiterjedően – alkotmányjogi panaszt nyújtottak be, kérve annak megsemmisítését. Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseiként annak IX. cikk (1), (2) és (4) bekezdéseit, a XXVIII. cikk (1) bekezdését és a 28. cikket jelölték meg. Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban részletesen ismertették a tényállást és a pertörténetet, továbbá idézték az általuk sérülni vélt alapjogi rendelkezéseket, illetve a relevánsnak vélt alkotmánybírói gyakorlatot. Álláspontjuk szerint a jelen ügyben az elsőfokú bíróság az eljárást helytelenül állapította meg, a megállapított tényállásból nem megfelelő jogi következtetéseket vont le, az ítéletben foglaltak ellentmondásosak, iratellenes megállapításokat tartalmaznak, ellentétben állnak a perben csatolt iratok tartalmával, az ítélet indokolása hiányos, a döntés jogszabálysértő, valamint az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe az alperesek álláspontját alátámasztó bizonyítékokat. Az indítványozók hivatkoztak arra is, hogy tisztességtelen és a józan észbe ütközik azon eljárás, amely kampányidőszakban egy közszereplőről a kampánytevékenysége közben készített képmás sérti az adott közszereplő képmáshoz és hangfelvételhez való jogát, mivel nem veszi figyelembe a közszereplők fokozott tūrés kötelezettségét, valamint a sajtószabadság megvalósulását. Álláspontjuk szerint az első- és a másodfokú ítélet tévesen állapította meg, hogy a felperes ne lenne közszereplő. Az indítványozók nézete szerint az adott ügyben irreleváns és erősen szubjektív megítélés alá esik azon kérdéskör, hogy a közzétett képmás milyen mértékben hitelesíti a hozzá tartozó cikk tartalmát. Az azonban objektíve megállapítható, hogy a sérelmezett képmás a felperest nem sértő módon, tárgyilagosan ábrázolja egy közérdeklődésre számot tartó témával kapcsolatban, ezért nem merülhet fel a képmáshoz való jog megsértése a felperes esetében. Hivatkoztak továbbá arra, bár a Kúria ítéletében elismerte a felperes közszereplői minőségét, mégis tévesen vonta le azt a következtetést, hogy a cikkben foglaltak és a képmás közötti összefüggés hiánya okán a felperes képmáshoz és hangfelvételhez való joga elsőbbséget élvez a véleménynyilvánítási szabadsággal szemben. Ez alapján mindhárom ítélet aránytalan mértékben korlátozza a szabad véleménynyilvánításhoz való jogot, illetve a sajtószabadságot, továbbá a jogszabálysértések orvoslásának hiányában sérül a tisztességes eljáráshoz való joguk is. Az indítványozók megjelölték még több, a Fővárosi Törvényszék – nézetük szerint – ellentétes tartalmú döntését, illetve az Alkotmánybíróság számos határozatát.
- [10] 4. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [11] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozók panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [12] 4.1. Az indítványozók az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszukban a Kúria fentiek szerinti ítéletének az alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény IX. cikke, XXVIII. cikke, valamint 28. cikke sérelmére alapozták. Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [13] 4.2. Kúria ítélete ellen nincs helye fellebbezésnek, az Abtv. 27. §-a szerinti indítvány tehát e tekintetben megfelel a törvényi feltételeknek. Jelen ügyben az alkotmányjogi panaszt az alapul szolgáló bírósági eljárás alperesei nyújtották be az ügyüket érdemben lezáró bírósági ítélettel szemben, így az indítványozók érintettek tekintetűek és jogosultak alkotmányjogi panasz előterjesztésére. Az indítványozók a jogorvoslati lehetőségüket kimerítették.
- [14] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az indítványozók jogi képviselője 2022. január 19-én töl-

tötte le a Kúria ítéletét, míg az alkotmányjogi panaszt 2022. március 21-én – határidőben – terjesztette elő elektronikusan a bírósághoz. A fentiek alapján megállapítható, hogy az indítványozók az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül terjesztették elő az indítványukat.

- [15] 5. Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban – többek között – az Alaptörvény 28. cikkének sérelmére is hivatkoztak. Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy következetes gyakorlata értelmében az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segéd szabály nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani {3084/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [6]; 3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]; 3241/2016. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [12]}, ezért e cikkekre önmagában, további részletezés, vagy Alaptörvényben biztosított joggal fennálló kapcsolat, összefüggés bemutatása nélkül alkotmányjogi panasz nem alapítható.
- [16] 6. Megállapítható volt, hogy az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek is csak részben tesz eleget.
- [17] Nem felel meg az indítvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelme vonatkozásában előadott határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti kritériumának, a Fővárosi Törvényszék korábbi döntéseitől való eltérést kifogásoló kérelem, sem a további kérelem tekintetében, mivel annak egyértelműen meg kell jelölnie az indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [18] Az indítványozók a fent írtak szerint amiatt állították a hivatkozott tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét, mert a kötelező személyiségi jogi (képmáshoz és hangfelvételhez való jog megsértésének megállapítása iránti) perben nézetük szerint az elsőfokú bíróság helytelenül állapította meg a tényállást és abból nem megfelelő következtetéseket vont le, míg a másodfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból helytelen következtetést vont le. Továbbá a Kúria annak ellenére vont le helytelen jogi következtetést a tényállásból, hogy megállapította a felperes közszereplői minőségét. Az indítványozók tehát a számukra kedvezőtlen ítéletek szakjogi kritikáját adták elő az alkotmányjogi panaszukban, miszerint a bíróságok nem megfelelő jogi következtetéseket vontak le a rendelkezésükre álló bizonyítékok alapján, illetve az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe az alperesek álláspontját alátámasztó bizonyítékokat. Emellett nézetük szerint az elsőfokú ítélet ellentmondásos, ellentétben áll a csatolt okiratok tartalmával, az ítélet indokolása hiányos és jogszabálysértő. Azonban megállapítható, hogy az indítványozók az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit nem hozták összefüggésbe a támadott bírósági ítéletekkel, nem fejtették ki, hogy e joguk sérelmét mi okozza – vagyis az Alkotmánybíróság által vizsgálható, konkrét, alkotmányjogilag releváns indokolást nem adtak elő {hasonlóan: 3183/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [23]; 3556/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [24]; 3252/2022. (V. 18.) AB végzés, Indokolás [23]}. Így az indítvány ezen elemei nem felelnek meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt feltételnek, és ezért az Alkotmánybíróság által nem vizsgálhatók.
- [19] Az Alkotmánybíróság már több esetben hangsúlyozta: nem felel meg az alkotmányjogi panasszal szemben támasztott formai követelménynek a beadvány, ha az a támadott bírói döntéssel lezárt eljárások leírását és pusztán a törvényességi szempontú kritikáját tartalmazza {lásd pl. 3067/2016. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [13]; 3187/2017. (VII. 14.) AB végzés, Indokolás [9]; 3198/2017. (VII. 21.) AB végzés, Indokolás [9]; 3078/2018. (II. 26.) AB végzés, Indokolás [18]; 3252/2022. (V. 18.) AB végzés, Indokolás [25]}.
- [20] Az Alkotmánybíróságnak abban is következetes a gyakorlata, hogy a bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi – vélt vagy valós – jogsérelem orvoslása eszközének. Az Alkotmánybíróságnak kizárólag arra van hatásköre, hogy az alapjogi sérelmet orvosolja. Az Alkotmánybíróság szerepe nem abban áll, hogy a rendes bíróságok minden vélt vagy valós tévedését korrigálja, ezzel ugyanis – az Alkotmánybíróság megfogalmazásában – „a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe” lépne és hagyományos jogorvoslati fórumként járna el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}. Az Alkotmánybíróság „a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel” {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. A bíróságok eljárásában eldöntendő jogértelmezési, illetve ténykérdések felülmérlegelésére ezáltal tehát az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre, tartózkodik annak vizsgálatától, hogy a bírósági döntések indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket {3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.

- 3315/2014. (XI. 21.) AB végzés, Indokolás [16]; 3014/2015. (I. 27.) AB végzés, Indokolás [14]; 3029/2013. (II. 12.) AB végzés, Indokolás [16]; 3027/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [20]; 3168/2013. (IX. 17.) AB végzés, Indokolás [13]; 3241/2016. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [16]; 3252/2022. (V. 18.) AB végzés, Indokolás [26].
- [21] Ezzel összefüggésben megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság, hogy ezen gyakorlata szerint „[a] bírósági joggyakorlat egységének biztosítása nem az Alkotmánybíróság, hanem a bíróságok, kiemelten pedig a Kúria feladata [Alaptörvény 26. cikk (3) bekezdése, bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény III. fejezete], ezt az Alkotmánybíróság a jogbiztonságra és az alapjogokra figyelemmel sem vonhatja magához” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [22] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét állító része érdemben nem volt elbírálható.
- [23] 7. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [24] Az indítványozók számos olyan alkotmánybírósági döntésre hivatkoztak, amelyekben a testület korábban már kifejtette a véleménynyilvánításhoz való jog tartalmát. Jelen ügyben az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az indítvány az Alaptörvény IX. cikk (1), (2) és (4) bekezdései tekintetében nem vetett fel olyan (új) alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amelynek vizsgálata indokolná az alkotmányjogi panasz befogadását.
- [25] Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban az Alaptörvény IX. cikk (1), (2) és (4) bekezdéseinek a sérelmét arra tekintettel is állították, hogy az eljáró bíróságok – nézetük szerint – értelmezésükkel túlerjeszkedtek a véleménynyilvánítás határán, mivel nem alkalmazták és értelmezték helyesen az irányadó gyakorlatot. Ezen indítványelem kapcsán az Alkotmánybíróság az alábbiakat emeli ki. A támadott bírósági ítéletek tekintetében az indítványozók a jelen pontban hivatkozott alaptörvényi rendelkezések tekintetében valódi alkotmányjogi érvelést alig fejtettek ki, az gyakorlatilag csak az általuk idézett alkotmánybírósági határozatok indokolásának beidézéséből áll, (sok esetben nem is teljes mértékben adekvát módon). Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek.
- [26] Megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság, hogy amellett, hogy az indítvány nem tartalmazott határozott kérelmet, nem felelt meg az Abtv. 29. §-ában foglalt feltételeknek sem. E tekintetben jelen esetben is hangsúlyozza az Alkotmánybíróság, hogy egy alkotmányjogi panaszt abban az esetben lehet befogadni és érdemben elbírálni, ha az a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel. Az indítványozók az Alaptörvény IX. cikkének (1), (2) és (4) bekezdései tekintetében olyan korábbi határozatokra hivatkoztak, amelyből egyértelműen kiderül, hogy azok jelen ügyben is irányadók, jelen ügy azonban nem vet fel olyan kérdést, amelyet az Alkotmánybíróság korábban már ne válaszolt volna meg. Így az egyetlen vizsgálendő szempont, hogy az indítványozók által felvetett kérdések érdemben befolyásolták-e a meghozott bírósági ítéleteket. E tekintetben az Alkotmánybíróság arra a megállapításra jutott, hogy mind az első-, és másodfokú bíróság, mind a Kúria figyelembe vette a korábbi alkotmánybírósági gyakorlatot. Az indítványozók által hivatkozott szempontok ugyanis egy olyan értelmezést kérnek számon a bíróságokon, amelyekre vagy az Alkotmánybíróság adott már korábban választ, vagy annak eldöntése a bíróságok értelmezési lehetőségei közé tartoznak. Ezért az Alkotmánybíróság az Abtv. 29. §-ának ezen pontját sem látta kimerítettnek.
- [27] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria támadott ítélete – az indítványozók által felhozott érvekre figyelemmel, az alapjogi szempontok figyelembe vétele és mérlegelése szempontjából – nem szenved olyan hiányosságban, amely az Abtv. 29. §-a szerinti bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel.
- [28] 8. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1)–(2) bekezdései alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt, figyelemmel az Abtv. 29. §-ában és 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglaltakra, az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró helyett

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/847/2022.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3389/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék 1.Bf.257/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője útján (dr. Komlódi Gábor ügyvéd) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a bírósági határozatokban megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – az alábbiak szerint foglalható össze.
 - [3] 2.1. Az indítványozó – mint pótmagánvádló – vádindítványa alapján lefolytatott büntetőeljárás eredményeként az első fokon eljáró Váci Járásbíróság 3.B.132/2020/22. számú ítéletével a vádlottat a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 372. § (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő sikkasztás büntette miatt emelt vád alól felmentette, a Btk. 371. § (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő rongálás vétsége miatt előterjesztett pótmagánvádát pedig elutasította. A Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Bf.257/2021/2. számú jogerős határozatával a sikkasztás büntette vonatkozásában a minősítést a Btk. 372. § (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés a) pontjára módosította, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [4] 3. Az indítványozó – hiánypótlásra történt felhívását követően kiegészített – alkotmányjogi panaszában a Budapest Környéki Törvényszék 1.Bf.257/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mivel azt ellentétesnek tartja az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel.
 - [5] 3.1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában azt kifogásolta, hogy a másodfokon eljáró bíróság az ügyét tanácsulésen bírálta el, amelynek időpontjáról a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 598. § (4) bekezdésében írtak ellenére értesítést sem a jogi képviselője, sem ő nem kaptak, így nem tudtak élni az (5) bekezdésben foglalt azon jogukkal, amely alapján nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését is indítványozhatják. Ezzel megfosztotta őket a bíróság attól is, hogy fellebbezésüket írásban indokolják, és nem volt lehetőségük arra, hogy részletesen kifejtsek álláspontjukat, felhívják a másodfokú bíróság figyelmét az elsőfokú ítélet téves megállapításaira. Ezzel a másodfokú bíróság kiüresítette az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jogot. Sérelmesnek találta az indítványozó azt is, hogy részére az elsőfokú indokolt ítélet csak aznap került kézbesítésre, amikor a másodfokú bíróság tanácsulésen döntött az ügyében.
- [6] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
 - [7] 4.1. Az Alkotmánybíróság elsőként a panasz határidőben való érkezését vizsgálva megállapította, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint határidőben nyújtotta be.
 - [8] 4.2. A határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek az indítvány megfelel. Az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alap-

törvény megsértett rendelkezéseit, illetve a sérelmezett bírói döntést, a szükséges mértékben indokolja annak Alaptörvénybe ütközését, és kifejezetten kéri a megsemmisítését

- [9] Az alkotmányjogi panaszban az indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jog állított sérelmét a jogorvoslat-hoz való jog megsértéséhez kapcsolta. E körben ezért az indítvány indokolása igen szűkszavú, az Alkotmánybíróság így – az indokolás tartalma szerint – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelme kapcsán előadottakat mindkét cikk megsértésének vizsgálata kapcsán figyelembe vette.
- [10] 4.3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-ában és az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e.
- [11] Az indítványozó által támadott döntés az ügy érdemében hozott döntés. Az egyedi ügyben való érintettség megállapítható, mivel az indítványozó a panasszal támadott ügyben pótmagánvádló volt. Megállapítható továbbá, hogy az indítványozónak a támadott határozattal szemben további jogorvoslati lehetősége nem áll fenn.
- [12] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeként jelöli meg, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [13] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése kapcsán azt sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság elmulasztotta értesíteni a tanácsülés időpontjáról, ezzel elvette tőle lehetőséget, hogy nyilvános ülés vagy akár tárgyalás tartását kérve fejthesse ki álláspontját.
- [14] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint azonban a tisztességes eljárás követelményének teljesülését az eljárás egészének és egyes körülményeinek együttes figyelembevételével lehet megítélni.
- [15] Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése processzuális alapjogot tartalmaz, amely elsősorban a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák rendszerét jelenti {lásd például: 3154/2021. (IV. 22.) AB végzés, Indokolás [10]; 5/2020. (I. 29.) AB végzés, Indokolás [47]; 6/2019. (III. 20.) AB határozat, Indokolás [31]}.
- [16] Az Alkotmánybíróság a döntéseiben esetről esetre határozta meg a tisztességes bírósági eljárás konkrét ismérveit. Így nevesíteni lehet azokat a követelményeket, részjogosítványokat, amelyek ezen alapjog alkotmányos tartalmát jelentik {lásd például: 3294/2021. (VII. 22.) AB határozat, Indokolás [55], Indokolás [19]; 3257/2020. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [33]}.
- [17] Az Alkotmánybíróság – a fent hivatkozott korábbi döntéseit megerősítve jelen ügyben is – megállapította, hogy önmagában a tanácsülésről szóló értesítés elmaradása nem jelent alkotmányjogilag releváns eljárásjogi sérelmet. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése egészének szem előtt tartásával állapítható meg alapjog-sérellem és nem az egyes részjogosítványok vélt vagy valós sérelme alapján {lásd például: 3064/2016. (IV. 11.) AB határozat, Indokolás [14]}.
- [18] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése sérelmét állító indítványi elem kapcsán pedig rögzítendő, hogy az indítványozó élhetett és élt is a jogorvoslat-hoz való jogával, az ügyben másodfokon eljáró bíróság számára pedig a jogszabályi környezet adott volt ahhoz, hogy az elsőfokú bírói döntést számára kedvezően változtassa meg. Ezen alapjog ugyanakkor csak a jogorvoslat-hoz való jogot biztosítja, nem pedig azt, hogy a jogorvoslati kérelem az indítványozó számára pozitívan kerül elbírálásra {lásd például: 3558/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [36]}.
- [19] Az indítványozó és jogi képviselője értesítésének elmulasztása a tanácsülés időpontjáról az ügy eldöntését érdemben nem befolyásolta. Ennek kapcsán megjegyzendő az is, hogy az első fokon eljáró bíróság előtt az indítványozó és jogi képviselője nyomban fellebbezést jelentettek be a határozat ellen a vádlott bűnösségének megállapítása és büntetés kiszabása érdekében. A panaszban nem hivatkozott az indítványozó arra, hogy a másodfokú eljárásban korábban még elő nem terjesztett új bizonyítási indítvánnyal kívánt volna élni, vagy korábbi álláspontját módosította volna, az első fokon általa előadottak pedig a másodfokú bíróság számára megismerhetők voltak az iratokból, így a felülbírálatot valamennyi az ügy eldöntéséhez szükséges információ birtokában végezhetette el.
- [20] Az indítványozó valóban a másodfokú tanácsülés napján kapta kézhez az indokolt elsőfokú ítéletet, jogi képviselője azonban már 2021. április 5. napján átvette, így álláspontjának kifejtésére, az elsőfokú ítélet kritikájának megfogalmazására a másodfokon eljáró bíróság határozatának meghozataláig lett volna lehetősége, ezzel azonban nem élt.
- [21] Megjegyzendő, hogy a Budapest Környéki Törvényszék 1.Bf.257/2021/2. számú végzésében az elsőfokon eljáró bíróság eljárását és bizonyíték-értékelő tevékenységét teljeskörűen felülbírált, vizsgálata során az indítványozó

álláspontját és az általa az alapul fekvő ügyben elmondottakat megismerte, és ennek eredményeként jutott arra a megállapításra, hogy az elsőfokú bíróság döntése törvényes és helyes.

- [22] Az indítványozónak a bírói döntéssel szemben felhozott kifogása alapvetően törvényességi tárgyú, és a tisztességes bírósági eljáráshoz és a jogorvoslathoz való jog sérelmével összefüggésben nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [23] 5. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó panasza nem tartalmazott a sérelmezett döntésekkel kapcsolatban a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, így nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [24] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3618/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3390/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Törvényszék 24.B.137/2020/101. számú végzése és a Debreceni Ítéletábra Bpkf.II.523/2021/9. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, melyben a Debreceni Törvényszék 2021. szeptember 10. napján meghozott 24.B.137/2020/101. számú végzése és a Debreceni Ítéletábra 2021. október 21. napján meghozott Bpkf.II.523/2021/9. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól. Álláspontja szerint a támadott döntések ellentétesek az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdésében, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében, illetve 28. cikkében foglaltakkal.
- [2] 1.1. A Debreceni Törvényszék 2020. szeptember 23. napján meghozott 24.B.137/2020/38. számú ítéletével, amely a Debreceni Ítéletábra 2020. június 1. napján kelt Bf.11.533/2020/84. számú ítéletével emelkedett jogerőre, az indítványozót költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt 7 év börtönbüntetésre ítélte.
- [3] A Debreceni Törvényszék indítványban támadott végzésében foglaltak szerint az indítványozó felesége 2021. szeptember 6. napján kérelmet nyújtott be a Debreceni Törvényszékhez a szabadságvesztés büntetés végrehajtása megkezdésének függőben tartása végett, egyben igazságügyi orvosszakértő véleményének beszerzését kérte. Kérelmében arra hivatkozott, hogy az elítélt indítványozó már napok óta a kórház kardiológiai osztályán fekszik, állapota életveszélyes, intenzív osztályon fekvőbeteg ellátásában részesül. Evégett nem tudta az aznapra szóló büntetés végrehajtását megkezdni. Az indítványozó védője ugyanezen a napon a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 39. § (2) bekezdés c) pontjára hivatkozással halasztás iránti kérelmet nyújtott be, mivel ügyfele életveszélyes állapotban van, állapota igényli a kórházi intenzív terápiás ellátást.
- [4] A bíróság soron kívül megkereste az érintett kórházat, azonban a végzés meghozatalának napjáig nem csatoltak olyan dokumentumot, amely alátámasztotta volna az elítélt indítványozónak intenzív osztályon történő kezelését. Az indítványozó védője 2021. szeptember 9. napján csatolta a kórház 2021. szeptember 8.-i keltezésű zárójelentését, mely szerint az indítványozót 2021. szeptember 5. napján vették fel a belgyógyászati osztályra. A bíróság az anamnézist, illetve a zárójelentésben foglaltakra hivatkozva megállapította, hogy a zárójelentés nem támasztja alá az indítványozó feleségének és védőjének beadványát. A zárójelentés szerint az elítélt indítványozó a belgyógyászati osztályon feküdt három napig. A zárójelentés életveszélyes állapotra nem utal, ellenkezőleg, az indítványozót hazabocsátották további orvosi javallat nélkül. Mivel a kórház zárójelentése az indítványozó felesége és védője beadványában foglaltakkal szemben állt, ezért a Debreceni Törvényszék mellőzte igazságügyi orvosszakértő kirendelését és a 2021. szeptember 10. napján meghozott 24.B.137/2020/101. számú végzésével a halasztás iránti kérelmet elutasította.
- [5] A Debreceni Törvényszék végzésével szemben az indítványozó és védője jelentett be fellebbezést. Álláspontjuk szerint az indítványozó orvosi dokumentumai alátámasztják, hogy szív működésének alulműködése közvetlen életveszélyes állapot előidézésére alkalmas, így esetében a halasztás jogszabályi előfeltétele fennáll. Hivatkoztak továbbá arra is, hogy egészségügyi állapotáról, illetve a halasztási kérelemről egyébként is kizárólag szakorvosi állásfoglalást követően lehetett volna megalapozottan dönteni, amelynek beszerzése a törvényszék eljárásában elmaradt. A védő a fellebbezésében foglaltak alátámasztása érdekében csatolta a felkérésére készült igazságügyi orvosszakértői véleményt, illetve az indítványozó orvosi dokumentációját. A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.331/2019/52. számú átiratában a bejelentett fellebbezést alaptalannak találva, helyes

indokainál fogva az elsőfokú bíróság végzésének helybenhagyására tett indítványt, mivel az indítványozó egészségügyi állapota tekintetében – a csatolt szakértői vélemény megállapításait is figyelembe véve – életét közvetlenül veszélyeztető betegség nem igazolt, ahogyan arra vonatkozóan sincs közvetlen adat, hogy betegsége a büntetés-végrehajtási intézet keretei között ne lenne kezelhető.

- [6] A Debreceni Ítéltábla 2021. október 21. napján meghozott Bpkf.II.523/2021/9. számú végzésével a Debreceni Törvényszék végzését helybenhagyta. Az ítéltábla a felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék a pertörténeti adatokat helyesen rögzítette, melyet követően tényszerű indokok alapján, a jogszabálynak megfelelően döntött arról, hogy a terhelt tekintetében legutóbb keletkezett zárójelentés adatai, ekként a döntésekor rendelkezésre álló orvosi dokumentáció alapján a Bv. tv. 39. § (2) bekezdés c) pontja szerinti előfeltétel nem áll fenn, így megalapozottan került sor a védő halasztás iránti kérelmének elutasítására. Az elítélt életét közvetlenül veszélyeztető betegség esetében a tanács elnöke valóban igazságügyi orvos-szakértői szakvélemény alapján állapítja meg a halasztás egészségügyi feltételeinek fennállását, és a BVOP egészségügyi szakterület vezetőjének – az elítélt egészségi állapotának büntetés-végrehajtás keretei között való kezelhetőségére vonatkozó – nyilatkozatát figyelembe véve határoz a kérelemről. Az irányadó bírói gyakorlat alapján azonban a szabadságvesztés végrehajtása megkezdésének elhalasztására irányuló kérelem elbírálásakor a bíróságnak nem kell orvosszakértői véleményt beszerezni az elítélt egészségi állapotára vonatkozóan, ha semmilyen körülmény nem valószínűsíti, hogy az elítélt olyan betegségben szenved, amely életét közvetlenül veszélyezteti (BH2007. 254. I.). Az Ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék a kérelemhez csatolt zárójelentés adatait helytállóan értékelve jutott arra az álláspontra, hogy annak megállapításaiból – mint ahogyan egyébként a védő által csatolt szakvéleményből – sem következik az, hogy az elítélt indítványozó jelenlegi egészségügyi állapota az életét közvetlenül veszélyeztetné, az ilyen állapot bekövetkezésének feltételezése pedig nem szolgálhat alapjául a halasztási kérelem terheltre nézve kedvező elbírálásának.
- [7] 1.2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában, illetve annak kiegészítésében megfogalmazott álláspontja szerint a támadott végzések sértik a testi, lelki egészséghez való jogot, valamint a pártatlan és tisztességes eljárás-hoz való jogot, továbbá a hatékony jogorvoslathoz való jogot, tekintettel arra is, hogy nem vették figyelembe az orvosszakértői véleményt.
- [8] Az indítványban hivatkozott orvosszakértői vélemény szerint az indítványozó állapotában bármikor az életet közvetlenül veszélyeztető állapot alakulhat ki a magasvérnyomás emelkedés miatti magasvérnyomásos krízis, illetve a következményes roncsoló agyvérzés vagy szívelégtelenség révén. Ezen adatokat figyelembe véve jelen állapotában a büntetés végrehajtási idő még nem tartható. Az indítványozó álláspontja szerint ez alátámasztja a testi egészséghez való jog immanens tartalmát képező egészséges élethez és a betegséghez igazodó, a kor aktuális egészségügyi ellátása színvonalához és az orvostudomány állásához igazodó érdemi és hatékony gyógykezeléshez való alapvető jogának súlyos sérelmét.
- [9] A bírói végzések sértik a tisztességes eljárás-hoz illetve a jogorvoslathoz való jogát is mivel nem biztosítottak objektív teljes körű tényfeltáró és valósághű tényállásra alapozott eljárást és döntést. Sérült az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési követelmény is. A bíróság nem ismerte fel az ügy alaptörvényi érintettségének relevanciáját, ebből kifolyólag indokolásában egyáltalán nem tért ki az ügy alapjogi érintettségéből fakadó kérdésekre. A tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntéssel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételét kellő alapossggal megvizsgálja és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. A döntés nem biztosított kellő, érdemi és hatékony bírói jogvédelmet azáltal, hogy nem vette figyelembe a Bv. tv. vonatkozó rendelkezéseit és az előterjesztett igazságügyi orvosszakértői szakvéleményt, illetve téves és okszerűen volt a bíró értékelés.
- [10] Az indítványozó indítványának kiegészítésében kiemelte, hogy az államnak az általa hivatkozott alapjogok, illetve alaptörvényi kötelezettség érvényesülését és teljesítését biztosító objektív intézményvédelmi kötelezettsége teljesítése során biztosítania kell azt, hogy az elítélt a büntetése végrehajtásának megkezdésére halasztást kaphasson, amennyiben betegsége következtében az élete közvetlen veszélyben forog és egészségügyi állapota a büntetés-végrehajtás körülményei között nem kezelhető. Ahhoz, hogy az egészségügyi állapot megítélésében szakmai végzettséggel és képzettséggel nem rendelkező bíró megalapozott döntést tudjon hozni annak vonatkozásában, hogy a halasztást kérelmező elítélt betegsége az életét közvetlenül veszélyezteti-e, illetve, hogy az elítélt egészségügyi állapota a büntetés-végrehajtás keretei között kezelhető-e a jogalkotó Bv. tv. 39. § (4) bekezdésében ellentmondást nem tűrő módon előírja az eljáró bíró számára, hogy igazságügyi orvos-szak-

értői szakvélemény és a BVOP egészségügyi szakterület vezetőjének nyilatkozata alapján állapítsa meg a halasztás egészségügyi feltételeinek fennállását. A bíró eljárása csak akkor lesz tisztességes, amennyiben a felhívott jogszabályi rendelkezéseket megtartja, azaz igazságügyi orvos-szakértő szakvélemény alapján állapítja meg a halasztás egészségügyi feltételeinek fennálltát. A Debreceni Ítéltábla pedig az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerint biztosított érdemi és hatékony jogorvoslathoz fűződő alapjogát is megsértette, mivel a nyilvánvalóan a vonatkozó és ellentmondást nem engedő törvényi előírásba ütköző és a rendelkezésre álló igazságügyi orvosszakértői szakvéleményben rögzítettekkel ellentétes következtetésre jutó elsőfokú végzést helybenhagyta.

- [11] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek, különösen a 27. § szerinti érintettség, a jogorvoslat kimerítése, valamint a 29–31. § szerinti követelményeknek.
- [12] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogát sérti.
- [13] Az Abtv. szövege szerint a valódi alkotmányjogi panasz tárgya „az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés” lehet. A halasztás iránti kérelemről bíró dönt, mivel csak bíró dönthet a személyi szabadság elvonásáról, viszont ez a döntés értelemszerűen kívül van a jogerős elbíráláson. Nem az illető fogvatartásáról szóló döntés, tárgya valójában egy kedvezmény törvényi korlátok, illetve feltételek melletti lehetősége. A Bv. tv. 44. §-a szerint a kérelemről, ha azt a terhelt az ügydöntő határozat jogerőre emelkedését követően nyomban előterjesztette (a jelen lévő ügyész nyilatkozatát követően), az ügydöntő határozatot hozó bíróság dönt. Ha pedig nem volt jelen, a később előterjesztett kérelmének elbírálására az egyszerűsített felülvizsgálat szabályait kell értelemszerűen alkalmazni azzal, hogy a bíróság nem ügydöntő végzéssel határoz. A támadott döntés ekként, a törvényi rendelkezések értelmében anyagi jogi értelemben kétségtelenül nem érdemi, nem a büntetőjogi főkérdésről dönt. És ügydöntő határozat sem, ez utóbbit maga a Bv. tv. rögzíti, és egyben az alapügyben hozott döntést kiegészítő jellegű döntésnek sem tekinthető. A végrehajtás elhalasztása tárgyában hozott döntés valójában járulékos jellegű, nem bír közvetlen, sem közvetett hatással az alapügyben hozott döntésre.
- [14] Ehhez képest az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Bv. tv. 39. § (2) bekezdése szerinti, szabadságvesztés végrehajtásának elhalasztása tárgyában hozott végzés nem minősül az Abtv. 27. §-a szerinti az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek, ezért alkotmányjogi panasz tárgya nem lehet.
- [15] 3. Ekként az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *f*) és *h*) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdéseiben foglaltakra, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/4090/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3391/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék 7.Pf.20.287/2020/17. számú ítélete és a Kúria Pfv II.20.385/2021/13. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] Az alkotmányjogi panaszban kifogásolt, megtámadott ítéletek és a pertörténet lényege a következő.
- [3] 1.1. A felperes és az indítványozó alperes 1996. április végétől élettársi kapcsolatban éltek, majd 1997. március 22-én házasságot kötöttek, házasságuk ideje alatt ikergyermekük született.
- [4] A felperes 2008 januárjában külső kapcsolatot létesített, ennek tényét az indítványozóval március végén közölte. A felperes és az indítványozó a közös tulajdonú ingatlanban együtt, de egymástól elkülönülten éltek, az indítványozó 2008 szeptemberében gyermektartásdíj jogcímén 40 000 forintot fizetett a felperesnek.
- [5] A Budakörnyéki Járásbíróság 2.P.20.462/2008/22. számú, 2009. július 8-án jogerős ítéletével felbontotta az indítványozó és a felperes házasságát. Az ítélet indokolásában az életközösség megszűnésének időpontját a felperes állításával egyezően 2008 januárjában határozta meg. Az indítványozó a házassági bontóperben nem tett nyilatkozatot az életközösség megszűnésének időpontjára, csak azt adta elő, hogy 2008. szeptember végi határidővel kérte a felperest a gyermekek érdekeinek végiggondolására.
- [6] 1.2. Az indítványozó és a felperes életközösségük alatt több ingatlant vásároltak, ingóságokat szereztek és gazdasági társaságot alapítottak. A 2007. szeptember 18-án kötött adásvételi szerződéssel 36 500 000 forint vételárért vásárolták meg egymás között egyenlő arányban az utolsó közös lakásul szolgáló örömi ingatlant két teremgarázsban lévő parkolóhellyel. A vételárát egyrészt a korábban vásárolt ingatlanok eladásából befolyt vételárból, továbbá az egyik kereskedelmi bankkal 2008. február 22-én kötött kölcsönszerződés alapján felvett szabad felhasználású kölcsönből fizették ki.
- [7] A felperes 2008. október 28-án adásvétel jogcímén megszerezte egy budapesti üzlethelyiség 1/2 tulajdoni hányadát, szüleinek holtig tartó haszonélvezeti jogával terhelten.
- [8] 1.3. A Budakörnyéki Járásbíróság 2020. január 27-én meghozott, 12.P.20/530/2013/151. számú ítéletével a felperes és az indítványozó életközössége megszűnését 2008. decemberében állapította meg, a közös vagyon körét ehhez az időponthoz kapcsolódóan rögzítette és osztotta meg.
- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletével a házastársi közös vagyont a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt.) 31. § (2)–(5) bekezdés alapján osztotta meg. Az életközösség megszűnésének időpontját 2008. decemberben állapította meg, ennek megfelelően – egyéb, a későbbi felülvizsgálati kérelemmel nem érintett vagyontárgyak megosztása mellett – házastársi közös vagyonnak tekintette az üzlethelyiség 1/2 tulajdoni hányadát és azt a felperes tulajdonába adta, és ehhez az időponthoz igazodóan számolta el az életközösség megszűnése után fizetett törlesztőrészleteket. A megosztás Csjt. 31. § (3) és (5) bekezdésben foglalt elveinek érvényre juttatása és a magas értékű egyenlítés fizetésére kötelezés elkerülése érdekében az örömi ingatlanokat az indítványozó tulajdonába adta.
- [10] Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 163. § (2) bekezdése alapján nincs jogi akadálya annak, hogy a felek a házastársi közös vagyon megosztása iránti perben vitassák a házassági életközösség megszűnésének a házassági bontóperi ítéletben a kizárólag

a felperes előadása alapján megállapított 2008. januári időpontját. Az elsőfokú bíróság – bizonyítás lefolytatását követően – bizonyítottan ítélte, hogy a felek házassági életközössége az indítványozó által állított 2008. decemberi időpontban szűnt meg figyelemmel a felek közös gazdasági döntéseire (kölcönszerződés megkötése és előtörlesztés), a közös bevásárlásokra és nyári nyaralásra, továbbá arra, hogy karácsonyig közös hálószobában aludtak.

- [11] Az ingatlanok értékét a bíróság a perben kirendelt igazságügyi szakértő – e tekintetben egyik fél által sem vitatott – szakvéleménye alapján állapította meg.
- [12] Az ítélet ellen felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben többek között vitatta az indítványozóval fennállt életközössége megszakadásának megállapított időpontját, kérte, hogy a bíróság az örömi lakóingatlan és a garázsingatlanok tulajdoni hányadait az ő kizárólagos tulajdonába és birtokába adja az elsőfokú bíróság által meghatározott forgalmi értéken. Továbbá kérte annak megállapítását is, hogy az üzlethelyiség 1/2 tulajdoni hányada a különvagyonába tartozik. Emellett a fellebbezésben vállalta, hogy az indítványozó részére megfizet 27 147 149 forint értékkiegyenlítést.
- [13] 1.4. A felperes fellebbezése folytán eljáró Budapest Környék Törvényszék 2021. január 25-én meghozott, 7.Pf.20.287/2020/17. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta.
- [14] A másodfokú bíróság az életközösség megszűnésének időpontját az elsőfokú ítéletben meghatározott időponttól eltérően határozta meg, ehhez igazodóan az üzlethelyiséget a felperes különvagyonának tekintette, továbbá eltérően számolta el a felek által kifizetett törlesztőrészleteket és a felperes teljesítőképességének elfogadása mellett tulajdonába adta az örömi ingatlanokat.
- [15] A másodfokú bíróság szerint a bizonyítékok értékelésénél annak van jelentősége, hogy a felperes 2008. május 23-án nyújtotta be a házasság felbontására irányuló keresetét, amelyet az indítványozó 2008 júliusában vett át. A felperes a keresetlevélben pedig egyértelműen kinyilvánította, hogy nem kívánja tovább fenntartani a házasságukat. A másodfokú bíróság a felek nyilatkozatai alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felek között az érzelmi kapcsolat korábbi, 2008. márciusi megszűnésére is figyelemmel a gazdasági kapcsolat – tekintettel arra, hogy az indítványozó az idézést és a keresetlevelet júliusban kézhez vette, a gyermekek szükségleteinek fedezésére pedig 2008 szeptemberében tartásdíjat fizetett – 2008. július végén szűnt meg.
- [16] Az életközösség megszűnésének eltérő meghatározása miatt a másodfokú bíróság ítélete alapján módosult a vagyonmérleg. Az üzlethelyiséget a felperes az életközösség megszűnése után vásárolta, ezért a Csjt. 27. § (1) bekezdése szerinti közös szerzés vélelme nem érvényesül.
- [17] A jogerős ítélet ellen az indítványozó terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül és az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben. A felülvizsgálati kérelem szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékok helyes mérlegelésével állapította meg az életközösség megszűnésének időpontját, azt a másodfokú bíróság okszerűtlenül és iratellenesen mérlegelte felül. A kérelem szerint a peradatok alátámasztják az életközösségnek az indítványozó által állított és az elsőfokú bíróság által is elfogadott 2008. decemberi megszűnését. Az indítványozó szerint csupán a bontóper iránti keresetindítás nem azonosítható az életközösség megszűnésének jogi tényével. A felperes továbbá nyilatkozott a mindennapi életvitelük változatlanágáról 2008 decemberéig, ehhez képest a kérelem szerint a gazdasági életközösség 2008 decemberében még biztosan fennállt. Az indítványozó szerint az érzelmi közösség fennállását bizonyítja, hogy 2008. karácsonyáig egy hálószobában aludtak a felperessel, közösen nyaraltak, a családi programokon részt vettek. Az időpont jogszabálysértő meghatározása miatt a vagyonleltár hiányos, az értékkiegyenlítés összege téves.
- [18] A felperes érdemi ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. Indokai szerint a másodfokú bíróság a bizonyítékokból helytálló jogkövetkeztetést vont le és okszerű mérlegeléssel jutott arra a következtetésre, hogy az indítványozó nem bizonyította az életközösség megszűnésének 2008. decemberi időpontját. A felperes álláspontja szerint az indítványozó által előterjesztett felülvizsgálati kérelem nem tartalmazott olyan tényeket, amely megdöntené a másodfokon eljáró bíróság által helyesen megállapított tényállást, a bizonyítékok okszerű mérlegelését.
- [19] Az indítványozó bejelentette továbbá, hogy felülvizsgálati kérelmének eredményessége esetén a felperes által értékkiegyenlítés jogcímén megfizetett 26 730 830 forintot visszafizeti. Felülvizsgálati kérelmének eredménytelensége esetén másodlagosan azt kérte, hogy a Kúria a jogerős ítélet megváltoztatásával az örömi ingatlanok közös tulajdonának megszüntetési módjaként őt jogosítsa fel a felperes tulajdoni hányadának magához váltására.

- [20] A felperes észrevételében rámutatott arra, hogy az indítványozó a közös tulajdon megszüntetési módjával kapcsolatban a törvényi határidőn túl új, a joghatályos felülvizsgálati kérelemben nem található kérelmet terjesztett elő.
- [21] 1.5. A Kúria 2021. november 30-án meghozott, Pfv.II.20.385/2021/13. számú ítéletével a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartotta.
- [22] A Kúria érdemben nem vizsgálta az indítványozónak az örömi ingatlanok közös tulajdona megszüntetési módjának jogszabálysértő voltára való hivatkozását, mert ezt a kérelmét a felülvizsgálati kérelem benyújtására rendelkezésre álló törvényi határidőn túl terjesztette elő, és a felülvizsgálati kérelmet megváltoztatni sem lehet [Pp. 272. § (1) bekezdés, 273. § (5) bekezdés].
- [23] A Kúria a jogerős ítélet indoklásában rögzített életközösség megszűnési időpontra vonatkozó felülvizsgálati kérelmet érdemben bírálta el, mert az a közös vagyon rendelkező részben meghatározott megosztására is kihathat [Pp. 272. § (1) bekezdése b) pont].
- [24] A Kúria elfogadta a jogerős ítélet jogkövetkeztetését, az indokolást kiegészítette többek között azzal, hogy az életközösség tartalmi elemeinek vizsgálatok kiemelt jelentősége van a felek életközösség fenntartására irányuló kölcsönös szándékának és a házastársi összetartozás tudatának, ugyanis az életközösség valamennyi hiányzó tartalmi elemét egyaránt pótolja ennek megléte akkor is, ha a felek kapcsolatában az életközösség egyes mozzanatai nem valósulnak meg. A házastársi összetartozás és kapcsolat megszakításának elhatározott szándéka és az erre irányuló szándéknak a kölcsönös vagy legalább az egyik házastárs részéről történő egyoldalú kifejezésre juttatása viszont az életközösség megszűnésének a megállapítását eredményezi akkor is, ha a felek kényszerűségből továbbra is együtt laknak, illetve bizonyos gazdasági, családi vagy egyéb jellegű együttműködés megvalósul közöttük. A keresetlevél benyújtása az egyik házastárs kifejezett szándéka arra, hogy a házassági életközösséget a továbbiakban nem kívánja fenntartani, azaz olyan egyoldalú jognyilatkozat, amelyben egyértelműen kinyilvánítja: a házastársával a továbbiakban nem kíván már együtt élni.
- [25] A Kúria szerint helyesen mutatott rá a másodfokú bíróság arra, hogy az ingatlannal összefüggő költségek viselése, a gyermekekkel kapcsolatos együttműködés, a kiadások közös viselése nem pótolja a házassági életközösség legfontosabb elemét, a házastársi összetartozás és kapcsolat fenntartásának elhatározott szándékát.
- [26] A Kúria szerint a másodfokú bíróság a bizonyítékok együttes, okszerű és logikus, a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt elveknek megfelelő mérlegeléssel állapította meg a felek házassági életközössége megszűnésének időpontját. Helytállóan értékelte, hogy a felek egymás közötti belső viszonyában a felperes egyoldalú és hangsúlyosan kinyilvánított nyilatkozata, a házasság felbontására irányuló keresetlevél alapján a házastársi összetartozás tudata megszűnt, a felek az életközösségüket nem állították helyre. Az életközösség megszűnése időpontjának helyes meghatározásából következően pedig az egyes vagyontételek jogcíme és elszámolásának rögzülése miatt kizárt a jogerős ítéletben meghatározott vagyoni elszámolás felülmérlegelése. Ezért a Kúria szerint a jogerős ítélet nem sértette a megjelölt eljárási jogszabályt, ezért azt hatályában fenntartotta [Pp. 275. § (3) bekezdés].
- [27] 1.6. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszában a Budapest Környéki Törvényszék 7.Pf.20.287/2020/17. számú ítélete és a Kúria Pfv.II.20.385/2021/13. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [28] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozással nyújtotta be.
- [29] 1.7. Az indítványozónak – a támadott ítéletekkel kapcsolatos – kifogásai a következők.
- [30] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének megsértését állítja arra hivatkozással, hogy a felek házastársi közös vagyonába tartozó örömi lakóingatlan értéke olyan – 90 napig érvényes – szakvélemény alapján került meghatározásra, mely már a másodfokú eljárás alatt sem volt irányadó. Az indítványozó szerint amennyiben a Budapest Környéki Törvényszék, vagy a Kúria hivatalból észlelte volna a szakvélemény aggályosságát és elrendelte volna annak – a változó piaci viszonyok miatti – aktualizálását, úgy a felek házastársi közös vagyonának megosztása során magasabb megváltási ár megfizetése mellett adta volna a felperes tulajdonába az örömi lakóingatlant a bíróság, így nem sérültek volna az indítványozó vagyoni érdekei.
- [31] Az indítványozó szerint a tisztességtelen eljárás eredményeképpen a Kúria nem vizsgálta az indítványozó azon felülvizsgálati kérelmét, mely az örömi ingatlanok megváltására irányult, így annak ellenére, hogy az indítvá-

nyozó rendelkezett a szükséges teljesítőképességgel mégsem kerülhettek a tulajdonába az örömi ingatlanok. Az indítványozó szerint a Kúria tévesen tekintette elkésettnek ezirányú kérelmét, ugyanis az indítványozó jogi képviselője 2021. február 23-án vette át a jogerős ítéletet, így a 60 napos jogszabályi határidő csak 2021. április 26-án járt le.

- [32] 2. Az alkotmányjogi panasz nem tett eleget a befogadhatóság Abtv.-ben előírt feltételének.
- [33] 2.1. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek.
- [34] 2.2. Az indítványozó jogi képviselője a Kúria ítéletét 2022. január 11-én vette át elektronikus úton, az indítványozó az alkotmányjogi panaszt 2022. március 10-én – az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül – nyújtotta be.
- [35] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezéseket, a sérelmezett bírói ítéleteket, az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezését [XXVIII. cikk (1) bekezdés], valamint az alkotmányjogi panasz kifejezett kérelmet tartalmaz az ítéletek megsemmisítésére.
- [36] Az indítványozó számára további jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésre. Az indítványozónak mint az ügy alperesének érintettsége fennáll a támadott ítéletekkel összefüggésben.
- [37] 2.3. Az Abtv. 52. §-a kifejezetten rögzíti a határozott kérelem követelményét, amelynek részét képezi az indokolás előterjesztésének a kötelezettsége is [52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]: „Indokolás hiányában a kérelem nem felel meg a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség.” [34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]]. Az indítvány e követelményt az Alaptörvény megjelölt rendelkezése vonatkozásában részben teljesíti, ugyanakkor nem tartalmaz releváns, alkotmányjogilag értékelhető indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett a Kúria ítélete miatt ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével tekintetben, hogy a felülvizsgálati kérelem kiegészítését a Kúria nem bírálta el. Ezzel összefüggésben megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy a Kúria ítéletének indokolásában – a törvényi határidőn túl történő előterjesztés mellett – arra is kitért, hogy a Pp. 273. § (5) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelmet megváltoztatni nem lehet.
- [38] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel nem konjunktív, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {vö. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálat az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [39] Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjoga sérelmére hivatkozott azzal összefüggésben, hogy sem a másodfokú bíróság, sem a Kúria nem rendelte el hivatalból az örömi ingatlan újbóli értékbecslését. Ennélfogva – az indítványozó szerint – az elsőfokú bíróság által elfogadott szakvéleményben szereplő forgalmi értékek már nem lehetnek volna irányadóak.
- [40] Megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy – az ítéletekből kitűnően – az indítványozó az Alkotmánybírósághoz való fordulást megelőzően a kérdéses ingatlan elsőfokú bíróság által megállapított értékét nem vitatta. Az Alkotmánybíróság megjegyzi továbbá, hogy a további jogorvoslati lehetőség hiánya nem jelenti egyben azt, hogy az Alkotmánybíróság a bírói határozatok általános jogorvoslati fóruma lenne.
- [41] A bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerveként az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban azonban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna [3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]].

- [42] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasa valójában a bírósági eljárás felülbírálatára irányul. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványozó panasa egészében nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdés eldöntésére vonatkozó. Az indítványozó az eljáró bíróságok – általa – vélt mulasztását tekinti alapjogi sérelemnek a jogerős ítélet Alkotmánybíróság általi megváltoztatása érdekében.
- [43] Ennél fogva az indítvány nem vetett fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség iránti kérelmet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségűként értékelhető kérdést. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján ezért nem állapítható meg, hogy az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.
- [44] 4. Ekként az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésének e) pontjában meghatározott feltételnek, ezért az indítványt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/778/2022.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3392/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék 1.Bf.383/2021/8. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Biczó László ügyvéd) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] Az indítványozó által kifogásolt, megtámadott határozat a következő.
- [3] A Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2021. október 20-án meghozott 1.Bf.383/2021/8. számú végzésével helyben hagyta a – terheltet hamis vád büntettének vádja alól felmentő – Szigetszentmiklósi Járásbíróság 2021. április 29-én kihirdetett 4.B.271/2020/24. számú ítéletét.
- [4] 1.1. Az indítványozó a feljelentése alapján indult nyomozás megszüntetését, majd a határozattal szemben bejelentett panasz elutasítását követően pótmagánvádlóként vádindítványt terjesztett elő a Szigetszentmiklósi Járásbíróságon, melyben hamis vád büntettének elkövetésével vádolta a korábbi házastársát, közös kiskorú gyermekük édesanyját. Vádindítványának lényege szerint a terhelt valótlan tartalmú, pedofília gyanúját felvető bejelentésére tekintettel indult az indítványozó ellen korábban kiskorú veszélyeztetése és szexuális visszaélés büntette miatt nyomozás, mely utóbb megszüntetésre került.
- [5] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényege szerint a terhelt egyetlen esetben sem adott elő olyan tényállítást, hogy az indítványozó bűncselekményt követett volna el, közvetlenül eljárást sem kezdeményezett ellene, valamint a gyámhivatalnál előadottak nem saját észlelésén alapultak, hanem azokról gyermeke elmondásából szerzett tudomást. Miután a bizonyítási eljárás alapján a hamis vád megállapításának valamennyi feltétele (másik személy ellen büntetőeljárás megindítására irányuló, kifejezett, közvetlen és objektíve valótlan tényállításban megnyilvánuló olyan kijelentés, amely kimeríti a Btk. valamely különös részi tényállását) hiányzott, a bíróság – mivel a cselekmény nem bűncselekmény, – felmentette a terheltet.
- [6] Az indítványozó jogi képviselője a vádlott bűnösségének megállapítása érdekében jelentett be fellebbezést. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozatlan, ugyanis a bíróság a megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett, továbbá a tényállás részben felderítetlen is, így egy további tanú kihallgatására újból indítványt tett.
- [7] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú eljárás során nem történt eljárási szabálysértés, továbbá a bíróság tényállása megalapozott. A már az elsőfokú eljárás során is kihallgatni indítványozott tanútól nem várható olyan bizonyíték, ami további relevanciával bírna, így a bizonyítási indítványt az elsőfokú bíróság is már észszerűen utasította el. A BH2000.190. eseti döntés alapján kifejtette, hogy a hamis vád büntette abban az esetben valósul meg, ha az elkövető a hatóság előtt meghatározott személyre vonatkozóan tett tényállítása objektíve valótlan, és ezt a tény az elkövető tudata is átfogja, vagyis tudja azt, hogy a valóságnak meg nem felelő tényállításával ártatlan személyt bűncselekmény elkövetésével alaptalanul vádol. Abban az esetben, ha a megvádolt személy ellen bizonyítottság hiányában hoz a bíróság felmentő rendelkezést, a hamis vád tekintetében is felmentő ítéleti rendelkezés meghozatalának van helye. Az elsőfokú bírósággal egyezően megállapította továbbá, hogy a vádlott nem állította a hatóságok előtt, hogy az indítványozó bűncselekményt követett volna el, hanem csupán a gyermekétől hallottakat követően, elmondás alapján élt jelzéssel a gyámhivatal felé. A tanácsülésen elbírálásnak nem látta akadályát, mivel a Be. alapján a már felmentett terhelt helyzete nem vált kedvezőtlenebbé a döntést helyben hagyó végzés meghozatalával, a számára legkedvezőbb döntés született, így értelemszerűen az eljárási garanciák (védekezéshez, tárgyaláshoz való jog) nem csorbultak. Mindezek alapján a másodfokú bíróság helyben hagyta az elsőfokú bíróság határozatát.

- [8] 1.2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Budapest Környéki Törvényszék 1.Bf.383/2021/8. számú végzése ellen.
- [9] Indítványában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozva kérte a bírósági döntés megsemmisítését. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság nem teljesítette az indokolási kötelezettségét, mivel nem reagált az indítványozó jogi képviselőjének a fellebbezésben foglalt érveire, valamint megismételte az elsőfokú bíróság érveit. A nyilvános tárgyaláshoz való joga azáltal sérült, hogy kifejezetten tárgyaláson történő elbírálást indítványozott, mégis a másodfokú bíróság tanácsulésen döntött az ügyben. Álláspontja szerint a Be. alapján a másodfokú bíróság kizárólag abban az esetben járhatott volna el tanácsulésen, ha felmenti a terheltet, ugyanakkor jelen esetben nem mentette fel, hanem helybenhagyta az elsőfokú bíróság felmentő rendelkezését. Ezáltal sérült a tárgyaláshoz való joga, a fegyveregyenlőség és a közvetlenség elve is, hiszen a másodfokú bíróság úgy bírálta el a fellebbezést, hogy nem engedte, hogy az indítványozó személyesen kifejtse az érveit, csupán az írásbeli jogorvoslati kérelem alapján döntött. Ezen felül az indítványozót a bizonyítástól is megfosztották, mivel – a bizonyítási indítványa elutasításával – nem tudta tárgyaláson bemutatni a bizonyítékait.
- [10] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján mindenképp az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően tanácsban eljárva először azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [11] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 27. §-ára hivatkozva terjesztett elő alkotmányjogi panaszt.
- [12] Az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján hatvan napon belül lehet benyújtani, az indítványozó az alkotmányjogi panaszát a törvényi határidőn belül terjesztette elő. Jogi képviselő útján jár el, a jogi képviselő a meghatalmazását csatolta.
- [13] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt határozott kérelem feltételeinek megfelel. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve a sérelmezett bírói döntést, indokolja azok Alaptörvénybe ütközését és kifejezetten kéri a megsemmisítését.
- [14] 2.2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 52. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. § és 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e.
- [15] Az indítványozó az alapügyben hozott – az elsőfokú bíróságnak a terheltet felmentő ítéletét helybenhagyó – másodfokú végzést támadta, mely döntés az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz tárgya lehet.
- [16] Az indítványozó az alkotmányjogi panasz előterjesztését megelőzően a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. Az egyedi ügyben érintettség megállapítható, mivel az indítványozó az alkotmányjogi panasszal támadott ügyekben pótmagánvádló volt.
- [17] 2.3. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [18] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozott azzal összefüggésben, hogy ügyében a másodfokú bíróság a törvényi rendelkezések ellenére tanácsulésen, a bizonyítási indítványának figyelmen kívül hagyásával, a személyes közreműködés lehetőségének biztosítása nélkül döntött a fellebbezéséről. A másodfokú bíróság döntése ezáltal sértette a nyilvános tárgyaláshoz való jogát, a fegyveregyenlőség, a közvetlenség elvét és megfosztotta a bizonyítás lehetőségétől.
- [19] Amint az Alkotmánybíróság korábbi döntéseiben megállapította „az Alkotmánybíróság – egyébiránt mint az Emberi Jogok Európai Bírósága – bűnösség megállapítására nem rendeltetett. Ilyen az Alaptörvényből, sem pedig annak alapjogi rendelkezéseiből nem következik, arra vissza nem vezethető. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz célja, hogy olyan bírósági vagy hatósági döntésekkel szemben nyújtson jogvédelmet az indítványozók számára, akik az eljáró bíróságok vagy hatóságok eljárása és/vagy döntése értelmében szenvedtek alapjogsérelmet. Az Alaptörvény nem biztosít jogot a sértettnek a büntetőeljárás lefolytatására vagy a terhelt büntetőjogi szankcionálására” {3316/2022. (VI. 30.) AB végzés, Indokolás [15]–[16]}.
- [20] Az állami büntető igény érvényesítése és az elkövető megbüntetése nem a sértettet, hanem az államot illeti. A büntető igény érvényesítése állami feladat, így sem a sértettnek, sem más harmadik személynek nincs alkotmányos alapjoga a büntető igény érvényesítésének kikényszerítésére és az elkövető megbüntetésére {3014/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.

- [21] Az indítványozó valójában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmének állításával megismételte az elsőfokú eljárással és döntéssel szemben felhozott, az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységével kapcsolatos – és a másodfokú bíróság által már megválaszolt – kifogásait. Amint az Alkotmánybíróság korábban is kifejtette, „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}.
- [22] Az indítványozó alkotmányjogi panasa az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelme címén valójában és kizárólag az indítványozó számára kedvezőtlen bírói döntés tartalmi, törvényességi szempontú kritikája. Az indítványozónak a bírói döntés ellenében felhozott kifogásai törvényességi, szakjogi tárgyúak, a bírói mérlegelés támadását célozzák.
- [23] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány egyik elemében sem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, következképpen nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [24] 3. Ekként az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/577/2022.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3393/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.II.20.856/2021/2. számú végzése, valamint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 407. § (2) bekezdés a) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján (dr. Czudar Balázs ügyvéd) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Kúria Pfv.II.20.856/2021/2. számú végzése, valamint az ennek alapjául szolgáló Fővárosi Törvényszék 53.Pf.637.415/2020/8. számú ítélete és a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 15.P.22.790/2019/18. számú ítélete, továbbá az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 407. § (2) bekezdés a) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 1.1. A bírósági eljárásban megállapított tényállás szerint a felperes (indítványozó) tulajdonában álló, Lőrinci belterület 1[...]9. hrsz. alatt nyilvántartott ingatlant telekalakítás eredményeként 2010. április 19-én „kivett út” művelési ág megjelöléssel jegyezték át az ingatlan-nyilvántartásba. A Lőrinci Város Önkormányzat határozata szerint a telek kialakításhoz való hozzájárulás feltétele az volt, hogy az újonnan ezáltal keletkező ingatlan művelési ágát „kivett országos közútként” kell bejegyezni. Ezen az ingatlanon halad át az alperesi kezelésben lévő Selyp-Gyöngyöspata összekötő út egy rövid szakasza mint az országos közúthálózat része. Felperes 2016. június 27-én kérte az alperestől az utat érintő súlykorlátozó tábla kihelyezését és az útra kiadott szállítási útvonal engedélyek felfüggesztését. Az alperes tájékoztatta őt arról, hogy az ingatlanon az országos közúthálózat részét képező közforgalmú összekötő út halad át, nem indokolt a szállítási útvonal felfüggesztése és a súlykorlátozás sem, de jelezte, hogy a tulajdoni rendezetlenség megszüntetése érdekében intézkedni fog. 2018. december 20-án az alperes a perbeli ingatlanra vételi ajánlatot tett 931 544 Ft összegben, amelyet a felperes nem fogadott el, az általa felajánlott vételár 30 millió Ft volt. Az alperes által 2019. február 21-én kezdeményezett kisajátítás nem vezetett eredményre, a kérelmet az illetékes kormányhivatal elutasította arra hivatkozással, hogy a kisajátítási eljárás célja nem lehet a tulajdoni viszonyok utólagos rendezése. A kérelemben megjelölt jövőbeni közérdekű cél pedig az útszakasz korábbi létesítésével már megvalósult.
- [3] A felperes keresetében az alperest a felperes kizárólagos tulajdonát képező ingatlan birtokbaadására kérte kötelezni. Keresetét a 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 5:9. § (1) bekezdésére, 5:13. § (2) bekezdésére, 5:21. §-ára és 5:22. §-ára alapította. Álláspontja szerint tulajdonjoga erősebb az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése okán mint az alperes által hivatkozott, a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 32. § (1) bekezdésén alapuló jog. Vitatta, hogy az alperes nem tud eleget tenni birtokbaadás iránti kérelmének, mert nincs műszaki akadálya annak, hogy az alperes által kezelt közút a felperesi ingatlant elkerülje. Az alperes nincsen elzárva attól, hogy kisajátítási eljárással vagy értékarányos vételár megfizetésével megszeresse a vitatott terület tulajdonjogát.
- [4] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [5] A másodfokú bíróság kifejtette, hogy helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az ingatlan-nyilvántartás szerint a felperes tulajdonát képező ingatlan közúttal fedett része alperesi birtoklásának jogszerűségét kellett egyrészt vizsgálnia, másrészt az alperesi védekezése tekintettel azt, hogy a Magyar Állam a közút alatt fekvő terület ingatlan-nyilvántartáson kívüli tulajdonosának minősül-e. A másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett azzal, hogy az alperesi kezelésben álló közút műtárgy, ami az ingatlan alkotórészévé vált, és hogy főszabály szerint a Ptk. 5:15. §-a értelmében osztja az ingatlan jogi sorsát, azaz az ingatlan tulajdonjoga kiterjed

az alkotórészre is. Nem osztotta ugyanakkor azt az ebből levont következtetést, hogy a Kkt. 32. § (1) bekezdéséből törvényszerűen következik az, hogy a főszabály nem érvényesülhet, mert ha nem állami tulajdonban álló ingatlanon létesítik a közutat, akkor a műtárgy tulajdonosa az állam, míg az ingatlan tulajdoni viszonyaiban ezzel nem következik be változás. A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem kizárt az, hogy a közút meglétével az alatta lévő ingatlanon az állam és az ingatlan eredeti tulajdonosa között közös tulajdon keletkezik, a Kkt. 32. § (1) bekezdés második mondatában foglalt kógens szabályból következően a közös tulajdon keletkezését a Kkt. 32. § (1) bekezdése sem zárja ki.

- [6] A felperesi fellebbezésben foglaltakkal összefüggésben azonban az hangsúlyozandó, hogy a felperes már a kialakult használat – birtokláshoz való jogosultságának korlátozásával – szerezte meg az ingatlan tulajdonjogát, pontosan tisztában volt azzal, hogy az ingatlanon olyan közút húzódik, amely az országos közúthálózat része. Arra vonatkozóan semmilyen peradat nem merült fel, hogy bármilyen megállapodás született volna a közúthálózat részeként az ingatlanon húzódó útszakasz megszüntetéséről, arról, hogy az alperes használati joga az ingatlanra megszűnne. Ezért alaptalanul hivatkozott felperes a magántulajdonhoz való joga sérthetlenségéhez fűződő Alaptörvényben rögzített jogára, azt ugyanis nem a közjogi rendelkezés korlátozza, hanem egy már kialakult és az ingatlan tulajdonjogának megszerzésekor felperes által is ismert és elfogadott használati jog korlátozza részben a perbeli ingatlan tekintetében a birtokláshoz való jogát.
- [7] Az alperesi csatlakozó fellebbezéssel kapcsolatban a másodfokú bíróság azt emelte ki, hogy irreleváns, hogy a telekalakítás ingatlan-nyilvántartási bejegyzése során fennálló a földhivatali hatóság jogszerűtlenül járt el és figyelmen kívül hagyta a szakhatósági állásfoglalásban foglalt feltételt. Az ingatlan-nyilvántartás ugyanis közhiteles, az alperes maga sem állította, hogy a felperes tulajdonát képező ingatlan nem létezik, a közhiteles bejegyzés alapján fennálló törvényi vélelemmel szemben van helye bizonyításnak. Ugyanakkor semmilyen peradat nem merült fel arra, hogy az alperes vagy a közút tulajdonosaként a Magyar Állam a közutat magába foglaló ingatlan tulajdonjogi rendezését kellő alappal, eredményesen kezdeményezte volna, erre ugyanis nem volt alkalmas az általa kezdeményezett kisajátítási eljárás. Arra pedig szintén helytállóan utalt az elsőfokú bíróság, hogy a perrel érintett ingatlan tulajdoni viszonyainak rendezése nem jelen birtokbaadás iránt indított pernek a tárgya. A Magyar Államnak lehetősége van a tulajdonjoga megállapítása érdekében pert indítani. Az alperes csatlakozó fellebbezése így az indokolás megváltoztatása érdekében nem vezetett eredményre. Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A másodfokú ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelmet a Kúria visszautasította.
- [8] A Kúria kifejtette, hogy a Pp. 407. § (2) bekezdés a) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság helybenhagyta közvetlenül a bíróság előtt megindított birtokperben. A felülvizsgálati eljárás tárgyát képező, közvetlenül a bíróság előtt megindított birtokperben a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, ezért a Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 415. § (1) bekezdés d) pontja alapján visszautasította.
- [9] 1.2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben az Abtv. 27. §-a alapján a Kúria Pfv.II.20.856/2021/2. számú végzése, valamint az ennek alapjául szolgáló Fővárosi Törvényszék 53.Pf.637.415/2020/8. számú ítélete és a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 15.P.22.790/2019/18. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert azok véleménye szerint sértik az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését és 28. cikkét.
- [10] Az indítványozó szerint téves az elsőfokú bíróság okfejtése, miszerint az indítványozó keresete a perrel érintett ingatlan közúttal nem fedett része birtokbaadására irányuló részében eleve megalapozatlan, mivel a közútkezelő az ingatlan közúttal nem fedett részét nem birtokolja, így azt nem is adhatná az indítványozó birtokába. Az ingatlan jelentős részét országos közúthálózat fedi, így az indítványozónak az egész ingatlan vonatkozásában sérül a birtokláshoz való joga. Az indítványozó az ingatlan úttal nem fedett részét sem tudja úgy birtokolni, használni, mintha annak másik részén ne lenne egy közút.
- [11] Az indítványozó szerint az elsőfokú bíróságnak az ingatlanok az úttal fedett része vonatkozásában is megalapozatlan a döntése és a tulajdonhoz való jogba ütközik az indokolása. Álláspontja szerint a bíróság helyesen határolta el egymástól az ingatlan és az út fogalmát, azonban tévesen tulajdonított jelentőséget ennek. Az indítványozó nem állította, hogy tulajdonjoga és ezáltal birtokláshoz való joga az ingatlanon elhelyezett közútra is kiterjedne, mivel a kereset sem az ingatlanon elhelyezett közút, hanem az ingatlanok a birtokába adására irányult. A birtokbaadás alatt a közútkezeléssel szükségszerűen együtt járó birtoklás megszüntetését, vagyis az adott ingatlanra is kiható közútkezelési tevékenység beszüntetését kell érteni. Álláspontja szerint az ingatlan-

nak a birtokába adása oly módon teljesíthető, hogy a közútkezelő nem érinti az indítványozó ingatlanát, az azon keresztül vezetett utat más nyomvonalon kiépítve kezeli, vagy ha az gazdaságosabb az ingatlanát megvásárolja vagy kisajátítja.

- [12] Az indítványozó szerint az elsőfokú bíróság indokolásában kifejtett jogértelmezés azon része is téves, hogy a közútkezelőnek az ingatlan birtoklásával járó tevékenysége jogszerű, így ez kizárja az indítványozó birtoklás-hoz való jogát. A perben a bíróság által nem vizsgált eldöntendő jogkérdés az lett volna, miszerint a birtoklás-hoz való jog korlátozható-e közjogi eszközökkel, közútkezeléssel oly módon, hogy a teljes, azonnali és feltétlen kártalanítás nem teljesül.
- [13] A másodfokú bíróság hasonlóképpen tévesen tulajdonított jelentőséget annak, hogy az indítványozó már a kialakult használatból szerezte meg az ingatlan tulajdonjogát és pontosan tisztában volt azzal, hogy az ingatlanon olyan közút húzódik, amely az országos közúthálózat része. Amint azt az indítványozó az elsőfokú eljárásban előadta, az ingatlan azzal a feltevessel szerezte meg, hogy az ingatlan tulajdonjoga rendezésre kerül, azt tőle a Magyar Állam ellenérték fejében meg fogja szerezni. Az indítványozó a perben utalt arra, hogy a jogelődje is a perbeli ingatlan azzal a kifejezett várározással vásárolta meg, hogy a közúttal fedett ingatlanrész leválasztásra kerül, majd a leválasztott rész tulajdonjoga az érdekeltek között rendezésre kerül, amiből az indítványozónak bevétele fog származni.
- [14] A másodfokú bíróság ugyancsak tévesen értékelte az indítványozó terhére azt, hogy semmilyen peradat nem merült fel, hogy bármilyen megállapodás született volna az ingatlanon húzódó útszakasz megszüntetéséről. A bíróság indokolásával ellentétben az indítványozó nem azért jogosult az ingatlan birtoklására, mert ebben megállapodott volna, hanem mert ő az ingatlan tulajdonosa. Az indítványozó szerint a közútkezelő köteles tartózkodni a magántulajdon korlátozásától, mivel a magántulajdon alapjogi védelme magasabb szintű. Az indítványozó szerint a bíróságoknak tehát abban kellett volna állást foglalniuk, hogy a magántulajdon védelme élvez-e magasabb szintű alkotmányos védelmet vagy a közutak üzemeltetése, és a közútkezelő jogosult-e az indítványozó birtoklásához való joga korlátozására. Az indítványozó sérelmezi, hogy a bíróságok ezen kötelezettségüknek nem tettek eleget.
- [15] Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján a Pp. 407. § (2) bekezdés a) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését is kérte, mert az véleménye szerint sérti az Alaptörvény 28. cikkét.
- [16] Az indítványozó szerint a bíróságoknak, így a Kúriának is vizsgálnia kellett volna a perbeli jogvita alapjogi vonatkozásait. Ennek érvényesülését viszont a Pp. 407. § (2) bekezdés a) pontja ellehetetleníti, hiszen kizárja a felülvizsgálati eljárás kezdeményezésének lehetőségét birtokperes esetekben. Véleménye szerint a rendelkezés megakadályozza, hogy a Kúria felülvizsgálhassa és szükség esetén orvosolhassa a bíróságok által tévesen értékelt vagy egyáltalán nem vizsgált alapjogi kérdéseket és ezzel a sérelmet szenvedett peres fél számára hatékony jogorvoslatot biztosítson.
- [17] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben foglalt befogadhatósági feltételeknek.
- [18] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Abtv. 26–27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz határidőben érkezett és azt a benyújtásra jogosult és érintett nyújtotta be jogorvoslati jogának kimerítését követően.
- [19] A befogadhatóság további feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [20] Az indítványozó az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezés vonatkozásában az Abtv. 27. §-át és 26. § (1) bekezdését jelölte meg. A bírósági döntésekkel kapcsolatban az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésére és 28. cikkére, a sérelmezett jogszabályi rendelkezéssel összefüggésben pedig az Alaptörvény 28. cikkére hivatkozott.
- [21] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja és 26. § (1) bekezdés a) pontja alapján csak az Alaptörvényben biztosított jogok védelmének eszköze. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény megsértett rendelkezéseként jelölte meg a 28. cikket. Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az Alaptörvény hivatkozott rendelkezése nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak, a felhívott alaptörvényi rendelkezés címzettje nem az indítványozó, nem biztosítanak számára jogot, ezért alkotmányjogi panaszt sem lehet közvetlenül ezekre alapítani. Ezért az utalt alaptörvényi rendelkezéssel összefüggésben érdemi vizsgálat lefolytatásának nincs helye {3386/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [22] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.

- [23] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-a alapján az indítványozónak az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével, a tulajdonhoz való joggal összefüggésben előadott érveivel kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [24] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d)* pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslással (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3012/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [20]}. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában a bírósági eljárás felülbírálatára irányul. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványozó panaszában egészében nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdésekre vonatkozik, az eljáró bíróságok tényállás-megállapításának, bizonyítékértékelésének, valamint jogértelmezésének és jogalkalmazásának helytállóságát vitatja és a támadott határozatokban foglalt döntést magát, annak hátrányos voltát tekinti alapjogi sérelemnek a döntés Alkotmánybíróság általi megváltoztatása érdekében.
- [25] A fentiekre figyelemmel az indítvány nem tartalmaz olyan érvet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdését.
- [26] 3. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 26. § (1) bekezdésben, 27. §-ában és 29. §-ában meghatározott törvényi feltételeknek, ezért az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontja, az Abtv. 27. §-ára alapozott alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/4888/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3394/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 38.K.708.254/2020/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (a továbbiakban: indítványozó) jogi képviselője (dr. Mágó András r. alezredes, kamarai jogtanácsos) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában a Fővárosi Törvényszék 38.K.708.254/2020/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mivel álláspontja szerint az ítélet ellentétes az Alaptörvény C) cikkének (1) bekezdésével, R) cikkének (2) bekezdésével, a XIV. cikkének (4) bekezdésével, a XXVIII. cikk (1) bekezdésével, valamint a 28. cikkével.
- [2] A Fővárosi Törvényszék támadott ítéletével a burundi állampolgárságú I. és II. rendű felperesek ügyében az indítványozó által hozott, a menekültkénti és az oltalmazottkénti elismerést megtagadó, a felperesek kiutasításáról, kitoloncolásáról és egy év időtartamra beutazási és tartózkodási tilalomról rendelkező, 106-M-2233/16/2020. számú és 106-M-1637/20/2020. számú határozatokat megsemmisítette és az indítványozót új eljárásra kötelezte.
- [3] A támadott bírósági határozat alapján az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a következőképpen foglalható össze.
- [4] 1.1. Az I. rendű felperes gyermektelen, szunnita muszlim vallású nő, egyetemre járt, bátyja, a II. rendű felperes gyermektelen, metodista keresztény vallású egyetemi (jogász) végzettségű férfi (a továbbiakban együtt: felperesek), akik nagykorú húgukkal együtt, okmány nélkül érkeztek Magyarországra (Tompai Tranzitzőna) 2019. október 2. napján, Burundi-Szerbia-Magyarország útvonalon. Mindhárman menekültkénti elismerés iránti kérelmet terjesztettek elő, melyhez csatolták az édesapjuk ellen kiadott francia nyelvű elfogatóparancsról készült másolatot, továbbá az I. rendű felperest ért szexuális erőszak bizonyítására egy francia nyelvű orvosi dokumentumot.
- [5] A 2019. október és december hónapban folytatott hatósági meghallgatások során a felperesek elmondták, hogy az előző év őszén zavargások voltak lakóhelyükön, a kongói határhoz közeli Gatumbában, amelynek során édesapjukat – mivel nem akart csatlakozni a kormánypárthoz és a gyermekeit nem akarta beléptetni a kormánypárt ifjúsági szervezetébe, hanem egy frissen alapított pártnak toborzott embereket –, zaklatták és elfogatóparancsot adtak ki ellene. Ezt követően egy éjszaka fegyveres csoport tört be a házukba, elhurcolták őket egy ismeretlen épületbe és azt mondták, addig nem engedik őket haza, amíg meg nem mondják, hogy hol van az édesapjuk. Közben ütötték-verték őket, az I. rendű felperest megerőszakolták, a II. rendű felperes pedig a szájánál sérült meg a verések következtében. Végül egy ismeretlen ember mentette ki őket a fogságból, kórházba kísérte őket, ahol ellátást kaptak és az ismeretlen férfi segítségével – aki azt mondta, ha az országban maradnak kellemetlenség fogja érni őket –, jutottak el Szerbiába.
- [6] Az indítványozó által elrendelt szakértői vizsgálatot követően a Nemzeti Szakértői és Kutató Központ Genetikai Szakértői Intézete által 2020. február 13. napján kiállított vélemény szerint az I. és II. rendű felperes között nem állhat fenn testvéri kapcsolat. E vizsgálat eredményét 2020. március 6-án közölték a felperesekkel, akik az eredményt nem fogadták el, állításuk szerint ezt nekik senki nem említette, ezt csak a szüleik tudnák tisztázni, a II. rendű felperes hivatkozott továbbá a burundi apasági törvényre is. Ezt követően 2020. március 27-én a felperesek ismételt meghallgatására került sor, melyet követően az indítványozó 2020. április 7-én hozta meg a fentiek szerint már hivatkozott, elutasító döntéseket tartalmazó határozatait.

- [7] 1.2. Az indítványozó határozatainak indokolásában megkérdőjelezte a felperesek menekülési történetét és fenyegetettségük valóságtartalmát, mert az a hatósági indokolás szerint – a felperesek képzettségéhez mérten – nem koherens, nem kellően tisztázott, hiányoznak a pontos nevek és adatok, a felperesek számos ponton összefüggéstelen nyilatkozatokat tettek, a hatóságot félrevezették azzal, hogy testvéreknek mondták magukat, a bizonyítékként benyújtott elfogató parancs másolatisága okán kétségbe vonható, és az, hogy az okirat éppen a véletlenül rájuk találó személy birtokában volt, szintén árnyalja a felperesi előadások életszerűségét.
- [8] Mindezek alapján az indítványozó szerint a felperesek valószínűsítési kötelezettségüknek nem tettek eleget, az általuk elmondott meneküléstörténet vagy meg sem történt, vagy nem az általuk elmondottak szerint, ezért nem lehet arra következtetni, hogy őket üldözés, vagy súlyos sérelem érné származási országukban, vagy ezeknek veszélye fennáll. Ennek okán az indítványozó szerint a menekültkénti elismerés jogszabályi feltételei nem állnak fenn, ahogyan a menedéjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Met.) 61. §-a alapján az oltalmazottkénti elismerést sem látta megállapíthatónak, továbbá a hatóság szerint a felperesekkel szemben a visszaküldés tilalma sem áll fenn.
- [9] 1.3. A Fővárosi Törvényszék a támadott ítéletével megállapította, hogy a felperesi keresetek megalapozottak és az indítványozót új eljárásra kötelezte. A bíróság ítéletében foglaltak szerint a bizonyítási teher a menekültügyi eljárásban megoszlik az elismerést kérő és a hatóság között, a hatóságnak is kötelessége hogy valamennyi eszközt felhasználjon a tényállás tisztázása érdekében, mivel az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. §-a és a Met. 32/J. §-a alapján a bizonyítási eljárás ura a hatóság.
- [10] A bíróság szerint az indítványozó határozataiban megsértette e tényállás feltárási és bizonyítási kötelezettséget, mivel döntéseiben a DNS mintáknak tulajdonított döntő jelentőséget, annak alapján állítva, hogy a hatóságot a felperesek félrevezették, mellyel szavahihetőségük alapjaiban kérdőjeleződött meg. A bíróság álláspontja ezzel szemben az, hogy a DNS vizsgálat azt bizonyítja, a felperesek biológiailag nem testvérek, az a körülmény azonban, hogy erről a felperesek nem tudtak, életszerűnek tekinthető. Ez ugyanis a bíróság szerint „nem az a téma”, amiről a szülők a kiskorú, vagy fiatalkorú gyermekeikkel beszélni szoktak, hiszen köztudomású, hogy a fogantatás körülményeit, különösen, ha az eltér a megszokottól vagy a társadalmi elvárástól – amíg lehet – titkolják, és a felperesek esetében édesanyjuk korai halála, ebből következően az édesapa 11 gyermekkel való egyedül maradása szintén olyan körülmény, amely valószínűvé teszi a felperesek azon előadását, hogy erről szüleik nem beszéltek nekik.
- [11] A bíróság szerint az indítványozó az összesen nyolc meghallgatáson előadottakból mindössze néhány elemet tudott kiemelni, amelyek zavarosságként ítélték meg, azonban a bíróság szerint a határozatokban tett kiemelések egy része nem valódi ellentmondás, inkább csak az életszerűség indítványozó által vélt követelményeire alapozott elvárás. A bíróság kifejtette, hogy a felperesek a segítőküknek akár árthattak is volna azzal, ha róla adatokat adnak, továbbá kérdésként merült fel a bíróság számára az is, hogy az indítványozó részére milyen további információval bírt volna a menekülés valóságtartalmát illetően, ha a felperesek mondanak egy nevet.
- [12] A bíróság megállapítása szerint az indítványozó nem tárt fel olyan tény, vagy körülményt, amely alapján a nyilatkozatok a Met. 59. § (1) bekezdés c) pontja szerint olyan mértékben összefüggéstelenek, vagy életszerűtlenek, amely a nyilatkozatok bizonyítékként való elfogadásának mellőzését indokolhatja.
- [13] Jogsértő módon járt el a bíróság szerint az indítványozó akkor is, amikor a becsatolt okirati bizonyítékokat kirekesztette a bizonyítékok közül. A Met. 41. § (3) és (4) bekezdése ugyanis kifejezetten megengedi a hatóságnak a felülhitelesítés, avagy a magyar nyelvű hiteles fordítás nélküli külföldi közokirat elfogadását, így a Burundi Köztársaság Igazságügyi Minisztériuma 2018. november 14-én kiállított elfogatóparancsa elfogadható volt okirati bizonyítékként.
- [14] Ugyancsak jogszabályt sértett az indítványozó a bíróság szerint akkor, amikor indokolás nélkül kizárta a bizonyítékok köréből azt a kórházi („Hospital Populaire de Kamange”) jelentést, amely a bíróság szerint kétséget kizáróan igazolta az I. rendű felperest ért bántalmazás és szexuális erőszak tényét.
- [15] Mindezek alapján a bíróság szerint az indítványozó a bizonyítékok téves, okszerűtlen értékelésével, jogsértően jutott arra következtetésre, hogy a felperesek az elismerés feltételeinek nem felelnek meg a Met. 59. § (1) bekezdés c) pontja alapján
- [16] A megismételt eljárásra nézve a bíróság kifejezetten megtiltotta az indítványozónak, hogy az eljárásokat azon az alapon megszüntesse, hogy a felperesek ismeretlen helyen tartózkodnak, mivel a felperesek kérelmüket nem vonták vissza, további meghallgatásuk az eljárásban nem szükséges, és jogi képviselővel rendelkeznek. Végül

a bíróság kimondta: az indítványozónak „további bizonyítási kötelezettsége nincs, a bíróság által feltárt tényállás alapján mindkét felperest menekültként kell elismernie”.

- [17] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény C) cikkének (1) bekezdésére, XIV. cikkének (4) bekezdésére és a 28. cikkére hivatkozva állította alapjogi sérelmét, majd főtítkári felhívásra a panaszt kiegészítette, megjelölve az R) cikk (2) bekezdésének, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét is.
- [18] Az indítványozó elsődlegesen azt kérte, hogy az Alkotmánybíróság elvi élel mondja ki, miszerint az Alaptörvény XIV. cikk (4) bekezdése alapján, ha a közigazgatási perben eljáró bíróság megsemmisíti a menekültügyi hatóság menedékjog iránti kérelmet elutasító döntését, akkor adhat a kérelmező vonatkozásában valamely nemzetközi védelmi formában részesítés feltételeinek fennállását megállapító iránymutatást a menekültügyi hatóságnak, ha meggyőződött arról, hogy a kérelmező közvetlenül olyan ország területéről érkezett Magyarországra, ahol üldöztetésnek vagy üldöztetés közvetlen veszélyének volt kitéve.
- [19] Ugyancsak kérte annak kimondását is, hogy a menedékjogra való jogosultság szükséges feltétele a kérelmező Magyarország területén való tartózkodása és a menekültügyi eljárás hatálya alatt a hatósággal együtt nem működő, elérhetőségének hátrahagyása nélkül ismeretlen helyre távozó kérelmező esetében nem teljesül a menedékjogi jogosultság alaptörvényi feltétele.
- [20] Az indítványozó érintettsége és az „időelőttiség” kapcsán hivatkozott a 23/2018. (XII. 28.) AB határozatra, mondván: jelen ügyben sem várható el az új eljárás lefolytatása, hiszen a döntés alapján meghozandó határozat szükségképpen alaptörvény-ellenes lenne. Állította, hogy a bíróság döntése sérti a C) cikk (1) bekezdését azáltal, hogy a döntés a végrehajtó hatalom, mint független hatalmi ág, jelen esetben az indítványozó hatóság hatáskörét korlátozva (a reformatórius jogkör törvényi kizártsága ellenére de facto megváltoztató ítéletet hozva) megtiltotta számára az eljárás megszüntetését a felperesek ismeretlen helyen tartózkodása miatt, miközben az Alaptörvény XIV. cikke és a 26/2019. (III. 5.) AB határozat alapján véleménye szerint csak a Magyarország területén tartózkodó és a hatósággal jóhiszeműen együttműködő személy tarthat igényt a védelemre.
- [21] Ugyancsak sértette indítványozói vélemény szerint a bíróság határozata a XIV. cikk (4) bekezdése második mondatának tiltó rendelkezését, amikor figyelmen kívül hagyta, hogy a felperesek a Szerb Köztársaság területén töltöttek mintegy nyolc hónapot, tehát olyan ország területéről érkeztek Magyarországra, ahol az üldöztetés közvetlen veszélyének nem voltak kitéve.
- [22] Végül az indítványozó szerint a bíróság döntése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való jogát és az R) cikket is, ugyanis a Fővárosi Törvényszék jogszabályi felhatalmazás nélkül tiltotta el őt hatásköre gyakorlásától (új eljárás keretében az eljárás megszüntetésétől) és utasította a fentiekben már kifejtettek szerint az alaptörvény-ellenes, a XIV. cikk (4) bekezdése második mondatába ütköző hatósági döntés meghozatalára.
- [23] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. Az Abtv. 27. § (1) bekezdésében foglaltak szerint, az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Közhatalmat gyakorló indítványozó esetében vizsgálni kell, hogy a panaszban megjelölt Alaptörvényben biztosított jog megilleti-e.
- [24] 3.1. Az indítványozó a Fővárosi Törvényszék ítéletét 2021. június 7. napján vette át, az alkotmányjogi panasz 2021. augusztus 6. napján került érkeztetésre a bíróságon, az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő megtartottnak tekintendő. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, a sérelmezett bírói döntést és kifejezett kérelmet annak megsemmisítésére, az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit, és – a XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában – az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, valamint annak indokolását. Az indítványozó a bírói döntés alapjául szolgáló eljárás alperese, további jogorvoslati lehetőség nem volt számára biztosított, így érintettsége megállapítható.
- [25] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor megállapítja, hogy az Alaptörvény C) cikkének (1) bekezdése, R) cikkének (2) bekezdése, a XIV. cikkének (4) bekezdése, valamint a 28. cikke nem az indítványozó Alaptörvényben biztosított joga, így e rendelkezésekre a bírói döntés alaptörvény-ellenességét illetően alkotmányjogi panasz nem

alapítható. Megállapította ugyanakkor az Alkotmánybíróság a panaszban és annak kiegészítésében felhívott alaptörvényi rendelkezések kapcsán azt is, hogy – figyelembe véve a bíróságoknak az Alaptörvény 25. cikke (2) bekezdésében biztosított, a közigazgatási határozatok törvényességéről való döntési hatáskörét, valamint jelen ügy egyedi jellegét –, az indítványozó ezen túlmenően nem igazolta az Alaptörvényben biztosított hatáskör sérelmét, illetve annak az indítványozó működésére nézve súlyos zavarát.

- [26] 3.2. Az Abtv. 29. §-a befogadhatóság további feltételeként nevesíti, hogy a panaszban a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [27] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a XXVIII. cikk (1) bekezdésben szabályozott tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jogra hivatkozva sérelmezte a bíróság önkényes jogértelmezését, és arra tett indítványt, hogy az Alkotmánybíróság elvi élel erősítse meg azt, hogy ha a közigazgatási perben eljáró bíróság megsemmisíti a menekültügyi hatóság menedékjog iránti kérelmet elutasító döntését, akkor csak az esetben adhat a menekültügyi hatóságnak a kérelmező vonatkozásában valamely nemzetközi védelmi formában részesítés feltételeinek fennállását megállapító iránymutatást, ha meggyőződött arról, hogy a kérelmező közvetlenül olyan ország területéről érkezett Magyarországra, ahol üldöztetésnek vagy üldöztetés közvetlen veszélyének volt kitéve.
- [28] Másrészt arra hivatkozva kérte az indítványozó a támadott ítélet megsemmisítését, hogy a bíróság elvonta a hatáskörét azzal, hogy ítéletében – a jövőre nézve – kifejezetten megtiltotta az indítványozónak az eljárás – a kitasított kérelmezők távolléte miatti – megszüntetését.
- [29] Az Alkotmánybíróság megállapítása szerint a Met. 51. §-ának (2) bekezdés *f*) pontja tartalmazza azt az előírást, miszerint elfogadhatatlan a kérelem, ha „a kérelmező olyan országon keresztül érkezett, ahol a 6. § (1) bekezdése szerinti üldözésnek vagy a 12. § (1) bekezdése szerinti súlyos sérelem veszélyének nincs kitéve, vagy ha abban az országban, amin keresztül Magyarországra érkezett, a megfelelő szintű védelem biztosított”.
- [30] E rendelkezést az eljárásban az indítványozó hatósági döntése során nem alkalmazta, arra a bírósági eljárásban a támadott ítélet védírat-ismertetése szerint nem hivatkozott.
- [31] Mindezek alapján az indítványozói kérelem ezen részével kapcsolatosan az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az eljárásban nem alkalmazott és alkotmányosan felülvizsgálni nem kért törvényi rendelkezéshez az Abtv. 46. § (3) bekezdése szerinti alkotmányos követelmény – mint járulékos jogkövetkezmény – még hivatalból sem fűzhető.
- [32] Az indítványozónak a jövőben lefolytatandó új eljárással kapcsolatosan előterjesztett kérelmét illetően az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozó nincs elzárva a Fővárosi Törvényszék támadott ítéletének meghozatalát követően felmerült körülmények vizsgálatától.
- [33] 4. Az Alkotmánybíróság mindezeket figyelembe véve megállapította, hogy az eljárás tárgyát képező alkotmányjogi panasz nem felel meg részben az Abtv. 27. §-ában részben az Abtv. 29. §-ában szabályozott befogadási feltételeknek, ezért az indítványt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének *a*) és *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3593/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3395/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.II.20.573/2021/3. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Kincses István ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában – a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv. II.20.573/2021/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Abtv. 43. § (4) bekezdése alapján a Gyulai Törvényszék 9.Pf.25.613/2020/6. számú ítéletére és az Orosházi Járásbíróság 6.P.20.117/2020/8. számú ítéletére kiterjedő hatállyal, mivel véleménye szerint azok ellentétesek az Alaptörvény XIII. cikkével, XXIV. cikkével és XXVIII. cikkének (1) bekezdésével.
- [3] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege az ügyben előterjesztett beadvány és a bíróságok által hozott határozatok alapján a következőképpen foglalható össze.
- [4] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló peres eljárásban az indítványozó természetes személy felperesként vett részt.
- [5] Az indítványozó ajándékozási szerződést kötött, melyben földjének 10/24068 tulajdoni hányadát elajándékozta egy természetes személynek, a későbbi alperesnek. Ezt követően a felek adásvételi szerződést kötöttek, amely alapján az alperes további tulajdoni hányadot szerzett.
- [6] A tárgybéli per alperese az Orosházi Járásbíróságnál P.20.299/2013. szám alatt 810 000 Ft kölcsön és járulékai iránt indított pert az indítványozóval szemben. A per során a felek között vita tárgyát képezte egyebek mellett az is, hogy az ajándékozás és az adásvétel alapján a jelen per alperese által használt földterület helyesen került-e kimérésre. Az indítványozó nem kifogásolta az alperes 8364/24068 tulajdoni illetőségét és a 83,64 aranykorona érték sem volt vitatott. Az ítélet elleni fellebbezésben az indítványozó külön kiemelte, hogy az adásvételi szerződés megkötésekor a jelen per alperesének csak 10 aranykorona értékű szántója volt. A másodfokon eljáró Gyulai Törvényszék a 2015. október 13. napján hozott 2. Pf.25.406/2015/6. számú ítéletének indokolása szerint helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság akként, hogy a felek között 2001. március hó 10. napján megkötött ajándékozási szerződés értelmében az alperes a felperesnek ajándékozott a perbeli tótkomlói földterületből 1000/24068 tulajdoni illetőséget 30 000 Ft értékben. Ezt követően 2001. március 26. napján került sor a felperes részéről az ingatlanból további 7364/24068 tulajdoni illetőség megvásárlására 150 000 Ft vételár fejében.
- [7] Kiemelte azt is, hogy a szerződésekben megjelölésre került az indítványozó által megvásárolt ingatlan aranykorona értéke és a vétel tárgyát képező tulajdoni hányad, azonban a felek a szerződés 6. pontjában természetben is megjelölték, hogy az ajándékozás, illetőleg vásárlás következményeként a felperes milyen többlet használatra jogosult. A birtokbaadásra és a felperesi használatra ennek alapján került sor. Az indokolás tartalmazta azt is, hogy a felek mindketten tévedésben voltak a felperes által megszerzett ingatlan tulajdoni hányadának tényleges határvonalat illetően, amely tévedésüket rajtuk kívülálló térképezési hiba okozta. Ez utóbbi korrigálásra került, azonban ez nem változtat azon a tényen, hogy a felperes jogosult volt két sor gyümölcsfa birtoklására és használatára az alperes adásvételi szerződésben biztosított felhatalmazása alapján akkor is, hogy ha az nem egyezett az ajándékozási, illetve adásvételi szerződésben szereplő aranykorona értékkel, illetőleg az ott megjelölt tulajdoni hányaddal. Az indítványozó perújítási kérelmet terjesztett elő. Az Orosházi Járásbíróság

- 7.P.20.016/2019/12/I. számú végzésével az indítványozó perújítási kérelmét, mint érdemi tárgyalásra alkalmatlant elutasította.
- [8] Az indítványozó ezután a bejegyzés törlése és az ajándékozási szerződésben írt tulajdoni hányadnak megfelelő bejegyzés iránt kérelmet terjesztett elő a földhivatalnál. A Békés Megyei Kormányhivatal Orosházi Járási Hivatala a 32.234/2/2019. számú határozatával a felperes kijavítás iránti kérelmét elutasította. Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Békés Megyei Kormányhivatal a 30.910-2/2019. számú határozatával az Orosházi Járási Hivatal határozatát helybenhagyta.
- [9] Az indítványozó mint felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes az ajándékozási szerződés alapján az ingatlan 10/24068 tulajdoni hányadát szerezte meg az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett 1000/24068 tulajdoni hányaddal szemben. Keresetét a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 115. §-ra, az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Inyvt.) 26. § (8) bekezdésére, a 17. § (1) bekezdés *o* pontjára, a 62. § (1) bekezdés *d* pontjára és a (2) bekezdésére alapította. Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és viszontkeresetében annak megállapítását kérte, hogy az ajándékozási szerződéssel – az ingatlan-nyilvántartási bejegyzésnek megfelelően – az ingatlan 1000/24068 tulajdoni hányadát szerezte meg.
- [10] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és megállapította, hogy az ajándékozási szerződés 1. pontjában foglalt 10/24068 tulajdoni illetőség helyesen: 1000/24068.
- [11] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdés alapján helybenhagyta, mert az elsőfokú bíróság helyes tényállást állapított meg, és helyes az abból levont jogi következtetése is.
- [12] A másodfokú bíróság az ítélet indokolásában kifejtette: a kereset és a viszontkereset azonos jogviszonyból, az ajándékozási szerződésből ered. A felek szerződési akarata a felperes állítása szerint a szerződésben írt 10/24068 tulajdoni hányad, az alperes állítása szerint az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett 1000/24068 tulajdoni hányad átruházására irányult. A Pp. 173. § (3) bekezdése alapján megállapítási kereset előterjesztésének akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes (jelen esetben alperes) jogainak az alperessel (jelen esetben felperes) szemben való megóvása érdekében szükséges, és a jogviszony természeténél fogva, vagy a kötelezettség lejártának hiányában, vagy valamely más okból marasztalás nem kérhető. Az igények azonos jogviszonyból származásán nem változtat, hogy a felperes az igényét ingatlan-nyilvántartás kiigazítására irányuló kereset; míg az alperes megállapításra irányuló viszontkereset előterjesztésével érvényesítheti. A megállapítási kereset viszontkeresettel való érvényesítésének feltételei fennálltak.
- [13] A bíróság által megállapított, szerződésben írt 10/24068 tulajdoni hányaddal szemben az ingatlan-nyilvántartásba az alperes tulajdonjogát 1000/24068 tulajdoni hányadra jegyezték be. Kiigazításnak lenne ezért helye, mert azt megalapozza az ingatlanügyi hatóság bejegyzés körében elkövetett hibája, amely a földhivatali eljárásban nem orvosolható. Az alperes viszontkeresete alapján azonban a bíróság megállapította: a felek magatartása, a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a felek szerződési akarata 10 AK értékű, azaz 1000/24068 tulajdoni hányad átruházására irányult. Nincs helye ezért az eredetileg tévesnek mutatkozó ingatlan-nyilvántartási bejegyzés kiigazításának.
- [14] A jogerős ítélet ellen az indítványozó terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amely a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával annak megállapítását kérte, hogy az alperes az ajándékozási szerződéssel az ingatlan 10/24068 tulajdoni hányadát szerezte meg. Az alperes viszontkeresete alapján elsődlegesen ebben a körben az eljárás megszüntetését, másodlagosan a viszontkereset elutasítását kérte. Megsértett jogszabályhelyként – egyebek mellett – az Inyvt. 62. § (1) bekezdés *d* pontját és a (2) bekezdést, a régi Ptk. 200. § (1) bekezdést, a 205. §-t, a 207. § (1), (4) és (5) bekezdést, a Pp. 176. § (1) bekezdést, a 191. § (2) bekezdést, a 204. § (1) bekezdést és a 240. § (1) bekezdés *a* pontját jelölte meg.
- [15] Az indítványozó a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmét elsődlegesen a Pp. 409. § (3) bekezdésére, másodlagosan a 409. § (2) bekezdés *a* pontjára alapította.
- [16] Az indítványozó kifejtette: az eljáró bíróságok az Inyvt. 62. § (1) bekezdés *d* pontjára és (2) bekezdésére alapított keresetét és az alperes régi Ptk. 200. § (1) bekezdésére, a 205. § (1), (2), (3) és (4) bekezdésére, továbbá a 207. § (1), (4) és (5) bekezdésére alapított viszontkeresetet egy eljárásban tárgyalták annak ellenére, hogy a két jogszabály önálló irányultságú és bizonyítási igényű, ezért nem lehetett volna egy eljárásban elbírálni. A per a földhivatal által elismerten hibás ingatlan-nyilvántartási bejegyzés kiigazítása érdekében indult, amely egy közigazgatási jellegű igény, címzettje a bejegyzési hibát elismerő földhivatal. Ebben a perben bíráltak el az el-

járt bíróságok jogellenesen egy dologi jogi igényt, amelyben az alperes a hibás bejegyzés valós jellegét kívánta igazolni. Az eljárás ezért ön maga valósított meg törvénysértést.

- [17] A vitatott jogerős ítélet a Legfelsőbb Bíróság EBH 2008.1865. és a Kúria BH+2013.12.502. számon közzétett határozataiba ütközik, amelyekben a bíróságok elkülönítik a kiigazítási per és az egyéb dologi jogi igények elbírálását. Ebből az a következtetés vonható le, hogy nem lehet kiigazítási perrel egy eljárásban dologi igényt érvényesíteni. A jogerős ítélet a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltér, ezért a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján indokolt a felülvizsgálat engedélyezése.
- [18] Az indítványozó a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja alapján előterjesztett kérelmét arra alapította, hogy az egymástól eltérő jellegű és tartalmú igények egy eljárásban való elbírálásának lehetősége „jelenleg még nem kimunkált eljárási esemény”, melynek következtében az ilyen jellegű általánosítható jogérvényesítéssel kapcsolatos állásfoglalás a joggyakorlat egységének, vagy továbbfejlesztésének érdekében szükséges.
- [19] A Kúria a felperes engedélyezés iránti kérelmét a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján vizsgálta. A Kúria megállapította, hogy a kérelemben előadottak alapján a felülvizsgálat engedélyezésének a Pp. 409. § (3) bekezdésében és a (2) bekezdés a) pontjában foglalt feltételei nem állnak fenn. A Pp. 409. § (3) bekezdése szerint a Kúria engedélyezi a felülvizsgálatot, ha az ítélet a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltér. A felülvizsgálat engedélyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 5. pontja szerint a Kúria a közzétett határozatától jogkérdésben eltérő jogerős ítélet miatt a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet a Kúria által meghozott, a Bírósági Határozatok Gyűjteményében (a továbbiakban: BHGY) 2012. január 1. után közzétett eseti határozatban kifejtettektől eltérő jogértelmezésen alapul. A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet előterjesztő félnek minden esetben egyértelműen azonosítható módon – az eltéréssel érintett határozatok ügyszámának pontos feltüntetésével – meg kell jelölnie, hogy a jogerős határozat melyik korábban közzétett döntéstől tér el.
- [20] A felperes felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében megjelölt EBH 2008.1865. számú döntés alapja a Legfelsőbb Bíróság Pfv.I.21.172/2007. számú határozata, amely nem a Kúria 2012. január 1. után közzétett eseti határozata; a BH+ 2013.12.502. számon megjelentetett Pfv.I.22.117/2012. számú határozat pedig nem szerepel a BHGY-ben. A Kúria ezért nem vizsgálhatta az ezektől való esetleges eltérést.
- [21] A felperes nem hivatkozott olyan, BHGY-ben közzétett határozatra, amely a felülvizsgálattal támadott jogerős ítélettől jogkérdésben eltér, ezért a Pp. 409. § (3) bekezdés alapján nincs helye a felülvizsgálat engedélyezésének.
- [22] A PK vélemény 1. pontja szerint a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjának első fordulatóban szabályozott – a joggyakorlat egységének biztosításával összefüggő – engedélyezési ok akkor áll fenn, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria jogegységi határozatban, az általa a BHGY-ben közzétett eseti határozatában még nem foglalt állást, feltéve hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségi jogkérdésben a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn. Ha a fél erre az engedélyezési okra hivatkozik, a PK vélemény szerint az engedélyezés alapjául szolgáló határozatokat a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében köteles pontosan megjelölni azzal, hogy az első fokon jogerőre emelkedett határozatra nem hivatkozhat.
- [23] A Kúria végzése szerint a felperes a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében nem adta elő, hogy az általa felvetett kérdésben a bírói gyakorlatot miért tartja bizonytalannak, vagy széttartónak. Nem állnak fenn ezért a felülvizsgálat joggyakorlat egységének biztosítása érdekében történő engedélyezésének feltételei sem. A Kúria ezért a jogerős ítélet felülvizsgálatát a Pp. 411. § (1) és (2) bekezdése alapján megtagadta.
- [24] 2. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 27. §-a alapján az alkotmányjogi panaszát, amelyet a főtítkári hiánypótlási felhívása alapján határidőben kiegészített, és egységes szerkezetbe foglalt.
- [25] Az indítványozó az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XIII. cikkére és XXVIII. cikkének (1) bekezdésére, továbbá logikai alátámasztásul a XXIV. cikk sérelmére hivatkozott.
- [26] Az indítványozó nagyon részletesen ismertette a pertörténetet, és hivatkozott az Alkotmánybíróság néhány határozatára.
- [27] Az indítványozó, a megajándékozott természetes személy alperessel szemben indított keresetet, és az eljárás során az alperes ellenkérelemmel és viszontkeresettel élt. Az alkotmányjogi panaszban az indítványozó ugyanakkor elsősorban az alábbiakra hivatkozott.

- [28] „A két eljárás személyi köre eltér egymástól. A közigazgatási eljárásban én és a földhivatal voltunk az érintettek, csak a mi kettőnk viszonylatában lehetett volna az elismert alapjogi jogsérelmet tárgyalni és dönteni a kötelező orvoslásról.”
- [29] „A dologi jogi igény egy ettől eltérő harmadik személy által érvényesített igény volt, mely két eljárást az eljáró bíróságok egyesítettek. Ez az eljárás egyesítés képezte a tisztességes eljáráshoz való jogom sérelmét. Egy közigazgatási igényt egy eljárásban tárgyalt egy dologi jogi igénnyel, amelyre eddig nem volt joggyakorlati példa, az teljes egészében eltért az addig követett joggyakorlattal.”
- [30] Hivatkozott arra, hogy a bírósági eljárás nem adott lehetőséget tulajdonjogi igénye orvoslására.
- [31] „A panaszom magját az a hibás jogszabályi környezet képezi, amely kizárta azt, hogy mind a tisztességes bírósági eljáráshoz, mind a tulajdonomhoz való alapjogom érvényesítésre kerülhessen. Ennek a konkrét megvalósulása-a következőképpen zajlott le.”
- [32] „Azok a jogalkalmazási megoldások, amelyeket az eljáró bíróságok alkalmaztak képezték annak eszközét, hogy a megsértett alapjogom, – a tulajdonom elvonása – ne kerülhessen orvoslásra. Ennek következtében vizsgálható az alkalmazott jogszabály felhasználás is e körben”
- [33] Az alkotmányjogi panasz a Kúria végzése tekintetében az alábbiakat rögzíti: „Végezetül arra kívánom még T. Alkotmánybíróság figyelmét felhívni, hogy a vitatott ítéletek nem kerültek szakmai felülvizsgálatra a Kúria által, mivel az visszautasította. Éppen ezért a joggyakorlat egysége sem volt vizsgálva az eljárás során és ez vezethetett el oda, hogy nem létező joggyakorlatot alkalmaztak az eljáró bíróságok, amely tételesen sérti a tisztességes jogalkalmazáshoz való jogomat. A fenti kiegészítésekkel kérem a vitatott ítéletek megsemmisítését.”
- [34] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben.
- [35] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [36] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontjára [Abtv. 27. § (1) bekezdés] alapította.
- [37] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására – az 27. § (1) bekezdésére hivatkozással – a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az Abtv. 53. § (2) bekezdése értelmében pedig az alkotmányjogi panasz iránti indítványt – a 26. § (2) bekezdése szerinti eset kivételével – az ügyben első fokon eljáró bíróságnál kell az Alkotmánybírósághoz címezve benyújtani.
- [38] A Kúria Pfv.II.20.573/2021/3. számú végzését 2021. október 25-én elektronikus úton kézbesítették az indítványozó jogi képviselőjének. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2021. december 23-án nyújtotta be az első fokon eljáró bíróságra.
- [39] Az indítványozó tehát az alkotmányjogi panaszt a Kúria Pfv.II.20.573/2021/3. számú végzésével szemben a törvényi határidőn belül terjesztette elő.
- [40] Az indítvány az 27. § (1) bekezdés *b)* pontjának is eleget tesz, mivel az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [41] 3.2. Az indítványozó a bírósági eljárásban félként részt vett. A természetes személy indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására jogosult [Abtv. 51. § (1) bekezdése].
- [42] Az indítványozó jogosultnak tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben nyújtotta be az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszát.
- [43] 3.3. Az Abtv. 27. § (2) bekezdése értelmében jogállásától függetlenül érintettnek minősül az a személy vagy szervezet, *a)* aki (amely) a bíróság eljárásában fél volt; *b)* akire (amelyre) a döntés rendelkezést tartalmaz; vagy *c)* akinek (amelynek) jogára, kötelezettségére, magatartása jogszerűségére a bíróság döntése kiterjed.
- [44] 3.4. Az Alkotmánybíróság az indítványoknak az Abtv. tárgyi hatályra vonatkozó rendelkezéseinek történő megfelelését vizsgálta.

- [45] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogát sérti [a) pont első fordulata].
- [46] E rendelkezésből az következik, hogy a bírói döntések közül csak a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező döntések ellen van helye az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján benyújtott alkotmányjogi panasznak {lásd például: 3090/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [22]; 3131/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [10]; 3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [6]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés Indokolás [18]; 3091/2020. (IV. 23.) AB végzés, Indokolás [42]}.
- [47] Az Abtv. 27. § (1) bekezdésében rögzített tárgyi hatályának megállapítása során elsődlegesen tehát az vizsgálendő, hogy a támadott bírói döntés (határozat) a bírósági eljárást befejező határozatnak tekinthető-e. Mivel az Abtv. nem határozza meg a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező bírói döntések körét, ezért az Alkotmánybíróságnak esetenként kell eldöntenie, hogy a támadott bírói döntés az Abtv. 27. § tárgyi hatálya alá tartozik-e. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Abtv. 27. §-a tárgyi hatálya alá tartozás tárgyában történő döntés során a panasz alapjául szolgáló bírósági eljárást szabályozó törvény rendelkezéseit kell alapul venni.
- [48] Az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban is rámutatott, hogy a bírósági eljárásokra vonatkozó szabályokra figyelemmel a bírósági eljárást befejező végzésnek azok a végzések minősülnek, amelyeknek joghatásaként a bírósági eljárás (vagy annak valamely szakasza) befejeződik {3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [11]; 3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [7]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [49] A Kúria felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt illetően az Alkotmánybíróság fenntartja állandó gyakorlatát, melynek értelmében a Kúria felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzése a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek minősül, és alkotmányjogi panasszal támadható {lásd pl. 3245/2019. (X. 17.) AB végzés, Indokolás [14]; 3188/2020. (V. 27.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [50] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozó által támadott végzés a tárgyi hatály szempontjából megfelel az Abtv. 27. § (1) bekezdésében meghatározott feltételnek.
- [51] 3.5. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont első fordulata értelmében az alkotmányjogi panasz előterjesztésének feltétele az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogának sérelme.
- [52] Az Alaptörvény XXIV. cikkét az indítványozó csak kérelme alátámasztásaként jelölte meg, az e cikkekre való hivatkozást nem lehet önálló indítványi elemnek tekinteni.
- [53] 3.6. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, ennek feltételeit az 52. § (1b) bekezdése részletezi.
- [54] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése b) pontja szerint a kérelem határozott, ha egyértelműen megjelöli az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét.
- [55] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a XIII. cikk, a XXIV. cikk és a XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában sem jelölte meg az Alaptörvényben biztosított jog vélt sérelmének lényegét a Kúria végzése tekintetében.
- [56] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó kérelme az Abtv. 52. § (1b) bekezdése b) pontjában írott feltételnek nem felel meg.
- [57] 4. Az Abtv. 52. § (4) bekezdése alapján az alkotmánybírósági eljárás feltételeinek fennállását az indítványozónak kell igazolnia.
- [58] Az Abtv. 43. § (4) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság a bírói döntés megsemmisítése esetén megsemmisítheti a döntéssel felülvizsgált más bírósági vagy hatósági döntéseket is.
- [59] A Kúria végzése tekintetében a jogi képviselővel eljáró indítványozó alkotmányjogi panasz nem tartalmazott határozott kérelmet, így az Alkotmánybíróság az Abtv. 43. § (4) bekezdésében foglaltak szerint az indítványozó által támadott I. és II. fokú ítéletekre a vizsgálatát nem terjeszthette ki. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor rámutat, hogy az indítványban a támadott I. és II. fokú ítéletekre vonatkozóan az Abtv. 27. §-ára hivatkozással az indítványozó a bírói törvényértelmezés helyességét, valamint a bíróságok által mindezekből levont következtetéseit vitatta, azaz az alkotmányjogi panasz indokolása a számára kedvezőtlen bírói döntések tartalmi, törvényességi szempontú kritikáját jelenti. Az indítvány azt célozza, hogy a bíróságok által eldöntött tény- és

jogkérdéseket felülbírálati bíróságként vizsgálja felül az Alkotmánybíróság, és a támadott döntésektől eltérően értékeli.

- [60] A bírósági határozatokkal kapcsolatos indítványozói felvetésekkel összefüggésben az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza: „Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d*) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslással (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [61] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványozó panasza nem fogadható be, mert az egészében nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdésekre vonatkozik, a bíróságok jogértelmezését, jogalkalmazását vonja kritika alá, és a támadott határozatokban foglalt döntést magát (annak hátrányos voltát) tekinti alapjogi sérelemnek, a döntés Alkotmánybíróság általi megváltoztatása érdekében {vö. pl. 3119/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [62] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz indítvány akkor fogadható be, ha az abban kifejtettek a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet támasztanak alá, vagy ha alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetnek fel. Ezen alternatív feltételek bármelyikének megléte indokot ad a befogadásra.
- [63] 5. A fentiekre tekintettel az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban felvetett aggályok a támadott bírói döntés érdemi alkotmányossági vizsgálatát nem teszik lehetővé.
- [64] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 52. § (1b) bekezdése *b*) pontja, illetve az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/51/2022.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3396/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 7.K.705.775/2021/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A magyar nemzetiségű román állampolgár indítványozó jogi képviselője (dr. Szűcs A. Gábor ügyvéd) útján terjesztett elő alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján, amelyben kérte a Fővárosi Törvényszék 7.K.705.775/2021/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítvány szerint a támadott bírói döntés sérti az Alaptörvény XIV. cikk (2) bekezdését, XXIV. cikkének (1)–(2) bekezdését és a XXVIII. cikkének (1)–(7) bekezdését.
- [2] A támadott bírósági ítélet alapján az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a következőképpen foglalható össze.
- [3] 1.1. Az indítványozó – aki 2018 januárjában érkezett Magyarországra – 2018. áprilisában a 17. születésnapját ünnepelte társaival, melynek során alkoholt fogyasztott. A gyermekora óra ismert későbbi sértettel vita alakult ki közöttük, majd ütlegelni kezdték egymást. A sértett késsel történő, de a közbeavatkozók hatására elmúló fenyegetésére az indítványozó felragadott egy konyhakést, amely miatt a sértett menekülni kezdett és át akart mászni a kerti kapun, azonban az indítványozó e közben combon szúrta, majd aludni tért. A halálos sérülést okozó szúrás nagy erejű volt, hatására a vénák és verőerek megnyíltak, és mintegy 13 cm hosszú csatorna alakult ki az elhunyt bal lábában úgy, hogy a kés a combcsontot is elérte.
- [4] Fenti tényállás alapján a Budapest Környéki Törvényszék a 2019. január 31-én jogerőre emelkedett döntésével az indítványozót halált okozó testi sértés büntette és más bűncselekmények miatt 3 év fiatalkorúak börtönében letöltendő szabadságvesztésre ítélte, valamint 3 évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától. Az indítványozó 2020. október 24-én szabadult.
- [5] 1.2. Az Országos Rendőrfőkapitányság (a továbbiakban: ORFK) 2021. augusztus 19. napján kelt véleményében foglaltak szerint az indítványozó valódi, közvetlen és súlyos veszélyt jelent a közrendre, közbiztonságra. A büntetőjogi történeti tényállás alapján az ORFK arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó esetében az ittasság mellett megjelenő súlyos agresszivitás olyan körülmény, amely a magatartását illetően komoly jövőbeni kockázatot rejt magában, ezért kezdeményezte a kiutasítását és vele szemben 5 éves időtartamra beutazási és tartózkodási tilalom elrendelését.
- [6] 1.3. Az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (a továbbiakban: OIF, vagy hatóság) 2021. szeptember 28. napján kelt 106-1-86337/8/2021-Ké. számú határozatával a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény (a továbbiakban: Szmtv.) 40. §-ában, valamint a 42. és 44. §-ában foglaltakra hivatkozva az indítványozót, mint román állampolgárt – mivel beutazása és tartózkodása közvetlen és súlyos veszélyt jelent Magyarország közrendjére, közbiztonságára – Magyarország területéről Románia területére kiutasította, egyidejűleg 5 év időtartamra beutazási és tartózkodási tilalmat rendelt el vele szemben. A hatóság – az ítéleti indokolásban foglaltak szerint – mérlegelése során egyebek mellett megállapította, hogy az indítványozónak gyermeke nincs, egyedül él, kiutasítása nem veszélyezteti a családtagjai megélhetését, édesapjával a kapcsolattartás Romániából is megvalósulhat, az indítványozó Magyarországon ingó-, és ingatlan vagyonnal, illetve megtakarítással nem rendelkezik, ahogyan bejelentett munkahellyel, egészségbiztosítással és bejelentett lakcímmel sem.

- [7] 1.4. Az indítványozónak a hatóság határozatával szembeni keresetét a Fővárosi Törvényszék a támadott 7.K.705.775/2021/8. számú ítéletével elutasította. A bíróság határozatában hivatkozott arra, hogy ha az idegenrendészeti kiutasítást az Szmtv. 40. § (3) bekezdése alapján a (2) bekezdés c) pontjában foglalt okból rendelik el, úgy a beutazási és tartózkodási tilalom időtartamára a jogszabályban meghatározott rendvédelmi szervek által tett javaslattól az idegenrendészeti hatóság nem térhet el. Kiemelte a bíróság azt is, hogy az idegenrendészeti kiutasítás nem rendelhető el azzal az EGT-állampolgárral, illetve azzal a családtaggal szemben, aki több mint tíz éve jogszerűen tartózkodik Magyarország területén. Hivatkozott a bíróság az Európai Parlament és Tanács 2004/38/EK irányelvének (a továbbiakban: Irányelv) 27–28. cikke és 30–32. cikke rendelkezéseire, amelyek – az indokolás szerint – hasonlóan az Szmtv. 33. §-ában foglalt szabályozáshoz, csak akkor teszik lehetővé a kiutasítást, ha az érintett külföldi magatartása valódi, közvetlen és súlyos veszélyt jelent az ország kiemelt érdekeire.
- [8] A bíróság érvelése szerint a közigazgatási eljárás tárgya nem a büntetőjogi felelősség megállapítása, hanem annak megítélése volt, hogy az indítványozó veszélyezteti-e a közrendet, közbiztonságot, márpedig a jogi szabályozás az ország szuverenitását szem előtt tartva kifejezi a társadalom védelmét éppúgy, mint a nem magyar állampolgárok iránti toleranciát. A bíróság megítélése szerint az ORFK kellő indokát adta annak, hogy az indítványozó miért veszélyezteti Magyarország közrendjét, közbiztonságát, az indítványozói nyilatkozat szerinti ittasság miatti „filmszakadás” arról tanúskodik, hogy ittás állapotban az indítványozó nem tudja cselekményeit kontrollálni, nem látja azok következményeit, továbbá a cselekményt jellemző agresszivitás olyan személyiségjeggyel, amely önmagában hordozza a közbiztonság veszélyeztetését.
- [9] A bíróság a keresetben foglalt kétszeres értékelés tilalma körében arra mutatott rá, hogy az állam szuverén joga eldönteni, hogy mely feltételek fennállása esetén biztosít más tagállami állampolgár részére tartózkodási jogosultságot. Ezzel kapcsolatban kifejtette, hogy az Szmtv. 40. § (2) bekezdés c) pontján alapuló kiutasítás nem a bűnelkövetéshez fűződő szankció, hanem az állami szuverenitás gyakorlása körében a feltételek nem teljesítése esetére előírt speciális végrehajtási cselekmény, ezért az OIF nem mérlegelte felül a büntetőbíróság ítéletét, hanem közigazgatási eljárásban döntött az idegenrendészeti kiutasításról, amit az ítéleti indokolás szerint a jogszabály nem zár ki azon esetben sem, ha egyébként a büntető ítéletet meghozó bíróság kiutasítást nem rendelt el, a büntető ügy jogkövetkezményei nem azonosak a közigazgatási jogi jogkövetkezményekkel.
- [10] Mindezek okán a bíróság szerint az alperesi hatóság határozata az indítványozó által megjelölt okból – figyelembe véve az Szmtv. 40. § (2) bekezdés c) pontjának, (4) bekezdésének, 43. és 44. §-ának rendelkezéseit is –, nem jogszabálysértő.
- [11] 2. Az indítványozó az Alaptörvény XIV. cikk (2) bekezdésére, XXIV. cikkének (1)–(2) bekezdésére és a XXVIII. cikkének (1)–(7) bekezdésére hivatkozással kérte a bírósági ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Álláspontja szerint mindenenk előtt alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés az, hogy milyen eljárási garanciák megtartásával utasíthatók ki az Szmtv. hatálya alá tartozó magyar nemzetiségű román állampolgárok az OIF által.
- [12] Sérelmezte az indítványozó, hogy az ORFK (amelynek javaslatán alapult a kiutasítása) kizárólag a büntetőügy iratai alapján ítélte meg a „veszélyességét”, személyes meghallgatása ugyanis csak ezt követően, az OIF előtti eljárásban történt meg, ennek során tudott rövid észrevételeket tenni a szakhatóság véleményére, tehát hiába ír elő az Szmtv. 44. §-a teljes körű mérlegelést, ha a döntés lényegében már a meghallgatás előtt megszületett.
- [13] Az alkotmányjogi panaszban foglaltak szerint az Szmtv. 40. § (5) bekezdése és a 43. § rendelkezései is egyértelműen kifejezésre juttatják azt a jogalkotói szándékot, hogy a szakhatóság véleményének „többről kell szólnia” mint a büntetőítélet „konstatálása”, és kizárólag azért, mert valakit bűncselekmény miatt jogerősen elítéltek, nem utasítható ki a közbiztonsági kockázatra utalással. A büntetékiszabás során ugyanis a büntető ügyben eljáró bíróságnak lehetősége van kiutasítás büntetést alkalmazni és ha ezt nem tette meg, úgy sem az ORFK-nak, sem az OIF-nek nincs hatásköre a büntetőítélet felülvizsgálatára.
- [14] Mindezek okán az indítványozó szerint a kétszeres értékelés tilalma kapcsán kifejtett bírósági indokolás nem foghat helyt, az – ahogyan a hatóság döntése is – súlyosan sérti a tisztességes eljárás követelményét, az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdését, ugyanis az indítványozó a cselekmény elkövetésekor kiskorú volt, azóta három év eltelt, az indítványozó a büntetését letöltötte.
- [15] Hivatkozott a kétszeres értékelés tilalma kapcsán az indítványozó a Veszprémi Törvényszék egy (hasonló tényállás mellett meghozott) a jelen üggyhöz képest „homlokegyenest ellentétes” döntésére, melynek során a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény 43. § (3) bekezdése és

45. § (7) bekezdése közötti ellentét kapcsán kifejtette, hogyha a bűncselekmény elkövetése miatt eljáró bíróság büntetésként nem rendelt el kiutasítást, úgy ebben az esetben akkor sem alkalmazható az önálló beutazási és tartózkodási tilalom, ha egyébként a harmadik országbeli állampolgár beutazása vagy itt tartózkodása a nemzetbiztonságot, a közbiztonságot, vagy a közrendet sérti, vagy veszélyezteti.
- [16] Végül az indítványozó szerint rendkívül elítélendő – és szükség esetén akár az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségességét is megalapozza – az OIF azon gyakorlata, hogy „a rendőrség, a Terrorelhárítási Központ és az Alkotmányvédelmi Hivatal javaslatára szolgálai módon, mérlegelési tevékenységet negálva utasít ki, toloncol, deportál gondolkodás nélkül embereket, ez a gyakorlat rendkívüli jogbizonytalansághoz vezet hosszútávon, ezen felül összeegyeztethetetlen a tagállami szuverenitással.”
- [17] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenképp az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek.
- [18] 3.1. Az indítványozó a Fővárosi Törvényszék ítéletét 2021. november 16-án vette át, az alkotmányjogi panaszt 2022. január 13-án – az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül – nyújtotta be. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, a sérelmezett bírói döntést, az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikkének (6) bekezdését illetően tartalmazza az indítvány az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét és annak indokolását, továbbá kifejezett kérelmet a bírósági döntés megsemmisítésére. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban támadott bírói döntés alapjául szolgáló közigazgatási peres eljárásban felperes volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy jogorvoslati lehetőségét kimerítette. Ugyanakkor megállapította az Alkotmánybíróság, hogy az Alaptörvény XIV. cikk (2) bekezdése, XXIV. cikkének (2) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1)–(5) és (7) bekezdései vonatkozásában az indítvány alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem tartalmaz, míg a XXIV. cikk (1) bekezdését illetően előadott érvelés megegyezik a bírói döntés kapcsán a XXVIII. cikk (6) bekezdése vonatkozásában kifejtettekkel.
- [19] 3.2. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként nevesíti, hogy a panaszban a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [20] Az indítványozó által állított, a magyar nemzetiségű román állampolgár kiutasításának eljárási garanciáival, mint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdéssel kapcsolatban az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az Alaptörvény az ország területén tartózkodás feltételeire vonatkozó rendelkezéseket az állampolgársághoz köti, ezért az indítványozói felvetés az Alaptörvényből nem vezethető le.
- [21] Állította továbbá az indítványozó, hogy ügyében a bíróság jogértelmezése sértette a kétszeres értékelés tilalmát. Ezzel ellentétben az Alkotmánybíróság megállapítása szerint nem veti fel az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdése sérelmének kételyét az a bírói jogértelmezés, mely szerint a konkrét ügyben a kiutasítás nem a bűncselekmény elkövetése miatti (ismételt) szankció volt, hanem az indítványozó személyében rejlő, a jövőt illető (köz)biztonsági kockázat hatóság általi értékelése.
- [22] 4. Az Alkotmánybíróság mindezeket figyelembe véve, az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján mérlegelve úgy döntött, hogy az eljárás tárgyát képező alkotmányjogi panasz nem felel meg részben az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában, részben a 29. §-ban meghatározott feltételeknek, ezért az indítványt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/287/2022.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3397/2022. (X. 12.) AB VÉGGÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 29.K.706.625/2021/14. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A szír állampolgár indítványozó jogi képviselője (dr. Csáki-Szántó János ügyvéd) útján terjesztett elő alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján, amelyben kérte a Fővárosi Törvényszék 29.K.706.625/2021/14. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítvány szerint a bírói döntés sérti az Alaptörvény XXIV. cikkének (1) bekezdését, és a XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [2] A támadott bírósági ítélet alapján az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a következőképpen foglalható össze.
- [3] 1.1. Az indítványozó 1994 óta él Magyarországon, felesége és három – nagykorú – gyermeke szír állampolgár. Az indítványozó 2007-ben menedékjog iránti kérelmet terjesztett elő, amelyet a hatóság elutasított és a döntés elleni kereset alapján indult eljárást a bíróság megszüntette. Ezt követően az indítványozó 2010. október 6-án nemzeti letelepedési engedély iránti kérelmet terjesztett elő, amely 2016. március 24-ig kiállításra került a részére, és amelyet időközben két alkalommal cseréltek, utoljára 2026. február 18-ig tartó érvényességgel.
- [4] Az Alkotmányvédelmi Hivatal (a továbbiakban: AH, vagy II. rendű alperes) 2021. május 4-i átiratában a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) 43. § (2) bekezdés *d*) pont első fordulata alapján javaslatot tett az indítványozó kiutasítására, tekintettel arra, hogy az indítványozó magyarországi tartózkodása súlyosan sérti a nemzetbiztonságot. Ennek alapján az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (a továbbiakban: OIF, vagy I. rendű alperes 2021. október 19-én kelt 106-1-41232/10/2021. Ké. számú határozatával az indítványozót – kitoloncolással – Szíria területére kiutasította, és vele szemben három év időtartamra beutazási és tartózkodási tilalmat rendelt el.
- [5] Az ítéleti indokolásban foglaltak szerint a határozatban az OIF vizsgálta egyebek mellett az indítványozó tartózkodásának időtartamát, életkorát, kötődését Magyarországhoz, illetve származási országához, a kiutasítás lehetséges következményeit a családtagokra nézve, továbbá vagyoni helyzetét. Ez utóbbi kapcsán megállapította a hatóság, hogy az indítványozó és családja megélhetése biztosított Szíriában, ahol egy vasgyára van, továbbá magyarországi és szlovákiai cégeből is megfelelő jövedelemhez jut, amely cégek irányítása is megoldható Szíriából.
- [6] Végül megállapította a hatóság azt is, hogy Szíria az indítványozó szempontjából biztonságos származási országnak tekinthető, a visszaküldés tilalma nem áll fenn, továbbá rögzítette azt is, hogy a beutazási és tartózkodási tilalom három éves időtartama a II. rendű alperes javaslatára tekintettel került megállapításra, amelytől az OIF a jogszabály alapján nem térhet el.
- [7] 1.2. A Fővárosi Törvényszék 2022. január 24-én hozott 29.K.706.625/2021/14. számú ítéletével az indítványozónak az OIF határozatával szemben előterjesztett keresetét, mint alaptalant elutasította.
- [8] A bíróság – az indítványozó és jogi képviselője részvételével, tolmács közreműködésével tartott nyilvános tárgyaláson – a kereset alapján elsőként azt vizsgálta, hogy az I. rendű alperes eljárása során megfelelően tájékoztatta-e az indítványozót a tolmács igénybevételéről, és a magyar nyelv nem teljeskörű ismerete miatt az indítványozót érte-e hátrány, továbbá betegségéből adódóan az indítványozó valóban olyan állapotban volt-e, amelynek okán nem tudott a közigazgatási eljárás során megfelelő nyilatkozatot tenni.

- [9] A bíróság ítéletének indokolásában megállapította, hogy a közigazgatási eljárás során 2021. október 19-én felvett jegyzőkönyv szerint az indítványozó kijelentette, hogy a magyar nyelvet érti és beszéli, ezért tolmács közreműködésére nem tart igényt, továbbá jogairól és kötelezettségeiről a jegyzőkönyv tartalma szerinti tájékoztatást kapott. Az ítéletben foglaltak szerint ugyanezen jegyzőkönyv 6. oldalán rögzítésre került az indítványozó azon kijelentése is, miszerint: „cukorbeteg vagyok, gyógyszert szedek rá, van itt nálam, nem lesz ebből problémám.”
- [10] A bíróság indokolása szerint a jegyzőkönyv végén az indítványozó aláírásával ellenjegyezte azt, hogy a jegyzőkönyvben rögzítetteket előtte, az általa értett és beszélt magyar nyelven ismertették, az megfelel az általa elmondottaknak, ezért azt helybenhagyólag aláírja.
- [11] A bíróság indokolása szerint az indítványozónak lehetősége lett volna nem aláírni a jegyzőkönyvet, amennyiben nem érti és nem beszéli a magyar nyelvet, és kérése ellenére nem biztosítanak számára tolmácsot, az pedig, hogy cukorbetegségével kapcsolatosan orvosi vizsgálatot írtak elő a számára, nem támasztja alá azt a körülményt, hogy a meghallgatáson nem tudott teljes körűen nyilatkozatot tenni.
- [12] A bíróság mindezek alapján arra a megállapításra jutott, hogy mivel az indítványozó több mint 20 éve él Magyarországon, Szlovákiában, és Szíriában is vállalkozásokat vezet, az üzleti életben jártassággal bír, ezért életszerűtlen, hogy amennyiben megértési nehézségei voltak, azt ne jelezte volna, ezért az indítványozónak az eljárási jogszabálysértésre történő hivatkozását nem találta megalapozottnak.
- [13] Végül a bíróság – az iratokba való betekintéssel – meggyőződött arról, hogy a nemzetbiztonsági kockázat megállapítása megalapozott volt.
- [14] 2. Az indítványozó, főttkári felhívásra kiegészített – az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésére és a XXVIII. cikk (1) bekezdésére hivatkozó – alkotmányjogi panaszában azt sérelmezte, hogy a bíróság a Harmtv. 86/F. § (1) bekezdésének rendelkezését figyelmen kívül hagyva nem vizsgálta az anyanyelvhasználat biztosításának reális lehetőségét a hatósági eljárásban.
- [15] A panaszban foglaltak szerint a cukorbeteg indítványozót már csaknem egy napja fogva tartották, és ezt követően, másnap reggel íratják alá vele azon dokumentumokat, amelyek ugyan valóban azt tartalmazzák, hogy minden rendben volt az eljárásban, csak hogy a beteg és kimerült indítványozó eleve nem értette, hogy ezen, jogi nyelven megfogalmazott dokumentumok mit jelentenek. Az indítványozó ugyanis – állítása szerint – nem tudta azokat elolvasni, ezért nem értette és a tudata nem is fogta át, hogy az iratok mit tartalmaznak valójában.
- [16] Tény, hogy az indítványozó két évtizede Magyarországon él, azonban nem jogász, a jogi szakmai nyelvet nem érti, a hatóság közlése és eljárása azonban jogi érvelésen alapul. Ennek okán – a panaszban foglaltak szerint – irreleváns, hogy tolmács hiányában mit tartalmaz a jegyzőkönyv, mert azt az indítványozó elmondása szerint kizárólag azért írta alá, mert közölték vele: ha ezt megteszi, hazamehet.
- [17] Az eljáró bíróság az indítványozó szerint mindezeket figyelmen kívül hagyva, a hatóságnak kedvezve minősítette a hatóság eljárását jogszerűnek, megsértve ezzel az anyanyelvhasználat jogát, ez pedig az indítvány szerint felveti a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességét, a hivatkozott alaptörvényi rendelkezésekkel kapcsolatban.
- [18] 3. Az Abtv. 27. § (1) bekezdésében foglaltak szerint, az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, vagy hatáskörét az alaptörvénybe ütközően korlátozza, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [19] Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek.
- [20] 3.1. Az indítványozó jogi képviselője a Fővárosi Törvényszék ítéletét 2022. március 2-án vette át, az alkotmányjogi panaszt 2022. április 6-án terjesztette elő az elsőfokú bíróságon, így a panasz az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül került benyújtásra. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, a sérelmezett bírói döntést, az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit valamint – a XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában – az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét és an-

nak indokolását, továbbá kifejezett kérelmet a bírósági döntés megsemmisítésére. Megállapította ugyanakkor az Alkotmánybíróság azt is, hogy az indítványozó kizárólag a bírói döntés megsemmisítését kérte, a bírói mérlegelés alaptörvény-ellenességét állította, ezért a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog állított sérelmét is a XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján vizsgálta. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban támadott bírói döntés alapjául szolgáló közigazgatási peres eljárásban felperes volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy jogorvoslati lehetőségét kimerítette.

- [21] 3.2. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [22] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában azt kifogásolta, hogy a bíróság nem adott helyt keresetének, így az anyanyelvhasználat törvényi garanciájának érvényesülését figyelmen kívül hagyta, ahogyan a cukorbetegség és a közel egy napos fogvatartás okozta kimerültséget, mint akarat-befolyásoló tényezőt sem értékelte az indítványozó javára, helyette mindenben az OIF érvelését fogadta el.
- [23] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy a bírói döntéseket kizárólag az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálata és kiküszöbölésére korlátozódik. Következésképpen az Alkotmánybíróság a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel {elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [24] Megállapította az Alkotmánybíróság ugyanakkor azt is, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában foglaltak lényegileg megegyeznek a kereseti kérelem hivatkozásaival, azonban e hivatkozásokat a bíróság már részletesen vizsgálta és döntésének indokairól ítéletében számot adott.
- [25] Mindezek és a fenti következetes gyakorlata alapján az Alkotmánybíróság sem az indítványozó magyar nyelv ismeretével kapcsolatos állítását illetően, sem az egészségi állapotával összefüggésben utóbb tett nyilatkozata kapcsán nem bírálhatta felül a bíróság döntését.
- [26] 4. Az Alkotmánybíróság a fentieket figyelembe véve megállapította, hogy az eljárás tárgyát képező alkotmányjogi panasz nem felel meg egyrészt az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglaltaknak, másrészt az Abtv. 29. §-ában meghatározott feltételeknek, mert a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség nem volt megállapítható, ahogyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel az indítvány.
- [27] Mindezek okán az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1032/2022.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3398/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.IV.37.034/2022/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A brazil állampolgár indítványozó jogi képviselője (dr. Szűcs A. Gábor ügyvéd) útján terjesztett elő alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján, amelyben kérte a Kúria Kfv.IV.37.034/2022/2. számú végzése és a Fővárosi Törvényszék 11.K.705.583/2021/13. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítvány szerint a támadott bírói döntések sértik az Alaptörvény XXIV. cikkének (1)–(2) bekezdését és a XXVIII. cikkének (1)–(7) bekezdését.
- [2] A támadott bírósági határozatok alapján az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a következőképpen foglalható össze.
- [3] 1.1. Az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (a továbbiakban: OIF, vagy alperes) 2021. augusztus 12. napján kelt határozatával helybenhagyta az indítványozó tartózkodási engedély iránti kérelmét elutasító és az indítványozót az Európai Unió tagállamainak területéről Brazília területére kiutasító elsőfokú hatósági határozatot. Az eljárás során a Budapesti Rendőr-főkapitányság, majd – a fellebbezés kapcsán történt megkeresés során – az Országos Rendőr-főkapitányság véleményében kifejtette, hogy az indítványozó Magyarországon tartózkodása veszélyezteti az ország közrendjét, közbiztonságát. A rendőrségi véleményekben foglaltak szerint az indítványozóval szemben vádemelésre került sor erőszakos vagy közveszélyt okozó cselekménnyel fenyegetve elkövetett zaklatás vétsége miatt, továbbá az indítványozó 2018. május 20. napján, 2020. szeptember 19. napján és 2020. október 2. napján különböző közlekedési szabálysértéseket követett el, melynek alapján az alperes a határozata szerint maga is arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó veszélyt jelent a közrendre, közbiztonságra.
- [4] 1.2. A Fővárosi Törvényszék 11.K.705.583/2021/13. számú ítéletével az indítványozónak az OIF határozatával szembeni keresetét elutasította. Az indítványozó azon kereseti hivatkozásával kapcsolatban, miszerint az indítványozót időközben a büntetőbíróság felmentette a vád alól, a bíróság ítéletének indokolásában kifejtette, hogy téves az a hivatkozás, miszerint az OIF határozata a meghozatala időpontjában még folyamatban volt büntető-eljáráson alapult volna.
- [5] A bíróság szerint e büntetőeljárást valóban megemlítette, mind a rendőrségi vélemény, mind az alperes, azonban az alperesi határozat kifejezetten az ettől független közlekedési szabálysértéseken alapult, amely szabálysértések nem önmagukban, hanem összességükben, a hatósági fellépés és szankcionálás ellenére történt részbeni sűrű ismétlődésük folytán adnak alapot azon idegenrendészeti szempontú hatósági következtetés levonására, hogy az indítványozó „nem jogkövető, hanem felelőtlen”. A bíróság szerint a közrendi kockázat az indítványozó esetében az okozza, hogy láthatóan inkább kifizeti a közlekedési bírságokat, mint hogy betartsa a veszélyes üzemű közúti közlekedésre vonatkozó hazai szabályokat, amelyek nem csak magyar állampolgárokra, hanem azonos súllyal külföldiekre is vonatkoznak, ezért e vonatkozásban nincs annak jelentősége, hogy az indítványozót felmentették az ellene emelt vád alól.
- [6] 1.3. A Kúria Kfv.IV.37.034/2022/2. számú végzésével az indítványozó felülvizsgálati kérelmének befogadását megtagadta.

- [7] Végzésének indokolásában a Kúria megállapította, hogy az indítványozó a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságának okát a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 118. § (1) bekezdés a) pontjának ad) alpontjában jelölte meg, a befogadhatóság körében azonban a felülvizsgálati kérelmét külön indokolással nem látta el.
- [8] A Kúria megállapítása szerint amennyiben a felperes (az indítványozó) arra hivatkozik a befogadhatóság körében, hogy az alapvető eljárási jogának sérelme valószínűsíthető, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés történt, úgy ezirányú kérelmét a befogadhatóság körében kell indokolni, ezen indokok „felülvizsgálati kérelemből való kiválogatása a Kúriára nem hárítható át”, ezért önmagában a jogszabályhely megjelölése nem alapozza meg az ad) alpont szerinti befogadási kérelem teljesítését.
- [9] A Kúria hangsúlyozta, hogy felülvizsgálati eljárásban az elsőfokú ítélet jogszerűségét vizsgálja, ezért azon indítványozói hivatkozások, amelyek pusztán megismélik a keresetben foglaltakat, nem alkalmasak az elsőfokú ítélet jogszerűségének megdöntésére. Az alperesi határozattal szemben már felhozott és az elsőfokú bíróság által elbírált kifogások mechanikus megismétlése az elsőfokú bíróság által elvégzett bizonyítékértékelés felülmérlegelésére irányult.
- [10] Mindezek alapján a Kúria arra a következtetésre jutott, hogy tárgyi ügyben a befogadás feltételei nem állnak fenn, ezért a felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (2) bekezdésére alapítottan megtagadta.
- [11] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján az Alaptörvény XXIV. cikkének (1)–(2) bekezdésére és a XXVIII. cikkének (1)–(7) bekezdésére hivatkozással kérte a bírósági határozatok alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Álláspontja szerint mindenek előtt alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel az, hogy egy harmadik országbeli állampolgár közbiztonságra való veszélyessége milyen feltételek és eljárási garanciák mellett állapítható meg, és a külföldinek milyen lehetőségei vannak az ellenbizonyításra.
- [12] Az alkotmányjogi panaszban foglaltak szerint jelen ügyben az Országos Rendőr-főkapitányság véleménye laikus szemmel is megalapozatlan, mivel az indítványozónak kisebb szabálysértései voltak és egy kisebb súlyú bűncselekmény miatt folytattak vele szemben eljárást, amelynek során időközben felmentették. Sérelmezte az indítványozó, hogy az OIF egy folyamatban lévő büntetőeljárásra alapította döntését, amellyel megsértette az ártatlanság vélelmének alkotmányos (és büntetőeljárási) alapelvét. Az indítványozói álláspont szerint a rendőrség megalapozatlan véleménye egyébként sem bír kötőerővel az alperesi hatóságra nézve, amelynek az indítványozó családi kapcsolataira, magyarországi tartózkodásának időtartamára, anyagi helyzetére és kulturális és társadalmi integrációjára nézve kellett volna bizonyítási eljárást lefolytatni.
- [13] Nem felel meg a tisztességes eljárás követelményének az indítványozó szerint a Fővárosi Törvényszék ítéleti álláspontja sem, miszerint nem számít, hogy időközben felmentették az indítványozót, mert „holmi közlekedési szabálysértések is alkalmasak arra, hogy közbiztonsági kockázatot alapozzanak meg”.
- [14] Végül bírálta az indítványozó az OIF azon gyakorlatát, hogy a rendőrség, a Terrorelhárítási Központ, és az Alkotmányvédelmi Hivatal javaslatára szolgálai módon, a mérlegelést negálva utasít ki embereket.
- [15] Az indítványozó főtítkári felhívásra kiegészítette alkotmányjogi panaszát, melyben megismételte az OIF határozatával és a Fővárosi Törvényszék ítéletével szembeni kritikáját, és kifejtette azt, hogy a tárgyi ügyben lényegében csak egy rendőrségi javaslatra vonatkoztatott indokolás történt, azonban senki nem vizsgálta azt, hogy az indítványozó hosszú ideje él Magyarországon és minden ehhez az országhoz köti. Ennek okán az indítványozó véleménye szerint az eljárás sérti az Alkotmánybíróság által korábban már részletesen kimunkált, a tisztességes eljáráshoz való jog kritériumrendszerét.
- [16] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenképp az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek.
- [17] 3.1. Az Abtv. 27. § (1) bekezdésében foglaltak szerint, az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Abtv. 52. § (1) be-

kezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, melynek az alkotmányjogi panaszra is vonatkozó feltételeit az Abtv. 52. § (1b) bekezdése tartalmazza.

- [18] 3.2. Az indítványozó – a bíróság közlése szerint – a Fővárosi Törvényszék ítéletét 2021. december 7-én, míg a Kúria végzését 2022. február 21. napján vette át, az alkotmányjogi panaszt 2022. április 6-án – a kúriai döntéshez képest az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül – nyújtotta be. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, a sérelmezett bírói döntéseket, az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit, valamint az OIF határozata és a Fővárosi Törvényszék ítélete vonatkozásában az Alaptörvény XXIV. cikke (1) bekezdését, és a XXVIII. cikk (1) és (2) bekezdését illetően tartalmazza az indítvány az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét továbbá annak indokolását, és kifejezett kérelmet a bírósági döntések megsemmisítésére. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban támadott bírói döntés alapjául szolgáló közigazgatási peres eljárásban felperes volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy jogorvoslati lehetőségét kimerítette.
- [19] Az Alkotmánybíróság megállapítása szerint az indítványozó bár kérte a Kúria végzésének megsemmisítését, azonban semmivel sem indokolta e döntésnek, mint a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek az alaptörvény-ellenességét. Az alkotmányjogi panaszban és annak kiegészítésében az indítványozó kizárólag a hatósági döntés és a Fővárosi Törvényszék ítélete alaptörvény-ellenességére vonatkozó indokolást terjesztett elő, azonban ez utóbbi döntés ellen határidőben alkotmányjogi panaszt nem nyújtott be.
- [20] Megjegyzi az Alkotmánybíróság továbbá, hogy az alkotmányjogi panasz a jogerős döntés vonatkozásában is kizárólag a hatósági és bírósági határozat felülmérlegelésére irányult, amelyre az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint alkotmányossági eljárásban nincs lehetőség.
- [21] 4. Az Alkotmánybíróság mindezeket figyelembe véve, az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján mérlegelve úgy döntött, hogy az eljárás tárgyát képező alkotmányjogi panasz a fentiek okán nem felel meg az Abtv. 52. § (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek, ezért az indítványt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1035/2022.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3399/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 6.Mf.68007/2019/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének a megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Karsai Dániel ügyvéd) útján az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, kérve a Fővárosi Törvényszék 6. Mf.68007/2019/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését, mivel az álláspontja szerint sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés].
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a bírósági határozatokban megállapított tényállás és az indítványozó előadása, valamint az ellenérdekű fél írásbeli nyilatkozata alapján – a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az indítványozó (a peres ügy felperese) 2004-től egy nemzetközi cég magyarországi leányvállalatánál állt munkaviszonyban, mint értékesítési menedzser. 2008-tól vált az indítványozói munkakör betöltésének feltételévé a nyelvismeret. 2013-ban az osztrák anyacégnél bekövetkezett változások miatt az addig elvárt nyelvtudás alkalmazása napi szükségletté vált. A munkáltató és az indítványozó megállapodása szerint a munkáltató anyagiilag támogatta az indítványozó nyelvtanulását, aki vállalta, hogy meghatározott határidőre teljesíti a munkáltató által támogatott nyelvi követelményeket. A határidő többször módosításra került, ugyanakkor a munkáltató érzelte, hogy az indítványozó nyelvtudása nem fejlődött. Ekkor kérte a nyelviskolát, hogy mérje fel az indítványozó nyelvtudásának szintjét, ennek eredménye 2014. május 13-án jutott el a munkáltatóhoz. A nyelviskola azt közölte a munkáltatóval, hogy még legalább 400 óra szükséges az elvárt szint eléréséhez, ezt az indítványozó is elismerte, majd 2014. május 19-én írásban úgy nyilatkozott, hogy 2015. augusztusi határidővel tudja vállalni az előírt nyelvi követelmény teljesítését. Az indítványozó 2014. május 13-át követő időszakban több rejtett hangfelvételt készített a közte és a munkáltató ügyvezetője között lezajlott beszélgetésekről. A felvételeken az ügyvezető – olykor ingerült hangnemben – arról beszél, hogy elégedetlen az indítványozó teljesítményével, és ezért azt javasolja neki, hogy mondjon fel. Végezetül a munkáltató 2014. május 28-án azonnali hatályú felmondással megszüntette az indítványozó munkaviszonyát.
- [4] Az indítványozó bírósághoz fordult, kérve annak megállapítását, hogy a munkáltató jogellenesen szüntette meg a munkaviszonyát és kérte elmaradt jövedelme (továbbá végkielégítés, gépkocsi használat, valamint cafetéria) megfizetésére kötelezését.
- [5] Az első fokon eljáró Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (a továbbiakban: munkaügyi vagy elsőfokú bíróság), az indítványozó keresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az azonnali hatályú felmondás indoka valós és okszerű volt. Valós, mert az indítványozó – önmaga által is elismerten – nem rendelkezett a munkakör ellátáshoz szükséges nyelvtudással, és okszerű, mert az indítványozóval szemben támogatott nyelvi követelmény nemcsak a módosított munkaköri leírásban jelent meg, hanem a felek közötti célmegállapodás is tartalmazta azt. A bíróság a fentiekből azt a következtetést vonta le, hogy a nyelvtudás hiánya a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettség jelentős mértékű megszegésének minősült, amelyért az indítványozót súlyos gondatlanság terhelte.
- [6] Az elsőfokú bíróság nem találta megalapozottnak az indítványozó azon állítását, hogy az azonnali hatályú felmondás azért volt jogellenes, mert az abban foglalt indokok csak ürügyként szolgáltak és a felmondás valós okai a recesszió, az indítványozó romló értékesítési adatai és az ezekből fakadó emberi konfliktusok voltak.
- [7] A bíróság vizsgálta az indítványozó által bizonyítékként becsatolt hangfelvételeket is, azokat lejátszotta a tárgyaláson és értékelte az ott elhangzottakat, és megállapította, hogy azok nem voltak alkalmasak annak megál-

lapítására, hogy a munkáltatónak az indítványozó teljesítményromlásával kapcsolatos kifogásai mögött milyen tények, körülmények álltak.

- [8] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az indítványozó nem tudta bizonyítani, hogy a munkáltató a joggal való visszaélés tilalmába ütköző módon szüntette meg a munkaviszonyát, ezzel szemben a munkáltató sikeresen bizonyította, hogy az azonnali hatályú felmondás indoka valós és okszerű volt.
- [9] A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság (a továbbiakban: törvényszék vagy másodfokú bíróság) közbenső ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és megállapította, hogy a munkáltató jogellenesen mondott fel azonnali hatállyal az indítványozónak. A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, de az abból levont következtetéssel nem értett egyet, ugyanis munkajogi szempontból a nyelvtudás hiánya munkavállalói képesség, amelynek hiánya vagy meg nem szerzése alkalmatlanságra alapított felmondás indoka lehet, de önmagában nem szolgálhat azonnali hatályú felmondás indokául.
- [10] A másodfokú bíróság észlelte, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget tájékoztatási kötelezettségének, amikor nem ismertette a felekkel, hogy a munkáltató kötelezettsége az indítványozó által elkövetett minősített kötelezettségzegés igazolása, illetve nem adott kioktatást a becsatolt hangfelvételek vonatkozásában. A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban orvosolta a fenti eljárási hibákat, azaz tájékoztatta a feleket a bizonyítási kötelezettségükről és e körben felhívta az indítványozó figyelmét, hogy a becsatolt hangfelvételek hitelességét és keletkezésük időpontját ő köteles bizonyítani.
- [11] Az indítványozó a másodfokú eljárásban csatolta a hangfelvételek teljes, vágatlan verzióját. Ugyanakkor a törvényszék a hangfelvételek felhasználhatóságáról nem döntött, tekintettel arra, hogy a joggal való visszaélés vizsgálata az azonnali hatályú felmondás jogellenessége folytán szükségtelen volt.
- [12] A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a törvényszék közbenső ítéletét hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot a munkáltató joggal való visszaélésének vizsgálata tekintetében új eljárásra és új határozat hozatalára utasította, arra tekintettel, hogy a másodfokú bíróság – eltérő jogi álláspontja miatt – ezt nem vizsgálta. A Kúria ítélete szerint a tanulással elsajátítható, munkakör betöltésének feltételeként előírt, munkaköri feladatok ellátásának feltételét képező tudás(szint) megszerzésének a munkavállaló által vállalt, több ízben meghosszabbított határidőn belüli nem teljesítése (elmulasztása), objektív akadályozó körülmények fennállásának hiányában alapot adhat az azonnali hatályú felmondás alkalmazására.
- [13] A másodfokú bíróság a megismételt eljárásban helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét. A másodfokú bíróságnak ebben az eljárásban a munkáltató rendeltetésellenes joggyakorlását kellett vizsgálnia. A bizonyítás az indítványozót terhelte, aki bizonyítási kötelezettségének e-mailekkel és hangfelvételekkel kívánt eleget tenni. Az e-mailek tekintetében megállapítható volt, hogy azok mindegyike 2014. május 13-a és 27-e között keletkezett. A levelek tartalma, az azokban megjelenő számonkérések mind a munkáltatónál zajló normál ügymenet részét képezték, azok nem bizonyítják az indítványozó által állított súlyos személyi konfliktust.
- [14] A hangfelvételek egy részét az indítványozó – az alapeljárásban – az elsőfokú bíróság, majd másik – hosszabb – részét a másodfokú bíróság elé tárta bizonyítékként, mint vágatlan és teljes verziót. A törvényszék szerint ezzel az indítványozó maga kérdőjelezte meg a hanganyagok hitelességét, hiszen a rövidebb hanganyagról is azt állította, hogy az a teljes és vágatlan verzió. A másodfokú bíróság 2017. június 7-én kelt 11. számú jegyzőkönyvében felhívta az indítványozó figyelmét, hogy őt terheli a bizonyítási kötelezettség a hanganyagok keletkezésének időpontja, illetve hitelességük volta kapcsán. Az indítványozó azonban nem kérte szakértő kirendelését és más módon sem bizonyította a később csatolt hosszabb hanganyagok hitelességét, így azokat a bíróság nem fogadta el bizonyítékként.
- [15] A törvényszék arra is figyelemmel volt, hogy az indítványozó az e-mailek és a hanganyagok keletkezését megelőzően már tisztában volt a nyelviskola szintfelmérő eredményével, továbbá azt is elismerte, hogy a jogi képviselője tanácsára bizonyítékokat kezdett gyűjteni, így nem zárható ki a munkáltatói ügyvezető provokációja, ti., hogy a felvételek célja az alperesi ügyvezető rossz színben való feltüntetése volt.
- [16] A törvényszék tehát a bizonyítatlanság miatt utasította el a keresetet, ugyanis az indítványozó nem tudta kétséget kizáróan igazolni a rendeltetésellenes joggyakorlás körében állítottakat, miszerint az azonnali hatályú felmondás tényleges indoka valójában az volt, hogy a munkáltató mentesülni szeretett volna a rendes felmondáshoz fűződő jogkövetkezmények és anyagi terhek alól.
- [17] 2. Az indítványozó álláspontja szerint a törvényszék ítélete azért sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés], mivel az megfosztotta őt a hangfelvételek bizonyítékként való felhasználásának lehetőségétől, megsértve ezzel a fegyverek egyenlőségének elvét. Az indítványozó számára

ugyanis csak a törvényszék ítéletéből derült ki, hogy a bíróság szakkérdésnek tekintette a hanganyagok eredetiségét. A tárgyalás során a felek részletekbe menően elemezték a hangfelvételeket és azt, hogy azok mit bizonyítanak, ugyanakkor nem derült ki, hogy a bíróság megkérdőjelezi azok eredetiségét, illetve, hogy az eredetiség bizonyítása az indítványozót terheli. Az indítványozó szerint a bíróság maga is kirendelhetett volna szakértőt, illetve lehetősége lett volna e körben hatályon kívül helyezni az elsőfokú ítéletet és utasítani az elsőfokú bíróságot a szakértői bizonyítás lefolytatására.

- [18] 3. Az Abtv. 27. § (1) bekezdésében foglaltak szerint az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek.
- [19] 3.1. Az indítványozó az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló munkaügyi per felperese volt, így indítványozói jogosultsága megállapítható. A határidőben előterjesztett alkotmányjogi panasz megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt követelményeknek, így az indítvány határozottnak tekinthető, mivel az indítványozó megjelölte a támadott bírósági döntést, a sérelmet szenvedett alapjogot, és indokolást arra nézve, hogy miért és mennyiben sérült a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga. Emellett az indítványozó megjelölte az Alaptörvény és az Abtv. azon rendelkezéseit, amelyek megállapítják az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására.
- [20] 3.2. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [21] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy következetes gyakorlata szerint a bizonyítékok értékelése és ezen keresztül a tényállás megállapítása, illetve annak bizonyos fokú felülvizsgálata a jogorvoslati eljárás(ok) során az eljáró bíróságok, végső soron a Kúria feladata. A bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének (annak, hogy a rendes bíróságok egy-egy tényt miként értékelték), valamint a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik felhatalmazással. A bíróság ezen értékelő tevékenysége nem lehet alkotmányossági vizsgálat tárgya {3259/2019. (X. 31.) AB végzés, Indokolás [26]; lásd még: 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [24]; 3013/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [18]; 3221/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.
- [22] 3.3. Az indítványozó a fegyverek egyenlőségének a sérelmére hivatkozott. Az 21/2014. (VII. 15.) AB határozat megállapította, hogy: „Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a fegyverek egyenlősége a tisztességes eljárás egyik meghatározó eleme, amely alapvetően a büntetőeljáráshoz biztosítja, hogy a vádnak és a védelemnek egyenlő esélye és alkalma legyen arra, hogy a tény- és jogkérdésekben véleményt formálhasson és állást foglalhasson. A fegyverek egyenlősége nem minden esetben jelenti a vád és a védelem jogosítványainak teljes azonosságát, de mindenképpen megköveteli, hogy a védelem a váddal összevethető súlyú jogosítványokkal rendelkezzen.”
- [23] A 10/2017. (V. 5.) AB határozat pedig kimondta, hogy „[a]z Alkotmánybíróság a fegyverek egyenlőségének elvét ugyan alapvetően a büntetőeljárás kapcsán értelmezte, azonban a tisztességes eljáráshoz való jog alapján alkalmazhatónak találta azt minden bírósági eljárás tekintetében, így polgári perek esetében is” (Indokolás [61]).
- [24] 3.4. Az indítványozó azért állította a másodfokú ítélet alaptörvény-ellenességét, mert – előadása szerint – csak a törvényszék ítéletének kézhezvételekor szembesült azzal, hogy a bíróság vitatta a bizonyítékként elé tárt hangfelvételek valóságát. Az eljárásnak ebben a szakaszában azonban már nem volt lehetősége a bizonyításra, a bíróság lényegében „lefegyverezte”, amikor megakadályozta, hogy a hangfelvételekkel bizonyítsa a felmondás jogellenességét.
- [25] A törvényszék indítványozó által támadott ítéletéből megállapítható, hogy a bíróság az indítványozó keresetét nem a szakértői bizonyítás elmaradása miatt utasította el. A másodfokú bíróság a bizonyítékok között értékelté

- az indítványozó és a munkáltató közötti e-maileket, a hanganyagok és az e-mailek beszerzésének célzatosságát, a jogi képviselő javaslatára történő bizonyítékgyűjtést, az alperes ügyvezetőjével szembeni provokáció gyanúját, a bizonyítékok keletkezésének időpontját, az elsőfokú eljárásban tanúsított indítványozói pervitelt is. A másodfokú eljárásban becsatolt hanganyag mellőzése tehát önmagában nem okozhatta az indítványozó pervesztességét. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az elsőfokú eljárásban becsatolt, az indítványozó által is elismerten vágott, szerkesztett hanganyagot az elsőfokú bíróság bizonyítékként elfogadta, azt bizonyítékként értékelte. A másodfokú bíróság a másodfokú eljárásban előterjesztett hosszabb hanganyagot azért zárta ki a bizonyítékok köréből, mivel úgy értékelte, hogy az indítványozó magatartása nem volt összeegyeztethető a jóhiszemű pervitel követelményével. Az indítványozó ugyanis az elsőfokú eljárásban is azt állította, hogy a bizonyítékként előterjesztett hanganyag vágatlan és hiteles, majd a másodfokú eljárásban egy sokkal hosszabb hanganyagot terjesztett elő, elismerve, hogy az sem tartalmazza a teljes beszélgetést. Ebből következően a másodfokú eljárásban csatolt hangfelvételek kizárása a bizonyítékok köréből nem vetett fel alapvető alkotmányjogi kérdést, és a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség megállapítását sem alapozta meg.
- [26] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozó valójában a bírói tényállás-megállapítás helyességét vitatta, tulajdonképpen azt, hogy a másodfokú eljárásban becsatolt hanganyagot nem értékelte a bíróság és ez vezetett a pervesztességhez, tulajdonképpen a felmondás jogszerűségének a megállapításához.
- [27] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt követelményeknek, ezért nem fogadható be. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1553/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3400/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Győri Törvényszék 8.K.700.691/2021/18. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján (Váczi Ügyvédi Iroda; ügyintéző ügyvéd: dr. Váczi Péter) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszában kérte a Győri Törvényszék 8.K.700.691/2021/18. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzményei és a panaszban írtak az alábbiak szerint foglalhatók össze.
- [3] 2.1. A Komáromi Járásbíróság 2014. március 4. napján jogerőre emelkedett ítéletével az indítványozó örökbe fogadott gyermekét cselekvőképességét kizáró gondokság alá helyezte, mert a gondokolt gyermekkorában elszenvedett közúti baleset következtében fekvőbeteggé vált, beszédképességét elvesztette, a szerzett súlyos értelmi fogyatékosága következtében önálló életvitelre nem alkalmas, szükségleteit nem tudja ellátni, ápolásra szorul. A gyámhatóság az indítványozót rendelte ki gondnokul.
- [4] Az alperes gyámhatóság a 2021. május 4. napján kelt, KE-03/GYAM/44-15/2021. számú határozattal az indítványozót elmozdította gondnoki tisztségéből, rögzítette továbbá, hogy az indítványozó vagyonkezelői és törvényes képviselői joga megszűnik, egyidejűleg a gondnokolt részére hivatásos gondnokot rendelt ki. Döntését a gyámhatóság azzal indokolta, hogy a 2019.02.01–2020.01.31-ig és a 2020.02.01–2021.01.31-ig terjedő időszakra vonatkozó számadás benyújtásakor hiányt állapított meg, a gondnokolatot megillető költségpótló járadék felhasználásáról az indítványozó nem tudott elszámolni, és a hiány összegét felhívás ellenére nem helyezte gyámhatósági betétkönyvbe, s mindez a gondnokolt érdekét súlyosan sértette.
- [5] Az indítványozó módosított keresetében kifogásolta, hogy az alperes a gondnoki tisztségéből történő elmozdításakor nem a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:31. § (3)–(5) bekezdéseiben rögzített taxatív felsorolás szerinti sorrend alapján rendelt ki új gondnokot, hanem azonnal hivatásos gondnokot rendelt. Álláspontja szerint az alperesnek hivatalból széles körű bizonyítási eljárást kellett volna lefolytatnia az új gondnok személyére vonatkozóan, és a gondnokolt speciális élethelyzetére, testi- és egészségi állapotára figyelemmel arra kellett volna törekednie, hogy egységesen történjen a gondnoki tisztség ellátása, illetve a gondnokolt gondozása. Hivatkozott még arra is, hogy az alperes megsértette a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 133. (1) bekezdés a) pontjában foglaltakat is, mivel figyelmen kívül hagyta a Komáromi Járásbíróság 7.P.20.546/2013/7. számú ítéletben foglaltakat is, amely kifejezetten rögzítette, hogy a gondokolt részére olyan gondnok kirendelése szükséges, aki a gondozást is ellátja. A perben a sógornőjét jelölte meg olyan személyként, akit gondnokul ki lehet rendelni és a gondozást is el tudja látni. Részletezte továbbá a gondnoki tisztségéből történő elmozdítása következményeként kialakult problémás helyzetet.
- [6] A Győri Törvényszék alkotmányjogi panasszal támadott, 2021. november 29. napján kelt, 8.K.700.691/2021/18. számú ítéletével a keresetet elutasította. A bíróság rögzítette, hogy a peres eljárás tárgya kizárólag a hivatásos gondnok kirendelésének jogszerűsége. A bírói döntés szerint az indítványozó felperes a megelőző eljárás során egyáltalán nem jelölt meg más személyt arra, aki egy személyben el tudta volna látni a gondnoki tisztséget és a gondozást. A bíróság rámutatott, hogy a tényállás teljes körű tisztázása az eljárási szereplők együttműködési kötelezettségén alapul, ezért a hatóság tényállástisztázási kötelezettsége nem korlátlan.

- [7] A bíróság az iratok alapján megállapította, hogy a cselekvőképtelen gondnokolt gondozását ténylegesen az édesanya látja el, így a gondozás továbbra is megoldott, e körben a gondnokváltás nem jelentett változást. Ugyanakkor az édesanya mint az indítványozó házastársa, az indítványozóval egy háztartásban él, így az ő kirendelése nyilvánvalóan nem szolgálta volna a gondnokolt vagyoni érdekét, ezért az ő kirendelése nem merült fel.
- [8] Az indítványozó kizárólag a peres eljárás során jelölte meg, hogy a sógornője megfelelő gondnok lenne, mivel ő a gondozást is el tudná látni. Ugyanakkor a Ptk. 2:31. § (4) bekezdése hozzátartozó esetében írja elő annak vizsgálatát, hogy a gondnok a személyes gondoskodás ellátását biztosítani tudja-e. Az indítványozó sógornője azonban a Ptk. szerint nem tekinthető a gondnokolt hozzátartozójának, ezért nem minősül olyan hozzátartozónak, akit az alperesnek a Ptk. 2:31. § (4) bekezdése alapján előnyben kellett volna részesíteni. Így e körben nem állapítható meg az alperes terhére jogszabálysértés.
- [9] A bíróság szerint alaptalan volt az indítványozó azon hivatkozása, hogy az alperes megsértette volna a Gyer. rendelkezéseit, ugyanis az alperes nem hagyta figyelmen kívül a Komáromi Járásbíróság 7.P.20.546/2013/7. számú ítéletében foglaltakat, mert a gyámhatóság 2014. március 27. napján jogerős KE-03C/GYAM/452-16/2014. számú határozatával éppen ezért rendelte ki az indítványozót mint a gondokolt szülőjét.
- [10] A jogerős ítélet ellen az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, annak befogadását azonban a Kúria a 2022. január 18. napján kelt, Kfv.VII.37.047/2022/2. számú végzésével megtagadta, mert úgy ítélte meg, hogy a felülvizsgálat törvényi feltételei nem állnak fent.
- [11] 3. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti panaszában az indítványozó az Alaptörvény II. cikkére és a XXVIII. cikk (1) bekezdésére hivatkozva állította a támadott ítélet alaptörvény-ellenességét.
- [12] 3.1. Az Alaptörvény II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jog sérelmét abban látja az indítványozó, hogy a hivatásos gondnok által nincsenek biztosítva az alapvető ellátási, gondozási feltételek a gondnokolt részére, a hivatásos gondnok még azt a közreműködést sem nyújtja, amely az ügyintézés egyszerűbbé tételében szükséges lenne (az OEP által támogatott oxigénpalack kiváltása során a törvényes képviselőt nem látta el, nem szervezi meg a palack eljuttatását a gondnokolthoz, nem járult hozzá az OEP terhére beszerezhető pelenka darabszámának meghosszabbításához, a gondnokolt szállításához szükséges speciális gépjármű fenntartásához, ezért a gépjárművet értékesíteni kellett.). Az indítványozó szerint nem lehet különválasztani a gondnoki, a törvényes képviselői és a vagyonkezelési tennivalókat, ezért ezeket egy személyben lenne szükséges ellátni. A bíróság nem tett meg mindent a tényállás tisztázása érdekében, pedig ezzel az emberi méltóság sérelme kiküszöbölhető lett volna.
- [13] 3.2. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés védelmi körén belül az indítvány kifogásolja, hogy a támadott határozat az indokolt döntéshez való jogot sérti, mert a bíróság figyelmen kívül hagyta a Ptk. taxatív felsorolását a gondnokrendelést illetően; a bíróság az indokolásában nem fejtette ki, hogy miért tartja megalapozottnak a hivatásos gondnok kinevezését annak ellenére, hogy a gondnokolt közeli hozzátartozókkal rendelkezik, akik közül bármelyikük alkalmas lett volna a gondnoki feladatok ellátására.
- [14] 4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdései alapján megvizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek megfelel-e.
- [15] 4.1. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt a Kúria Kfv.VII.37.047/2022/2. számú végzésének közlésétől számítva az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint megállapított határidőn belül nyújtotta be. Az indítványozó a jogerős döntést a felülvizsgálati eljárás befejezése előtt alkotmányjogi panasszal nem támadta meg.
- [16] A Kúriának a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 118. § (2) bekezdésén alapuló, felülvizsgálati kérelem befogadást megtagadó döntése olyan mérlegelési jogkörben hozott bírói döntésnek minősül, amely esetben az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a Kúria végzésén keresztül a jogerős döntés állított alaptörvény-ellenessége vizsgálható. Ilyen esetben nem kell külön vizsgálni a határidő megtartottságát a jogerős döntés, illetve a Kúria nem érdemi döntése vonatkozásában, hanem azt a Kúria nem érdemi döntésétől kell számítani. Mindez egyben azt is jelenti, hogy az alkotmányjogi panasz szempontjából az alapügy érdemében hozott döntésnek a Győri Törvényszék 8.K.700.691/2021/18. számú jogerős döntését kell tekinteni.

- [17] 4.2. Az indítványozó a bírói döntés alapjául szolgáló eljárásban felperes volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy jogorvoslati lehetőségét kimerítette.
- [18] 4.3. Az indítvány részben felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozottság követelményének. Az indítvány tartalmazza: azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); az eljárás megindításának indokát; az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírósági döntést; az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [II. cikk, továbbá a XXVIII. cikk (1) bekezdése]; és kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírósági döntés alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt.
- [19] 4.4. Az indítványozó módosított keresete a gondnoki tisztségből történő elmozdításának jogszerűségét nem vitatta, a petitum kizárólag a hatósági döntésnek a hivatásos gondnokot kirendelő részére vonatkozott, a pernek így nem volt tárgya a hivatásos gondnok működésével kapcsolatban állított sérelmek vizsgálata. Az Alkotmánybíróság ezért megállapítja, hogy az indítványozó által hivatkozott, emberi méltósághoz való jog és az alkotmányjogi panasz alapját képező bírósági eljárás tárgya között – az előterjesztett indokolás alapján – nem állapítható meg alkotmányjogilag értékelhető összefüggés. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ilyen összefüggés hiányában az indítvány ezen elemeit érdemben nem vizsgálja [lásd például: 3042/2018. (II. 13.) AB végzés, Indokolás [17]; 3038/2019. (II. 20.) AB végzés, Indokolás [15]], az indítvány ugyanis ebben az elemében nem teljesíti az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pontja szerinti követelményt.
- [20] A fentiek miatt az alkotmányjogi panasz csak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére alapított része felel meg az indítványok határozottságával kapcsolatos valamennyi feltételnek.
- [21] 5. Az Abtv. 29. §-a alapján az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz akkor fogadható be, ha a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét támasztja alá vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [22] 5.1. Az indítványozó a tisztességes eljáráshoz való sérelmét arra hivatkozással állítja, hogy a bíróság az indokolásában nem fejtette ki miért tartja megalapozottnak a hivatásos gondnok kinevezését annak ellenére, hogy a gondnokolt a Ptk. szerinti sorrendben, a hivatásos gondnoknál előrébb álló olyan hozzátartozókkal rendelkezik, akik közül bármelyikük alkalmas lett volna a gondnoki feladatok ellátására.
- [23] 5.2. Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza állandó gyakorlatát: „Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van hatásköre, ebbe azonban a bizonyítékok bírói mérlegelésének és a bírósági eljárás teljes egészének felülbírlata nem tartozik bele” [lásd: 3351/2012. (XII. 5.) AB végzés, Indokolás [7]]. A tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást fogalmazza meg, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon [7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]]. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az indokolási kötelezettség azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie és nem minden egyes részletre [3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31]].
- [24] Az Alkotmánybíróság a törvényszéki ítélet indokolását értékelve arra a következtetésre jutott, hogy a törvényszék az indítvány által támadott döntését megindokolta. Megjelölte, hogy döntését mely jogszabályi rendelkezésekre alapította és minden releváns körülményre kiterjedő indokolással támasztotta alá, hogy az indítványozó kereseti kérelmét miért utasította el. Határozatában számot adott arról, hogy miért hivatásos gondnok kirendeléséről döntött és miért nem a közeli hozzátartozó, illetve az indítványozó sógornőjének kirendeléséről határozott (törvényszéki ítélet, Indokolás [50], [54]–[55]) és ennek fényében hozta meg az indítványozó keresetét elutasító döntését.

- [25] Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként indokolt bírósági döntést megalapozatlannak, tévesnek és magára nézve sérelmesnek tartja, a fentebb idézett állandó gyakorlat szerint nem tekinthető az eljárás tisztességére [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] követelményrendszerébe ütközőnek.
- [26] 6. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítvány nem tartalmaz olyan indokot, ami alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel, vagy a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét támasztaná alá, ezért az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdéseire azt visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/508/2022.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3401/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.20.839/2021/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó (Transparency International Magyarország Alapítvány) jogi képviselője útján (Karsai Dániel Ügyvédi Iroda, eljár: dr. Karsai Dániel András ügyvéd) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, amelyben a Kúria Pfv.IV.20.839/2021/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és – a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.056/2021/7. számú ítéletére, valamint a Fővárosi Törvényszék 69.P.23.302/2019/15-I. számú ítéletére kiterjedő hatályú – megsemmisítését kérte az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése, VI. cikk (3) bekezdése és 28. cikke sérelmére hivatkozással.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a rendelkezésre bocsátott iratok szerint a következő.
- [3] Az indítványozó 2019-ben kérte az Emberi Erőforrások Minisztériumától, hogy adjon tájékoztatást „a TÁMOP-3.1.3-11/1-2. számú (természettudományos oktatás módszertanának és eszközrendszerének megújítása a közoktatásban – Öveges-program) projektet érintően” az Európai Bizottság által megállapított pénzügyi korrekcióra és Magyarország ezzel összefüggő álláspontjával kapcsolatos információkra vonatkozóan. A minisztérium a kérelem teljesítését arra hivatkozással tagadta meg, hogy az Európai Parlament és a Tanács 1049/2001/EK rendelete (a továbbiakban: Rendelet) 4. cikk (2) bekezdésére figyelemmel „az Európai Bizottság jelentésének hozzáférhetővé tétele tekintetében a Bizottság jogosult dönteni”.
- [4] A közérdekű adatigénylési kérelem nem teljesítése miatt benyújtott keresetet az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék 69.P.23.302/2019/15-I. számú ítéletével elutasította. Megállapította, hogy egyrészt a „kiadni kért adat meghatározása nem kellően pontos”, másrészt az Európai Bizottság „Rendszerellőrzési jelentése” külföldi minősített adat, így „amennyiben az Európai Bizottság az adat megismerésére, felhasználására engedélyt nem ad, a bíróság [...] nem kötelezheti az alperest az adatok kiadására” (Indokolás [35]–[36]). A Fővárosi Törvényszékkel szemben a másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.056/2021/7. számú ítélete azt állapította meg, hogy egyrészt a kereset kellően pontos és határozott, másrészt a szerint a szóban forgó jelentés, illetve az abban szereplő adatok a törvényes minősítési jelölés hiányában nem tekinthetők minősített iratnak, illetve adatnak. Ennek ellenére a másodfokú bíróság szerint megalapozott volt az elsőfokú döntés, mivel a Rendelet 5. cikke – és ezzel összhangban az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 29. § (2a) bekezdése (a továbbiakban: Infotv.) – konzultációs kötelezettséget ír elő arra az esetre, ha valamely tagállamhoz a birtokában lévő, valamely uniós intézménytől származó dokumentum iránti kérelem érkezik. E kötelezettség megszegése viszont önmagában még nem eredményezheti az adatkiadásra történő kötelezést (Indokolás [59]).
- [5] A felülvizsgálati jogkörben eljáró Kúria Pfv.IV.20.839/2021/5. számú ítéletével a másodfokú ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúria szerint „az uniós intézmények irataihoz való hozzáférésre a Rendelet szabályait kell alkalmazni” (Indokolás [17]), és a Kúria – ítéletének indokolása szerint – „nem értett egyet azzal a felülvizsgálati állásponttal, hogy a Rendelet 5. cikke és az Infotv. 30. § (5) bekezdése oly módon értelmezhető, hogy a Rendelet hatálya alá tartozó adatigénylés körében a megtagadás jogszerűségének mérlegeléséről az uniós intézmény helyett – a Rendeletben meghatározott célok és szempontok alapján – a tagállam közfeladatot ellátó szerve köteles, illetve jogosult dönteni. A Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy bár az alperes megszegte az Infotv. 29. § (2a) bekezdésében előírt törvényi kötelezettségét, a konzultáció elmaradása nem eredményezi az Infotv. 30. § (5) bekezdésében meghatározott »érdekmérlegelés« alkalmazását. A Kúria nem kíván eltérni attól a jogértelmezéstől (Pfv.IV.20.948/2020/6., Pfv.IV.20.867/2019/6., Pfv.IV.20.448/2018/6.), hogy

- az Infotv. 30. § (5) bekezdése a felperes adatigénylésére azért nem alkalmazható, mert az adatok kiadhatóságáról a Bizottság és nem az alperes jogosult dönten a Rendelet 6. cikke szerinti eljárásban” (Indokolás [19]).
- [6] Az indítványozó ezt követően fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz. Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésére alapított kérelmében elsődlegesen kifejti, hogy álláspontja szerint a Kúria „nyíltan irat- és jogszabályellenesen állítja azt, hogy a döntés joga a Bizottságnál lett volna”, mert az adatkiadásról az alperesnek kellett döntenie, és a Bizottság válaszában egyáltalán nincs jogi kötőereje a tagállam felé. Az előírt kötelező konzultáció elmaradása csak azt jelentheti, hogy az adatkezelő számára – az érintett uniós szerv álláspontjának megismerése nélkül is – egyértelmű volt, hogy az adatigénylésre milyen választ adjon. Mivel az adatigénylés teljesítését végül megtagadta, ezért az általános szabályok szerint bizonyítania kellett volna a megtagadás jogszerűségét és a megtagadás indokait, de „ezen indokolási kötelezettségét teljességgel elmulasztotta. Ezen mulasztásnak viszont következménye kellett volna legyen: alperes pervesztessége és a közérdekű adatok kiadására való kötelezése az irányadó alkotmánybírói gyakorlattal összhangban.” Az alapjog-korlátozás a vizsgált ügyben az indítványozó szerint nem felelt meg az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének, továbbá egy „kogens nemzeti jogszabályi rendelkezés” megsértése az Alaptörvény 28. cikkével sem egyeztethető össze.
- [7] 2. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján megvizsgálva a befogadhatóság feltételeit, jelen ügyben a következőket lehetett megállapítani.
- [8] 2.1. A támadott kúriai ítéletet 2022. január 4-én kézbesítették, a panaszt pedig március 3-án, tehát az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtották be elektronikus formában az elsőfokú bírósághoz. A támadott, felülvizsgálati jogkörben hozott bírósági ítélet alkotmányjogi panasszal támadható, a rendelkezésre álló rendes jogorvoslati lehetőségeket kimerítették, az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, és az eljárásban felperesként való részvételére tekintettel érintettnek minősül. A jogi képviselő meghatalmazását csatolták. Az indítványozó az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése tekintetében Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozik. Ezzel szemben viszont az Alaptörvény 28. cikke és I. cikk (3) bekezdése nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot, ezért ezekre alkotmányjogi panasz nem alapítható, ebben a tekintetben tehát nem teljesül az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában írt feltétel [lásd például: 3076/2022. (II. 25.) AB végzés, Indokolás [10]].
- [9] Az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeit az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése vonatkozásában egyebekben teljesíti: a) tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); b) az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét (a bíróság megalapozatlanul, a vonatkozó előírások téves értelmezésével utasította el a keresetet); c) az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírósági döntést (a Kúria Pfv.IV.20.839/2021/5. számú ítélete); d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [VI. cikk (3) bekezdés]; e) indokolást arra nézve, hogy a támadott ítélet miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével, valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírói döntés alaptörvény-ellenességét és – az alsóbb fokú bírósági döntésekre is kiterjedő hatállyal – semmisítse meg azt.
- [10] 2.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát.
- [11] Az Abtv. 29. §-ában írt első feltételt illetően az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van a szóban forgó alaptörvényi rendelkezés, az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése tartalmát érintően [a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 4/2021. (I. 22.) AB határozat]. Jelen alkotmányjogi panasz ehhez képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná.
- [12] A második, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre vonatkozó feltételt érintően az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [13] Bár az indítványozó szerint az ügyben az okozta az információszabadság sérelmét, hogy az adatkezelő nem bizonyította az adatkiadás megtagadásának jogszerűségét és a megtagadás indokait, a támadott ítélet ezt nem támasztja alá. A Kúria azt állapította meg, hogy „az uniós intézmények irataihoz való hozzáférésre a Rendelet

szabályait kell alkalmazni”, és „az adatok kiadhatóságáról a Bizottság és nem az alperes jogosult dönteni”. Eből nem vonható le más következtetés, minthogy az vezetett az indítványozó pervesztességéhez, hogy az indítványozó és a bíróság eltérő jogértelmezést foglaltak el abban a tekintetben, hogy ki jogosult az igényelt adatok közzétételéről döntést hozni. Ez az ügy alapkérdése, amely minden más, a kért adat kiadhatóságát érintő tartalmi mérlegelést megelőz. Amikor a bíróság úgy döntött, hogy az Európai Bizottság a döntéshozatalra jogosult szerv, ebben a kérdésben nem magyar jogszabály, hanem közvetlenül hatályos uniós norma – a Rendelet – alapján döntött, és az alperesnek adott igazat.

- [14] Egy hasonló tárgyú korábbi ügyben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy „ez azt jelenti, hogy az indítvány érdemi vizsgálata esetében az Alkotmánybíróságnak azt kellene megvizsgálnia, hogy a bíróság helyesen értelmezte-e a döntése alapjául szolgáló európai uniós jogi normákat. [...] Az Alkotmánybíróság [...] a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja, és ennek során az alkalmazott magyar jogszabályok értelmezésének az Alaptörvényben biztosított jogokkal való összhangját vizsgálhatja. Az a kérdés, hogy a bíróság helyesen értelmezte-e az alkalmazott uniós jogi előírásokat, és jelen ügyben ennek alapján megalapozottan azonosította-e az OLAF-ot döntéshozatalra jogosult szervként, uniós szakjogi értelmezési kérdés, amelynek felülvizsgálata még akkor is kívül esne az Alkotmánybíróság alapjogvédelmi feladatkörén, ha a bíróság jogértelmezésével egyébként nem értene egyet” {3179/2022. (IV. 22.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [15] Az Alkotmánybíróság ezzel összhangban jelen ügyben sem juthatott más következtetésre, mit arra, hogy a közvetlenül alkalmazandó európai uniós jog mikénti értelmezése önmagában nem alkotmányossági kérdés. Az, hogy a bíróság helyesen értelmezte-e a Rendeletet és megalapozottan azonosította-e az Európai Bizottságot döntéshozatalra jogosult szervként, nem alapjogi, hanem uniós szakjogi értelmezési kérdés. Megjegyzendő ezzel összefüggésben: a Rendelet 6. cikke szerint az uniós dokumentumokhoz való hozzáférés iránti kérelmet közvetlenül az érintett uniós intézménynél is elő lehet terjeszteni. Ez akkor sem kizárt, ha a tagállam bármely okból nem tesz eleget a Rendelet 5. cikkének és nem folytatja le a kötelező konzultációt a birtokában lévő uniós dokumentummal összefüggésben.
- [16] Mindezek alapján – a 3179/2022. (IV. 22.) AB végzésében foglaltakkal megegyezően – az Alkotmánybíróság jelen esetben is arra jutott, hogy önmagában az, hogy az indítványozó a bírói döntést – az európai uniós jognak az eljáró bíróság által követett értelmezését – megalapozatlannak tartja, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének alátámasztására nem elegendő.
- [17] 3. A fentiek szerint az alkotmányjogi panasz részben nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában írt törvényi feltételnek, valamint nem teljesíti az Abtv. 29. §-ban írt befogadási kritériumokat, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörchneré dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/714/2022.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3402/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Miskolci Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Pkf.20.772/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján benyújtott alkotmányjogi panaszában elsődlegesen a Miskolci Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Pkf.20.772/2021/2. számú végzése, másodlagosan emellett a Miskolci Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Pkf.21.152/2020/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló peres eljárásnak a panasszal összefüggő lényege a bíróság által megállapított tényállás, illetve a csatolt bírósági iratok alapján a következő. A felperes (indítványozó) 2020. január 2-án indított keresetet birtokvédelem iránt az alperesekkel szemben, akik szomszédjai. Az alperesek a kereset elutasítását kérték, teljes egészében vitatták a felperes keresetének mind a jogalapját, mind az annak alapját képező tényelőadásokat. Az alperesek írásbeli ellenkérelmének előterjesztését követően, 2020 júniusában az indítványozó bejelentette a bíróságnak, hogy az alperesek a követelését teljesítették, ezért keresetétől eláll, kéri az eljárás megszüntetését. A Miskolci Járásbíróság 22.P.20.001/2020/21. számú végzésével az eljárást megszüntette, és egyetemlegesen kötelezte az alpereseket 12 916 Ft perköltség felperesnek történő megfizetésére. Az elsőfokú bíróság az eljárás megszüntetéséről a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 241. § (3) bekezdésére figyelemmel a Pp. 241. § (1) bekezdés a) pontja, a perköltség viseléséről a Pp. 85. § (2) bekezdése alapján döntött.
- [3] A végzésnek a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezése ellen az alperesek éltek fellebbezéssel. Arra hivatkoztak, hogy a felperes követelését nem ismerték el, annak alaposságát az eljárás kezdete óta vitatták, és nem tanúsítottak olyan magatartást, amely alapul szolgálhatna a felperesi kereseti igény teljesítésére. A másodfokú bíróság eljárása során a Pp. 370. § (3) bekezdése alapján tájékoztatta a feleket az általa észlelt, de a fellebbezésben nem hivatkozott eljárási szabálysértésről, miszerint az elsőfokú bíróság nem tett eleget a Pp. 85. § (2) bekezdéséből fakadó kötelezettségének, így nem vizsgálta, hogy az alperesek ellentétes tényelőadása ellenére valós-e a felperesnek az alperesek teljesítésére alapított elállásra vonatkozó bejelentése. A tájékoztatást követően az alperesek kérték a törvényszék által észlelt eljárási szabálysértés figyelembevételét. A Miskolci Törvényszék 1.Pkf.21.152/2020/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzésének fellebbezéssel támadott, a perköltség viseléséről szóló rendelkezését hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására, és újabb határozat hozatalára utasította. A másodfokú bíróságnak a megismételt eljárásra vonatkozó utasítása szerint a felperes részéről meg kell követelni annak igazolását, hogy az alperesek a perindítást követően, kifejezetten és határozottan teljesítették a felperesi követelést. A másodfokú bíróság álláspontja szerint csak ezt követően lesz az elsőfokú bíróság abban a helyzetben, hogy eldöntse, a perköltség viselésére az eljárásnak a felperes keresettől való elállása okából történt megszüntetésekor a Pp. 85. § (1) bekezdése szerinti főszabály alapján a felperest, vagy – amennyiben a felperes az alperesek teljesítését igazolta, – a Pp. 85. § (2) bekezdés alapján az alpereseket kell köteleznie.
- [4] A megismételt eljárásban hozott 22.P.20.173/2021/7. számú végzésében a Miskolci Járásbíróság a Pp. 85. § (2) bekezdésének alkalmazásával az alpereseket kötelezte 12 916 Ft elsőfokú és 10 000 Ft másodfokon felmerült perköltség felperesnek történő megfizetésére. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint felhívásra a felperes igazolta, hogy az alperesek a követelését a perindítást követően teljesítették. A felperes házastársának, valamint két szomszédjának egybehangzó írásbeli nyilatkozata szerint az alperesi ingatlanon tartott kutya zavaró ugatása

2020 áprilisában megszünt, azóta a kutya az ingatlanok egy másik, a felperes házától távolabb eső részén van elhelyezve. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint ezek alapján az alperesek kifejezetten és határozottan teljesítették a felperesi követelést. A végzés ellen az alperesek éltek fellebbezéssel. A Miskolci Törvényszék 1. Pkf.20.772/2021/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatta: mellőzte az alpereseket perköltség megfizetésére kötelező rendelkezést, és a felperest kötelezte 16.484 Ft első- és másodfokú perköltség alpereseknek történő megfizetésére, megállapította továbbá, a felperes az eljárás során felmerült költségeit maga viseli. A másodfokú bíróság szerint a felperes házastársának az ügy előzményeire is kiterjedő, részletes nyilatkozatát nem lehetett volna elfogulatlan, érdektelen tanúvallomásként értékelni, és annak tartalmát a felperesi állítás igazolásaként elfogadni. A felperes által csatolt nyilatkozatok elfogadásával a másodfokú bíróság megítélése szerint sérült a közvetlenség elve is, a Pp. szabályai értelmében a tanút a tárgyaláson szóban kell meghallgatni. Hangsúlyozta, hogy az alperesek írásbeli ellenkérelme fényében, határozott elismerés hiányában, valamint az elállás vonatkozásában a teljesítés határozott cáfolatának ismeretében az elsőfokú bíróságnak a költségviselés kérdésében a felperes eredeti kereseti kérelméből kellett volna kiindulnia. E kereseti kérelem maradéktalan, teljeskörű teljesítésének igazolására a másodfokú bíróság megítélése szerint a becsatolt nyilatkozatok az elsőfokú bíróság szerinti értékeléssel nem voltak alkalmasak, a teljesítésre vonatkozó határozott alperesi nyilatkozat pedig nem áll rendelkezésre. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ezért a felperes által állított alperesi teljesítés ténye a megismételt eljárásban sem nyert bizonyítást, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 85. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a perköltségviselésről.

- [5] Az indítványozó a másodfokú bíróság végzései ellen benyújtott panaszában az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés, a XIII. cikk, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdés, a 28. cikk és az 53. cikk (2) bekezdés sérelmére hivatkozott. Állítása szerint az elálláshoz való jog a bírósághoz való jog negatív vetülete, manifesztációja, ekként a XXVIII. cikkből származtatott alkotmányos alapjog, amellyel élve a felperes a bírósághoz fordulás jogáról mond le követelésével összefüggésben. A követeléssel való rendelkezés jogából és a Pp. 2. § (2) bekezdésében rögzített kérelemhez kötöttség elvéből álláspontja szerint az következik, hogy amennyiben az elállás okaként a felperes az alperes teljesítésére hivatkozik, akkor a bíróságnak ezen a jogalapon és ennek jogkövetkezményeivel kell az eljárást megszüntetnie. A támadott végzések az indítványozó szerint azért alaptörvény-ellenesek, mert a másodfokú bíróság jogalap nélkül, a felperesre hátrányos, pervesztességet eredményező módon szüntette meg az eljárást. Meglátása szerint a *contra legem* bírói jogértelmezés alkotta konstrukció egy közjogi csapdahelyzet, amelyben a felperes mindenképpen jogi kockázatnak van kitéve. Álláspontja szerint az elállás mint rendelkező cselekmény esetében a másodfokú bíróság által megkövetelt bizonyítás értelmezhetetlen, nélkülözi a normatív alapot és az elálláshoz való jog korlátozását jelenti, ez pedig a tisztességes eljáráshoz való jogot, a jogbiztonság követelményét, a bíró joghoz kötöttségét érintő kérdés. Kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság a megismételt eljárásban az általa csatolt nyilatkozatok vonatkozásában a normatív alappal alá nem támasztott, állítólagos közvetlenség elvére hivatkozott, miközben a nyilatkozatok megtétele, illetve azoknak a bírósághoz történő benyújtása idején rendkívüli jogrend volt érvényben.
- [6] A veszélyhelyzet során érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedések újbóli bevezetéséről szóló 112/2021. (III. 6.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 22. § (2) és (7) bekezdésére figyelemmel megfogalmazott álláspontja szerint az elsőfokú bíróság biztosan nem sértette meg a másodfokú bíróság által kitalált közvetlenség elvét, a tanúk írásban történő meghallgatása minden tekintetben jogszerű volt. Azzal, hogy a másodfokú bíróság rendkívüli jogrend idején mellőzte a mindenkire kötelező veszélyhelyzeti norma alkalmazását, az elrendelt kötelező írásbeliség ellenére nem vette figyelembe a tanúk írásbeli nyilatkozatát, kiszámíthatatlanná tette a jogalkalmazást, emiatt a XXVIII. cikk (1) bekezdés, a B) cikk (1) bekezdés és az 53. cikk (2) bekezdés sérelmét állította. A jogbiztonság követelményével ellentétesnek vélte a másodfokú bíróságnak azon álláspontját, miszerint a Pp. szabályai a korábbi szabályozáshoz képest az elállás folytán történő költségviselés tekintetében nem változtak, ezért figyelembe vehető az általa hivatkozott bírói gyakorlat. Indokolt bírói döntéshez való jogának sérelmét az indítványozó arra alapította, hogy a másodfokú bíróság nem adta indokát annak, miért hagyta figyelmen kívül azokat a bírói döntéseket, amelyekre beadványában hivatkozott. Tulajdonhoz való jogának sérelmét az indítványozó azzal hozta összefüggésbe, hogy a másodfokú bíróság hatáskörét túllépve, jogalap nélkül pénz fizetésére kötelezte. A támadott döntésnek megfelelő jogalkalmazási gyakorlat az indítványozó szerint az alperesi teljesítésre figyelemmel keresetüktől elálló felpereseket annak a veszélynek teszi ki, hogy a bíróság kedvének megfelelően tetszőleges összegű vagyonuktól fosztja meg őket.

- [7] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [8] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés *a*) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és *b*) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntéstől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy ezen feltételeknek a Miskolci Törvényszék 1.Pkf.21.152/2020/4. számú végzését támadó indítványi elem nem mindenben felel meg. Az indítványozó egyrészt elkésztett, a törvényi határidő letelte után, másrészt a másodfokú bíróságnak azon végzését sérelmezte, amely az elsőfokú bíróságot új eljárásra, és újabb határozat hozatalára utasította. A döntés következményeként a peres eljárás a megismételt eljárás keretei között első fokon folytatódott. A befogadhatóság feltételeit ezért a továbbiakban a Miskolci Törvényszék 1.Pkf.20.772/2021/2. végzése (a továbbiakban: támadott végzés) elleni panasz vonatkozásában vizsgálta az Alkotmánybíróság.
- [9] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pontja értelmében az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelme miatt fordulhat panasszal az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó az Alaptörvény megsérteni állított rendelkezéseként jelölte meg a bíróságoknak címzett 28. cikket, a Kormányt veszélyhelyzetben rendeletalkotási jogkörrel felruházó 53. cikk (2) bekezdését, továbbá a jogállamiság elvét megfogalmazó B) cikk (1) bekezdését. Az Alaptörvény megjelölt rendelkezései nem biztosítanak az indítványozó számára jogot, ezért önállóan ezen rendelkezések sérelmére alkotmányjogi panasz nem alapítható {például: 3127/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [19]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában csupán a jogállamiság részeként értelmezett visszamenőleges hatály tilalma vagy a jogszabályok hatálybalépésével kapcsolatos kellő felkészülési idő hiánya szolgálhat alkotmányjogi panasz alapjául {például 3121/2015. (VII. 9.) AB határozat, Indokolás [89]; 3051/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [14]; 3167/2016. (VI. 22.) AB végzés, Indokolás [13]; 35/2017. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [14]; 3059/2018. (II. 20.) AB végzés, Indokolás [7]}. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a támadott végzést érintően az indítvány ilyen összefüggésben indokolást nem tartalmaz, a bíróság által hivatkozott bírósági gyakorlattal kapcsolatos indítványozói kifogások alkotmányos tartalmat nem hordoznak, szakjogi jellegűek.
- [10] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is emlékeztet arra, hogy következetes gyakorlata szerint „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d*) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság tehát a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt, és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {lásd pl. 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}, a bírói döntések alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik a hatáskörébe, a bírói döntésben megjelenő jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálhatja, és ha szükséges, döntésével a jogértelmezés alkotmányos kereteinek meghatározásával az Alaptörvényben biztosított jogokat védi {3257/2020. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [23]}. Mindebből következik, hogy „a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon” {lásd pl. 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 3241/2020. (VII. 1.) AB végzés, Indokolás [37]}.
- [11] Az Abtv. 52. § (2) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság a bírói döntések alkotmányossági felülbírálatára biztosított hatáskörét kérelemre, és – néhány kivételtől eltekintve – a kérelem keretei között gyakorolja. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint ezért az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés alapján a kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az *a)–f)* pontokban foglaltakat, így – többek között – indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [*e*] pont]. Az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálata csak az indítványban megjelölt alkot-

mányossági kérdésre vonatkozhat [Abtv. 52. § (2) bekezdés], erre is figyelemmel szükséges, hogy az indítványozó bemutassa és alkotmányjogilag értékelhető érvekkel alátámassza azt a szerinte fennálló ellentétet, amely az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezésének alkotmányos tartalma és a támadott bírói döntés között fennáll.

- [12] Az Alkotmánybíróság szerint az indítványozó az Alaptörvény megsértett rendelkezéseként csupán megjelölte a XIII. cikket és a XXVIII. cikk (7) bekezdést, nem tartalmaz ugyanakkor az indítvány arra vonatkozóan érvelést, hogy az indítványozónak az Alaptörvény megjelölt rendelkezései által biztosított alapjogait miért sérti a támadott végzés. A megsérteni vélt alaptörvényi rendelkezés sérelmének állítása önmagában nem alapozza meg az alkotmányossági vizsgálatot, ehhez az is szükséges, hogy az indítványozó bemutassa a támadott bírói döntés és a megjelölt alaptörvényi rendelkezés tartalma közötti ellentétet, azaz a támadott ítélet által okozott alapjogi sérelmet [lásd pl. 3053/2019. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [12]].
- [13] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a XXVIII. cikk (1) bekezdés sérelmét állító indítványi elem az alapjog egyes részjogosítványainak megjelölésén túl szintén nélkülözi az alkotmányossági összefüggéseket, érveket, indokokat. Az indítványozó az Alkotmánybíróság megítélése szerint alapvetően a perköltségviselés tárgyában hozott, számára hátrányos döntés megváltoztatását kívánja elérni, alkotmányjogi panaszával, tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét is szakjogi érvekkel támasztja alá. Ezen túlmenően az Alkotmánybíróság szükségesnek tartja kiemelni, hogy a panasz alapjául szolgáló peres eljárás megszüntetése tárgyában a másodfokú bíróság támadott végzésében nem döntött. Ennek tükrében az indítványozónak a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelme alapjául felhozott egyes – az elálláshoz, rendelkezéshez való jogának korlátozásával, a kérelemhez kötöttség elvének sérelmével kapcsolatos – indokai nem értelmezhetők a támadott végzéssel összefüggésben, ezek a kifogások egyébként is törvényességi, szakjogi jellegűek, amelyek tárgyában az Alkotmánybíróság nem dönthet.
- [14] Szintén törvényességi, és nem alkotmányossági érvet hoz fel az indítványozó a fegyverek egyenlősége elvének vélt sérelme vonatkozásában. Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy „önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” [3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]]. Az indítványozó a XXVIII. cikk (1) bekezdés sérelmeként állította, hogy támadott végzésének indokolásában a másodfokú bíróság nem utalt az általa hivatkozott bírósági határozatokra. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a másodfokú bíróság a megismételt eljárásban hozott végzésében részletesen és világosan kifejtette álláspontját a perköltség viselésére vonatkozó jogszabályi rendelkezés értelmezése kérdésében, indítvány tartalma alapján nem merült fel kétely az Alkotmánybíróságban az indokolt bírói döntéshez való jog sérelmét illetően. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[a] bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása” [lásd először: 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]; lásd még például: 3062/2019. (III. 25.) AB végzés, Indokolás [33]].
- [15] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – figyelemmel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglaltakra – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/5003/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3403/2022. (XI. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Veszprémi Törvényszék 3.Bf.136/2021/13/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Galambos Károly ügyvéd) útján az Alkotmánybírósról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] Az indítványozó mint magánvádló rágalmozás vétsége miatt tett feljelentést. A magánvádló azt sérelmezte, hogy a vádlott vele szemben más előtt, becsület csorbítására alkalmas tényállítást tett. A Veszprémi Járásbíróság ez alapján azt állapította meg, hogy a feljelentésben szereplő történeti tényállás a rágalmozás vétségének kimerítésére lehet alkalmas. A bíróság megállapította, hogy a vádlott által használt kifejezések közül az „alperes lassú léptekkel igyekszik a börtönbe” kijelentés nem tényállítás, hanem egy értékítélet, bírálat, negatív vélemény a sértett működésével, tevékenységével összefüggésben. Ennek a kifejezésnek a használata nem minősül tényállításnak és a becsület csorbítására sem volt alkalmas. A „minden pénz el van sikkasztva” kijelentés a magánvádlóra vonatkozó tényállításnak minősül, amely más személyek jelenlétében hangzott el. A bíróság álláspontja szerint azonban a polgári perben elhangzott kijelentés nem volt öncélú, szorosan kapcsolódott a perbeli jogérvényesítéshez, így nem volt jogellenes. Mindezekre tekintettel a bíróság 2021. február 18-án meghozott 15.B.806/2020/14/I. számú ítéletében a vádlottat felmentette. Az elsőfokú ítélet ellen a magánvádló jelentett be fellebbezést. A Veszprémi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2021. június 2-án meghozott 3.Bf.136/2021/13/3. számú végzésével helyben hagyta az elsőfokú ítéletet. A másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett az elsőfokú bíróság okfejtésével. A másodfokú bíróság indokolása szerint a vádlott tényállításai tartalmukat tekintve alkalmasak lehetnek a becsület csorbítására, azonban jelentősége van annak, hogy ezek a kijelentések hol hangzottak el. A következőes bírói gyakorlatra hivatkozással állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a járásbíróság helyesen döntött, amikor a vádlott által a polgári perben tett nyilatkozatok jogellenessége hiányában felmentő ítéletet hozott.
- [3] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, és kérte a Veszprémi Járásbíróság 15.B.806/2020/14/I. számú ítélete, valamint a Veszprémi Törvényszék 3.Bf.136/2021/13/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó elsősorban az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdésének, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdéseinek sérelmére hivatkozott. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok nem vették figyelembe az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdését, mely szerint a véleménynyilvánítás szabadságának gyakorlása nem irányulhat más emberi méltóságának a megsértésére. Véleménye szerint azzal, hogy a másodfokú bíróság indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta a magánvádló fellebbezésében foglaltakat, sérült a tisztességes eljáráshoz való jog.
- [4] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenképp azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [5] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve, amely jelen ügyben teljesült. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.

- [6] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt további formai követelményeknek csak részben felel meg. Az indítvány megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (az Abtv. 27. §-át), az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [I. cikk (1) és (3) bekezdései, II. cikk, IV. cikk (1) bekezdése, IX. cikk (1) és (4) bekezdései, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései], a támadott bírói döntéseket, valamint rögzíti a kifejezett kérelmet a bírósági határozatok megsemmisítésére.
- [7] Az indítvány nem felel meg a határozott kérelemre vonatkozó követelményeknek az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésével összefüggésben. Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy valamely államcél vagy egyéb alaptörvényi rendelkezés megsértésének a megállapítása alkotmányjogi panasz keretében nem indítványozható. Az Alaptörvény hivatkozott rendelkezése nem minősül az Alaptörvényben biztosított jognak, a felhívott alaptörvényi rendelkezés címzettje nem az indítványozó, ezért alkotmányjogi panaszt sem lehet közvetlenül erre alapítani. Ezért az utalt alaptörvényi rendelkezéssel összefüggésben érdemi vizsgálat lefolytatásának így nincs helye [3231/2017. (X. 3.) AB végzés, Indokolás [21]; 3203/2015. (X. 14.) AB végzés, Indokolás [9]; 3386/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [14]].
- [8] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panasz előterjesztésére valamely, az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jog sérelme esetén van lehetőség. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése nem tartalmaz az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot [lásd például: 3171/2022. (IV. 12.) AB végzés, Indokolás [21]], ekként az alkotmányjogi panasz ebben az elemében nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti követelményt.
- [9] Az indítványozó indítványában megjelölte az Alaptörvény II. cikkét a támadott bírói határozatokkal összefüggésben, azonban csak utalt arra, hogy sérült az emberi méltósághoz való jog. Az indítványozó valójában azt sérelmezte, hogy a bíróság a vádlott által tett kijelentések természetét úgy ítélte meg, hogy azok nem valósítottak meg bűncselekményt. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában nem fejtette ki részletesen, és nem támasztotta alá alkotmányjogilag is értékelhető érvekkel, hogy bírói döntések mennyiben sértik az indítványozó emberi méltósághoz való jogát.
- [10] Hasonlóképpen nem terjesztett elő az indítványozó alkotmányjogi érveken alapuló indokolást az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdésével összefüggésben. Az indítványozó ugyanis általánosságban hivatkozott a szabadsághoz és biztonsághoz való jog sérelmére azzal összefüggésben, hogy a bíróságok nem vették figyelembe az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdésében foglaltakat.
- [11] Az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdése vonatkozásában az indítványozó azt sérelmezi, hogy a bíróságok nem hamis vádnak minősítették a büntetőeljárás alapjául szolgáló bűncselekményt, hanem rágalmozás miatt folytatták le az eljárást. Az indítványozó ezen érvelésével kapcsolatosan is megállapítható, hogy hiányzik az alkotmányos elven alapuló indokolás. Az indítványozó valójában a bűncselekmény bíróságok általi minősítését sérelmezi, de azt nem indokolta meg alkotmányos érveken alapuló indokolással, hogy miért sértik a bírósági határozatok az Alaptörvény felhívott rendelkezését.
- [12] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslati joggal összefüggésben sem terjesztett elő alkotmányos elven alapuló indokolást, pusztán a konkrét eljárás tényeit felhívva kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság nem helyezte hatályon kívül és utasította új eljárásra az elsőfokú bíróságot.
- [13] Az elégtelen alkotmányjogi indokolás az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az érdemi elbírálás akadályát jelenti [3015/2015. (I. 27.) AB végzés, Indokolás [13]; 3119/2020. (V. 8.) AB végzés, Indokolás [7]].
- [14] Mindezekre tekintettel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt határozott kérelem feltételeinek az alkotmányjogi panasz csak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére vonatkozó részében tesz eleget.
- [15] 3.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [16] Az indítványozó hivatkozott a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére a bíróságok eljárásával, és azzal összefüggésben, hogy teljesen figyelmen kívül hagyták a magánvádló fellebbezésében foglalt indokolást.
- [17] Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése processzuális alapjogot tartalmaz, amely elsősorban a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák rendszerét jelenti [lásd pl. 5/2020. (I. 29.) AB határozat, Indokolás [47]; 6/2019. (III. 20.) AB határozat, Indokolás [31]; 3181/2018. (VI. 8.) AB határozat, Indokolás [24]]. Az Alkotmánybíróság döntéseiben esetről esetre határozta meg a tisztességes eljárás konkrét ismérveit, következetes gyakorlata alapján így nevesíteni lehet azokat a követelményeket, részjogosítványokat, amelyek ezen alapjog alkotmányos tartalmát jelentik, amelyeknek megfelelően minősül,

minősíthető tisztességesnek egy bírósági eljárás [lsd. bővebben 3257/2020. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [33]].

- [18] Az Alkotmánybíróság az indítványozó érvelésével kapcsolatban a következőkre mutat rá. Az indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmén keresztül valójában a számára kedvezőtlen bírói döntés tartalmi, törvényességi szempontú kritikáját adta, miszerint a bíróságok nem megfelelően állapították meg a tényállást, tévesen ítélték meg a vádlott tényközlésének minőségét, tévesen minősítették magánvádasként az álláspontja szerint közvélemény bűncselekményt. Az indítványozónak az ítélet tábla ítéletével, a bizonyítással és az indokolással szemben felhozott kifogásai alapvetően törvényességi, szakjogi jellegűek, amelyek a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmével összefüggésben az Alkotmánybíróság által még nem vizsgált alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vetettek fel.
- [19] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerveként az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja alapján a bírói döntéseket csak az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismertetett felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel [3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]].
- [20] A jogértelmezés a bíróságok feladata: „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabály-sértő jogalkalmazásra került sor, amely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza” [3352/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]].
- [21] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az eljáró bíróság részletes indokát adta annak, hogy milyen tényállást állapított meg, hogyan minősülnek a vádlott kijelentései, és miért hozott felmentő ítéletet.
- [22] 3.3. Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, valamint az indítvány nem támasztotta alá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [23] 4. Az Alkotmánybíróság mindezen érvek alapul vételével az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdések alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Hörchneré dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3005/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3404/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Ítéltábla Bhar.I.444/2021/18. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Nagy Gabriella Katalin ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] Az indítványozóval és több társával szemben szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértésének büntette miatt volt folyamatban büntetőeljárás. A Mátészalkai Járásbíróság 2014. február 25-én kihirdetett 11.B.118/2009/64. számú ítéletében az indítványozót mint felbujtót bűnösnek mondta ki, és 1 év 4 hónap 2 évre próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte. Az ítélettel szemben valamennyi vádlott és a védője fellebbezést jelentett be a felmentés érdekében. A másodfokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék 2015. január 29-én kelt 3.Bf.427/2014/7. számú ítéletével megváltoztatta az elsőfokú ítéletet. Az indítványozó vonatkozásában a másodfokú bíróság további bűncselekményeket állapított meg a terhére, és a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségére vonatkozó rendelkezést mellőzte. A másodfokú ítélet az indítványozóval szemben 2015. január 29-én jogerőre emelkedett. A másodfokú ítélet ellen azonban több vádlott is fellebbezést jelentett be a felmentés érdekében.
- [3] A Debreceni Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 2015. október 22-én kelt Bhar.III.294/2015/4. számú végzésével hatályon kívül helyezte az elsőfokú és a másodfokú ítéletet a fellebbezéssel nem érintett vádlottak vonatkozásában is. Az Ítéltábla utalt arra, hogy a másodfokú bíróság kiegészítette és helyesbítette az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, ennek ellenére a harmadfokú bíróság a tényállást megalapozatlannak találta a tényállás felderítetlensége okán. A harmadfokú bíróság végzésének indokolásában kifejtette, hogy a tényállásból nem állapítható meg, hogy a sértett magyar vagy külföldi, illetve a sértett szoftverének mi a származási állama, hol hozták az először nyilvánosságra. Ebből következően a tényállásból nem állapítható meg, hogy a sértettként feltüntetettek megilleti-e egyáltalán a jogvédelem, ennek hiányában pedig a vádlottak magatartásának büntethetősége sem ítéltető meg. Mindezekre tekintettel a harmadfokú bíróság a megalapozatlanság ki nem küszöbölhetősége okán hatályon kívül helyezte az első- és a másodfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította.
- [4] A megismételt eljárásban az ügyészség perbeszédében a vádirati tényállás pontosítása mellett a vádat módosította, az indítványozót mint felbujtót szerzői jogok jelentős vagyoni hátrányt okozó megsértésének büntetvével vádolta. A Mátészalkai Járásbíróság 2018. október 18-án kihirdetett 12.B.429/2015/71. számú ítéletében az indítványozót az ellene emelt vád alól felmentette, az ingatlanára bejegyzett zár alá vételt feloldotta. Az ítélettel szemben az ügyészség valamennyi vádlott terhére, az indítványozó védője pedig kizárólag az ítélet indokolásával kapcsolatosan jelentettek be fellebbezést. Az ügyészség fellebbezésében hivatkozott a tényállás felderítetlenségéből adódó megalapozatlanságra, valamint az indokolási kötelezettség elmulasztására.
- [5] A Nyíregyházi Törvényszék 2019. november 19-én kihirdetett 2.Bf.58/2019/7. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, megállapította többek között az indítványozó mint felbujtó bűnösségét szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése vétségében, és két évre próbára bocsátotta, a zár alá vétel feloldását viszont mellőzte. A másodfokú bíróság a megismételt eljárásban felvett bizonyítás ellenére sem látta kétséget kizáróan bizonyítottnak, hogy a külföldi jogtulajdonosok számítógépes programalkotásai a szerzői jogi törvény hatálya alá tartoznának, így a vádlottak terhére a külföldi jogtulajdonosok vonatkozásában a szerzői jog megsértése kétséget kizáróan nem volt megállapítható. A filmalkotások és a zeneművek vonatkozásában pedig a bíróság azt emelte ki, hogy kétséget kizáróan nem nyert bizonyítást, hogy a letöltéssel egyidejűleg hozzáférhetővé tétel is történt volna, ezért ebben a vonatkozásban sem volt megállapítható kétséget kizáróan a bűncselekmény elkövetése. A másodfokú ítélettel szemben az ügyészség a tényállás megalapozatlansága, valamint

a cselekmény és a büntetés súlyosítása iránt nyújtott be fellebbezést. Az ügyészség álláspontja szerint a bíróság tévesen következtetett arra, hogy a külföldi programalkotókat nem illeti meg szerzői jogvédelem. Erre tekintettel kérte, hogy a bíróság a vádlottak cselekményét szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok jelentős vagyoni hátrányt okozó megsértése büntetnének minősítse, és felfüggesztett szabadságvesztést szabjon ki. A vádlottak, köztük az indítványozó és védője felmentésért fellebbeztek.

- [6] A Debreceni Ítéltábla 2020. április 22-én kelt Bhar.I.177/2020/10. számú végzésével hatályon kívül helyezte a Nyíregyházi Törvényszék ítéletét, új eljárásra utasította a másodfokú bíróságot, és elrendelte, hogy az ügyet a másodfokú bíróság más tanácsa bírálja el. A Nyíregyházi Törvényszék megismételt eljárásban 2021. május 6-án hozott I.Bf.477/2020. számú ítéletében az indítványozó mint felbújtó bűnösségét megállapította folytatólagosan elkövetett szerzői jogok vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése büntetnében, valamint 59 rendbeli szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése vétségében. Egyebekben a vádlottakat felmentette. Az indítványozó ingatlanára elrendelt zár alá vételt feloldotta. Az ítélet ellen az ügyészség valamennyi vádlott terhére a cselekmények súlyosabb minősítése és büntetésük súlyosítása miatt jelentett be fellebbezést. Az indítványozó és védője felmentés iránt nyújtott be fellebbezést.
- [7] A Debreceni Ítéltábla 2021. november 30-án meghozott ítéletében megváltoztatta a másodfokú ítéletet, a vádlottak cselekményét egységesen 1 rendbeli szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértésének vétségére minősítette, a felmentő rendelkezéseket mellőzte. Az Ítéltábla álláspontja szerint nem sikerült minden kétséget kizáróan bizonyítani, hogy a külföldi jogtulajdonosokat megilleti-e a szerzői jogvédelem, mert a számítógépes programalkotások első nyilvánosságra hozatalára nem volt adat. (Külföldi szerző művére pedig akkor terjed ki a Sztj. szerinti szerzői jogvédelem, ha először Magyarországon jelenik meg.) Az Ítéltábla azonban egyetértett a másodfokú bírósággal abban a tekintetben, hogy a vádlottak bűnössége megállapítható a szerzői jogok megsértése kapcsán a magyar honosságú jogtulajdonosok számítógépes programalkotásai vonatkozásában.
- [8] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, és kérte a Nyíregyházi Törvényszék I.Bf.477/2020/13. számú ítélete, valamint a Debreceni Ítéltábla Bhar.I.444/2021/18. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1)–(3), valamint a (7) bekezdéseiben foglalt tisztességes eljáráshoz való jog, az indokolási kötelezettség teljesítése, az ügy észszerű határidőn belül való elbírálása, a jogorvoslathoz való jog, a védelemhez való jog, valamint az ártatlanság vélelmének sérelmére hivatkozott. Az indítványozó az ártatlanság vélelmével összefüggésben hivatkozott a bizonyítási eljárás elmaradására, valamint olyan nem tisztázott tényekre, amelyeket a bíróság a terhelt terhére értékelt. Álláspontja szerint a bíróság nem tett eleget a releváns tényekre vonatkozó indokolási kötelezettségének, mert a bíróság az ítéletet nem megalapozott tényállásra alapította. Véleménye szerint a büntetőjogi felelősségre vonással kapcsolatos jogértelmezés is felvet alkotmányossági kérdéseket. A büntetőeljárás hosszával összefüggésben hivatkozott az észszerű idő követelményének sérelmére is. A védelemhez való jog sérelmét abban látta, hogy a bíróság kizárta a meghatalmazott védőt az eljárásból a terheltet közötti érdekellentétre hivatkozással, amely véleménye szerint indokolatlan volt, mert a terheltet között a büntetőjogi főkérdés tekintetében nem volt ellentét (az eljárás során valamennyi vádlott végig tagadta a bűncselekmény elkövetését). A jogorvoslathoz való joggal kapcsolatosan azt sérelmezte, hogy a harmadfokú bíróság határozata ellen korlátozott a felülvizsgálat lehetősége, mert anyagi jogi jogszabálysértések miatt nincs helye felülvizsgálatnak a harmadfokú bíróság ügydöntő határozata ellen.
- [9] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenképp azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [10] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve, amely jelen ügyben teljesült. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [11] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt további formai követelményeknek is megfelel, mert megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (az Abtv. 27. §-át), az Alap-

törvény sérülni vélt rendelkezéseit [XXVIII. cikk (1)–(3) és (7) bekezdései], a támadott bírói döntéseket, tartalmaz a bírói döntés alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtést, valamint rögzíti a kifejezett kérelmet a bírósági ítéletek megsemmisítésére.

- [12] 3.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [13] Az indítványozó hivatkozott a tisztességes eljáráshoz való jog és az ártatlanság védelmének sérelmére a bíróságok nem megfelelő bizonyításával és indokolásával összefüggésben.
- [14] Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése processzuális alapjogot tartalmaz, amely elsősorban a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák rendszerét jelenti {lásd pl. 5/2020. (I. 29.) AB határozat, Indokolás [47]; 6/2019. (III. 20.) AB határozat, Indokolás [31]; 3181/2018. (VI. 8.) AB határozat, Indokolás [24]}. Az Alkotmánybíróság döntéseiben esetről esetre határozta meg a tisztességes eljárás konkrét ismérveit, következetes gyakorlata alapján így nevesíteni lehet azokat a követelményeket, részjogosítványokat, amelyek ezen alapjog alkotmányos tartalmát jelentik, amelyeknek megfelelően minősül, minősíthető tisztességesnek egy bírósági eljárás {lsd. bővebben 3257/2020. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [33]}.
- [15] Az Alkotmánybíróság az indítványozó érvelésével kapcsolatban a következőkre mutat rá. Az indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jog és az ártatlanság védelme állított sérelmén keresztül valójában a számára kedvezőtlen bírói döntés tartalmi, törvényességi szempontú kritikáját adta, miszerint a bíróságok nem megfelelően folytatták le a bizonyítási eljárást, valamint az indítványozó büntetőjogi felelősségét a hatályos törvényi rendelkezések megsértésével állapították meg. Az indítványozónak az ítélet tábla ítéletével, a bizonyítással és az indokolással szemben felhozott kifogásai alapvetően törvényességi, szakjogi jellegűek, amelyek a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog és az ártatlanság védelmének sérelmével összefüggésben az Alkotmánybíróság által még nem vizsgált alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vetettek fel.
- [16] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerveként az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d* pontja alapján a bírói döntéseket csak az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [17] A jogértelmezés a bíróságok feladata: „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, amely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza” {3352/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}.
- [18] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az eljáró bíróság részletes indokát adta annak, hogy milyen tényállási elemek alapján mely bűncselekmény elkövetésében állapítható meg a terhelt büntetőjogi felelőssége, és melyek azok a tények, amelyek kétséget kizáróan nem bizonyítottak és ezáltal nem értékelhetők a terhelt terhére, ezért nem alapoznak meg büntetőjogi felelősséget. Az ítélet tábla az eljárási szabályoknak megfelelően helyes ténybeli következtetés levonásával kiegészítette és helyesbítette a részben megalapozott tényállást, részletesen indokolta, hogy a vádlottak cselekménye miért minősül bűncselekménynek az elbíráláskor hatályos jogszabályok értelmében. A bíróság részletesen feltárta az enyhítő és súlyosító körülményeket is.
- [19] Az indítványozó hivatkozott az észszerű időn belül történő elbírálás követelményének sérelmére is, mert álláspontja szerint a büntetőeljárás a többszöri hatályon kívül helyezés és új eljárásra utasítás következtében indokolatlanul elhúzódott.
- [20] Az Alkotmánybíróság a 2/2017. (II. 10.) AB határozatában részletesen foglalkozott az észszerű időn belül történő elbírálás követelményével a büntetőügyekben. Az eljárás észszerű határidőn belül történő befejezésének követelménye a büntetőeljárásról szóló törvény számos rendelkezésében érvényesül. A büntetőeljárásról szóló törvényben foglalt ezen rendelkezéseknek a megsértése befolyásolhatja a büntetőeljárás időtartamát. Az Alkot-

mánybíróság korábbi határozatában hangsúlyozta, hogy az ügy elbírálásához szükséges pertartam megítélése törvényességi szakkérdés [3174/2013. (IX. 17.) AB végzés, Indokolás [20]]. Az eljáró bíróságok mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy a vizsgált ügyben milyen bizonyítási cselekmények elvégzésére, milyen kényszerintézkedések elrendelésére van szükség és azok tekintetében – a büntetőeljárásról szóló törvény rendelkezései alapján – milyen határidőt szabnak. Alkotmányossági szempontból nem az egyes eljárási cselekmények és az elvégzésükre kitűzött határidők indokoltóságát kell vizsgálni, hanem a bíróság azon törekvését, hogy a terhelten szembeni vádat – a tisztességes eljárás egyéb követelményeinek a szem előtt tartása mellett – mielőbb elbírálja (Indokolás [82]).

- [21] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a bíróságok a büntetőeljárás során figyelembe vették, hogy az eljárás elhúzódott, a megismételt eljárásban hozott ítélet erre vonatkozó részének az indokolása megfelel a rögzített alkotmányos követelménynek. A bíróság a támadott ítéletben a büntetés kiszabásakor enyhítő körülményként értékelte a büntetőeljárás elhúzódását, és kifejezetten hivatkozott a 2/2017. (II. 10.) AB határozatban foglaltakra.
- [22] Az indítványozó a védelemhez való joggal összefüggésben azt kifogásolta, hogy a bíróság kizárta a meghatalmazott védőt az eljárásból a terheltek közötti érdekellentétre hivatkozással, ezáltal sérült a szabad védőválasztáshoz való jog. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a terheltek közötti érdekellentét fennállása egy olyan szakmai kérdés, amelyet minden esetben az eljáró bíróságnak kell értelmeznie. Jelen ügyben megállapítható, hogy az eljáró bíróságok részletesen megindokolták a védő kizárásának szükségességét, a bíróság jogértelmezése nem volt alkotmányjogi alapon kifogásolható, a bíróság eljárása során figyelembe vette az Alaptörvény vonatkozó rendelkezéseit.
- [23] A jogorvoslathoz való jog sérelmével összefüggésben az indítványozó azt kifogásolta, hogy a harmadfokú bíróság határozatát anyagi jogszabálysértés esetén nem lehet felülbírálni. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozó valójában a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény harmadfokú eljárásra vonatkozó rendelkezéseit sérelmezte, erre vonatkozó indítványt azonban nem terjesztett elő.
- [24] 3.3. Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, valamint az indítvány nem támasztotta alá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [25] 4. Az Alkotmánybíróság mindezen érvek alapul vételével az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdések alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/124/2022.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3405/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 20. § (5) bekezdés *b*) pontja „az adózóban közvetlenül vagy közvetett módon ötven százalékot meghaladó szavazati joggal nem rendelkező és” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (Magyar-Hajós-Dobos Ügyvédi Iroda) útján az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) 20. § (5) bekezdés *b*) pontja „az adózóban közvetlenül vagy közvetett módon ötven százalékot meghaladó szavazati joggal nem rendelkező és” szövegrésze ellen terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt 2021. augusztus 27-én, a Budapest Környéki Törvényszék útján az Alkotmánybírósághoz. Az alkotmányjogi panasz az Alkotmánybíróságra 2021. szeptember 28-án érkezett be. A panaszbeadvány a támadott törvényi rendelkezést az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, XII. cikk (1) bekezdésével, XXIV. cikk (1) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel tartotta ellentétesnek.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panaszról és a mellékletként csatolt dokumentumokból megállapítható, hogy az alapügy – adóügyben hozott közigazgatási határozat megtámadása – tárgyát egy az indítványozó által kérelmezett TADRI igazolás kiállításának megtagadása képezte. Az indítványozó az Art. 25. §-a alapján 2020. április 27-én TADRI igazolás kiállítása iránti kérelmet nyújtott be a NAV Pest Megyei Adó- és Vámigazgatóságához (a továbbiakban: elsőfokú hatóság). Az igazolással a kérelmező azt tanúsíthatja, hogy amennyiben cégbejegyzésre kötelezett adózó tevékenységében az Art. 25. § (1) bekezdésében felsorolt minőségben részt kíván venni, esetében nem állnak fenn az Art. 19. § (2) bekezdésében felsorolt, az adószám megállapításának megtagadásához vezető akadályok (a továbbiakban: adóregisztrációs akadályok).
- [3] Az elsőfokú hatóság a 2020. május 25-én kelt, 4327645653 iktatószámú határozatával az indítványozó kérelmét elutasította. Megállapította, hogy az indítványozó az Art. 19. § (2) bekezdés *a*) pont *ac*) alpontja szerint „olyan, más adózó jelenlegi vagy volt vezető tisztségviselője, cégvezetője, tagja vagy részvényese, amely [...] adószámát az állami adó- és vámhatóság az adószám megállapítására irányuló kérelem benyújtásának napját megelőző öt éven belül a 227. § (3) bekezdésében és a 246. §-ban felsorolt okból, az ott meghatározott eljárásban jogerősen törölte,” és az indítványozónak ez a jogviszonya az Art. 19. § (2a) bekezdés *b*) pontja szerint „az adószám törlését kimondó véglegessé vált határozat meghozatalának napján vagy az azt követő bármelyik napon fennállt.” Az indítványozó ugyanis 2005. április 8-tól 2018. augusztus 17-ig egy kft. (a továbbiakban: akadályhordozó társaság) 100%-os üzletrészét tulajdonló tagja volt, ezen akadályhordozó társaság adószámát pedig az adóhatóság a 2016. április 20-án kelt és 2016. május 28-án jogerőre emelkedett határozatával törölte. Az elsőfokú hatóság ezért az indítványozó tekintetében az Art. 19. § (2) bekezdés *a*) pont *ac*) alpontja szerinti adóregisztrációs akadály fennállását állapította meg, amely kizárja a kérelmezett igazolás kiállítását.
- [4] 2.1. Az indítványozó az elsőfokú határozattal szemben fellebbezést terjesztett elő, kérve azt is, hogy a jogorvoslati kérelmet az elsőfokú hatóság kimentési kérelemként is bírálja el. [A NAV Fellebbviteli Igazgatósága (a továbbiakban: másodfokú hatóság) a 2020. július 23-án kelt, 4328950268 iktatószámú határozatával a fellebbezést elbírálta, és az elsőfokú határozatot helybenhagyta.] Az elsőfokú hatóság a 2020. augusztus 13-án kelt, 6068401947 iktatószámú határozatával a kimentési kérelmet elutasította.
- [5] Az indítványozó jogi képviselője a kimentési kérelemben arra hivatkozott, hogy az indítványozó ugyan 100%-os üzletrész-tulajdonos volt az akadályhordozó társaságban, de vezető tisztségviselői státuszt ott nem töltött be.

Tagi státuszából fakadóan az indítványozó arról is csak a cégbírószági eljárás során értesült, hogy az akadályhordozó társaság nem tett eleget a beszámoló letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének. (Az indítványozót mint egyetlen tagot, kizárólag az a kötelezettség terhelte, hogy a beszámoló elfogadásáról döntő legfőbb szerv ülését összehívja és lebonyolítsa, ennek pedig eleget is tett 2015. július 1-jén. A beszámoló letétbe helyezése és közzététele a vezető tisztségviselő kötelezettsége lett volna.) Ezt követően az elmulasztott cselekmény pótlásáról soron kívül intézkedett, melynek következtében az akadályhordozó társaság jelenleg is működik, és érvényes adószámmal rendelkezik. Előadta azt is, hogy az adóhatóság adószám törlését eredményező eljárása úgy zajlott, hogy abban ő sem félként, sem más minőségben nem vett részt; az adószám törlését megelőző többszöri figyelmeztetéseket sem neki – mint tagnak –, hanem az akadályhordozó társaságnak címezték, amelyet a vezető tisztségviselő testesít meg, nem ő. Az indítványozó jogi képviselője azt is kifejtette, hogy az elsőfokú határozat alaptörvény-ellenes jogszabályon alapul; mert az Art. 20. § (1) bekezdése lehetőséget ad ugyan kimentési kérelem előterjesztésére, de az (5) bekezdés *b*) pontja alapján a kimentés mégis lehetetlen annak a számára, aki abban az adózóban, amelynek az adószámát törölték, közvetlenül vagy közvetett módon 50%-ot meghaladó szavazati joggal rendelkezett. Esetükben az adószám megállapításának megtagadása *quasi*-objektív szankcióvá, a kimentési kérelem benyújtásának lehetősége pedig formálissá válik.

- [6] Az elsőfokú hatóság – hivatkozva az Art. 19. § (2) bekezdés *a*) pont *ac*) alpontjára, (2a) bekezdés *b*) pontjára, valamint a 20. § (3)–(5) bekezdéseire – rámutatott, hogy a kimentési kérelemnek akkor lehet helyt adni, ha az akadályllyal érintett személy az akadályhordozó társaságban, az Art. 19. § (2a) bekezdés *b*) pontjában foglalt időszakban vagy tagi jogviszonnyal nem rendelkezett, vagy vezető tisztségviselőnek nem minősült [ezen utóbbi kimentési okot szabályozza az Art. 20. § (5) bekezdés], és bizonyítja a törvényben szereplő további feltételeket. Mivel az indítványozó az akadályhordozó társaságban az említett időszakban (az adószám törlésekor) tag volt, ezért esetében az Art. 20. § (3)–(4) bekezdései szerinti, „nem-tagokra” vonatkozó kimentési okok alapján nem lehet helyt adni a kimentési kérelemnek, egyedül az (5) bekezdés szerinti körülmények fennállását lehetett vizsgálni. Tekintettel azonban arra, hogy az indítványozó az akadályhordozó társaságban 100%-os szavazati joggal rendelkezett, ezért e bekezdés alapján sem lehetett helyt adni a kimentési kérelemnek; az Art. 20. § (5) bekezdés *b*) pontja ugyanis csak „az adózóban közvetlenül vagy közvetett módon ötven százalékot meghaladó szavazati joggal” nem rendelkezőnek engedi a javára értékelni azt, ha „minden tőle elvárható megtett az akadály bekövetkezésének elkerülésére vagy fennállásának megszüntetésére.” Az elsőfokú hatóság megjegyezte, hogy az Alkotmánybíróság még nem hozott olyan határozatot, amelyben az Art. 20. § (5) bekezdése alaptörvény-ellenességét megállapította volna, így azt nem hagyhatta figyelmen kívül az eljárása során. Hozzátette azt is, hogy az Art. hivatkozott szabályai a kimentési okokat taxatívén meghatározzák, ezért méltányosság alkalmazására a jelen eljárás keretében nincs lehetőség.
- [7] 2.2. A kimentési kérelmet elutasító elsőfokú határozattal szemben az indítványozó részletes, alkotmányossági aggályokat is megjelölő fellebbezéssel élt. A fellebbezés alapján eljáró másodfokú hatóság a 6410285205 iktatószámú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.
- [8] A határozat indokolásában a másodfokú hatóság – az Art. már említett rendelkezéseire hivatkozással – megállapította, hogy az indítványozó esetében egyik törvényi kimentési ok sem áll fenn, így az elsőfokú hatóság jogszerűen utasította el a kimentési kérelmet. A másodfokú hatóság abban is egyetértett az elsőfokú hatósággal, hogy nem hozott még az Alkotmánybíróság olyan tartalmú határozatot, amely alapján az Art. 20. § (5) bekezdésének alkalmazásától el lehetett volna tekinteni. Megerősítette továbbá, hogy az indítványozónak az akadály fennállásának megszüntetésére irányuló, elvárható magatartása nem volt vizsgálható, az Art. 20. § (3)–(5) bekezdéseiben szereplő további konjunktív feltételek fennállásának hiányában. A másodfokú hatóság azt is megjegyezte, hogy a kimentési kérelem elbírálása ugyan összefügg az adószám megállapítására irányuló adóregisztrációs eljárással, azonban ezek külön adóhatósági eljárások, ezért a most vizsgált elsőfokú határozat nem jelenti automatikusan az adószám megállapításának megtagadását is.
- [9] 2.3. Az indítványozó a másodfokú határozatot keresettel támadta meg a bíróságon, azonban a Budapest Környéki Törvényszék a 2021. május 17-én kelt, 1.K.703.551/2020/11. számú ítéletével a keresetet elutasította. A másodfokú hatóság határozatának jogszerűségét felülvizsgálva a bíróság megerősítette, hogy az adóhatóság helytállóan állapította meg azt, hogy az indítványozó 2005. április 8-tól 2018. augusztus 17-ig az akadályhordozó társaság egyedüli tagja volt. Helyes volt annak a megállapítása is, hogy e társaság adószámát a 2016. május 28-án jogerőssé vált határozattal törölték. E tényekre tekintettel az indítványozó kimentési kérelemének

az Art. 20. § (3) és (4) bekezdései alapján nem lehetett helyt adni (az indítványozó korábban fennállt tagsági jogviszonya miatt), és nem lehetett alkalmazni az Art. 20. § (5) bekezdése szerinti kimentési lehetőséget sem (mivel az indítványozó egyedüli tag volt az akadályhordozó társaságban). Ezért az indítványozó kimentési kérelmét jogszerűen utasította el az adóhatóság.

- [10] A bíróság kitért rá, hogy elutasította az indítványozónak az Alkotmánybíróság megkeresésére irányuló indítványát, mert a 3111/2015. (VI. 23.) AB határozatban foglaltak szerint nem vezethető le az Alaptörvényből az, hogy a vállalkozóvá válás korlátozásának bizonyos formája, mértéke, vagy a vállalkozóvá válás valamely feltétele az M) cikk (1) bekezdésébe ütköző volna. E rendelkezésből csak annyi következik, hogy az Alaptörvényben szereplő alkotmányos értékekre figyelemmel az állam köteles a vállalkozás szabadságát biztosító intézményrendszert létrehozni és fenntartani. A jelen ügyben alkalmazandó szabályok e kritériumnak megfelelnek. A bíróság azt is kimondta, hogy az indítványozó által hivatkozott 16/2018. (X. 8.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.) foglalt helyzettel a jelen helyzet nem analóg. (Ott az eltiltást olyan személyekkel szemben alkalmazták, akik a kényszertörlesztési eljárás ideje alatt a vállalkozásban már nem vettek részt, tehát az eljárásra semmilyen ráhatásuk nem volt, míg jelen esetben az indítványozó az akadályhordozó társaság 100%-os üzletrészét tulajdonló tagja volt, a társaság vezető tisztségviselője pedig az indítványozó házastársa volt.) A bíróság megismételte, hogy bár az indítványozó, amikor értesült az adószám törlésére irányuló eljárásról, intézkedett a beszámoló közzététele iránt; azonban e közreműködő magatartása ellenére sem lehetett helyt adni a kimentési kérelemnek, mivel az Art. idézett rendelkezései alapján ahhoz azt is vizsgálni kell, hogy az indítványozó vezető tisztségviselői vagy tagi jogviszonnyal rendelkezett-e, az indítványozó pedig egyedüli tag volt az akadályhordozó társaságban. Egyetértett a bíróság az adóhatósággal abban is, hogy a kimentési kérelem elbírálása összefügg az adószám megállapítására irányuló adóregisztrációs eljárással, de az külön adóhatósági eljárásnak minősül, amelyben külön jogorvoslat előterjesztésének van helye. Mivel a felülvizsgálni kért határozat nem volt jogszabálysértő, a bíróság a keresetet elutasította.
- [11] 3. Az indítványozó az ügyében alkalmazott Art. 20. § (5) bekezdés *b)* pontja „az adózóban közvetlenül vagy közvetett módon ötven százalékot meghaladó szavazati joggal nem rendelkezett és” szövegrésze ellen az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybírósághoz, és kérte e szövegrész alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseiként a B) cikk (1) bekezdését, a XII. cikk (1) bekezdését, a XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit jelölte meg. Nyilatkozott róla, hogy a jogorvoslati lehetőségeket kimerítette, és az alkotmányjogi panasz benyújtására nyitva álló határidőt betartotta. Érintettsége alátámasztására az indítványozó arra hivatkozott, hogy a megelőző eljárásban ügyfélként, a közigazgatási perben peres félként vett részt. (Utalt arra is, hogy jogi személy tagjaként és vezető tisztségviselőjeként adóköteles gazdasági tevékenységet kíván folytatni, önálló bírósági végrehajtói irodát kíván alapítani és vezetni, amelyre a korlátozott felelősségű társaság szabályait kell alkalmazni.) Kifejtette, hogy a támadott törvényhelyet a bíróság alkalmazta, és az abban foglaltakra tekintettel minősítette sikertelenné a kimentési kérelmet.
- [12] Az Art. vonatkozó szabályait idézve az indítványozó – megismételve a korábbi álláspontját – kifejtette, hogy a beszámoló közzétételének kötelezettsége az adózót terheli, és mivel a gazdasági társaságok (mint önálló entitások) nem azonosíthatók a tagjaikkal, képviselőjük a vezető tisztségviselő feladata. Hivatkozva a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény rendelkezéseire, az indítványozó előadta, hogy a gazdasági társaság legfőbb szervének feladata a beszámoló jóváhagyása, a törvényes képviselőt viszont a vezető tisztségviselő látja el. Az indítványozó a 2014. évre vonatkozó beszámolót az akadályhordozó társaságban elfogadta, így a saját kötelezettségének jegyzőkönyvvel is igazoltan eleget tett, a beszámoló közzétételére azonban ennek ellenére nem került sor. Ez a mulasztás a vezető tisztségviselőt terheli. A beszámoló közzétételére vonatkozó felhívások a társaságnak szóltak, nem a tagnak, és az adószám törléséről szóló határozatot is a társaság kapta. Az indítványozó az adóhatósági eljárásról nem értesült, abban nem vett részt.
- [13] 3.1. E körülmények miatt az indítványozó szerint rá az Art. támadott szabálya alapján objektív szankciót alkalmaztak, érdemi kimentési lehetőség biztosítása nélkül, ami sérti a jogbiztonság követelményét és a vállalkozás szabadságát.
- [14] Az Art. támadott szabálya attól függetlenül sújtja adóregisztrációs akadállyal az ott szabályozott érintetti kört – az 50%-nál nagyobb szavazati joggal rendelkezőket –, hogy vonatkozásukban a felróhatóságot vizsgálat tárgyává tenné. Az ott szabályozott jogkövetkezmény alapja csak annyi, hogy az érintett személy tagi részesedése

meghaladta az 50%-ot. Ehhez a támadott szabályozás a felelősség megdönthetetlen vélelmét kapcsolja. Az alkotmányjogi panasz hivatkozott a 60/2009. (V. 28.) AB határozatra, amelyben az Alkotmánybíróság az objektív felelősségi konstrukciót a jogbiztonság követelményével összefüggésben vizsgálta, és úgy vélte, hogy az ott felállított kritériumrendszernek a támadott szabályozás nem felel meg. Utalt rá, hogy az adóregisztrációs akadály öt éves időtartamig áll fen, és hatását tekintve megfeleltethető a cégjogi eltiltásnak. Ez utóbbi jogintézményről pedig az Abh. és a 3111/2015. (VI. 23.) AB határozat is kimondta, hogy alkotmányosan csak olyan személyekkel szemben lehet alkalmazni, akiknek a magatartása vagy mulasztása okozati összefüggésben áll a törvénysértő állapot kialakulásával. Márpedig a jelen esetben az indítványozó szerint nincs olyan aktív vagy passzív magatartást előíró jogszabály, amelyet ő megszegett volna, így az objektív, személy elleni szankció alkalmazásának feltételei sem állnak fenn. Ennek ellenére, mivel ő 50%-ot meghaladó szavazati joggal rendelkezett az akadályhordozó társaságban, a támadott szabály alapján nincs lehetősége megdönteni a felelősségéről szóló törvény vélelmét, nincs lehetősége kimentenie magát egy olyan mulasztás alól, amelyet nem ő követett el. A támadott szabályozás ezért sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó jogbiztonság követelményét és a XII. cikk (1) bekezdése szerinti vállalkozáshoz való jogot.

- [15] 3.2. Az indítványozó szerint a támadott szabályozás sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében garantált jogorvoslathoz való jogot is. Ugyan az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Air.) biztosítja az elsőfokú adóhatósági döntésekkel szembeni fellebbezés, valamint a másodfokú határozattal szemben a közigazgatási per indításának lehetőségét, de az Art. 20. § (5) bekezdés *b)* pontja a kimentési kérelem vonatkozásában ezt formálissá teszi az 50%-ot meghaladó szavazati joggal rendelkező tagok esetében.
- [16] 3.3. Végezetül az indítványozó a támadott szabályozás Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésébe és XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütközését is állította. E körben ismételten utalt rá, hogy az akadályhordozó társaság 2014. évi beszámolója közzétételének elmulasztása miatti adószám törlésére irányuló eljárásban semmilyen minőségben nem vett részt, az a társasággal szemben folyt, és a kényszertörlési eljárásról is tagi minőségében szerzett tudomást. Ennek ellenére az adóregisztrációs akadály öt éves időtartamra őt is sújtotta. Ezt a helyzetet ahhoz hasonlónak tartotta, mint amit az Alkotmánybíróság az Abh.-ban vizsgált, ahol a kényszertörlési eljárásban nem vizsgálták a korábbi vezető tisztségviselők közrehatását, ők az eljárásban nem is vettek részt, ám az eltiltás őket mégis érintette. Az indítványozó ennek kapcsán alaptalannak nevezte a bíróság azon álláspontját, hogy az ezen Abh.-ban vizsgált eset ne volna analóg az ő esetével.
- [17] 3.4. Az ügyben a pénzügyminiszter beadvánnyal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben – az Abtv. 57. § (1b) bekezdése alapján – kifejtette az álláspontját.
- [18] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése előírja, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálása előtt dönteni kell annak befogadásáról. Az alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel az Abtv. 47. § (1) bekezdésére, 50. § (1) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1) és (2) bekezdéseire – tanácsban eljárva dönt. A panaszt akkor lehet befogadni, ha az megfelel a törvényben előírt formai és tartalmi követelményeknek, különösen az Abtv. 26–27. és 29–31. §-aiban foglalt feltételeknek. Ezekon kívül az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a)–f)* pontjaiban foglalt kritériumoknak.
- [19] Jelen esetben a panasz nem felel meg ezeknek a követelményeknek, az alábbiak miatt.
- [20] Az indítványozó a Budapest Környéki Törvényszék 1.K.703.551/2020/11. számú ítélete átvételének időpontjához képest az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtotta be az alkotmányjogi panaszt. Az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására jogosultsággal rendelkezik, érintettsége – mivel felperesként ő támadta meg a másodfokú határozatot bíróság előtt – fennáll, a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőséget kimerítette. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban az Alaptörvényben biztosított jogainak sérelmére hivatkozott, megjelölve az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdését, XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit.
- [21] Az Abtv. 26. § (1) bekezdés *a)* pontja, és ezzel összhangban az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pontja úgy rendelkezik, hogy alkotmányjogi panasz kezdeményezésére olyan esetben van lehetőség, amikor az ügyben folytatott

bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be – vagyis alkotmányjogi panaszt Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet alapítani. Az indítványozó az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseként megjelölte a B) cikk (1) bekezdését is. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében e rendelkezés nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot, így a B) cikk (1) bekezdése vélt sérelmére – a visszaható hatályú jogalkotás és a kellő felkészülési idő hiánya eseteit kivéve – alkotmányjogi panasz nem alapítható {3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [171]; 3101/2015. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [26]; 3242/2016. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [12]}. Ebből következően az alkotmányjogi panasz ezen részében nem felel meg a befogadhatóság Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontjában foglalt törvényi követelményének.

- [22] Megállapítható volt, hogy az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében alább felsorolt követelményeinek eleget tesz: a) tartalmazza a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza [Abtv. 26. § (1) bekezdése]; b) az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét; c) az Alkotmánybíróság által vizsgálendő jogszabályi rendelkezést [az Art. 20. § (5) bekezdés b) pontja „az adózóban közvetlenül vagy közvetett módon ötven százalékot meghaladó szavazati joggal nem rendelkező és” szövegrészét]; d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XII. cikk (1) bekezdés, XXIV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdések]; e) indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével; valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a jogszabályi rendelkezést.
- [23] 5. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. A jelen ügyben az indítványozó jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességét állította, ezért nem lehetett vizsgálni a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét. Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés fennállását mérlegelve az Alkotmánybíróság az alábbi megállapításokat teszi.
- [24] Az indítványozó az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésében garantált vállalkozáshoz való jog sérelmét amiatt állította, mert véleménye szerint rá az Art. támadott szabálya alapján objektív szankciót alkalmaztak, érdemi kimentési lehetőség biztosítása nélkül. Kifogásolta, hogy a támadott szabályozás alapján őt, mint az akadályhordozó társaságban 50%-nál nagyobb szavazati joggal rendelkező tagot úgy rendeli adóregisztrációs akadályllyal sújtani, hogy nem teszi vizsgálat tárgyává a felróhatóságot; vagyis az 50%-nál nagyobb szavazati joggal rendelkezők esetében az Art. annak a „megdönthetetlen vélelmét” állítja fel, hogy őket felelősség terheli az akadályhordozó társaság adószámának törléséért.
- [25] 6. Az Alkotmánybíróság figyelembe vette, hogy a vállalkozáshoz való jog kapcsán részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van. Ennek a lényege a következőképpen foglalható össze: „a vállalkozáshoz való jog alapjog, amely azt jelenti, hogy bárkinek az Alaptörvényben biztosított joga a vállalkozás, azaz üzleti tevékenység kifejtése. A vállalkozás joga azonban egy bizonyos, a vállalkozások számára az állam által teremtett közgazdasági feltételrendszerbe való belépés lehetőségének biztosítását, másként megfogalmazva a vállalkozóvá válás lehetőségének – esetenként szakmai szempontok által motivált feltételekhez kötött, korlátozott – biztosítását jelenti. A vállalkozás joga nem abszolutizálható, és nem korlátozhatatlan: senkinek sincs alanyi joga egy meghatározott foglalkozással kapcsolatos vállalkozás, sem pedig ennek adott vállalkozási jogi formában való gyakorlásához. A vállalkozás joga annyit jelent – de annyit alkotmányos követelményként feltétlenül –, hogy az állam ne akadályozza meg, ne tegye lehetetlenné a vállalkozóvá válást {54/1993. (X. 13.) AB határozat, ABH 1993, 340, 341–342; megerősítette a 32/2012. (VII. 4.) AB határozat, Indokolás [155]}. Az Alkotmánybíróság a vállalkozáshoz való alapjog alkotmányos tartalmának a meghatározása során arra is rámutatott, hogy »[a] vállalkozáshoz való jognak nem tulajdonítható olyan jelentés, amely szerint a már működő vállalkozásokra vonatkozó jogi környezet módosíthatatlan lenne« {282/B/2007. AB határozat, ABH 2007, 2168; megerősítette a 32/2012. (VII. 4.) AB határozat, Indokolás [161]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a foglalkozáshoz, vállalkozáshoz való alapjog a szabadságjogokhoz hasonló védelemben részesül az állami beavatkozások és korlátozások ellen. Ezen korlátozások alkotmányossága ugyanakkor más-más mérce alapján minősítendő aszerint, hogy a foglalkozás gyakorlását vagy annak szabad megválasztását korlátozza-e az állam, s az utóbbin belül is eltérő a megítélés az adott foglalkozásba kerülés szubjektív, illetve az objektív korlátokhoz kötésének megfelelően. A foglalkozáshoz, vállalkozáshoz való jogot az veszélyezteti a legsúlyosabban, ha

az ember az illető tevékenységtől el van zárva, azt nem választhatja. A szubjektív feltételek előírása is a választási szabadság korlátozása. Ezek teljesítése azonban elvileg mindenkinek nyitva áll (ha nem, akkor a korlát objektív). Ezért a jogalkotó mozgástere némileg nagyobb, mint az objektív korlátozásnál. Végül a foglalkozás gyakorlásának korlátai jórészt szakmailag és célszerűségi szempontokból indokoltak, alapjogi problémát csak határesetekben okoznak {21/1994. (IV. 16.) AB határozat, ABH 1994, 117, 121; megerősítette a 3134/2013. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [13]} {3194/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [28]; 3/2020. (I. 3.) AB határozat, Indokolás [35]}.

- [26] Az Alkotmánybíróság a 3169/2022. (IV. 12.) végzésben arra is rámutatott, hogy „az adószám megállapításának akadályai az adóregisztrációs eljárásban a cégbejegyzésre kötelezett adózó adószámának megállapítására vonatkoznak. Nem érintik tehát azokat a vállalkozási jogi formákat, amelyeket nem kötelező bejegyezni a cégnyilvántartásba” (Indokolás [21]).
- [27] Az indítványozó által is felhívott Abh. a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) korábban hatályos 9/C. §-ának alkotmányosságát vizsgálta, amely alapján kénysztörlési eljárás esetén – néhány kivétellel – olyan vezető tisztségviselőt is eltiltani rendelt a törvény, aki a kénysztörlési eljárás megindítását megelőző évben volt a cégben vezető tisztségviselő, de a kénysztörlési eljárás megindításának időpontjában már nem töltött be ilyen tisztséget. Ezt a szabályozást az Alkotmánybíróság alaptörvény-ellenesnek találta és megsemmisítette. Ezen AB határozatban az Alkotmánybíróság egyebek mellett megállapította, hogy „a vállalkozáshoz való jog [...] a közérdek, az üzleti életbe vetett bizalom és a hitelezők védelme mint egységes célra tekintettel korlátozható. [...] A cégjogi eltiltással fenyegetett vezető tisztségviselők két csoportja között alapvetően az a különbség, hogy míg a kénysztörlési eljárás megindításának időpontjában vezető tisztséget betöltő személy aktuálisan vezeti a céget, addig a volt vezető tisztségviselő esetében a cég ügyvitelében való részvétel a kénysztörlési eljárás megindítását megelőző valamely időpontban megszűnt. Így a cég ügyvitelében való részvétel szempontjából lényeges eltérés áll fenn a két személyi kör között. [...] [A]z eltiltás célja alapján, vagyis a közérdek és a gazdasági életbe vetett bizalom védelme érdekében azon vezető tisztségviselők eltiltása tekinthető a célhoz mérten arányos korlátozásnak, akiknek a tevékenysége felveti az eltiltás mögötti alkotmányos cél sérelmét. Az eltiltás alkotmányos céljára figyelemmel indokolt, hogy e szankciót csak olyan személyekkel szemben alkalmazzák, akik a kénysztörlésre vezető törvényességi felügyeleti eljárásra magatartásukkal vagy mulasztásukkal okot adtak, valamint eljárásuk, magatartásuk vagy mulasztásuk és a törvénytört állapot közötti megállapítható az okozati összefüggés” (Indokolás [79], [83], [86]).
- [28] Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy az Abh.-val elbírált ügy és a jelen ügy között lényeges eltérést jelent nemcsak az, hogy az Abh.-ban cégjogi eltiltást vizsgált az Alkotmánybíróság, a jelen esetben pedig egy TARDI igazolás kiállítása iránti kérelem kapcsán előterjesztett kimentési kérelem elutasítását; de az is, hogy az Abh.-ban olyan vezető tisztségviselők vonatkozásában ítélte alaptörvény-ellenesnek az Alkotmánybíróság a Ctv. támadott szabályát, akik a kénysztörlési eljárás megindulásakor már nem voltak a cég vezetői, a cég működésére ráhatásuk nem volt, míg a jelen ügy indítványozója az akadályhordozó társaságnak az adószám törlésekor egyszemélyes tagja, 100%-os szavazati joggal rendelkező kizárólagos tulajdonosa volt. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) a jogi személyek szervezetére és képviselőire vonatkozó szabályok között, a 3:21. § (3) bekezdésében kimondja, hogy: „A jogi személy létrejöttét követően a vezető tisztségviselőket a jogi személy tagjai, tagság nélküli jogi személyek esetén a jogi személy alapítói választják meg, nevezik ki vagy hívják vissza.” A Ptk. 3:25. § (2) bekezdése szerint: „A jogi személy tagjai, tagság nélküli jogi személy esetén a jogi személy alapítói a vezető tisztségviselőt bármikor, indokolás nélkül visszahívhatják.” A gazdasági társaságok közös szabályai között pedig a Ptk. 3:112. § (3) bekezdése azt is rögzíti, hogy: „Egyszemélyes gazdasági társaságnál az egyedüli tag az ügyvezetésnek utasítást adhat, amelyet a vezető tisztségviselő köteles végrehajtani.”
- [29] Ezekből a szabályokból is kitűnik, hogy az indítványozónak, mint az akadályhordozó társaság – adószám törlésekor is – 100%-os üzletrészt tulajdonló egyedüli tagjának széles jogi eszköztár állt a rendelkezésre a vezető tisztségviselő (aki a Budapest Környéki Törvényszék ítélete szerint egyben az indítványozó házastársa is) tevékenységének ellenőrzésére, számonkérésére és szankcionálására; ezért felelőssége nem összehasonlítható – és emiatt nem is veti fel az Abh.-ban vizsgált alkotmányossági problémát – azon Abh.-ban említett vezető tisztségviselők helyzetével, akik a kénysztörlési eljárás megindításakor már nem töltötték be ezt a tisztséget, és a cég ügyvitelében nem vettek részt. Az Alkotmánybíróság továbbá emlékeztet arra, hogy a 3111/2015. (VI. 23.) AB határozatban úgy foglalt állást, miszerint: „Habár adóköteles tevékenységet általában csak adószámmal

rendelkező adózó folytathat, a bejelentkezési és bejelentési kötelezettségét teljesítő adózó vállalkozáshoz való joga ezzel nem szenved aránytalan korlátozást [ezt állapította meg az adószám törléséről szóló hasonló szabályt vizsgáló 26/2004. (VII. 7.) AB határozat, ABH 2004, 398, 424]. A határozat értelmében az adózó érdekkörébe tartozik az, hogy adószámmal rendelkezék; az adószámmal rendelkezés valamely vállalkozás megkezdése feltételrendszere egyik elemének tekinthető” (Indokolás [32]). Mindezekre tekintettel az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésével kapcsolatban nem vet fel új alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést.

- [30] 7. Az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes hatósági eljáráshoz való jog, a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog sérelmére is hivatkozott. Érvelése szerint e jogai amiatt sérültek, mert az adószám törlésére irányuló eljárásban nem vett részt, ennek ellenére – az akadályhordozó társaság 100%-os üzletrészt tulajdonló tagjaként – őt is sújtotta az adóregisztrációs akadály. Előadta továbbá, hogy az Air. biztosítja az elsőfokú adóhatósági döntéssel szembeni fellebbezést, és a közigazgatási per indításának a lehetőségét, de az Art. támadott szabálya a kimentési kérelem esetében ezt formálissá teszi az 50%-ot meghaladó szavazati joggal rendelkező tagok esetében.
- [31] Ezen indítványi elem kapcsán az Alkotmánybíróság rámutat, hogy az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Art. 20. § (5) bekezdés b) pontjának támadott szövegrésze ellen; a kifogásait tehát egy jogszabályi rendelkezéssel összefüggésben fogalmazta meg, és nem támadta sem a Budapest Környéki Törvényszék ítéletét, amelyben a bíróság helytállónak találta az indítványozó kimentési kérelmének elutasítását, sem pedig azt az adóhatósági döntést, amellyel 2016-ban az akadályhordozó társaság adószámát törölték. A támadott jogszabályi rendelkezés annak az egyik esetét definiálja, amikor az adóhatóság adóregisztrációs eljárásban, kimentési kérelem alapján eljárva az adószám megállapításának megtagadása tárgyában hozott határozatát visszavonja, és az adózó részére mégis megállapít adószámot. Ebből következően az alkotmányjogi panaszban támadott rendelkezés nem áll alkotmányjogilag értékelhető összefüggésben azzal, hogy az indítványozónak az akadályhordozó társaság adószámának törlését eredményező eljárásban volt-e lehetősége részt venni, illetve hogy arról mikor értesült.
- [32] Az indítványozó az Art. támadott szabálya vonatkozásában ugyanazon okból hivatkozott az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (7) bekezdése sérelmére: azt kifogásolta, hogy az adóhatóság úgy sújtotta őt az adóregisztrációs akadállyal, hogy nem volt lehetősége a felelősségét kimenteni, és ezért a fellebbezési és a határozat-megtámadási joga is kiüresedett. Amint arra az Alkotmánybíróság az előző pontban rámutatott, nem vet fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést az, hogy az Art. az akadályhordozó társaságban 50%-ot meghaladó szavazati joggal rendelkező tagot is felelőssé teszi – a vezető tisztségviselővel együtt – az adóregisztrációs akadály bekövetkezéséért. Ugyanezen okból nem vet fel az Art. támadott szabálya alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést az indítványozó eljárási alapjogai vonatkozásában sem. A TADRI igazolás kiállítására irányuló kérelemre, valamint a kimentési kérelemre indult hatósági eljárásban az adóhatóságnak volt lehetősége megvizsgálni, hogy az adóregisztrációs akadály alkalmazásának feltételei fennállnak-e [így pl. azt, hogy az adózó adószámát az adóhatóság az Art. 19. § (2) bekezdés a) pont ac) alpontja szerinti okból a megelőző öt éven belül törölte-e, valamint hogy az adózó az akadályhordozó társaságban valóban rendelkezett-e közvetlen vagy közvetett módon 50%-ot meghaladó szavazati joggal]; majd a fellebbezésre eljáró másodfokú hatóságnak, és a kereset alapján eljáró bíróságnak lehetősége volt érdemben azt felülvizsgálni és arról döntenie, hogy e feltételek fennállását a konkrét ügyben helyesen állapították-e meg.
- [33] Az Alkotmánybíróság számos korábbi határozata vizsgálta már a tisztességes hatósági eljáráshoz, a tisztességes bírósági eljáráshoz és a jogorvoslathoz való jog tartalmát és részjogosítványait.
- [34] Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében szereplő tisztességes hatósági eljáráshoz való jog kapcsán az Alkotmánybíróság kiemelte, hogy: „Jogállami keretek között a »tisztességes« karakter minden közhatalom erejével felruházott eljárással szemben követelmény. Ezért a sajátosságok figyelembe vétele mellett, de a hatósági eljárásban is meg kell jelennie a *fair* eljárás követelményeinek, amely követelményeket az alapjogi jogalanyisággal rendelkező ügyfeleknek alanyi jogként, végső fokon alapjogként ki kell tudni kényszeríteni. E jogok érvényesíthetősége a hatóság működésének korlátja, jogszerű eljárásának pedig mércéje. A fentiek szerinti jogállami követelményrendszernek a megnyilvánulása az, hogy az Alaptörvény XXIV. cikke önálló, az ügyintézés alapjaként ismeri el a *fair* hatósági eljáráshoz való jogot. Az alapjogi jogvédelem kiterjed a hatóságok részrehajlás nélküli, tisztességes módon és észszerű határidőn belüli ügyintézésére, a hatósági aktusok törvényben megha-

tározott indokolására [XXIV. cikk (1) bekezdés], valamint a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére [XXIV. cikk (2) bekezdés]. [...] Szükséges emlékeztetni a hatósági eljárások sajátos jellemzőjére is. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálya alatt is fenntartotta azon megállapítását, miszerint »a hatósági eljárások a közhatalom birtokában lévő állami szerv által folytatott, célhoz kötött, vizsgálati jellegű eljárások« {165/2011. (XII. 20.) AB határozat, ABH 2011, 478, 520; idézi: 3342/2012. (XI. 19.) AB határozat, Indokolás [13]}. Az idézett döntésben a testület a hivatalbóli eljárás sajátosságaival jellemezte a hatósági eljárást és a jogszabályokban megnyilvánuló közérdek közhatalom útján történő érvényesítését. [...] A közigazgatási szerv dönti el, hogy melyek a döntés meghozatalához szükséges, és melyek az irreleváns tényállási elemek. Jogállami körülmények között ugyanakkor a jogalkotó a közigazgatási hatósági eljárások esetében nem írhat elő a *fair* eljáráshoz való joggal ellentétes, az ügyfél és más érintett személy érdekeit teljes mértékben figyelmen kívül hagyó eljárási rendet [165/2011. (XII. 20.) AB határozat, ABH 2011, 478, 520]. A közigazgatási szerv a jogalkalmazás során, a konkrét eljárásaiban sem hagyhatja figyelmen kívül az ügyfél jogait, egyidejűleg kell teljesítenie közérdekvédelmi és szubjektív jogvédelmi funkcióját. [...] Ellentétben a XXVIII. cikk (1) bekezdésének a tartalmával, a testület rendszerszintű, és a XXVIII. cikk (1) bekezdésének tartalmát meghatározó, abszolút jogot eleddig gyakorlatában nem azonosított a tisztességes ügyintézéshez való alapjog kapcsán. Ugyanakkor megállapította számos olyan, az alapjog tartalmához tartozó részjogosítvány – korábban törvényben garantált jog – alapjogi jellegét, amelyek az ügyfelet helyezik középpontba, és amelyek érvényesítése, a vizsgálati típusú hatósági eljárás alaki és anyagi hatékonyságát (gyorsaságát, szakszerűségét, törvényességét), összességében jognak alárendeltségét hivatottak szolgálni. [...] A tisztességes hatósági eljárás követelménye egyetlen hatósági eljárásban sem sérülhet, jöllehet az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdéséből fakadó követelményrendszer eltérő lehet az egyes szakigazgatási eljárásokban, azok sajátosságaira tekintettel. Az Alaptörvényből levezethető követelményeknek tehát figyelemmel kell lenniük az egyes szakigazgatási eljárások speciális vonásaira” {3223/2018. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [28]–[32], [34]}.

- [35] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogról az Alkotmánybíróság kimondta, hogy: „A tisztességes eljárás (*fair trial*) olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek a figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes {6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [24]}. Az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata szerint egy eljárás tisztességességét mindig esetről estre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembe vételével. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság döntéseiben esetről estre határozta meg a tisztességes eljárás által megkövetelt konkrét ismérveket [14/2002. (III. 20.) AB határozat, ABH 2002, 101, 108.; 15/2002. (III. 29.) AB határozat, ABH 2002, 116, 118–120.]. Ettől függetlenül ugyanakkor nevesíteni lehet számos olyan követelményt, amelyeknek egy eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön {3025/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [19]}. Polgári peres eljárásban így a tisztességes bírósági tárgyalás követelményének része a bírósághoz fordulás joga {3215/2014. (IX. 22.) AB határozat, Indokolás [11]–[13]}, a tárgyalás igazságosságának biztosítása {36/2014. (XII. 18.) AB határozat, Indokolás [66]}, a tárgyalás nyilvánossága és a bírósági döntés nyilvános kihirdetése {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]}, a törvény által létrehozott bíróság {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [32]–[34]} független és pártatlan eljárása {21/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [58]}, illetve a perek észszerű időn belül való befejezése {2/2017. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [51]–[52]} és az indokolt bírói döntéshez való jog {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint polgári perekben is része a tisztességes eljárásnak, hogy az eljárásban biztosítva legyen a fegyverek egyenlősége {15/2002. (III. 29.) AB határozat, ABH 116, 118.; 22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]}” {3003/2019. (I. 7.) AB határozat, Indokolásának [25]–[27]}.
- [36] A jogorvoslathoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés] lényegi tartalma pedig az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez, vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetősége {lásd: 5/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 27, 31; megerősítette: 14/2015. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [29]}. A jogorvoslati jog nyújtotta jogvédelem hatékonyságához pedig az szükséges, hogy ténylegesen érvényesüljön és képes legyen a döntés által okozott sérelem orvoslására {22/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [26]}. Minden jogorvoslat lényegi eleme a „jogorvoslás” lehetősége, vagyis hogy a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát {23/1998. (VI. 9.) AB határozat ABH 1998, 182, 186, megerősítette: 3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [15] és 14/2015. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [29]}.

- [37] Ezeknek az említett részjogosítványoknak a sérelmére azonban az indítványozó nem hivatkozott, és – a fent írtak szerint – az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt nem is nyújtott be, az eljárást lezáró bírói döntést nem kifogásolta.
- [38] 8. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1)–(2) bekezdései alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt, figyelemmel az Abtv. 26. § (1) bekezdésében, 52. § (1b) bekezdés *b*) pontjában, valamint 29. §-ában foglaltakra, az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Salamon László s. k.
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3694/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3406/2022. (X. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VI.20.586/2020/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a Budaörsi Járásbíróság 10.P.21.261/2016/58. számú ítélete, a Budapest Környéki Törvényszék 7.Pf.20.358/2019/16. számú ítélete, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VI.20.586/2020/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a bírói döntések ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal, a (7) bekezdésében garantált jogorvoslathoz való joggal, valamint az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való joggal.
- [2] Az indítvány benyújtását megelőző bírósági eljárásnak az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei a következők.
- [3] Az indítványozó (az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárásban felperes) és az I. rendű alperes házastársak voltak, házasságukat a bíróság 1987-ben felbontotta. Az 1990. július 12. napján kötött adásvételi szerződéssel az I. rendű alperes a közös tulajdonukban álló társasházi lakásingatlan 1/2 tulajdoni hányadát eladta az indítványozónak. Tulajdonjogának bejegyzésére azonban nem került sor, annak érdekében csak később, az alábbiakban említettek szerint tett az indítványozó eredménytelen lépést. Ennek a jogügyletnek az ingatlan-nyilvántartási perfektuálása nélkül az indítványozó, az I. rendű alperes és a II. rendű alperesi jogelőd 1999. november 11-én ezen ingatlanra vonatkozóan adásvételi szerződést kötöttek, melyben II. rendű alperesi jogelőd az ingatlant megvásárolta. Ennek alapján a II. rendű alperesi jogelőd tulajdonjog bejegyzése iránti kérelmet nyújtott be a Fővárosi Kerületi Földhivatalhoz. Az I. rendű alperes a tulajdonjog bejegyzéséhez szükséges engedélyt megadta, az indítványozó azt megtagadta. Az indítványozó engedélyét a II. rendű alperes tulajdonjogának az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzéséhez a Budai Központi Kerületi Bíróság 17.P.XI.21.214/2002. számú perben hozott ítéletével pótolta.
- [4] Az indítványozó az 1990. július 12-i szerződés érvényesítéseként 2001. július 27-én nyújtott be a Földhivatalhoz a tulajdonjog bejegyzése iránti kérelmet, amihez csatolta ezt a szerződést. Ezt a bejegyzési kérelmet a Budapesti 1. számú Körzeti Földhivatal a 2006. augusztus 23. napján kelt, 17191/2/2006. számú határozatával elutasította.
- [5] Az indítványozó keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű alperes és a II. rendű alperes jogelődje által 1999. november 11-én kötött adásvételi szerződés jogszabályba ütközik, ezért semmis. Kérte a II. rendű alperes kötelezését az ingatlan kiürítésére, addig meghatározott használati díj megfizetésére és a földhivatal megkeresését az eredeti ingatlan-nyilvántartási állapot visszaállítása érdekében. A Budaörsi Járásbíróság a 10.P.21.261/2016/58. számú ítéletével a keresetet elutasította. Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Budapest Környéki Törvényszék a 7.Pf.20.358/2019/16. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [6] Az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, melyben a jogerős ítélet elsőfokú ítéletre kiterjedő hatályon kívül helyezését, a per megszüntetését és az elsőfokú bíróság utasítását kérte a házastársi vagyoni és személyiségi jogsértés miatti kártérítési per iratainak az áttételére a Budapest Környéki Törvényszékhez. Másodlagosan kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetének helyt adó ítélet hozatalát: érvénytelenség miatt a II. rendű alperes tulajdoni illetőségén az eredeti ingatlan-nyilvántartási állapot helyreállítását, az I. rendű alperessel kötött megállapodásának megfelelően tulajdonjoga bejegyzését, a II. rendű alperes kötelezését az ingatlan birtokának visszaadására, a lakás kiürítésére. A II. rendű alperest kérte kötelezni a teljes kár,

az elmaradt haszon és sérelemdíj megfizetésére. Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság nem minden fellebbezését vizsgálta érdemben. Kifogásolta, hogy az eljáró bíróságok nem bírálták el az általa 88. pontba szedve indokolt jogszabálysértéseket.

- [7] A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúria ítélete indokolásában rögzítette, hogy a felülvizsgálati eljárásban nem terjeszthető elő új igény, olyan követelés, amelyet a felperes a keresetében nem érvényesített, amelyről a másodfokú bíróság nem foglalhatott állást és így azzal kapcsolatban jogszabálysértést sem követhetett el. A felperes is hangsúlyozta a felülvizsgálati kérelmében, hogy a per tárgya kizárólag az 1999. november 11-én kötött adásvételi szerződés érvényessége. Ebből okszerűen következik, hogy az elsődleges felülvizsgálati kérelme nyilvánvalóan alaptalan.
- [8] A Kúria – figyelembe véve az Alkotmánybíróság gyakorlatát is – megállapította, hogy a jogerős ítélet indokolása nem hiányos. Azt is rögzítette, hogy a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdések általában nem vizsgálhatók és a kivételszabály nem irányadó, mivel a jogerős határozat nem iratellenes és nem tartalmaz kirívóan okszerűtlen, logikátlan, ellentmondásos megállapításokat.
- [9] A Kúria megállapította, hogy a jelen perben eljáró bíróságok számára már jogi tény volt, hogy a két adásvételi szerződés közül az utóbbi vevője jogosult az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzéssel tulajdont szerezni. A vevő jogutódjaként a II. rendű alperes által az 1999. november 11-én létrejött adásvételi szerződés szerint a tulajdonjogának az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzéséhez a felperes ellen a Budai Központi Kerületi Bíróságon 17.P.XI.21.214/2002. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 43.Pf.21.476/2005/3. számú jogerős ítéletével befejezett perben a bíróság pótolta a felperes bejegyzési engedélyét. A jogerős ítéletet a Legfelsőbb Bíróság Pfv.VI.21.536/2006/10. számú ítéletével hatályában fenntartotta.
- [10] A felperes által a Fővárosi Földhivatal ellen a vevő tulajdonjogát bejegyző határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perben a Fővárosi Bíróság a 9.K.31062/2208/35. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. A hivatkozott bírósági határozatokhoz anyagi jogerő fűződik, az azokban foglaltakat a felperes ebben a perben már nem tudta vitássá tenni.
- [11] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Budaörsi Járásbíróság 10.P.21.261/2016/58. számú ítélete, a Budapest Környéki Törvényszék 7.Pf.20.358/2019/16. számú ítélete, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VI.20.586/2020/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Az indítványozó olyan „iránymutatással” kérte a fenti ítéletek megsemmisítését, hogy „a Kúria az elsőfokon eljáró bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítsa”. Az indítványozó az Alkotmánybíróság felhívására az eredeti indítványát kiegészítette.
- [12] Az indítványozó szerint a kifogásolt bírói döntések sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogot és a (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jogot, mivel a Kúria azzal, hogy hatályban tartotta a jogerős bírói döntést, amely nem bírálta el a fellebbezése minden pontját „megengedte az elbírálatlanságot”, illetve ő maga sem bírálta el a felülvizsgálati kérelem minden pontját. Ennek elmulasztása az indítványozó szerint „olyan bírósági hiba, mely egyértelműen önkényes”. A bírói döntések sértik az Alaptörvényben XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jogot, „hiszen az elutasító ítéletek ingatlan tulajdonjogi veszteséget jelentettek számára”, illetve „a pervesztesség befolyásolta a tulajdonjog elvesztését, a vagyoni hátrány pedig sérti a tulajdonhoz való jogot.”
- [13] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenképp azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [14] 3.1. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság törvényi feltételeinek vizsgálata során megállapította, hogy az indítvány a befogadás formai feltételeinek csak részben felel meg.
- [15] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem – többek között – akkor határozott, ha indokolást ad elő arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [(1b) bekezdés e) pont]. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben önálló indokolást egyáltalán nem adott elő, az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való joggal összefüggésben pedig azt állította, hogy végeredményét tekintve az elutasító bírói döntések érintik a tulajdonhoz való jogát, de nem adott elő arra vonatkozó indo-

kolást, hogy a bírói döntésekben foglalt jogértelmezés miatt sérti az alkotmányos tulajdonhoz való jogot. Az indítványozó csupán az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét indokolta.

- [16] 3.2. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik. Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében az alábbiak szerint nem felel meg ezeknek a feltételeknek.
- [17] Az alkotmányjogi panaszban előadott indokolás hiányát az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB határozatban már alapvető jelentőségű alkotmányjogi kérdésként értékelte (Indokolás [21]). Mindebből az is következik, hogy jelen alkotmányjogi panaszban felvetett elvi jelentőségű alkotmányjogi kérdést az Alkotmánybíróság korábban már eldöntötte és az indítványozó ehhez képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná.
- [18] A panaszban felhívott érvek alapján az indokolási kötelezettség megsértése ugyanakkor nem merül fel. A tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást fogalmazza meg, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposítással megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. Az Alkotmánybíróság értelmezésében az indokolási kötelezettség azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie és nem minden egyes részletre {3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31]}.
- [19] A bíróságok az indítványozónak az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit a fentiek szerint megvizsgálták és ennek értékeléséről számot adtak. Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására. Ezért az indítvány nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességének lehetőségét sem.
- [20] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy nem bocsátkozhat annak érdemi vizsgálatába, hogy a bírói döntések helyesek voltak-e és nem adhat olyan iránymutatást a Kúriának, hogy az alkotmányjogi panaszban írtak szerint a Kúria utasítsa az elsőfokon eljáró bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára.
- [21] Jelen ügyben is emlékeztetni szükséges arra, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}.
- [22] Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállónan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja az Alkotmánybíróság, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3198/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [23] „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetőek ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}. Az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy a perorvoslati bíróság jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.)

AB végzés, Indokolás [4]; 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]].

- [24] 4. Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz részben nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt formai feltételeknek és egészében az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeknek, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította. Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2130/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG NORMATÍV HATÁROZATAI, VALAMINT AZ EGYÉB SZERVEZETI, MŰKÖDÉSI ÉS SZEMÉLYI ÜGYEKBEN HOZOTT HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TELJES ÜLÉSÉNEK 1001/2022. (IX. 22.) AB TŰ. HATÁROZATA

az egyesbírók személyéről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozat (a továbbiakban: Ügyrend) 11. §-a alapján az egyesbírók személyéről az alábbi határozatot hozza:

1. Az egyesbírói feladatokat *dr. Dienes-Oehm Egon* alkotmánybíró, *dr. Juhász Imre* alkotmánybíró, *dr. Pokol Béla* alkotmánybíró, *dr. Schanda Balázs* alkotmánybíró és *dr. Szívós Mária* alkotmánybíró látja el.

2. E határozat a közzétételét követő napon lép hatályba, ezzel egyidejűleg hatályát veszti az egyesbírók személyéről szóló 1005/2021. (IX. 15.) AB Tü. határozat. Az egyesbírók megbízatása legkésőbb 2023. szeptember 30-ig tart.

3. Az Alkotmánybíróság e határozatát a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 26. § (2) bekezdése alapján a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

Budapest, 2022. szeptember 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: XVIII/1973/2022.
Megjelent a Magyar Közlöny 2022. évi 153. számában.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TELJES ÜLÉSÉNEK 1002/2022. (IX. 22.) AB TŰ. HATÁROZATA

az Alkotmánybíróság öttagú állandó tanácsainak számáról, összetételéről és a tanácsvezetők személyéről szóló 1005/2020. (IX. 22.) AB Tű. határozat módosításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 49. § (1) és (7) bekezdésében meghatározott jogkörében eljárva – az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tű. határozat 6. § (1) bekezdésében foglaltakra is tekintettel – az Alkotmánybíróság öttagú állandó tanácsainak számáról, összetételéről és a tanácsvezetők személyéről szóló 1005/2020. (IX. 22.) AB Tű. határozatát módosítja, és az öttagú állandó tanácsok tanácsvezetőinek személyéről a következő határozatot hozza:

1. Az öttagú állandó tanácsok tanácsvezetői:

Az 1. öttagú tanács vezetője: *dr. Sulyok Tamás* alkotmánybíró.

A 2. öttagú tanács vezetője: *dr. Márki Zoltán* alkotmánybíró.

A 3. öttagú tanács vezetője: *dr. Salamon László* alkotmánybíró.

2. E határozat a közzétételét követő napon lép hatályba. A tanácsvezetői megbízatás 2023. szeptember 30-ig tart.

3. Hatályát veszti az Alkotmánybíróság öttagú állandó tanácsainak számáról, összetételéről és a tanácsvezetők személyéről szóló 1005/2020. (IX. 22.) AB Tű. határozat módosításáról szóló 1006/2021. (IX. 15.) AB Tű. határozat.

4. Az Alkotmánybíróság e határozatát a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 26. § (2) bekezdése alapján a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

Budapest, 2022. szeptember 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: XVIII/1974/2022.
Megjelent a Magyar Közlöny 2022. évi 153. számában.

Az Alkotmánybíróság Határozatai az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg.
A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza.
Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen,
díjmentesen hozzáférhetőek az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu

A szerkesztésért felel: dr. Bitskey Botond, az Alkotmánybíróság főtktára
layout: www.escom.hu

Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu
Felelős kiadó: Németh Balázs ügyvezető
HU ISSN 2062–9273